Varangerhalvøya
nasjonalparkstyre

Møteinnkalling

Utvalg:	**Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra**
Møtested:	Inari Hotell, Inari
Dato:	02.09.2026
Tidspunkt:	12:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Styremøte avholdes når det passer i programmet.
Forvalter tar med sakspapirer utskrevet (vedtaksdel)

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 31/26	Registrering av deltakere, beslutningsdyktighet		
ST 32/26	Konstituering av Varangerhalvøya nasjonalparkstyre - august 2026-2027		2024/772
ST 33/26	Godkjenning av innkalling og saksliste, valg av godkjenner protokoll		
ST 34/26	Orienteringssaker styremøte 2 - 3 september - Inari - Varangerhalvøya nasjonalparkstyre		2026/1869
ST 35/26	Eventuelt		
ST 36/26	Behandling av søknad om videreføring av rypeprosjekt i jaktfelt for ryper - ulike høstingsregimer - VAD2 og NES2 - evaluering av effekten av jakt - NINA/UIT COAT		2025/4623
ST 37/26	Behandling av søknad om bruk av drone - sauenæring - Stig Tore Solstad - Varangerhalvøya nasjonalpark og Persfjorden - Syltefjorden landskapsvernområde		2026/9060
ST 38/26	Behandling av søknad om bruk av ATV ved sauesanking - Stig Tore Solstad - Persfjorden - Beitelag - Varangerhalvøya nasjonalpark og Persfjorden - Syltefjorden landskapsvernområde		2026/9060
ST 39/26	Behandling av søknad om bruk av drone - sauesanking - Varanger beitelag		2026/8052
RS 20/26	Vedtak - innvilget dispensasjon - erstatter og utdyper hastevedtak av 090726 - Persfjorden - Syltefjorden landskapsvernområde - Varangerhalvøya nasjonalpark - Vardø kommune - bruk av drone og slipp av hund ved skadefellingsforsøk på bjørn		2026/8026
RS 21/26	Innvilget tillatelse - Varangerhalvøya nasjonalpark - Komagdalen - motorferdsel - kjøring med ATV / elmoped / el-sykkel - sauedrift - Arnt Støme		2026/7865
RS 22/26	Informasjon til elgjegere som skal jakte elg i Varangerhalvøya nasjonalpark og tilliggende verneområder 2026 - motorferdselregler		2026/8324
RS 23/26	Innvilget dispensasjon - Varangerhalvøya nasjonalpark m.fl. - Syltefjordelva - bruk av drone 2026 - registrering av laks - Båtsfjord jeger og fiskeforening		2026/7885
RS 24/26	Vedtak - innvilget dispensasjon - Varangerhalvøya nasjonalpark - motorferdsel - ATV - frakt av felt elg - elgjakt 2026 - jaktfelt Skallelv - 1. periode - Lars Helge Henriksen		2026/8393

RS 25/26	Innvilget dispensasjon - Varangerhalvøya nasjonalpark - Vadsø - jaktfelt Jålma - motorferdsel - ATV - frakt av felt elg - elgjakt 2026 - Eirin Pleym	2026/8800
RS 26/26	Innvilget dispensasjon til motorferdsel - Varangerhalvøya nasjonalpark - motorisert ferdsel - ATV - frakt av felt elg - elgjakt 2026 - jaktfelt Skallelv - 2. periode - Torbjørn Bernhardsen	2026/8266
RS 27/26	Dispensasjon - Varangerhalvøya nasjonalpark - Komagdalen - motorferdsel - kjøring med ATV for utfrakt av felt elg - Rolf Arne Sundquist	2026/6776
RS 28/26	Vedtak - oppgradering av grusvei til Komagdalen - veivedlikehold til startpunkt Varangerhalvøya nasjonalpark	2024/8971
RS 29/26	Innvilget dispensasjon til filming på 4 lokaliteter innen Persfjorden - Syltefjorden landskapsvernområde - lokaliteter for filmproduksjon - Alo Film AS - Cathrine Klem	2026/9108
RS 30/26	Innvilget - dispensasjon - søknad om oppsett av vernetavle - Skarpdalen i Syltefjorddalen - Båtsfjord kommune - Varangerhalvøya nasjonalparkstyre - diverse saker 2026	2026/566
RS 31/26	Innvilget dispensasjon - Persfjorden - Syltefjorden landskapsvernområde - Varangerhalvøya nasjonalpark - Vardø kommune - bruk av drone og slipp av hund ved skadefellingsforsøk på bjørn	2026/8026

ST 31/26 Registrering av deltakere, beslutningsdyktighet

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2024/772-8

Saksbehandler: Geir Østereng

Dato: 27.08.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra	32/26	02.09.2026

Konstituering av Varangerhalvøya nasjonalparkstyre - august 2026-2027

Forvalters innstilling

Etter endring i Båtsfjord kommunes faste representant må styret konstitueres på nytt.

Det foreslås at ny nestleder velges som også vil sitte i arbeidsutvalget.

For øvrig foreslås at styret fortsetter jamfør konstituering i februar 2026 etter sametingsvalget.

Saksopplysninger

Elise Lund Holm går ut av styret og Eirill Malen Økland trer inn.

Elise lund Holm var nestleder og deltaker i arbeidsutvalget.

Vurdering

Det vises for øvrig til konstituering i februar 2026 etter Sametingsvalget.

Nestleder bør være fast representant.

Vedlegg:

1. Endring i representant for Varangerhalvøya nasjonalparkstyre Várnjárgga álbotmeahccestivra Varenkinniemen kansalistarhaan styyri.pdf
2. Saksprotokoll - konstituering av Varangerhalvøya nasjonalparkstyre 2026 - 2027
3. Vedtekter nasjonalpark- og verneområdestyrer - januar 2024
4. Kopi - oppnevning av representanter til Varangerhalvøya nasjonalparkstyre / Várnjárgga álbotmeahccestivra / Varenkinniemen kansalistarhaan styyri 2026 - 2029 - Varangerhalvøya nasjonalparkstyre 2026 - 2029 - oppnevning av representanter

Miljø-
direktoratet

VARANGERHALVØYA NASJONALPARKSTYRE
c/o Statsforvalteren T og Finnmark Postboks 700
9815 VADSØ

Trondheim, 26.08.2026

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/8469

Saksbehandler:
Ingrid Moe Dahl

Endring i representant for Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/ Várnjárgga álbotmeahccestivra/ Varenkinniemen kansalistarhaan styyri

Det vises til tidligere oppnevningsbrev samt brev fra Båtsfjord kommune om fritak fra verv for Elise Lund Holm som representant i nasjonalparkstyret.

Båtsfjord kommune har gjort vedtak på innstilling av ny representant til nasjonalparkstyret. Etter forslag fra kommunen oppnevnes Eirill Malen Økland som ny representant. Hun erstatter Elise Lund Holm for resten av inneværende valgperiode.

Forvalter orienterer styrerepresentantene om oppnevningen.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Terje Qvam
seksjonsleder

Ingrid Moe Dahl
seniorrådgiver

Kopi til:

Statsforvalteren i Troms og Finnmark	Postboks 700	9815	VADSØ
BÅTSFJORD KOMMUNE	Postboks 610	9991	BÅTSFJORD
Geir Østereng			

Behandling

Forslag i møte at leder, nestleder samt medlemmer i AU fortsetter.

Vedtak

Birger Knutsen fortsetter som leder, Elise Lund Holm som nestleder.
Arbeidsutvalget: Leder, nestleder og Frank Inge Sivertsen (fast), Willy Pedersen (vara)
Enstemmig vedtatt

Vedtekter for nasjonalpark-/verneområdestyrer oppnevnt i medhold av naturmangfoldloven § 62

Fastsatt av Miljødirektoratet 19.01.2024 med hjemmel i lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 62 annet ledd tredje punktum, jf. delegeringsvedtak 8. januar 2021 nr. 65 og 15. januar 2021 nr. 82

1. Vedtektenes formål

Formålet med vedtektene er å gi bestemmelser om oppnevning av nasjonalpark- og verneområdestyret, og om styrets og nasjonalpark- /verneområdeforvalters myndighet og oppgaver.

Vedtektene skal videre legge til rette for en helhetlig og kunnskapsbasert forvaltning av verneområdene som forvaltes av nasjonalpark-/verneområdestyret i samsvar med verneformålet og i tråd med nasjonale mål og internasjonale forpliktelser.

2. Oppnevning og sammensetning av nasjonalpark- og verneområdetyrer

Nasjonalpark-/verneområdestyret oppnevnes av Miljødirektoratet etter innstilling fra berørte kommuner, fylkesting og Sameting.

Oppnevningsperioden for medlemmene i styret følger valgperioden for henholdsvis kommunestyrene, fylkestingene og Sametinget. Sammensetningen av nasjonalpark-/verneområdestyret skal følge kravene til kjønnsfordeling i likestillingsloven § 28.

Hver kommune skal være representert med ett medlem og innstiller en kvinne og en mann blant kommunestyrets medlemmer. Hver fylkeskommune skal være representert med ett medlem fra fylkestinget/fylkesrådet, og innstiller en kvinne og en mann blant fylkestingets/fylkesrådets medlemmer.

Medlemmene skal ha personlige varamedlemmer som møter når det faste medlemmet har forfall.

Nasjonalpark-/verneområdestyret velger selv sin leder og nestleder.

3. Nasjonalpark-/verneområdestyrets myndighet

Nasjonalpark-/verneområdestyret har følgende myndighet etter naturmangfoldloven:

- forvaltningsmyndighet etter verneforskrifter
- myndighet til å gi dispensasjon fra verneforskriftene med hjemmel i verneforskriftens dispensasjonsbestemmelser og naturmangfoldloven § 48
- myndighet til å utføre skjøtsel i verneområdene etter naturmangfoldloven § 47
- håndheving etter naturmangfoldloven §§ 69 – 72 og § 73.

Utøving av myndigheten skal skje i samsvar med naturmangfoldloven, herunder alminnelig bestemmelser om bærekraftig bruk i lovens kapittel 2.

Alle medlemmene i nasjonalpark-/verneområdestyret har et felles ansvar for en helhetlig forvaltning av verneområdene hvor ivaretakelse av verneverdiene og verneformålet er hovedoppgaven. Medlemmene av nasjonalpark-/verneområdestyret skal forvalte verneområdene i samsvar med internasjonale forpliktelser, naturmangfoldloven og verneforskriftene for det enkelte verneområde.

Nasjonalpark-/verneområdestyret er en juridisk person med myndighet til å inngå avtaler og påta seg forpliktelser innenfor de økonomiske rammene styret disponerer.

Forvaltningsknutepunkt for verneområdet(ene) fastsettes av Miljødirektoratet.

4. Nasjonalpark-/verneområdestyrets sekretariat

Nasjonalpark/verneområdestyret skal ha et sekretariat som består av en eller flere nasjonalpark-/verneområdeforvaltere.

Nasjonalpark-/verneområdeforvalter(e) ansettes av Statsforvalteren.

Ansettelsen skjer etter egen instruks for ansettelse av nasjonalpark /verneområdeforvalter utarbeidet av Klima- og miljødepartementet, og i dialog med styret.

Nasjonalpark-/verneområdeforvalteren er underlagt styret i forvaltningen av verneområdet.

Statsforvalteren har personal- og administrativt ansvar for nasjonalpark-/verneområdeforvalteren. Ved permisjon, langtidsfravær, eller der forvalter varsler om fratredelse fra sin stilling, skal Statsforvalteren i dialog med styret komme til enighet om hvordan forvalters arbeidsoppgaver skal løses inntil forvalter er tilbake, eller ny forvalter er ansatt.

Nasjonalpark-/verneområdestyret disponerer forvalterens arbeidstid.

5. Om møtene i nasjonalpark-/verneområdestyret

Kommuneloven kap. 11 om saksbehandlingen i folkevalgte organer kommer til anvendelse så langt de passer, med de tilpasninger som er fastsatt i disse vedtektene. Kommuneloven kap. 8 §§ 8-1 og 8-2 gjelder tilsvarende.

Nasjonalpark-/verneområdestyret bør tre sammen minst fire ganger hvert år og ellers når lederen bestemmer. Lederen plikter å kalle inn dersom minst en tredel av medlemmene ønsker det.

Innkalling til møte i nasjonalpark-/verneområdestyret skal varsles senest 2 uker før møtet. Endelig innkalling med saksdokumentene sendes senest 1 uke før møtet. Nasjonalpark-/verneområdestyret avgjør selv om det vil ta opp eventuelle saker som ettersendes senere enn dette.

Det føres protokoll fra møtene. Protokollen underskrives av styreleder og ett medlem som velges ved møtets begynnelse. Eventuelle protokolltilførsler må fremsettes i møtet.

Forvalters tilråding til vedtak skal fremgå av møteprotokollen.

For at nasjonalpark-/verneområdestyret skal være beslutningsdyktig må minimum halvparten av representantene være til stede. Vedtak fattes ved flertallsbeslutninger. Ved stemmelikhet har lederen dobbeltstemme.

6. Nasjonalpark-/verneområdestyret oppgaver

Nasjonalpark-/verneområdestyret har følgende oppgaver:

6.1. Behandle søknader

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal behandle søknader og treffe vedtak etter verneforskriftene eller etter naturmangfoldloven § 48, jf. § 77 annet punktum, i tråd med forvaltningsloven og naturmangfoldlovens bestemmelser.

Vedtak etter verneforskrifter og naturmangfoldloven § 48 som nasjonalpark-/verneområdestyret, forvalter eller arbeidsutvalget fatter, skal registreres i Miljøvedtaksregisteret innen tre virkedager, jf. forskrift om Miljøvedtaksregisteret § 3. Vedtak som gjelder håndheving (retting, tvangsmulkt mv) etter naturmangfoldlovens kap. IX skal ikke registreres i Miljøvedtaksregisteret.

Alle vedtak fattet av nasjonalpark/verneområdestyret, forvalter eller arbeidsutvalget skal sendes i kopi til Statsforvalteren.

6.2 Forberedende klagesaksbehandling

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal behandle klager på sine vedtak som forberedende klageinstans etter forvaltningslovens bestemmelser. Nasjonalpark-/verneområdestyret skal foreta de undersøkelser klagen gir grunn til. Dersom

nasjonalpark-/verneområdestyret ikke finner grunn til å endre vedtaket som følge av klagen, skal saken oversendes klageinstansen.

Miljødirektoratet er klageinstans for vedtakene som fattes av styret, eller av forvalter og arbeidsutvalg på vegne av nasjonalpark-/verneområdestyret.

Når det klages på vedtak truffet av nasjonalpark-/verneområdestyret, må forberedende klagebehandling skje i nasjonalpark-/verneområdestyret før saken eventuelt endes over til Miljødirektoratet som klageinstans. Også for vedtak truffet av arbeidsutvalget eller forvalter etter delegert myndighet, skal forberedende klagebehandling skje i nasjonalpark-/verneområdestyret.

Ved oversendelse av klagen til Miljødirektoratet skal nasjonalpark-/verneområdestyret fremstille saken på en oversiktlig måte og tilrettelegge grunnlaget for klageinstansens behandling. Kopi av alle sakens dokumenter skal vedlegges (kronologisk). Dersom forvalters innstilling fraviker nasjonalpark-/verneområdestyrets vedtak, skal dette fremgå av saksfremstillingen og møteprotokollen.

6.3 Delegere myndighet til forvalter

Nasjonalpark-/verneområdestyret kan gi forvalteren myndighet til å treffe vedtak og beslutninger i følgende sakstyper på vegne av styret:

1. Behandle søknader om ferdsel og om motorferdsel etter verneforskriftenes spesifiserte dispensasjonsbestemmelser.

2. Behandle søknader etter verneforskriftenes øvrige spesifiserte dispensasjonsbestemmelser og etter naturmangfoldloven § 48:

   a) når vedtaket innebærer fornying av tidligere dispensasjon som er gitt av nasjonalpark-/verneområdestyret eller arbeidsutvalget dersom forutsetningene for tillatelsen er tilnærmet uendret,
   b) når det foreligger en etablert forvaltningspraksis fra saker behandlet av nasjonalpark-/verneområdestyret eller arbeidsutvalget i tilsvarende saker og
   c) når forvaltningsplan gir entydige føringer for utfallet av søknadsbehandlingen.

3. Treffe vedtak i samråd med styreleder når en sak haster fordi det er fare for skade eller annen negativ påvirkning på verneverdiene, for eksempel stans av ulovlig forhold, pålegg om retting eller direkte gjennomføring.

4. Behandle søknader om, eller på eget tiltak, endre frister som er fastsatt av nasjonalpark-/verneområdestyret.

5. Gi utsettelse av klagefrist etter forvaltningsloven § 29 fjerde ledd.

6. Treffe beslutning om utsatt iverksettelse etter forvaltningsloven § 42.

7. Beslutte oversendelse av saker til Miljødirektoratet med anbefaling om å ilegge overtredelsesgebyr.

Beslutningen om å delegere myndighet til forvalter må gjøres skriftlig og det må fremgå hvilken delegert myndighet forvalter har. Beslutning om delegert myndighet skal publiseres på nasjonalpark-/verneområdestyrets nettsider.

6.4 Følge opp brudd på verneforskriftene, naturmangfoldloven og enkeltvedtak

Nasjonalpark-/verneområdestyret har et selvstendig ansvar for å følge opp alle ulovlige forhold i verneområdene i medhold av reglene i naturmangfoldloven kap. IX om Håndheving og sanksjoner, som styret får kjennskap til. Dette kan f.eks. være brudd på naturmangfoldlovens bestemmelser, overtredelser av bestemmelser i verneforskriftene, eller brudd på enkeltvedtak eller vilkår i gitte tillatelser.

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal vurdere hvorvidt overtredelsen skal anmeldes til politiet etter naturmangfoldloven § 75, eller sendes Miljødirektoratet for vurdering av overtredelsesgebyr etter naturmangfoldloven § 74. I vurderingen skal nasjonalpark-/verneområdestyret sikre at hensynet til både allmennpreventive og individualpreventive hensyn ivaretas for best mulig å kunne forebygge miljøkriminalitet. Dersom forholdet anmeldes, skal kopi av anmeldelse, samt avgjørelsesbeslutningen fra politiet, sendes Miljødirektoratet.

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal i tillegg vurdere og følge opp ulovlige forhold i verneområdene etter bestemmelsene i naturmangfoldloven § 69 første ledd (stans og retting), § 70 andre ledd (tiltak ved uforutsette miljøkonsekvenser av lovlig virksomhet), § 71 første ledd (direkte gjennomføring) og § 73 første ledd (tvangsmulkt).

6.5 Utarbeide og revidere forvaltningsplaner

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal utarbeide og revidere forvaltningsplan for verneområdet. Oppstart av planarbeidet skal skje i dialog med Miljødirektoratet. Forvaltningsplaner skal utarbeides innenfor rammene av naturmangfoldloven og verneforskriftene.

Forvaltningsplanen skal konkretisere hvordan formålet med vernet skal nås, og skal inneholde en flerårig tiltaksplan og en besøksstrategi. Før forvaltningsplanen sendes på høring skal endelig utkast sendes Miljødirektoratet for faglig gjennomgang. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Miljødirektoratet.

6.6 Skjøtsel og besøksforvaltning

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal ut fra en vurdering av om verneformålet i de enkelte verneforskrifter oppnås, vurdere behov for og nødvendig gjennomføring av skjøtsel og tilrettelegging.

Plan for skjøtsel og eventuell tilrettelegging i nasjonalparker og landskapsvernområder skal inngå i forvaltningsplanen, jf. naturmangfoldloven §§ 35 og 36 siste ledd.

Forvaltningstiltak iverksettes på et kunnskapsbasert grunnlag i samsvar med vedtatte forvaltnings- og skjøtselsplaner.

Nasjonalpark-/verneområdestyret kan legge til rette for at verneområdenes potensial for verdiskapning utnyttes innenfor rammen av verneforskriftene og naturmangfoldloven i samsvar med besøksstrategi og forvaltningsplan. Nasjonalpark-/verneområdestyret bør innlede et samarbeid med lokalt reiseliv, øvrig reiseliv og aktuelle besøkssenter i dette arbeidet for å sikre at hensynet til verneområdet ivaretas. Nasjonalpark-/verneområdestyret er forvaltningsmyndighet og skal ikke opptre som kommersiell aktør.

Nasjonalpark/verneområdestyret skal utarbeide årlige prioriteringer av skjøtsels- og forvaltningstiltak i verneområdene i tråd med den flerårige tiltaksplanen.

Som forvaltningsmyndighet skal nasjonalpark-/verneområdestyret i besøksstrategien vurdere behovet for særskilte informasjonstiltak. Nasjonalpark-/verneområdestyret er hovedansvarlig for informasjonstiltak og skal gjennomføre dette i henhold til Miljødirektoratets merkestrategi.

Nasjonalpark-/verneområdestyret tildeles etter søknad til Miljødirektoratet årlig midler til skjøtsel og forvaltning til prioriterte tiltak i henhold til vedtatte forvaltnings- og skjøtselsplaner. Tildelingene skjer ut ifra de budsjettmessige rammer det enkelte året. Nasjonalpark/verneområdestyret prioriterer bruken av de tildelte midlene. Alle tiltak skal være i tråd med godkjent forvaltnings- og tiltaksplan for verneområdene og andre relevante styringsdokumenter.

6.7 Grensemerking

Nasjonalpark-/verneområdestyret har ansvar for at det gjennomføres nødvendig grensemerking og vedlikehold av merkingen i verneområdene. Merkingen skal gjennomføres etter retningslinjer gitt av Miljødirektoratet i veileder om Opprettelse av verneområder (M-481).

6.8 Oppnevne rådgivende utvalg

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal oppnevne et rådgivende utvalg. Utvalget skal bestå av representanter for de ulike interessene i området. Formålet er å legge til rette for et godt samarbeid mellom forvaltningsmyndigheten, offentlige organ, grunneiere, næringsliv, frivillige organisasjoner og samiske interesser der det er relevant.

Rådgivende utvalg kan bl.a. bestå av representanter for grunneiere og rettighetshavere, friluftsråd, næringsliv, frivillige organisasjoner (f.eks. natur- og miljøorganisasjoner) og særlig berørte offentlige organer.

Nasjonalpark- og verneområdestyret bør ha minst ett årlig dialogmøte med rådgivende utvalg.

6.9 Opprettelse av et arbeidsutvalg

Nasjonalpark-/verneområdestyret kan nedsette et arbeidsutvalg bestående av medlemmer fra nasjonalpark-/verneområdestyret.

Nasjonalpark-/verneområdestyret kan gi arbeidsutvalget myndighet til å treffe vedtak etter naturmangfoldloven og verneforskriftene i enkeltsaker som ikke er av stor betydning for verneverdiene. Arbeidsutvalgets vedtak skal treffes innenfor rammen av prinsipper fastsatt av styret for de ulike saksområdene i forvaltningsplan eller andre retningslinjer og i samsvar med naturmangfoldloven og verneforskriften.

6.10 Opprettelse av et administrativt kontaktutvalg

For å sikre at god samordning mellom forvaltning av verneområdene og annen kommunal forvaltning, bør nasjonalpark-/verneområdestyret oppnevne et administrativt kontaktutvalg bestående av representanter fra administrativt nivå i de ulike kommunene.

Formålet er å formalisere forvalteren sin administrative kontakt mot kommunene og samordning med kommunal forvaltning ellers, å etablere kunnskap om forvaltningen av verneområdene i kommuneadministrasjonen og bidra til lokalkunnskap i forvalterens innstilling til styret.

6.11 Naturbase og rapportering

Nasjonalpark-/verneområdestyret har ansvar for at opplysninger i Naturbase om verneområdet er oppdatert.

Rapporter og anmeldelser for brudd på naturmangfoldloven og verneforskriften skal sendes til Miljødirektoratet.

7.Nasjonalpark-/verneområdeforvalters oppgaver

Nasjonalpark-/verneområdeforvalter har følgende oppgaver:

7.1 Sekretariat

Nasjonalpark-/verneområdeforvalters hovedoppgave er å være sekretariat for nasjonalpark-/verneområdestyret og faglig forberede alle styresaker.

Forvalteren skal bidra til at verneområdene forvaltes i samsvar med naturmangfoldloven og verneforskriften og at saksbehandlingen følger forvaltningslovens bestemmelser.

Forvalteren skal i samråd med nasjonalpark-/verneområdestyret sørge for enhetlig og helhetlig forvaltning av verneområdene uavhengig av administrative grenser.

7.2 Fatte vedtak etter delegert myndighet

Nasjonalpark-/verneområdeforvalter kan fatte vedtak etter delegert myndighet. Dette

forutsetter at nasjonalpark-/verneområdestyret i skriftlig beslutning har delegert aktuell myndighet til forvalter etter pkt. 6.3.

Det skal komme frem av saksutredningen hvis forvalter fatter vedtak etter delegert myndighet. Alle vedtak som fattes etter delegert myndighet, skal refereres for styret.

Vedtak forvalteren fatter etter delegert myndighet etter pkt. 6.3 skal være i tråd med naturmangfoldloven, verneforskriften og forvaltningsplan. Nasjonalpark-/verneområdestyret kan gi særskilte retningslinjer for behandlingen av denne typen saker.

8. Statsforvalterens klagerett

Statsforvalterne har klagerett på vedtak fattet av nasjonalpark- og verneområdestyret jf. naturmangfoldloven § 62 tredje ledd siste setning.

9. Samarbeid med SNO lokalt

Statens naturoppsyn har tilsynsmyndighet i verneområdet, jf. lov om statlig naturoppsyn.

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal etablere et samarbeid med SNO lokalt.

10. Endring av vedtektene

Miljødirektoratet kan endre disse vedtektene.

ST 33/26 Godkjenning av innkalling og saksliste, valg av godkjenner protokoll

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2026/1869-20

Saksbehandler: Geir Østereng

Dato: 28.08.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra	34/26	02.09.2026

Orienteringssaker styremøte 2 - 3 september - Inari - Varangerhalvøya nasjonalparkstyre

Forvalters innstilling

Saksopplysninger

Er sendt ut på e-post pga. mange bilder i dokumentet.

Vurdering

ST 35/26 Eventuelt

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2025/4623-10

Saksbehandler: Geir Østereng

Dato: 27.08.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra	36/26	02.09.2026

Behandling av søknad om videreføring av rypeprosjekt i jaktfelt for ryper - ulike høstingsregimer - VAD2 og NES2 - evaluering av effekten av jakt - NINA/UIT COAT – 2026-2030

Det vises til søknad fra Norsk institutt for naturforsking v/ Eivind Flittie Kleven 6 august 2026, samt korrespondanse.

Forvalters innstilling

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre gir dispensasjon fra verneforskriften jamfør Naturmangfoldlovens § 48 til at skissert jaktforsøk for liryper ved å utprøve ulike høstingsregimer kan skje utover første prøveperiode som var i 2025, og gjelder videre for jaktårene til og med 2026-2030 innen Varangerhalvøya nasjonalpark i de deler av jaktfeltene som overlapper med verneområdet for feltene VAD 2 og NES2.

Vilkår
Det stilles vilkår til årlig evaluering, med oppsummering av erfaringer i feltene. Jamfør Naturmangfoldlovens § 9 (føre – var hensyn) må det fastsettes et maksimalt høstingsnivå på jaktfelt ved høyt jakttrykk for NES 2, som har størst overlapp med nasjonalparken ved lirypeterreng. Hensikten er å unngå at bestanden reduseres under et visst nivå av estimert bestand ved taksering. Rypa er på matseddelen til en rekke sårbare og trua arter. Akseptabelt maksimalt uttaksnivå må fastsettes i samråd med forskning, FEFO og Varangerhalvøya nasjonalparkstyre og baseres på eksisterende kunnskap.

Det forutsettes at søker følger utvikling i jakttrykk via antall løste aktiverte jaktkort for det enkelte jaktfelt tidlig i jakta (de første 14 dagene).

Det vektlegges at forsøkene vil kunne øke kunnskapen om fremtidige bærekraftige høstingsnivå for lirypebestandene relatert til en rekke årlige miljøfaktorer i de ulike jaktfeltene, og vil bidra til å styre forvaltningen på bærekraftige nivå på lengre sikt.

Det ønskes at det samtidig innhentes mer kunnskap om forskjeller i grupper av jegere, observert fugl, jaktinsentivitet og effektivitet samt variasjon av fugletettheter i jaktfeltene. Relevante data det kan være nyttig å vite mer om er:

- Kunnskap om antall aktive jakttimer relatert til fangst av lirype per dag per jeger. (antall timer aktivt jaktet og fangst)
- Jakt med eller uten hund, antall tilgjengelig hunder, aktive jakttimer og fangst
- Antall observerte fugl, inkludert kullstørrelser per jakttime per område
- Dette kan innhentes ved frivillge ordninger og digitale skjema som utfylles frivillig.

Kunnskapen vil kunne være nyttig for å si om variasjon av fugl innad i jaktfeltene i jakta, og om takseringene gir et godt nok innblikk i faktisk bestand på jaktfeltnivå eller om det er behov for flere takseringslinjer.

Dette vil gi kunnskap som er nyttig ved fastsettelse av kvoter nærmest bærekraftige nivå mht. sikkerhet for estimatene og føre-var-hensyn ved fastsettelse av kvoter og tilgang for jeger på jaktfeltnivå, slik at ikke jakttrykk blir høyere enn målsetningene.

Dette har nytteverdi for nasjonalparkforvaltningen da en rekke trua arter har rype i sin diett. Kunnskap om rødrevtetthet og jaktfalk innen de ulike jaktfeltene i forsøket i tillegg til de andre miljøfaktorene antas for å være viktig for å kunne sammenlikne resultatene mellom feltene.

Saksopplysninger

Prosjektet er et samarbeid mellom NINA, UiT og FeFo hvor man i 2025 startet opp et eksperiment i perioden 2025-2030 for å undersøke hvilken effekt jakt har på rypebestandene i dag og hvordan dette varierer med hvor mange ryper, smågnagere og rovdyr som finnes og hvordan været har vært.

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre innvilget søknaden for et år i 2025 for to jaktfelt, hvor prosjektet skulle evalueres etterpå. Et vilkår var at man ikke satt høyt uttaksnivå før første året var evaluert. Det var skissert et flerårig opplegg på prosjektet med forsøk på ulike reguleringsregimer i ulike rypejaktfelt for å kunne se om jakt har noen effekt på bestanden, og for å kunne lære om hva som er bærekraftige høstingsnivå.

Utvalgte felt er tre jaktfelt i Vest-Finnmark, tre i Indre-Finnmark og tre i Øst -Finnmark. Da man har spesielt detaljert overvåking av økosystemet på Varangerhalvøya ønsker søker at jaktfeltene i øst ligger her. Søker etablerte allerede i 2024 ekstra linjetransekter for å få sikrere bestandsestimater for lirype i disse områdene. To av jaktfeltene på Varangerhalvøya som inngår i eksperimentet ligger delvis inne i Varangerhalvøya nasjonalpark.

Dette gjelder NES2 (24% av jaktfeltet ligger i nasjonalparken) og VAD2 (30% av jaktfeltet ligger i nasjonalparken). For VAD2 vil store deler av arealet inne i nasjonalparken ikke være egnet lirypehabitat og vil i så måte bli lite påvirket av eksperimentet. For NES2 er store deler av arealet som ligger inne i nasjonalparken egnet lirypehabitat. Dette er et av de mest populære jaktfeltene i Finnmark, og nås også via to barmarksløyper slik at de indre områdene utenfor allfarvei kan oppleve et relativt høyt jakttrykk, ved at jegere etablere leir ved barmarksløypene og jakter over mange dager. Det er også snøskuterløyper som går inn i området hvor det settes snarer vinterstid for fangst like ved disse (hovedsakelig i randsonen av nasjonalparken).

Bakgrunnsbeskrivelse fra søknad
Ryper og andre bakkehekkende fugler er i tilbakegang i mange nordlig områder. Samtidig er de av spesiell interesse for samfunnet og forvaltninga som populære høstbare arter. Nyere forskning viser at rypebestandene har hatt en kraftig tilbakegang i et 100-års perspektiv og det er forventet at rypene går en utfordrende framtid i møte. Studier fra 90-tallet viser at jakt har liten negativ påvirkning på rypebestanden gitt at høstingsnivåene ikke blir for store. Med de nye belastningene klimaendringene påfører rypebestanden er det behov for å oppdatere denne kunnskapen om effekten av jakt for å sikre at dagens jaktforvaltning er innenfor grensene av hva bestandene tåler.

Rypa er en art midt i næringsnettet og blir kraftig påvirket av rovdyr og smågnagerbestandene (gjennom at de deler rovdyr, slik at rypene blir sparte når det er mange smågnagere tilgjengelig). Selv om det er sannsynlig at tilleggsbelastningen jakt påfører rypene varierer avhengig av hvor mange ryper, smågnagere og rovdyr det er, samt hvordan værforholdene har vært har ikke dette tidligere blitt undersøkt. Finnmark står nå i en særstilling når det gjelder økosystemovervåking etter at klimaobservasjonssystemet COAT (www.coat.no) ble sikret langsiktig finansiering fra KLD fra 2024. Gjennom dette programmet overvåkes smågnagere og rovdyrbestanden i store deler av Finnmark. Den mest intensive overvåkingen foregår på Varangerhalvøya.

For å sikre at rypejakten regulerer innenfor bestandens bæreevne er det nødvendig at forvaltninger er adaptiv. Adaptiv forvaltning er tuftet på at effektene av reguleringer (f.eks. høstingsnivåer i viltbestander) evalueres regelmessig ved hjelp av forskningsmetodikk. Gullstandarden for robust effektevaluering i adaptiv forvaltning oppnås når ulike reguleringer (f.eks. høstingsnivåer) prøves ut etter eksperimentelle designer. De siste årene har Landbruksdirektoratet bevilget midler til prosjektet – Lirypeforvaltning i klimaendringenes tidsalder. Prosjektet er et samarbeid mellom NINA, UiT og FeFo hvor vi i 2025 startet opp et slikt eksperiment for å undersøke hvilken effekt jakt har på rypebestandene i dag og hvordan dette varierer med hvor mange ryper, smågnagere og rovdyr som finnes og hvordan været har vært.

Saksopplysninger (klippet inn i saken fra søknad)

Gjennomføring
Hoveddelen av prosjektet vil gjennomføres utenfor nasjonalparken, hvor vi har ulik jaktforvaltning i ulike jaktfelt. Til eksperimentet vil vi bruke 3 jaktfelt i Vest-Finnmark, 3 i Indre-Finnmark og 3 i Øst-Finnmark. Fordi vi har spesielt detaljert overvåking av økosystemet på Varangerhalvøya ønsker vi at jaktfeltene i øst ligger her. Vi etablerte allerede i 2024 ekstra linjetransekter for å få sikrere bestandsestimater for lirype i disse områdene og startet i 2025 opp eksperimentet. To av jaktfeltene på Varangerhalvøya som inngår i eksperimentet ligger delvis inne i Varangerhalvøya nasjonalpark. Dette gjelder NES2 (24% av jaktfeltet ligger i nasjonalparken) og VAD2 (30% av jaktfeltet ligger i nasjonalparken). For VAD2 vil store deler av arealet inne i nasjonalparken ikke være egnet lirypehabitat og vil i så måte bli lite påvirket av eksperimentet. For NES2 er store deler av arealet som ligger inne i nasjonalparken egnet lirypehabitat.

Vi fokusere på praktiske forvaltningsgrep ved å bruke tre forhåndsbestemte forvaltningsregimer: 1) Normal jaktforvaltning (slik det blir praktisert i Finnmark ellers), 2) mer restriktiv forvaltning enn normalt ved å utelukke jegere som ikke er bosatt i Finnmark og 3) mindre restriktiv forvaltning (i 2025 ved ubegrenset antall jaktkort tilgjengelig gjennom sesongen, men fortsatt med en begrensning i maks antall jegere per dag). Alle forvaltningsgrepene vil ligge innenfor fordelingen av relevante virkemidler i dagens forvaltning. Fordelingen av de tre regimene (forvaltningene) på de 9 jaktfeltene er gitt i tabell 1. I 2025 ble dags- og sesongkvoten holdt like i jaktfeltene i eksperimentet, som i Finnmark ellers. Evaluering av forvaltningstiltak i dynamiske systemer krever ofte lange tidsserier, slik vi blant annet har erfart i COATs Fjellrev modul (Ims m. fl. 2025). Vi vil derfor gjennomføre normal, mer og mindre restriktiv jaktforvaltning i samme jaktfelt som i 2025/26 også i jaktsesongen 2026/27.

Tabell 1: Angir forvaltningspraksis («jaktregime») for jaktfeltene som inngår i eksperimentet. Normal betyr lik forvaltningspraksis som FeFo's andre jaktfelter, mer betyr mer restriktiv forvaltning (mindre jakt ved utelukkelse av jegere som ikke er bosatt i Finnmark) og mindre betyr mindre restriktiv forvaltningspraksis (mer jakt ved ubegrenset antall jaktkort gjennom sesongen).

Region	**Øst**			Vest			Indre		
Jaktfelt	**NES2**	**NES1**	**VAD2**	HAM8	POR2	POR11	KAU26	KAU10	KAU7A
Forvaltning	**normal**	**mer**	**mindre**	mindre	normal	mer	normal	mer	mindre

Tabell 2: Oversikt over anslåtte uttaksnivå basert på regionale tetthetsestimat i jaktfeltene som inngår i høstingseksperimentet i Finnmark. Tall i parentes angir korrigerte uttaksnivå med tetthetsestimat per jaktfelt. Tallene for 25/26 er per 21.november. Lys rød bakgrunnsfarge viser felter med mer restriktiv forvaltning, feltene med lys grønn viser feltene med mindre restriktiv forvaltning og felt uten bakgrunnsfarge viser felt som har normal forvaltning.

	Jaktår	Anslått uttaksnivå i %			Dagskvote	Sesongkvote
		VAD2	NES2	NES1		
Øst-Finnmark	2025/26	**5 (4.0)**	**8 (4.9)**	**2 (2.2)**	4	40/20
	2024/25	8	11	2	4	40/20
	2023/24	5	6	2	6	50/25
	2022/23	3	5	3	6	50/25
	2021/22	5	13	4	4	25/15
	2020/21	8	14	3	3	20/10
Vest-Finnmark		HAM8	POR2	POR11		
	2025/26	6 (6.7)	4 (4.4)	1 (0.9)	4	40/20
	2024/25	2	3	1	4	40/20
	2023/24	3	4	3	6	50/25
	2022/23	2	4	3	6	50/25
	2021/22	3	9	5	4	25/15
	2020/21	4	10	9	3	20/10
Indre Finnmark		KAU7A	KAU26	KAU10		
	2025/26	3 (2.7)	4 (4.5)	2 (2.8)	4	40/20
	2024/25	5	9	7	4	40/20
	2023/24	3	6	4	6	50/25
	2022/23	3	6	5	6	50/25
	2021/22	3	4	5	4	25/15
	2020/21	5	17	10	3	20/10

En del av læringen i dette prosjektet kommer nettopp fra hvilken effekt ulike forvaltningstiltak gir på høstingsnivåene. Denne kunnskapen vil gradvis øket etter hvert som eksperimentet går over flere år. Generelt i de eksperimentelle jaktfeltene var uttaksnivåene lave i 2025/26 (tabell 2). Det kan skyldes at forvaltningen var relativt restriktiv til tross for forholdsvis høye tetthetsestimat, spesielt i noen deler av fylket.

Ved undersøkelser av jaktstatistikken for jaktsesongen 2025/26 ser vi at antallet tilreisende jegere kun ble begrenset av taket per dag i de aller første dagene i jaktfeltene i indre og vest med mindre restriktiv forvaltning, mens taket for tilreisende jegere aldri ble nådd i VAD2 (taket for tilreisende jeger ble nådde 6 dager i KAU7, 2 dager i HAM8 og 0 dager i VAD2). Videre ser vi at en viss andel jegere nådde dagskvoten på 4 ryper i de samme feltene (henholdsvis 10% av jaktdagen i HAM8, 9% i KAU7A og 3% i VAD2 for jaktdagene fram til 1.november). Dette indikerer at det er et lite

potensial for å øke uttaket både ved å slippe til flere tilreisende jegere per dag (mest i Indre Finnmark) og ved å fjerne kvotene.

Fra resultatene fra 2025/26 er det tydelig at å bare fjerne begrensingen på hvor mange jaktdager et jaktfelt kan ha per sesong ikke har vært tilstrekkelig for å øke uttaket. Vi vil derfor i jaktsesongen 2026/27 øke antallet jegere per dag i jaktfeltene med mindre restriktiv forvaltning med minst 50% og fjerne dagskvoten. Selv om det er i jaktfeltene i Indre- og Vest-Finnmark vi forventer å se endringer og i mye mindre grad i VAD 2 er det viktig for oss at vi beholder forvaltningen lik for alle jaktfeltene med lik behandling i eksperimentet.

Vi gjennomførte folkemøter i Vadsø, Lakselv og Kautokeino hvor evaluering av det første året og forslag til gjennomføring i 2026/27 ble presentert. Tilbakemeldingene var på jakteksperimentet og gjennomføringen av det i Øst-Finnmark var utelukkende positiv.

Varighet
Målsettingen er at prosjektet skal vare i 6 år (2025 - 2030). Etter et prøveår i 2025 søker vi nå tillatelse til å gjennomføre eksperimentet også de neste 5 årene (2026-2030).

På bakgrunn av ovenstående beskrivelse søker jeg om tillatelse til å benytte jaktfeltene NES2 og VAD2 i høstingseksperimentet for liryper på Finnmarkseiendommen i 2026-2030.

For utfyllende opplysninger ta kontakt med prosjektleder (tlf: 97657321, epost: eivind.kleiven@nina.no).

Kart over jaktfelt

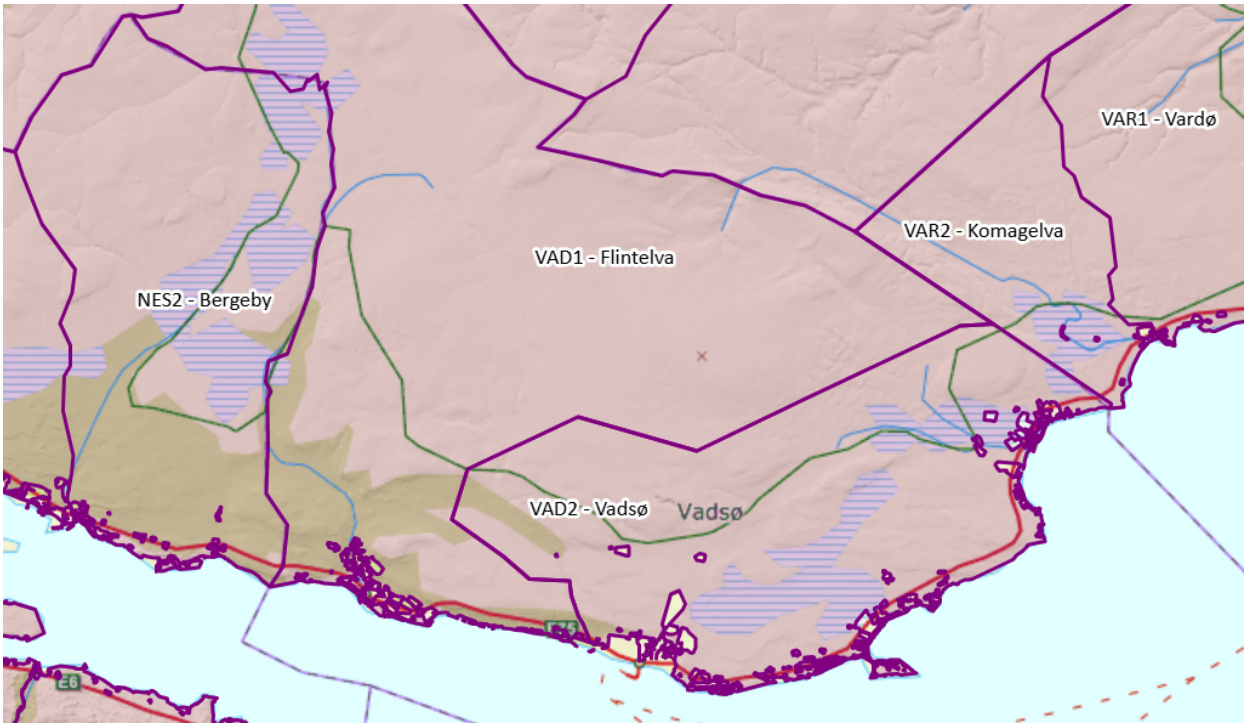

Kart 1. Søknad gjelder rypejaktfelt Vad 2 og Nes 2

Vurdering av søknaden

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen

Naturmangfoldloven, verneforskrift og retningslinjer
Søknaden er behandlet etter verneforskriften for Varangerhalvøya nasjonalpark og naturmangfoldloven (NML). Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter utgitt av Miljødirektoratet er også lagt til grunn.

Verneforskriften for Varangerhalvøya Nasjonalpark sier
Verneformål
Formålet med Varangerhalvøya Nasjonalpark er å bevare et stort i det vesentlige urørt naturområde, tilnærmet fritt for tekniske inngrep, som sikrer biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander. I dette inngår blant annet å bevare den mest arktisk pregete del av fastlands-Norge med spesielle landformer og avsetninger etter istida, et plante- og dyreliv med østlige og arktiske innslag, et kjerneområde for fjellrev og unike samiske kulturminner.

I sone A er det avgrenset et særlig viktig myr- og våtmarksområde med stor vitenskapelig betydning som referanseområde og med egenart i form av mange småvann og myrdammer. Området gir leveområder for en rik og variert fauna av våtmarksfugl, også trua arter. Området er svært viktig for sædgås og dverggås.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretakelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

- Verneforskriftens § 3, punkt

3.1 Vern av dyrelivet

Dyrelivet, også hi, reir, hekke-, yngle- og gyteplasser er fredet mot skade og unødvendig forstyrrelse. Utsetting av dyr på land og i vatn er forbudt.

3.2 Bestemmelsen i punkt 3.1 er ikke til hinder for:

a. Jakt etter viltloven eller etter reindriftsrettens regler, med unntak av i sone A hvor jakt er forbudt fra og med 5. mai til og med 9. september.
b. Fiske etter lakse- og innlandsfiskloven eller etter reindriftsrettens regler.

I sone A er slipp av hund forbudt fra og med 5. mai til og med 9. september.

Verneforskriften gir ikke unntak for slike tilfeller hvor man enkeltår forsøksmessig skal tillate noe høyere jakttrykk ved ordinær jakt enn hva man gitt dagens kunnskap for øvrig ville ha gjort.

Jaktkvoteordning per dag og begrensning på antall tilreisendes adgang til jaktfelt baserer seg på skjønn, basert på takseringer på hele Finnmarkseiendommen og nivå basert på foreliggende kunnskap hos Finnmarkseiendommen.

Nasjonalparkstyret har ikke hittil vært involvert i å fastsette akseptable høstingsnivå for nasjonalparken ved dagens generelle praksis relatert til evt. hvordan for høye

høstingsnivå i rypejakta, indirekte kan påvirke næringstilgangen til andre arter som også lever av ryper.

Da forsøket i kortere perioder kan påvirke størrelsen på rypebestanden negativt innen nasjonalparken, og arter som for øvrig lever her som nasjonalparken skal ivareta ansees tiltaket som søknadspliktig. Tiltaket er organisert og kan ha påvirkning på viltbestandene. Antall solgte jaktkort har betydning for hvor mange tilreisende jegere som oppsøker områdene i tillegg til lokalbefolkningen. Ulik kvotefastsetting kan også ha betydning for dette hvor jegere oppsøker jaktområder med høyere jaktkvoter, om kvotene er en begrensende faktor for øvrig.

Saken må vurderes jamfør unntaksbestemmelsene for verneforskrifter i Naturmangfoldlovens § 48.

Naturmangfoldloven
Med hjemmel i lovens § 48 kan forvaltningsmyndigheten gjøre unntak fra vernevedtaket dersom det ikke strider mot verneformålet, og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Denne bestemmelsen er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Saken vurderes jamfør bestemmelsen «forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra vernevedtaket dersom det ikke strider mot verneformålet, og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.» Begge kravene må være oppfylt for å kunne gi dispensasjon.

Det er også egne føringer for søknader som angår forskning mht. ulemper og fordeler.

Naturfaglig beskrivelse av området

For småviltjaktfelt NES 2 har arealet 77% rypehabitat og omfatter syddelen av Sone A i nasjonalparken. 24% av arealet er innen nasjonalparken av jaktfeltet. Disse områdene er myrområder med små vatn, tuemyr og meget gode lirypeområder. Området er svært viktig for våtmarksfugl og har egne regler for slipp av hund med båndtvang frem til 9. september. Området vest for Bergebyvatn er viktig for mytende og hekkende sædgjess og også dverggjess mellomlander i området. Fjellreven observeres også innimellom i dette området men så vidt vi har oversikt over har det ikke vært yngling på de kjente fjellrevhiene de siste 10 år.

Kart over jaktfeltene – tynn grønn strek angir nasjonalparkgrensen.
Tykk grønn strek viser jaktfeltgrensa.

For småviltjaktfelt VAD2 har 74% av arealet rypehabitat, hvorav 30% av hele jaktfeltet er innen nasjonalparken. Liten andel av arealet i nasjonalparken for VAD2 er lirypeterreng i dette jaktfeltet, og er heller fjellrypeterreng. Delen innen nasjonalparken er hovedsakelig fjell og lite produktive områder, med lite vegetasjon og høyereliggende i de områder det er minst jakttrykk innen jaktfeltet pga. avstand fra vei.

Naturmangfoldlovens § 7

Vurdering jamfør naturmangfoldlovens § 8-12
Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen.

§ 8.*(kunnskapsgrunnlaget Nml. 8 -12)*

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Myndighetene skal videre legge vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder slik samisk bruk, og som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet.

Kunnskapen i saken vurderes som god relatert til de fleste punkter i søknaden jamfør Naturmangfoldlovens § 8. Finnmarkseiendommen har vist til statistikk som synes pålitelig mht. bærekraftige uttaksnivåer hittil, når det største uttaket skjer i lirypejakten og man regulerer adgang for tilreisende med begrensning av jaktkortsalg, samt

dagskvote og sesongkvote. Uttaket har vært bærekraftig hittil. Kunnskapen om fjellrevens diett vinterstid som også lever i området, særlig i dårlige smågnagerår kunne vært bedre.

§ 9 *(føre-var-prinsippet)*

Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.

Vurdering
Forsøket vil enkeltår kunne bidra til at høsting av lirype gir noe høyere uttaksnivå enn hva de ellers ville vært ved den ordinære reguleringen av jakten ved kvoter og antall jaktkort for tilreisende. Da særlig ved målsetning høyt jaktuttak. Særlig i dårlige produksjonsår for ryper ved nedadgående bestander kan for høyt jakttrykk ha potensiell negativ betydning.

Andre år i 6 års-perioden vil jaktfeltet få lavere høstingsrater, som vil være til gunst for naturmangfoldet. Med hensyn til føre-var prinsippet er det viktig å vurdere om forsøket kan bidra til å drive lirypebestanden under et kritisk nivå slik at de ikke tar seg opp igjen, eller det vil ta lang tid. Dette vil være negativt for områdene som også ligger innen nasjonalparken og dyreliv for øvrig som også er avhengig av ryper i dietten. Det bør stilles vilkår til at man tilser at man ikke ved jaktens gang oppnår for høye høstingsrater.
I prosjektet ønsker man inntil 15 % høstingsrate i jaktfelt som har høyt uttaksnivåmålsetning.

§ 10.*(økosystemtilnærming og samlet belastning)*
En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.

	Jaktår	Anslått uttaksnivå i %			Dagskvote	Sesongkvote
		VAD2	NES2	NES1		
Øst-Finnmark	2025/26	**5 (4.0)**	**8 (4.9)**	**2 (2.2)**	4	40/20
	2024/25	8	11	2	4	40/20
	2023/24	5	6	2	6	50/25
	2022/23	3	5	3	6	50/25
	2021/22	5	13	4	4	25/15
	2020/21	8	14	3	3	20/10

Utklipp at antatte uttaksnivå de siste årene i Vad 2 og Nes 2.
I 2020/21 nådde man uttaksnivå 14 % i Nes 2.
Det viser at det her er potensial for enda høyere uttaksnivå ved å slippe til flere jeger, og det vil være viktig at man ikke kommer for høyt. Området innen nasjonalparken er viktig for det biologiske mangfoldet, hvor rype er en av nøkkelartene, særlig i dårlige smågnagerår. Predatorene har da gjerne et næringsskift fra smågnagere til andre arter i økosystemet, hvor rype er blant de som forekommer i høyest tettheter. Jaktfalk,

fjellrev, fjellvåk, fjelljo og andre høyfjellsarter er da avhengige av en viss breddetilgang på matseddelen hvor en rekke arter predateres og nyttes som næring, inkludert rypa. Rødreven er også en faktor som kan ha betydning for predasjon, særlig i år med lite smågnagere.

Jaktstatistikken til FEFO viser at en stor andel av jegerne får ingen eller få ryper, og undersøkelser fra andre områder viser at lokale gjerne høster flest. Opplysninger fra NINA sier at i de fleste feltene har mellom 5 til 10 % uttak, men man har ikke et eksakt mål.

I VAD 2 er det et begrenset tiltak som neppe påvirker nasjonalparken ved dyrelivet, da de fleste jegerne jakter på liryper, og ikke så mye på fjellryper innen nasjonalparken. Færre restriksjoner under jakten vil neppe føre til en stor tilstrømning av flere jegere enn ellers, men kan antas å være merkbar. Det er ellers få forstyrrelser i nasjonalparken i dette området. Det er tilrettelagt tursti til Nattfjelldalen som medfører noe mer ferdsel enn ellers, men trafikken er mest før jakten.

I NES 2 er det lite aktiviteter som pågår som kan medføre at den samlede belastningen blir for stor i selve nasjonalparken. Småviltjakten pågår mest intenst i 2-3 uker fra 10 september. Det går en snøskuterløype og barmarksløype paralellt med vernegrensen som gjør at området er populært i rypejakt, særlig høst ved at det etableres jaktleire ved barmarksløypa og jakttrykk antas for å være relativt høyt første jaktuka, men disse jakter også mest utenfor nasjonalparken da de vil måtte krysse Bergebyelva eller Jakobselva for å ta seg inn i området fra barmarksløypene.

Området har også mange installasjoner fra COAT prosjektet som til dels preger landskapet som da følges opp av forskere jevnlig, men det ligger da like utenfor nasjonalparken. Bergebyvatnet er et populært isfiskevatn. At fjellrevhi i randsonen av nasjonalparken ikke okkuperes kan tilsi at menneskelig aktivitet er for høy til at arten velger å yngle her eller rødrevbestanden med forstyrrelser, mens de kjente hiene i nasjonalparken lenger øst har aktivitet. I dette jaktfeltet er det potensiale for noe høyere tiltrekning av særlig tilreisende jegere, da det er kjent som et godt jaktfelt, og jegere som jakter her benytter nok også flere dager når de først drar til jaktfeltets midtre og øvre områder. Fra snøfall i november til åpning av skuterløyper i februar er det svært liten aktivitet i området.

Av for øvrig økosystempåvirkning kan periodevis bestandsnedgang av lirype, som effekt av jaktforsøket ha potensiell betydning for arter som fjellreven og jaktfalken. Jaktfeltet har flere hi og territorier for fjellrev. Det er indikasjoner på at rypa er en del av dietten for fjellrev vinterstid, og kan ha noe større betydning i år det er lite smågnagere, eller det ikke er reinkadavere tilgjengelig. Betydning for rødrev av forsøket ilegges ikke vekt da det er en art man ønsker å begrense i området av hensyn til fjellrevbestanden. For tiden er jervebestanden borte og vi kan anta at tilgang til reinkadaver i høyfjell for fjellreven er noe lavere enn før, foruten de som dør av sult eller andre naturlige årsaker. Det er vinterstid trolig noe tilgang til selvdøde rein og for øvrig noe rein predatert av kongeørn. Et ustabilt klima med ising gjør at smågnagerne kan bli vanskeligere tilgjengelig for en del arter ved at det er skarelag i lengre deler av vinteren. Av dette er det behov for mer kunnskap om rypejaktens effekter på den helhetlige bestanden. Den samlede belastningen vurderes ikke for stor.

Forvalter ser at det er behov for å diskutere nærmere målsetning for høyt jakttrykk, slik at det ikke blir for høyt. Særlig for NES 2 forventes mulighet for høyere jakttrykk enn 15

% og her bør det fastsettes en målsetning som er bærekraftig ved styring av antall jeger som får tilgang til jakten. Dette settes som vilkår for en tillatelse.

Naturmangfoldlovens §11 (***kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver)***
Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter.

Tiltaket er lite relevant foruten at det forventes at det avsettes ressurser til å følge utvikling av tilreisende, aktiverte jaktkort og fangstutbytte de to første jaktukene mht. å evaluere at ikke jaktinnsatsen blir for høy.

Naturmangfoldlovens §12 (***miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder)***
For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater

Noe av årsaken til at man ønsker akkurat dette jaktfeltet i NES 2 som forsøksfelt er at UIT COAT har etablert et overvåkningssystem med lyttestasjoner for ryper og overvåker økosystemet for øvrig med værstasjoner i deler av jaktfeltet etc. Her ligger det til rette for å evaluere forsøket også mht. værforholds påvirkning på bestandene.

Man bør samtidig innhente flere parametere fra jegergruppen for å tilse at man får er bred tilnærming for å øke kunnskapen om jakten, og evt. undergrupper av jegere. Dette vil kunne gi mer presis informasjon om jaktinnsatsen, og hvordan den eventuelt kan reguleres. Antall timer jaktet er en relativ per aktiverte jaktkort per dag er et sentral parameter man bør ha oversikt over. Observerte ryper per timer aktivt jaktet, samt tilgang på evt. hun og antall kan innhentes. Man vil således få kunnskap om takseringsresultatene samsvarer med trend for observerte ryper i de ulike jaktfeltene og om det er mye variasjon. Mye variasjon innad i et jaktfelt vil tilsi at usikkerhet ved kvotefastsettelse blir større. Relatert til å fastsette bærekraftig høstingsnivå et gitt år er det en fordel å kjenne usikkerhetsgrad mellom år og jaktfelt. Dette kan skaffes til veie ved frivillig utfylling av skjema ved rapportering.

Vurdering av dispensasjon til vitenskapelige formål
Søknaden angår dispensasjon til vitenskapelig formål, og verneforskriftens generelle unntaksbestemmelse gjelder ikke lenger, og slike saker skal da vurderes etter § 48 *første alternativ* som åpner for unntak dersom det "*ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig*".

Veileder til behandling av søknader om dispensasjon i verneområder under tema til vitenskapelige formål sier;
I vurderingen av om dispensasjon skal gis må nytten av et forskningsprosjekt vurderes opp mot omfanget av eventuelle inngrep eller tiltak og de ulemper forskningen ellers medfører. Det er først og fremst aktuelt å gi dispensasjon til tiltak når det er nødvendig for forskning.

Forskningsaktiviteter som ikke trenger å lokaliseres til et verneområde, bør imidlertid kanaliseres utenfor verneområdet. Det vitenskapelige motivet bak vernet vil kunne

begrunne en mer liberal dispensasjonspraksis når det ikke er tale om etablering av faste anlegg (ny infrastruktur) eller terrenginngrep i verneområdene.

Som regel bør det gis dispensasjon for tiltak som bidrar til å fremme verneverdier. Det kan være aktuelt å stille vilkår om at forvaltningsmyndigheten skal få tilgang til resultatet av vitenskapelige undersøkelser, som ledd i å øke kunnskapen om området, jf. Naturmangfoldloven § 8.

I dette tilfellet kunne man ha hatt forsøksfelt i andre områder som ikke overlapper med nasjonalparken, men samtidig er det spesielle grunner til at det har ekstra nytteverdi å gjøre forsøk i de to aktuelle feltene. NES2 er et populært jaktfelt, som er kjent som et godt rypeområde. Ny kunnskap er relevant mht. å kjenne mer til effekt av jakttrykket som kan være høyt de første ukene, og dagens reguleringsmetoder. Prosjektet vil belyse effekten av jakten på den helhetlige rypebestanden som også pågår i nasjonalparken. Eventuelle negative påvirkninger for fjellrev vurderes til å bli bufret ved at det i nærliggende områder er foringsstasjoner for fjellrev. Fjellrev har vist seg i andre områder å kunne flytte på seg om mattilgangen blir lav for å oppsøke andre matkilder. Studier viser at tilgang til rype vinterstid neppe er en avgjørende faktor for bestandsutviklingen. Dog krever dette mer studier om diett gjennom en hel smågnagersyklus. Det er mål om å øke bestanden av fjellrev i Varanger.

Nytteverdi vurderes som større enn forventede ulemper for rypebestanden gjennom hele studieperioden. For forvaltningen av fjellrev og jaktfalk som utnytter rypene vil det være til fordel med bedre kunnskap om bærekraftig nivå for jakt i området, og effekt av reguleringsmetoder. Krav om fastsettelse av målsetning for høstingsrate man vil oppnå i jaktfelt som har høyt høstingsnivå det enkelte år vil bidra til at man ikke overstiger bærekraftig nivå – som er særlig viktig innen nasjonalparken.

Presedens vurderinger
Saken vurderes for å ha liten presedensfare. Det er spesielle årsaker til at man ønsker forsøket innen nasjonalparken, ved at det er etablert klimaovervåkning og økosystemovervåkning i det ene jaktfeltet. VAD2 er også «bynært» med mange lokale jegere, og skiller seg slik noe fra NES2. NES 2 mest fjerntliggende områder er lett tilgjengelig via barmarksløyper, og kan således kunne oppnå høye høstingsnivå.

Vurdering om det bør gis tillatelser
Forvalter kommer til at forsøket neppe vil ha nevneverdige konsekvenser for dyrelivet i nasjonalparken og ikke strider mot verneformålet, og ikke vil påvirke verneformålet nevneverdig.

Forsøket bør benytte anledningen til å innhente mer kunnskap om jegergruppenes innsats, observasjoner av ryper innad i jaktfelt relatert til jaktinnsats i timer. Forsøket bør også fastslå om takseringer gir et godt bilde av rypebestanden innen jaktfeltene ved jaktstart relatert til observasjoner av fugl, samt si noe om variasjon innad i jaktfeltene.

Vedlegg:
1. Opplysninger til søknad - Varangerhalvøya nasjonalpark - jakteksperiment med lirype - bruk av jaktfelt VAD2 og NES2 - evaluering av effekten av jakt - NINA / UIT COAT
2. Nater 2026 Ecological Applications - An integrated population modeling workflow for supporting mesopredator management.pdf

3 Innvilget dispensasjon - Varangerhalvøya nasjonalpark - jakteksperiment med lirype - bruk av jaktfelt VAD2 og NES2 - evaluering av effekten av jakt - Norsk institutt for naturforskning NINA / UIT COAT
4 Saksframlegg med vedtak 2025

Fra: Eivind Flittie Kleiven[eivind.kleiven@nina.no]
Sendt: 13.08.2026 10:02:38
Til: Østereng, Geir[geir.ostereng@statsforvalteren.no]
Tittel: RE: Jakteksperiment i nasjonalparken - info til søknad

---

Hei,

6år for å være i takt med smågnagersyklusen. Hvis vi roterer behandlingen etter 2 år, vil vi rotere i takt med smågnagersyklusen (stabil sykluslengde på 4 år over de siste 25årene). Det er viktig at alle jaktfeltene i eksperimentet gjennomgår alle behandlingene, dermed blir det 6 år med samme behandling på et jaktfelt i 2 påfølgende år før det roteres. Både vi og FeFo er åpne for at det kan bli aktuelt å fortsette eksperimentet lengre enn 6år, men i tråd med adaptiv forvaltning ønsker vi å evaluere eksperimentet hvert år for å vurdere både om det kan forbedres og hvor lenge det skal pågå, slik at endelig sluttdato for eksperimentet er ikke satt og vil avhenge av læringen underveis.

Når effekten av jakt skal evalueres vil vi så godt det lar seg gjøre ta hensyn til økosystemkonteksten også utover smågnagere. I deres områder på Varangerhalvøya har vi som du vet god oversikt over jaktfalkbestanden. I tillegg er det nylig utviklet en modell for å estimere bestandsstørrelse for rødrev (se vedlagt artikkel, spesielt figur 6). Vi vil vurdere om denne kan brukes inn i evalueringen av jakteksperimentet (og etter hvert også tidligvarslet for liryper i Finnmark). I tillegg planlegger vi å inkludere andre effekter vi vet har betydning for utviklingen i lirypebestanden, som når snøen kommer på høsten og hvordan været er i klekketida.

Mvh
Eivind

From: Østereng, Geir <geir.ostereng@statsforvalteren.no>
Sent: onsdag 12. august 2026 14:17
To: Eivind Flittie Kleiven <eivind.kleiven@nina.no>
Subject: Jakteksperiment i nasjonalparken - info til søknad

Hei,
Har et par spørsmål til søknad og prosjektet.

Kan du utdype – hvorfor 6 år – har dere drøfta om det heller ikke burde gått over to smågnagersykluser totalt?

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre ønsker at mest mulig kunnskap kommer frem av prosjektet ved innvilgelse, og utelukke feilkilder.
Planlegger dere drøfta å se på jakttrykkets betydning relatert til rypebestand og sammenlikne områder som antas å ha ulik «naturlig» predasjon pga. miljøforhold. Eksempelvis sammenlikne Kautokeino (høy rødrevbestand) med Varanger (lavere rødrevbestand),
og også implementere kunnskap om jaktfalkhekkinger i de aktuelle jaktfeltene. Slik at antatt grad av Naturlig predasjon er kartlagt i prosjektperioden i feltene?

Er hvert jaktfelt kartlagt for lokaliteter for hekking av jaktfalk, som evt. sjekkes for hekking?

Dette da predasjon av jaktfalk anslås til å kunne være ganske så omfattende gjennom året innen et territorium.

Tilsvarende kunnskap om metoder for å anslå tetthet av rødrev mangler vel (effektive bestandstetthets metoder fra feltmetodikk).
Evt. har man noe data fra jaktstatistikk.

Man kan kanskje forvente bestandssvingninger på lavere maksimumsnivå i rypebestander som erfarer jevnt predasjonstrykk av arter som rødrev, eller jaktfalk.

Her vil sikkert evt. effekten av jaktuttak kunne få større betydning på sikt. Dette vil være nyttig for forvaltningen å vite om nivåmessig mht. anbefalt bærekraftig jaktuttak.
I så tilfelle kan det være forskjeller mellom åra innad i den 4 årige smågnagersyklusen. I år med lite smågangere kan man forvente høyere predasjon på rypene etc.

Med vennlig hilsen / Dearvuođaiguin/ Ystävällissii tervheissii

Geir Østereng
Nasjonalparkforvalter/ álbmotmeahccehálddašeaddji/ Kansalistarhaan valvooja
Tlf. 78 95 03 89/ mobil 41470437
www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvoya
https://varangerhalvoya.no/
https://www.facebook.com/NasjonalparkVarangerhalvoya

Persfjorden-Syltefjorden landskapsvernområde / Biezavuona-Oardduvuona suodjemeahcci
Syltefjorddalen naturreservat / Oarddu luondumeahcci
Ytre syltevik naturreservat
Sandfjordneset Naturreservat

Varangerhalvøya nasjonalpark

Várnjárgga álbmotmeahcci

Varenkinniemen kansalistaras

Check for updates

Received: 21 August 2024 | Revised: 29 August 2025 | Accepted: 17 September 2025

DOI: 10.1002/eap.70153

ARTICLE

ECOLOGICAL APPLICATIONS
ECOLOGICAL SOCIETY OF AMERICA

An integrated population modeling workflow for supporting mesopredator management

Chloé R. Nater[1] | **Stijn P. Hofhuis**[2] | **Matthew Grainger**[1] | **Øystein Flagstad**[1] | **Rolf A. Ims**[2] | **Siw Killengreen**[3] | **Dorothee Ehrich**[2]

[1]Division for Land and Biodiversity, Norwegian Institute for Nature Research, Trondheim, Sør-Trøndelag, Norway

[2]Department of Arctic and Marine Biology, UiT – The Arctic University of Norway, Tromsø, Troms, Norway

[3]Department of Education, UiT – The Arctic University of Norway, Tromsø, Troms, Norway

Correspondence
Chloé R. Nater
Email: chloe.nater@nina.no

Funding information
Norwegian Environmental Agency, Grant/Award Number: 22SCD2B4 and 23047014; UiT - The Arctic University of Norway

Handling Editor: Karen E. Hodges

Abstract

Expanding populations of mesopredators threaten biodiversity and human health in many ecosystems across the world. Lethal control through harvest is commonly implemented as a mitigation measure, yet its effects on mesopredator population dynamics in interaction with compensatory mechanisms and environmental conditions have rarely been assessed quantitatively due to data constraints. Recent advances involving integrated population models (IPMs) have enabled promising new avenues for overcoming these constraints by jointly analyzing multiple datasets while simultaneously accounting for bias and uncertainty. Here we developed a versatile IPM workflow for studying mesopredator population dynamics under different management regimes and applied it to an expanding population of red foxes in Arctic Norway. Our model combined routinely collected data on age, reproductive status, and genetic similarity from >4000 harvested red foxes with opportunistic field observations and information published on red foxes elsewhere. This allowed us to quantify population dynamics over a period of 20 years, and identify the drivers of changes in population growth rates using retrospective (transient Life Table Response Experiments, tLTREs) and prospective (population viability analyses, PVAs) perturbation analyses. We found dramatic year-to-year fluctuations in red fox population size due to natural mortality and immigration responding to changes in rodent prey availability and population density. Forward projections indicated that current harvest levels were likely sufficient to prevent population increase over longer time periods. However, even substantial increases in harvest levels were unable to evoke population decline due to strong buffering effects of density dependence, especially through immigration. Our study highlights the potential of IPMs for studying population dynamics even when no structured surveys of living animals are available, and illustrates the value of extracting and curating information from harvested animals. Our semi-automated and reproducible modeling workflow can be rerun periodically when new data become available for our study population. As the workflow is also designed to be easily adapted for

Chloé R. Nater and Stijn P. Hofhuis share first authorship.

 © 2026 The Ecological Society of America.

other harvested species, it contributes to the development of cost-effective population analyses that help inform management strategies and mitigate biodiversity loss.

KEYWORDS
culling, demography, harvest, hunting, immigration, IPM, mortality, population dynamics, red fox, reproducibility, tundra, *Vulpes vulpes*

INTRODUCTION

Spread and abundance increases of both alien and native invasive species are among the main drivers of ongoing global biodiversity loss (IPBES, 2019). In many ecosystems around the world, population growth and range expansion of predators that occupy mid-ranking positions in the food web (mesopredators) are particularly problematic (Moore et al., 2023; Prugh et al., 2009). Mesopredators of concern are often generalists that benefit from a variety of anthropogenic changes to ecosystems. On the one hand, increased food availability in human-dominated landscapes relaxes bottom-up constraints on mesopredators (Larivière, 2004; Pasanen-Mortensen & Elmhagen, 2015). On the other hand, mesopredators face less top-down constraints following the eradication of many apex predator populations (Elmhagen & Rushton, 2007; Prugh et al., 2009). Mesopredator populations that are thus released from both top-down and bottom-up constraints increase in abundance, leading to high predation pressure on their prey, and causing negative cascading effects down the food chain (Prugh et al., 2009; Roos et al., 2018). Declines and even local extinctions of numerous bird, reptile, and ungulate populations have been the result (Brashares et al., 2010; Kämmerle et al., 2017; Read & Scoleri, 2015). Population growth, human spread, and climatic changes also help mesopredators expand into new habitats, become invasive, and displace native species (Elmhagen et al., 2017; Salo et al., 2008). Besides having negative impacts on biodiversity, the expansion of mesopredators can also pose a threat to human health as some mesopredators (e.g., red foxes, *Vulpes vulpes*) are vectors for zoonotic diseases such as rabies and alveolar echinococcosis (Holmala & Kauhala, 2006; Laurimaa et al., 2016).

Given the negative effects of mesopredator population growth and expansion, control through harvest (also referred to as "culling") is widely implemented as a management action. However, the effect of harvest is difficult to quantify and often unclear (Conner & Morris, 2015), partly owing to demographic resilience that allows mesopredator populations to compensate for increased mortality (Minnie et al., 2016; Salo et al., 2010). Assessing the impacts of management interventions thus requires unbiased estimates of population sizes and demographic rates under different harvest pressures and environmental conditions (Henden et al., 2021). Traditionally, obtaining such estimates hinged on the availability of long-term individual-based demographic data from marked individuals (Clutton-Brock & Sheldon, 2010), but this type of data is difficult to obtain, particularly for predators that are highly mobile, elusive, and nocturnal (Karanth & Chellam, 2009). Furthermore, long-term monitoring of marked individuals in heavily harvested populations is often impossible due to high mortality. Data obtained from harvested animals, on the other hand, are readily available but traditional methods of analyzing them (e.g. life table analysis) are prone to bias and unable to reliably estimate demographic parameters (Williams et al., 2002).

The solution to both insufficient individual-based data and analytical biases lies in data integration and, specifically, in using integrated population models (IPMs). IPMs jointly analyze multiple datasets, allowing both rich and sparse datasets, as well as expert knowledge and other published studies, to contribute information to a model for the true, latent population dynamics (Schaub & Kéry, 2021). This makes IPMs ideal tools for harnessing information from harvest data while accounting for biases and maximizing information gain from sparse auxiliary data, as illustrated by the rapid growth in their popularity for studying harvested populations over recent years (Arnold et al., 2018; Gamelon et al., 2021; Nater et al., 2021). Bayesian implementations of IPMs have the additional advantage of full propagation of uncertainty and the possibility to connect directly to simulations of population trajectories under different harvest and management scenarios (Saunders et al., 2018; Schaub & Kéry, 2021), making them highly relevant in the context of mesopredator management.

Irrespective of the exact method, another crucial aspect for analyses geared towards informing management decisions is reproducibility. Ensuring effective predator control and sustainable management of fish and wildlife populations more generally requires estimates of

19395582, 2026, 3, Downloaded from https://esajournals.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/eap.70153 by NORWEGIAN INSTITUTE FOR NATURE Research, NINA, Wiley Online Library on [30/04/2026]. See the Terms and Conditions (https://onlinelibrary.wiley.com/terms-and-conditions) on Wiley Online Library for rules of use; OA articles are governed by the applicable Creative Commons License

population size and key vital rates not just once but repeatedly over time (Nichols et al., 2019). This stands in stark contrast to the fact that the vast majority of analyses in ecology are not documented to an extent that allows rerunning and reproducing workflows (Culina et al., 2020). For applied ecology to be truly capable of empowering managers and decision-makers, it has to produce not only research articles but also accessible and reproducible workflows that can be rerun routinely and cost-effectively whenever new data become available (Powers & Hampton, 2019).

In this study, we develop a versatile IPM workflow for studying mesopredator population dynamics under different harvest regimes and apply it to a case study of an expanding red fox population in the tundra of Northern Norway. Capitalizing on data integration, our IPM combines information from harvested foxes (age, reproduction, and genetic similarity), opportunistic surveys (pup counts from hunters and camera traps at dens), and prior knowledge on natural mortality derived from other studies. We then use the model to estimate population size and key vital rates of red foxes in our study area over the last 20 years (2005–2024) of intense harvest. We further investigate the potential role of environmental conditions (food availability via the abundance of small rodents), density dependence, and harvest compensation on population regulation, and identify the key demographic drivers of past population change through transient life table response experiments (tLTREs, Koons et al., 2016, 2017). Finally, we couple our IPM with population viability analyses (PVAs, Morris & Doak, 2002; Saunders et al., 2018) to explore the effects of alternative management scenarios on future population trajectories. We thereby provide estimates and improved understanding of red fox population dynamics that are relevant for the conservation of a fragile tundra ecosystem. Beyond that, we publish an accessible, reproducible, and semi-automated IPM workflow that can be (1) rerun easily once new data becomes available and (2) readily adapted to other harvested species. We thus facilitate the implementation of cost-effective population analyses that are of high relevance for informing management and conservation in practice.

MATERIALS AND METHODS

Study species and area

Red foxes are one of the most widely distributed mesopredators in the world (Larivière & Pasitschniak-Arts, 1996) and their influx into tundra regions of Eurasia and North America during the last century is one of the most striking examples of mesopredator expansion (Gallant et al., 2020; MacPherson, 1964; Skrobov, 1960; Stickney et al., 2014). This ongoing expansion has previously been related to the bottom-up processes of ameliorating climatic conditions and/or anthropogenic food subsidies that have positively affected the energy balance for survival and reproduction in the barren north (Bartoń & Zalewski, 2007; Hersteinsson & MacDonald, 1992). Some evidence suggests that apex predator removal may also have contributed to red fox expansion, but the potential for top-down release seems limited in low-productive tundra ecosystems (Ehrich et al., 2016; Elmhagen & Rushton, 2007). In Fennoscandia, red foxes outcompete and prey on threatened endemic populations of Arctic foxes and ground-nesting birds (Elmhagen et al., 2017; Henden et al., 2021; Marolla et al., 2019). These tundra specialists are adapted to survive harsh environmental conditions but are vulnerable to intensified competition or predation by red foxes. To protect these species and facilitate population recovery, management efforts in Fennoscandia include intense red fox harvests (Angerbjörn et al., 2013; Marolla et al., 2019).

The red fox's success in colonizing and thriving in new habitats stems from its opportunistic diet and relatively fast life history: red foxes can reach sexual maturity towards the end of their first year of life and females typically give birth to 3–6 pups (range 1–12) per year. Survival beyond 5 years of age is rare in the wild (Larivière & Pasitschniak-Arts, 1996).

Our study focuses on a population of red foxes located on Varanger Peninsula, which lies at the northeastern tip of Norway (70–71° N 28–31° E, Figure 1). The interior and northern and eastern coastal lowlands of the peninsula form a fringe of low Arctic tundra that is disconnected from the extensive Russian Arctic tundra to the east (Walker et al., 2005). Due to rapid climate warming this tundra ecosystem is currently on a trajectory to shift towards a boreal climate (Pedersen et al., 2021), and this has contributed to an increase in local red fox abundance during the last century (Ims et al., 2017; Johnsen, 1929). Small rodents are the most important prey of red foxes on Varanger (Killengreen et al., 2011), and red foxes are known to exhibit a strong numerical response to rodent cycles (Henden, Ims, & Yoccoz, 2009). Three species of rodents are of functional importance in our study area: the gray-sided vole (*Craseomys rufocanus*), the tundra vole (*Alexandromys oeconomus*), and the Norwegian lemming (*Lemmus lemmus*, Ims et al., 2017). All three species have spatially and temporally synchronous cycles with a 4- to 5-year periodicity, but lemming peak abundances occur only during some of the vole peak years (Ims et al., 2011, 2017). In addition, red foxes feed on reindeer carcasses, which are readily available in inland

19395582, 2026, 3, Downloaded from https://esajournals.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/eap.70153 by NORWEGIAN INSTITUTE FOR NATURE Research, NINA, Wiley Online Library on [30/04/2026]. See the Terms and Conditions (https://onlinelibrary.wiley.com/terms-and-conditions) on Wiley Online Library for rules of use; OA articles are governed by the applicable Creative Commons License

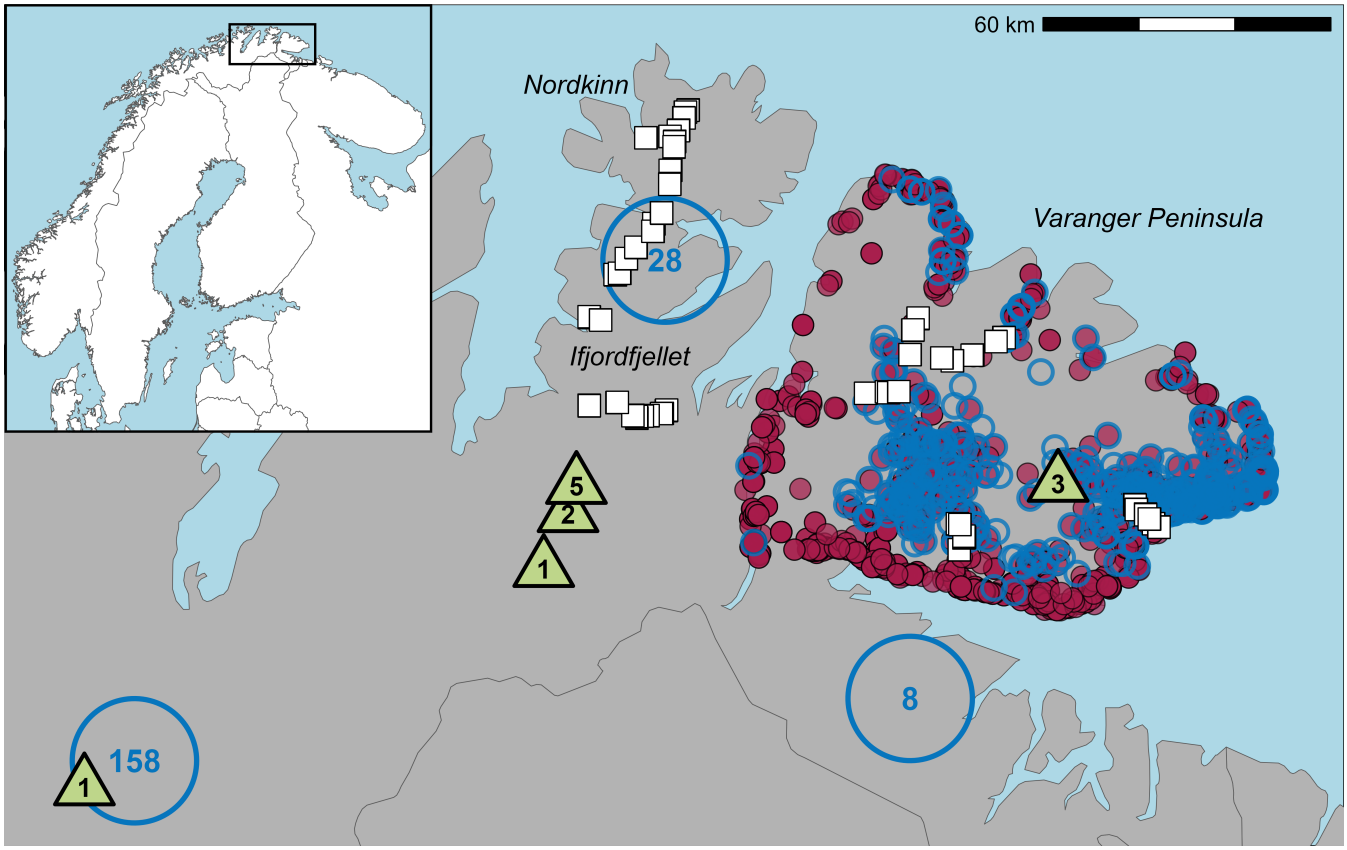

FIGURE 1 The study area within Fennoscandia and spatial representation of used data sources. Pink circles = harvested females; small blue circles = genetic samples of harvested females and males; large blue circles = genetic samples from three possible immigrant source populations and corresponding sample sizes; light green triangles = opportunistic surveys of live pups upon den emergence and corresponding sample sizes; white boxes = small rodent trapping sites.

areas in winter due to widely practiced reindeer herding, and also exploit marine resources along the coastline (Killengreen et al., 2011).

Intense red fox harvest has been implemented in our study area and some neighboring areas since 2005 to conserve the remaining population of regionally endangered arctic foxes (*Vulpes lagopus*) and ground nesting birds (Hamel et al., 2013; Ims et al., 2017). While this may have contributed to recent increases in ptarmigan (*Lagopus lagopus*) densities (Henden et al., 2021), sparse monitoring data have so far precluded robust assessments of whether and how harvesting, together with environmental drivers, has affected the red fox population itself.

Data collection and processing

Harvested foxes – Age

Over 4500 red foxes (~40% females, 50% males, 10% sex not recorded) were harvested on Varanger Peninsula from 2005 to 2024. The main hunting season lasts from July 15th to April 15th, and most foxes (85%) were shot by local hunters along the inhabited coastline at baits, by tracking, or by using a caller. Field inspectors from the Norwegian Nature Inspectorate are able to operate outside of the main hunting season and shot 15% of foxes, most of which in the inner parts of the peninsula, during March–April and rarely in May. Age was determined for a subset of harvested foxes (17%–100% of females per hunting season, see Appendix S1: Table S1 for details) by analysis of cementum annuli of one of the upper canines (Grue & Jensen, 1979). We subsequently arranged data on all aged females shot during the primary (winter) hunting season into an age-at-harvest matrix. The resulting winter age-at-harvest matrix included a total of 879 females shot during the period October–May in each season from 2004–2005 to 2023–2024. Foxes shot in the summer months (July–September) were not included in the age-at-harvest data due to inconsistent and biased aging; they were, however, accounted for during analysis (see description of data likelihoods under "IPM construction" below).

19395582, 2026, 3, Downloaded from https://esajournals.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/eap.70153 by NORWEGIAN INSTITUTE FOR NATURE Research, NINA, Wiley Online Library on [30/04/2026]. See the Terms and Conditions (https://onlinelibrary.wiley.com/terms-and-conditions) on Wiley Online Library for rules of use; OA articles are governed by the applicable Creative Commons License

Harvested foxes – Reproduction

We inferred pregnancy rates from placental scars for females >1 year and harvested between July 1st and March 20th ($n = 290$). This period reflects the start of harvest after the reproductive season until the period in which we observed that the proportion of uteri with placental scars decreased at the onset of gestation (Englund, 1970). Foxes harvested from April 10th until May 20th ($n = 121$) were used to infer pregnancy rates from embryos. This period reflects the time during which we observed the highest pregnancy rate, which corresponded well with the pregnancy rate inferred from placental scars after the reproductive season. Litter sizes in utero were inferred from the number of placental scars or embryos. Sample sizes and proportions for reproductive data extracted per year are summarized in Appendix S1: Table S1.

Harvested foxes – Genetic population assignment

We obtained information on immigration by comparing the genotypes of foxes harvested on the Varanger Peninsula (505 samples of both sexes from 2005 to 2015) to the gene pool of three possible immigrant source populations further west (Finnmarksvidda, 158 samples from 2008 to 2013; Nordkinn Peninsula, 28 samples from 2011) and south (South Varanger, 8 samples from 2016, Figure 1). All samples were genotyped at 12 microsatellite loci (Moore et al., 2010; Ostrander et al., 1995). We then used genetic assignment tests in the program Geneclass (Piry et al., 2004) to identify likely first-generation immigrants among the genotyped foxes from the Varanger Peninsula. The results consisted of individual-level p-values for the hypothesis that a fox originated from the Varanger population given its likely genetic composition in the birth year of the respective fox. We used the recommended threshold of 0.05 to assign immigrant (1) and resident (0) status to individuals. For more information on collection, analysis, and processing of genetic data, see Appendix S2.

Opportunistic surveys – Pup counts on dens

Numbers of live pups (= litter size upon emergence from the den) were counted opportunistically when red fox reproduction occurred in Arctic fox dens monitored by the Norwegian den monitoring program (Ulvund et al., 2023, $n = 8$), and when field inspectors removed red fox litters from dens ($n = 4$). These observations were made during the months of June and July in eight different years and on a selection of five dens, one of which was located within the study area and four within a 160 km radius east of the study area (Figure 1).

Environment – Rodent abundance

In addition to data on red foxes, our analyses included an environmental covariate representing the availability of the most important food resource for red foxes on Varanger: small rodents (Killengreen et al., 2011). We obtained a proxy for small rodent abundance from snap trapping of lemmings and voles using the small quadrat method of Myllymäki et al. (1971). Snap trapping was conducted in all study years for 2 days in late June (spring) and 2 days in early September (autumn) in 49 sites within the study area and 48–60 sites located to the west of the study area (Figure 1, see Ims et al. (2011) for more details). To capture spatial and temporal scales relevant to the different red fox vital rates, we created two different rodent covariates: (1) winter (average of autumn and subsequent spring trapping) rodent abundance within Varanger relevant for local demography and (2) autumn rodent abundance at a larger spatial scale (including the sites within and west of Varanger) relevant for immigration (red fox dispersal is known to peak in autumn; Gosselink et al., 2007; Soulsbury et al., 2008; Storm et al., 1976). As there is no clear evidence in the literature on red fox preference for either voles or lemmings (Barth et al., 2000; Elmhagen et al., 2002; Savory et al., 2014), we considered both groups of species to be of equal importance and summed their abundances. However, to account for the much lower capture probability of lemmings compared to voles (Jensen et al., 1993), we additionally calculated our annual small rodent abundance covariates by first z-standardizing the two species groups separately, and subsequently summing them (see Appendix S6 for more details on background and procedure).

IPM construction

Age-structured population model

Our IPM was developed based on a previously published IPM for harvested arctic foxes (Nater et al., 2021). The model's core is a population model that considers female red foxes in five distinct age classes at an annual census in June that coincides with pup emergence from breeding dens (post-breeding census, Figure 2). Age class 1 corresponds to females <1 year of age and is made up of all locally recruited female pups of the year, and immigrants

19395582, 2026, 3, Downloaded from https://esajournals.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/eap.70153 by NORWEGIAN INSTITUTE FOR NATURE Research, NINA, Wiley Online Library on [30/04/2026]. See the Terms and Conditions (https://onlinelibrary.wiley.com/terms-and-conditions) on Wiley Online Library for rules of use; OA articles are governed by the applicable Creative Commons License

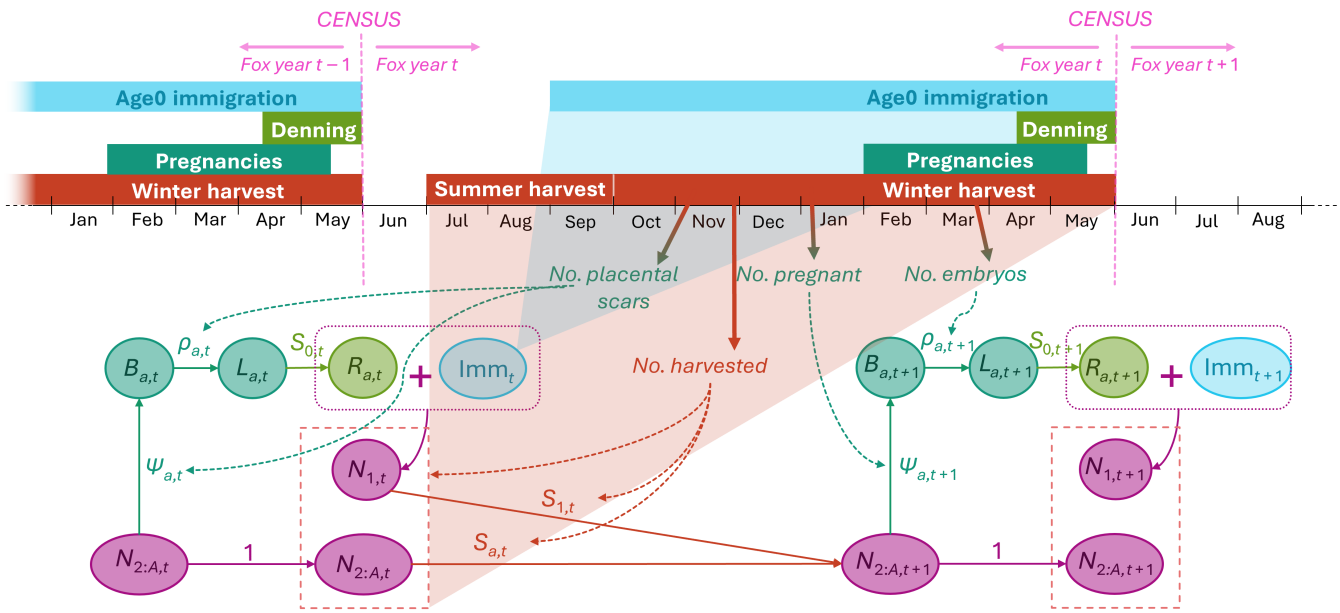

FIGURE 2 Schematic overview of the red fox annual cycle, timing of data collection, and the female-based age-structured population model. The round bubbles are the age- (index a, with A = index of oldest age class) and year- (index t) specific population-level metrics modeled by the IPM: N = population size in June, B = breeding population size, L = number of locally produced pups in utero, R = number of locally produced recruits (pups survived to emergence from the den), Imm = number of age class 1 immigrants. They are linked by the vital rates survival (S, where $S_{1:A}$ = annual survival and S_0 = survival to emergence from den), pregnancy rate (Ψ), and litter size in utero (ρ). The shaded areas visualize the time-matching between the annual life cycle and the quantities in the population model. The dashed arrows show how the different parts of collected data are linked to model parameters.

that enter the population between the current and next census. Age classes 2–4 correspond to females aged 1–3 years, while age class 5 encompasses all females that are 4 years old or older. The population projection matrix for the time interval t to $t+1$ can be expressed as:

$$\begin{bmatrix} (1+immR_{t+1})S_{1,t}F_{2,t+1} & S_{2,t}F_{3,t+1} & S_{3,t}F_{4,t+1} & S_{4,t}F_{5,t+1} & S_{5,t}F_{5,t+1} \\ (1+immR_{t+1})S_{1,t} & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & S_{2,t} & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & S_{3,t} & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & S_{4,t} & S_{5,t} \end{bmatrix}.$$

Females in each age class a survive from year t to $t+1$ with a an annual survival probability $S_{a,t}$ (July–June). This can be decomposed further into age- and year-specific harvest ($mH_{a,t}$) and natural ($mO_{a,t}$) mortality hazard rates as: $S_{a,t} = \exp(-(mH_{a,t} + mO_{a,t}))$ (Ergon et al., 2018). We assumed that harvest morality was different for juveniles and adults ($mH_{1,t} \neq mH_{2,t} = mH_{3,t} = mH_{4,t} = mH_{5,t}$) while natural mortality differed for all age classes. Conditional on survival, age a females advance to the next age class ($a+1$) and reproduce according to a composite rate $F_{a+1,t+1}$ just prior to next year's census ($t+1$). Successful reproduction requires females to mate and get pregnant (probability $\Psi_{a,t}$), conceive a litter of an expected size $\rho_{a,t}$, and for the pups to survive from gestation to emergence from the den (= census, probability $S_{0,t}$), hence

$$F_{a,t} = 0.5\Psi_{a,t}\rho_{a,t}S_{0,t}.$$

The factor 0.5 is the assumed even sex ratio at emergence from the den and limits $F_{a,t}$ to represent female pups only.

Immigrating foxes are expected to enter the population in autumn/early winter in their first year of life (Jensen, 1973; Storm et al., 1976). We therefore modeled immigration into age class 1 as taking place prior to the harvest period (i.e., all immigrants are available for harvest) and formulated it as a rate ($immR_t$) that expresses the ratio of immigrated age 1 individuals to locally recruited age 1 individuals. While modeling immigration as a rate as opposed to numbers may lead to estimation issues in some IPMs (Schaub & Fletcher, 2015; Zipkin & Saunders, 2018), this parameterization gave more precise estimates in our case and was more straightforward to link to our data on immigration (see below).

We implemented the population model including demographic stochasticity (sensu Caswell, 2001) to account for uncertainty resulting from chance individual outcomes in population processes. The resulting variables represent the realized numbers of age class a females

19395582, 2026, 3, Downloaded from https://esajournals.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/eap.70153 by NORWEGIAN INSTITUTE FOR NATURE Research, NINA, Wiley Online Library on [30/04/2026]. See the Terms and Conditions (https://onlinelibrary.wiley.com/terms-and-conditions) on Wiley Online Library for rules of use; OA articles are governed by the applicable Creative Commons License

($N_{a,t}$), age class a breeders ($B_{a,t}$), female embryos carried by age class a mothers ($L_{a,t}$), and female pups born to age a mothers and recruited into the population ($R_{a,t}$, Figure 2). See published code for the detailed implementation on this.

Data likelihoods

The role of data likelihoods in IPMs is to link the different available datasets to the relevant parameters in the population model. Our red fox IPM contains five types of data likelihoods adding information on (1) harvest and population size, (2) pregnancy rate, (3) litter size in utero, (4) denning survival, and (5) immigration rate.

The first likelihood uses counts and age-structure from the harvested foxes arranged in an age-at-harvest matrix $C_{a,t}$. Each cell in the matrix corresponds to the number of age a females harvested between the censuses of years t and $t+1$, and these numbers are linked to true female population size ($N_{a,t}$) in June via

$$C_{a,t} \sim \text{Binomial}(N_{a,t}, h_{a,t}p_t).$$

The probability in the binomial likelihood is composed of an age- and year-specific harvest rate, $h_{a,t}$, and a yearly data proportion parameter, p_t. The former is the probability of a fox being harvested and is defined as $(1-S_{a,t})\frac{mH_{a,t}}{mH_{a,t}+mO_{a,t}}$, while the latter is the a priori known proportion of harvested female foxes that have (1) been delivered for dissection and (2) been aged, and hence added to the age-at-harvest matrix, in a given year. As p_t varies across years but not age classes, this assumes that aged and unaged harvested foxes have the same age structure. All foxes harvested in summer were also accounted for via p_t as we treated them as "not aged" due to known bias in which individuals were chosen for aging. An underlying assumption of this likelihood is that detection is perfect, that is, we accurately know the number of foxes harvested each year. This assumption is reasonable as the red fox hunt on Varanger Peninsula not only has mandatory reporting but also offers monetary rewards for each fox delivered to the project.

The second and third likelihoods link information on reproduction from necropsies of harvested females to age- and year-specific pregnancy rates ($\Psi_{a,t}$) and litter sizes ($\rho_{a,t}$), respectively. Both likelihoods are based on observations of reproductive activity determined using placental scars and embryos present in uteri of harvested females as described in the "Data collection and processing" section. The proportion of harvested females of age a showing signs of reproductive activity in year t among all harvested females of the same age and time period is determined by pregnancy rate and we expressed this as a Bernoulli likelihood for individual observations ($P2$) of reproductively active (= 1) or not (= 0):

$$P2_x \sim \text{Bernoulli}\left(\Psi_{\text{age}_x,\text{year}_x}\right),$$

here x is the index for each individual observations and age_x and year_x represent the age and year of female x in the year of the reproductive event. The likelihood involving litter size is set up in the same way, with the data ($P1$) being the number of embryos detected for reproducing female x:

$$P1_x \sim \text{Poisson}\left(\rho_{\text{age}_x,\text{year}_x}\right).$$

The fourth data likelihood feeds in information from opportunistic observations of number of live pups post emergence from dens. Pup counts on dens ($NoPups_x$, with x = index of the observation) were treated as realizations of a Poisson distribution with an expected value equal to the estimated total number of pups of both sexes ($R \times 2$) divided by the estimated total number of breeding females (B) in the relevant year:

$$NoPups_x \sim \text{Poisson}\left(\frac{\text{sum}\left(R_{1:A,\text{year}_x}\right) \times 2}{\text{sum}\left(B_{1:A,\text{year}_x}\right)}\right).$$

$R_{a,t}$ and $B_{a,t}$ are linked by both litter size in utero ($\rho_{a,t}$) and survival to emergence from the den ($S_{0,t}$, Figure 2). Since the above likelihood for litter size in utero provides substantial information on $\rho_{a,t}$, the likelihood for live pup counts on dens contributes information primarily towards denning survival $S_{0,t}$ (= the probability of pups surviving from conception to emergence from the den).

The final data likelihood links information on immigration status derived from Geneclass 2 analyses of genetic data to immigration rate. We tested out several different ways of formulating this data likelihood with regards to (a) whether we used a priori determined immigration status using a p-value threshold or (rescaled) p-values directly and (b) whether we pooled data across years to provide information on time-average immigration rate (μ^{immR}) or analyzed data on a year-by-year basis to provide information on yearly immigration rates ($immR_t$). In the remainder of the manuscript, we focus on a model employing a likelihood for a priori determined immigration status (p-value threshold of 0.05) pooled across years and thus estimating average immigration rate from the data:

19395582, 2026, 3, Downloaded from https://esajournals.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/eap.70153 by NORWEGIAN INSTITUTE FOR NATURE Research, NINA, Wiley Online Library on [30/04/2026]. See the Terms and Conditions (https://onlinelibrary.wiley.com/terms-and-conditions) on Wiley Online Library for rules of use; OA articles are governed by the applicable Creative Commons License

$$genObs_{Imm} \sim \text{Poisson}\left(genObs_{Res}\mu^{immR}\right),$$

Here, $genObs_{Imm}$ and $genObs_{Res}$ are the total numbers of individuals that were determined to be first-generation immigrants and locally recruited residents, respectively, relative to the reference population in their year of birth. For details on the other tested versions of this likelihood and a comparison of models using different versions, see Appendix S2.

Temporal variation in vital rates

We modeled among-year variation in (age-specific) vital rates $X_{a,t}$ using covariates, density feedbacks, direct compensation, and random effects according to the following general equation:

$$\text{link}(X_{a,t}) = \text{link}\left(\mu_a^X\right) + \beta_R^X rodent_t + \beta_D^X \text{log}Density_t + \gamma^X harvestLogDev_t + \epsilon_t^X,$$

here the intercept μ_a^X represents the age-specific vital rate average; β_R^X and β_D^X are the slopes for the effects of rodent abundance ($rodent_t$) and log local population density ($logDensity_t$), respectively; γ^X is the effect of harvest compensation that scales with the deviation of annual harvest mortality from the overall mean ($harvestLogDev_t = \log(mH_{a,t}) - \log\left(\mu_a^{mH}\right)$). ϵ_t^X are random year effects assumed to be normally distributed on the relevant link scale. We used a log-link for mortality hazard rates ($mH_{a,t}$, $mO_{a,t}$), litter size in utero ($\rho_{a,t}$), and immigration rate ($immR_t$), and a logit-link for pregnancy rate ($\Psi_{a,t}$). We included effects of local rodent abundance in winter in Varanger on natural mortality, litter size in utero, and pregnancy rate, and of rodent abundance in fall across a larger region (Varanger, Nordkinn, and Ifjordfjellet) on immigration rate. Density feedback was included for immigration rate and natural mortality of the youngest age class. For natural mortality of all age classes, we additionally included a compensatory effect of harvest. We did not include covariates for harvest mortality as we did not have sufficient information on, for example, harvest effort. Temporal random effects, however, were included on all vital rates except denning survival, which we assumed to be the same in all years due to lack of data. Estimates of temporal variation in vital rates were partially obtained directly from analyzing specific data sets (litter size in utero, pregnancy rate, harvest mortality) and partially informed by variation across the integrated data streams (natural mortality, immigration rate).

Bayesian implementation

We implemented our IPM in a Bayesian framework using the software package NIMBLE (de Valpine et al., 2017) for R (R Core Team, 2022). We capitalized on NIMBLE's functionality for definition-time if-else to write a user-friendly implementation that allows for easy adjustment of different model parameters and functions (see code for details). Our final model runs were based on four MCMC chains with 200,000 iterations each, using NIMBLE's standard samplers. 75,000 iterations per chain were discarded as burn-in and the remainder thinned by a factor of twenty, resulting in a posterior of $4 \times 6250 = 25{,}000$ samples.

Prior information – Natural mortality

Bayesian implementation of models offers the possibility of adding auxiliary information via priors. This was essential in our case study because we lacked observational data on natural mortality. We tested three different approaches for defining prior distributions: (1) using published values for another red fox population (Devenish-Nelson et al., 2013), (2) using a meta-analytic model (see Appendix S3) of survival estimates from multiple red fox populations collated in Devenish-Nelson et al. (2013), and (3) using the Hoening model developed by Porteus et al. (2018) to calculate natural mortality from maximum observed age. More information on the different approaches, a comparison of models employing them, and detailed conclusions thereof can be found in Appendix S3.

For initializing age-specific population sizes in the first year of study, we used weakly informative discrete uniform priors with lower and upper bounds of 1 and 800 (youngest age class)/400 (older age classes), respectively (this translated to a density of roughly 0.7 foxes/km^2, which is well above expected densities based on estimates from forested areas in Norway that are expected to support higher densities than tundra habitats, Lindsø et al., 2022). For all other parameters, we used non-informative priors (see model code for details).

Model assessment

To assess the adequacy of our model, we investigated the consequences of our choice of (a) likelihood for immigration data and (b) informative priors as described above (see Appendices S2 and S3). The specific choice of likelihood for the genetic data determined estimates of

19395582, 2026, 3, Downloaded from https://esajournals.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/eap.70153 by NORWEGIAN INSTITUTE FOR NATURE Research, NINA, Wiley Online Library on [30/04/2026]. See the Terms and Conditions (https://onlinelibrary.wiley.com/terms-and-conditions) on Wiley Online Library for rules of use; OA articles are governed by the applicable Creative Commons License

immigration rate and degree of among-year variation therein but had very little effect on model outputs otherwise (Appendix S2). The choice of informative prior for natural mortality not only affected natural mortality itself, but also estimates of average denning survival, harvest mortality, and absolute (but not relative changes in) population size (Appendix S3). Directly "borrowing" survival estimates from two other red fox populations, North Sweden and Bristol, seemed to be a less suitable approach (as indicated by highly inflated estimates of among-year variation in natural mortality) than using estimates from either meta-analysis or the Hoening model. Based on these assessments we defined our main model with a likelihood for a priori determined immigration status (estimated from genetic data) with a *p*-value threshold of 0.05 and used natural mortality priors derived from a meta-analysis of red fox survival estimates collated in Devenish-Nelson et al. (2013).

Additionally, we confirmed that there was no major lack of fit of our main model by checking posterior overlaps for parameters estimated by the IPM versus estimated by independently fit models (Appendix S4, Gelman et al., 2013; Schaub & Kéry, 2021).

Demographic drivers of population dynamics

Life Table Response Experiments (LTREs) are retrospective perturbation analyses that identify the relative contributions of demographic drivers to population changes that have occurred in the past (Caswell, 2001). Koons et al. (2017) suggested transient LTREs (tLTREs) for analyzing past changes in realized annual population growth rates as estimated in typical IPMs, and here we implemented both a random design and a fixed design tLTRE. The random design tLTRE quantifies the contributions of variation in vital rates to variation in annual population growth rate across the entire study period, while the fixed design tLTRE allowed us to investigate how year-to-year changes in vital rates contributed to differences in annual population growth rates for each pair of years within the study period (growth rate for interval $t-1$ to t vs. t to $t+1$). Further details on the implementation of the tLTRE analyses, including the associated calculation of transient sensitivities, are provided in Appendix S5.

Responses to management scenarios

After using the tLTRE analyses to investigate the drivers of past population dynamics, we coupled our IPM to a Population Viability Analysis (PVA, Morris & Doak, 2002) to explore the potential impacts of different management strategies on future population trajectories for red foxes on Varanger. In practice, this involved extending the time-coverage of our IPM to project the population for an additional 10 years beyond data collection (until 2034) while simultaneously applying changes to vital rates during this additional time period (Schaub & Kéry, 2021). We first focused primarily on the most relevant and realistic management action in the context of red foxes on Varanger: modification of harvest practices. Specifically, we ran scenarios in which harvest was completely removed, reduced by 50%, and increased by 50%–200% from 2024 onwards to explore the role of harvest for longer-term population dynamics. As populations that are driven by cyclical resource availability are likely differently susceptible to management during different phases of the cycle (Bieber & Ruf, 2005; Henden, Yoccoz, et al., 2009), we also explored whether increasing harvest was more effective in years with either below or above average rodent abundance. Subsequently, we also investigated the buffering capacity of (compensatory) immigration by running scenarios with substantially less or no immigration, alone or in combination with increased harvest.

For implementing the PVA, we had to make two types of adjustments for ensuring relatively realistic predictions. First, we accounted for autocorrelation/cyclic dynamics in rodent abundance by predicting future rodent abundance in Varanger using the following second-order autoregressive model fit to the rodent covariate data:

$$RodA_t = \beta_1^{RA} RodA_{t-1} + \beta_2^{RA} RodA_{t-2} + \beta_3^{RA} RodA_{t-1} RodA_{t-2} + \epsilon_t^{RA}.$$

Rodent abundance in the larger area surrounding Varanger was then estimated from $RodA_t$ using a correlation model for rodent abundance within Varanger versus the larger area. Second, we constrained the number of immigrants per year to not exceed twice the maximum number estimated during the study period to avoid unrealistically high population size predictions and consequential haywire density feedbacks.

Reproducible workflow setup

We set up our entire coding workflow (Figure 3) as an openly accessible, semi-automated, and reproducible "R targets" pipeline (Landau, 2021) that integrates directly with the COAT database, where much of our data is

19395582, 2026, 3, Downloaded from https://esajournals.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/eap.70153 by NORWEGIAN INSTITUTE FOR NATURE Research, NINA, Wiley Online Library on [30/04/2026]. See the Terms and Conditions (https://onlinelibrary.wiley.com/terms-and-conditions) on Wiley Online Library for rules of use; OA articles are governed by the applicable Creative Commons License

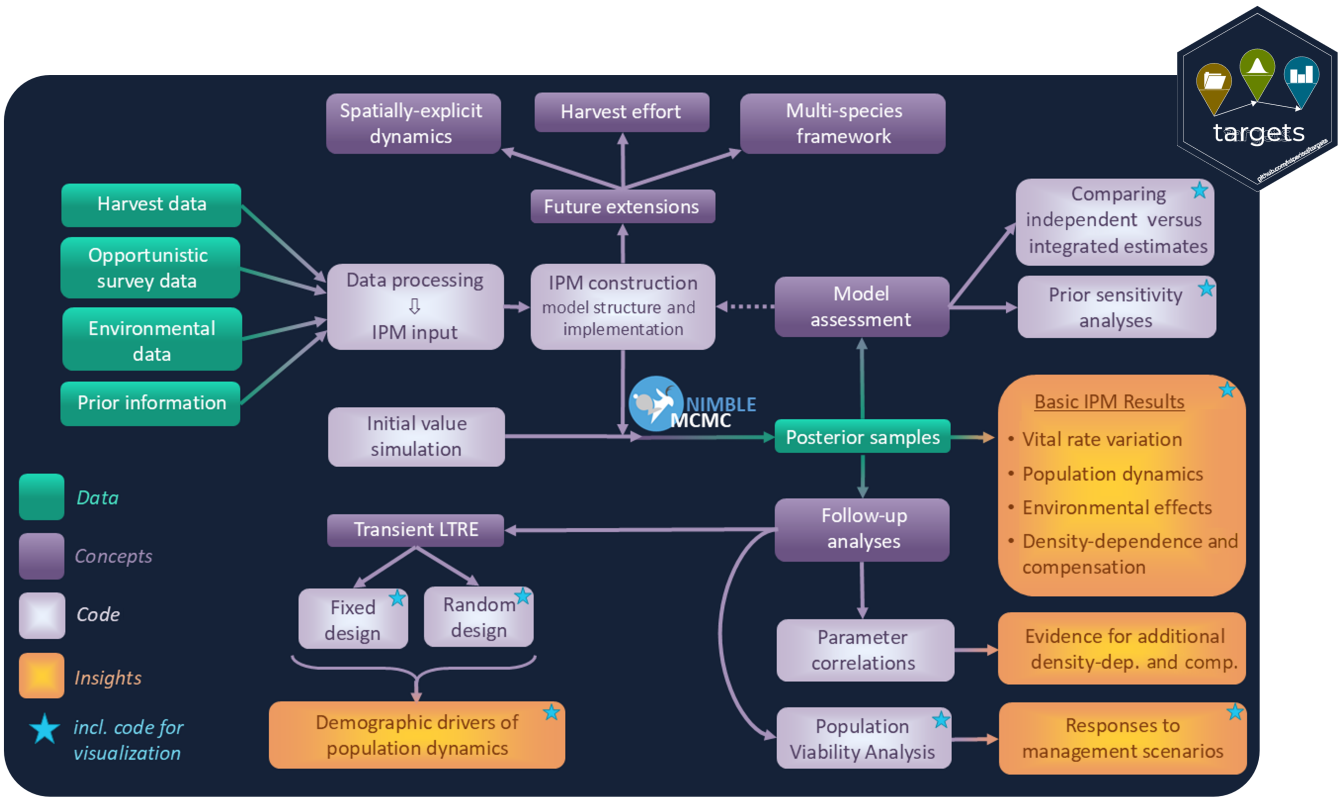

FIGURE 3 Schematic representation of the different components and steps in the semi-automated "targets" workflow for the analysis of population dynamics of red foxes on the Varanger peninsula. The pipeline, including documentation, can be found in Nater et al., 2025 on Zenodo at https://doi.org/10.5281/zenodo.17251505, with updates on GitHub at https://github.com/ChloeRN/VredfoxIPM. Nimble logo © 2014, Perry de Valpine, Christopher Paciorek, Daniel Turek, Clifford Anderson-Bergman, Duncan Temple Lang; source and license (BSD-3): https://github.com/nimble-dev/nimble. Targets hex logo © 2025 Eli Lilly and Company; source and license (MIT): https://github.com/ropensci/targets.

stored (see *Data availability statement*). Together with rich documentation for every step of the workflow, this ensures that our analysis can be reproduced and rerun with additional data later in a robust and efficient way.

RESULTS

Vital rate variation, environmental effects, and compensatory mechanisms

Numerical results in the following are given as median [95% credible interval] unless otherwise indicated. Survival probabilities were highest for the oldest foxes (0.593 [0.517, 0.665]) and lowest for juveniles, including new immigrants (0.280 [0.170, 0.456], Figure 4). For juveniles and 3-year-old foxes, natural mortality was the dominant factor determining survival: only ~17 [10, 27] % of juvenile and 30 [13, 59] % of 3-year-old mortality was due to harvest on average, while the corresponding estimates for the other age classes ranged from 52 [24, 91] % to 57 [28, 90] %.

Pregnancy rates increased with age from, on average, 0.468 [0.359, 0.576] for 1-year-old females to 0.857 [0.764, 0.922] for females older than 4 years (Appendix S1: Figure S1). Older vixens also conceived more pups, with litters of 3-year-old females containing one (1.099 [0.379, 1.850]) extra pup on average relative to litters of 1-year-old first-time breeders. Denning survival of pups was estimated at 0.708 [0.512, 0.937] (Appendix S1: Figure S1).

The model estimated an average immigration rate of ~1 immigrant per 10 locally born pups (0.107 [0.079, 0.140], Appendix S1: Figure S1) but immigration rate, and consequently the number of immigrants, varied substantially across years (Appendix S1: Figures S2 and S5). Among-year variation was also evident for the other vital rates (Appendix S1: Figure S2), for example, with clear peaks in pregnancy rate and fetus numbers in 2011 and 2023 and survival from 2011 to 2012 and 2015 to 2016, as well as exceptionally high harvest mortality in the hunting season 2019–2020 (Appendix S1: Figure S2).

A part of among-year variation in vital rates could be attributed to variation in rodent abundance (Figure 6).

19395582, 2026, 3, Downloaded from https://esajournals.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/eap.70153 by NORWEGIAN INSTITUTE FOR NATURE Research, NINA, Wiley Online Library on [30/04/2026]. See the Terms and Conditions (https://onlinelibrary.wiley.com/terms-and-conditions) on Wiley Online Library for rules of use; OA articles are governed by the applicable Creative Commons License

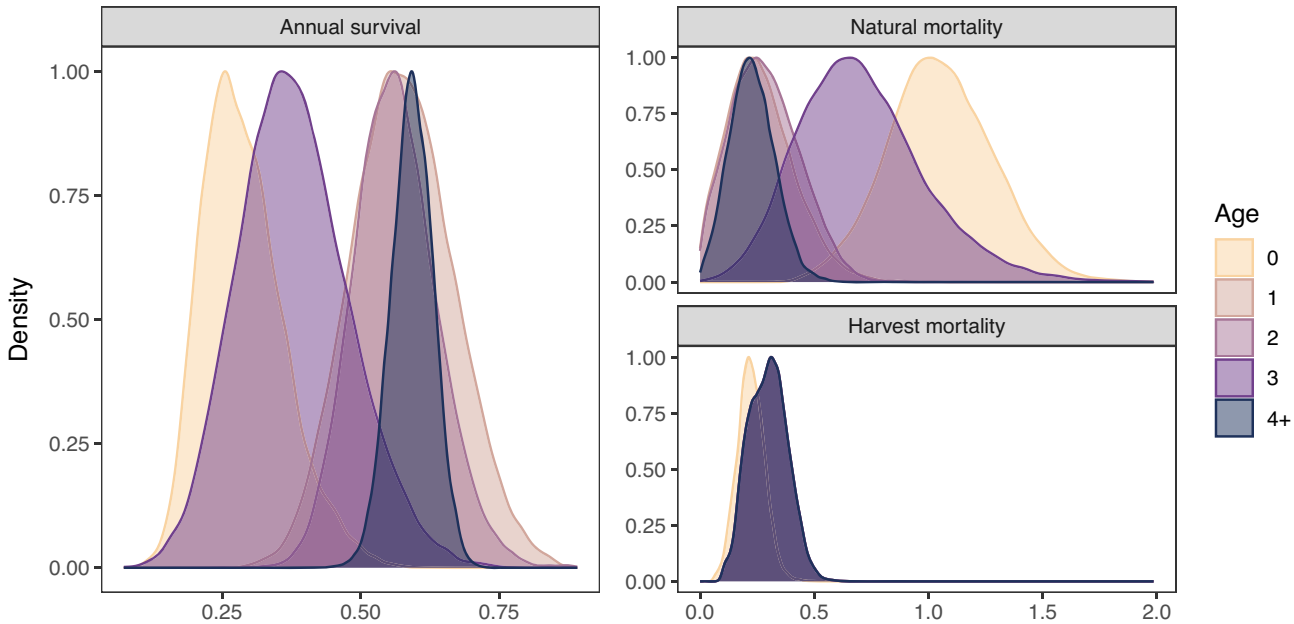

FIGURE 4 Scaled posterior distributions for age-specific average survival probabilities and mortality hazard rates.

We found evidence for lower natural mortality during and higher pregnancy rates and larger litters following winters with higher rodent abundance on Varanger peninsula (Figure 5). Model estimates also suggested a positive effect of autumn rodent abundance at the larger spatial scale on immigration rate, although uncertainty was high (Figure 5).

While the model was unable to estimate harvest compensation in natural mortality directly ($\gamma^{mO} = 0.004$ [−1.262, 1.686]), it provided evidence for density-dependence in both natural mortality and immigration and suggested that higher population densities led to increased natural mortality of the youngest age class ($\beta_D^{mO} = 0.607$ [0.091, 1.499]) and less immigration into the population ($\beta_D^{immR} = -2.181$ [−6.095, 0.260], Appendix S1: Figure S3).

Population dynamics during the study period

While the average growth rate of the red fox population on Varanger was stable and more likely to be positive than negative during the study period (geometric mean = 1.043 [0.996, 1.075], representing ~4% increase on average), there was large variation in annual population growth rates among years, amounting to population peaks lagging 1 year behind cyclic peaks in rodent abundance in 2007–2008, 2010–2011, 2014–2015, 2018–2019, and 2022–2023 (Figure 6). Between 2016 and 2021, the population appeared to be declining and only had a weak numerical response to the rodent peak in 2018–2019, (Figure 6). However, this trend reversed with the latest rodent peak in 2022–2023, resulting in a marked population increase in the latest years. The consequences of sharp population size fluctuations were visible in the population's age structure, showing a high proportion of young (1-year-old) breeders in years following population increase and vice versa following decrease (Appendix S1: Figure S4).

The results of the random design tLTRE indicated that the two factors that had contributed most to variation in population growth rate over the period 2005–2023 were fluctuations in natural mortality (especially of juveniles) and immigration rate (Figure 7, Appendix S1: Figure S6). Harvest, reproduction, and population structure had contributed relatively little.

The results from the fixed design tLTRE gave some more nuanced insights, revealing that it was predominantly during the drastic changes in population growth rate in the first two-thirds of the study period, as well as for the two most recent years, that changes in natural mortality and immigration rate were the primary drivers (Figure 8).

The relatively smaller changes in population growth rate during the period of population decline between 2015–2016 and 2021 were characterized by more balanced contributions, and changes in population structure and harvest mortality in particular seem to have been relatively more important in that period (Figure 8).

19395582, 2026, 3, Downloaded from https://esajournals.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/eap.70153 by NORWEGIAN INSTITUTE FOR NATURE Research, NINA, Wiley Online Library on [30/04/2026]. See the Terms and Conditions (https://onlinelibrary.wiley.com/terms-and-conditions) on Wiley Online Library for rules of use; OA articles are governed by the applicable Creative Commons License

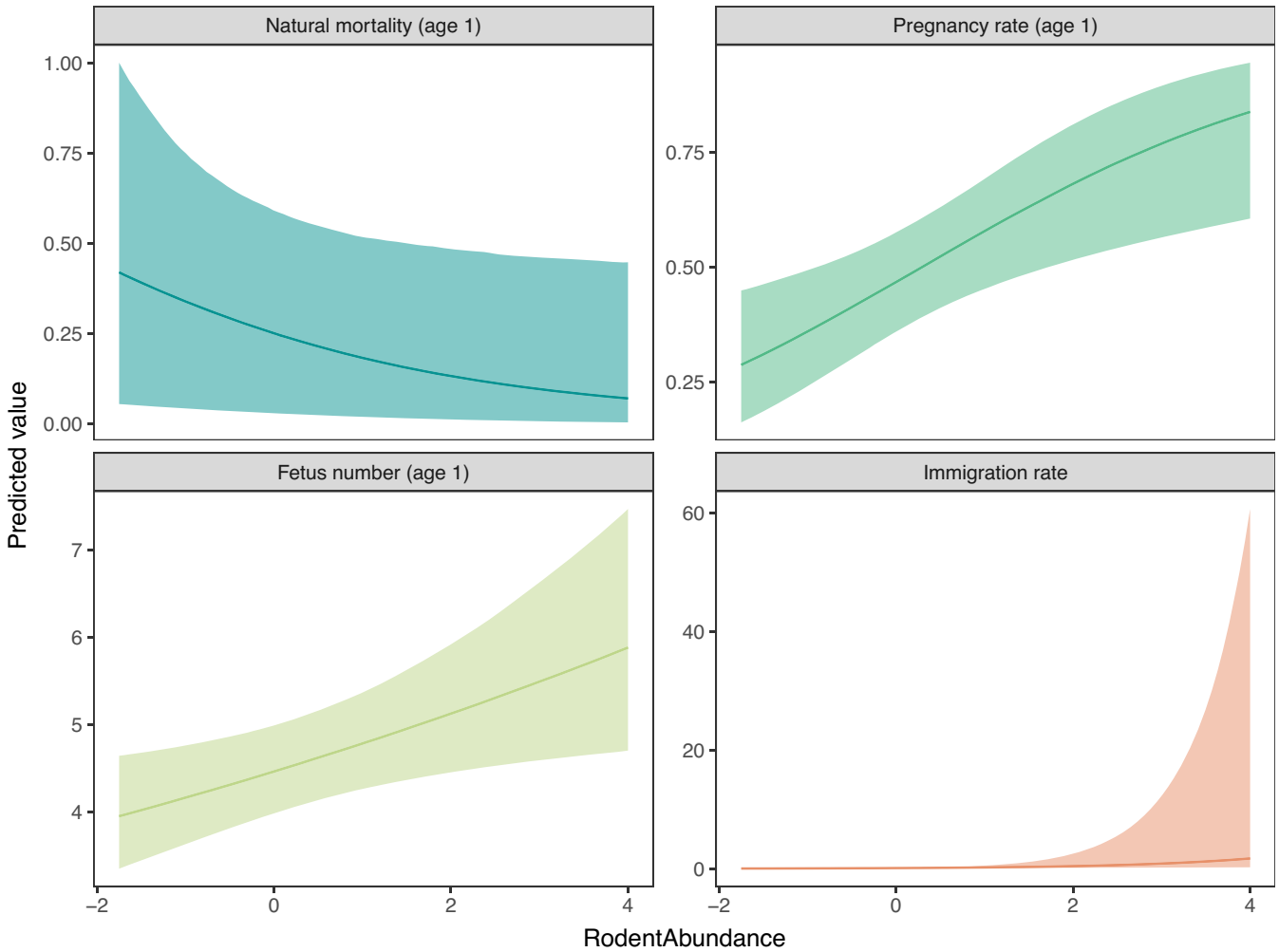

FIGURE 5 Predicted effects of z-standardized rodent abundance during winter on Varanger Peninsula on natural mortality, pregnancy rate and fetus number, and rodent abundance during autumn at the larger spatial scale on immigration rate. The solid line represents the posterior median while the ribbon marks the 95% credible interval.

Management scenarios

Forecasting population dynamics for an additional 10 years beyond the study period (until 2034) revealed that a fluctuating but overall stable future population trajectory is likely if all parameters, including environmental drivers, remain unchanged (Figure 9). Without harvesting, on the other hand, the population is likely to increase instead, although uncertainty around this prediction becomes high (Figure 9A). Increasing harvest mortality, even by as much as 200%, is unlikely to evoke population decline and instead results in the population stabilizing at slightly lower levels (Figure 9A). Simulations further indicated that the timing of harvest increases (years with high vs. low rodent densities) did not affect population size projections substantially (Appendix S1: Figure S7B). Immigration functioned as a stabilizing mechanism, as indicated by rapid population decline in a scenario without future immigration (Figure 9B). Models further suggested that moderate (50%) increases in harvest and decreases in immigration functioned best in tandem (Appendix S1: Figure S7A).

DISCUSSION

Successfully controlling and mitigating the impacts of expanding mesopredator populations is an important and widespread challenge for wildlife management (Prugh et al., 2009). However, assessing the effects of management interventions is often severely hampered by a lack of observational data for estimating mesopredator population sizes and vital rates. This limits our understanding of how control efforts (e.g., harvest), compensatory mechanisms, and environmental conditions affect population dynamics together (Henden et al., 2021). In this study,

19395582, 2026, 3, Downloaded from https://esajournals.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/eap.70153 by NORWEGIAN INSTITUTE FOR NATURE Research, NINA, Wiley Online Library on [30/04/2026]. See the Terms and Conditions (https://onlinelibrary.wiley.com/terms-and-conditions) on Wiley Online Library for rules of use; OA articles are governed by the applicable Creative Commons License

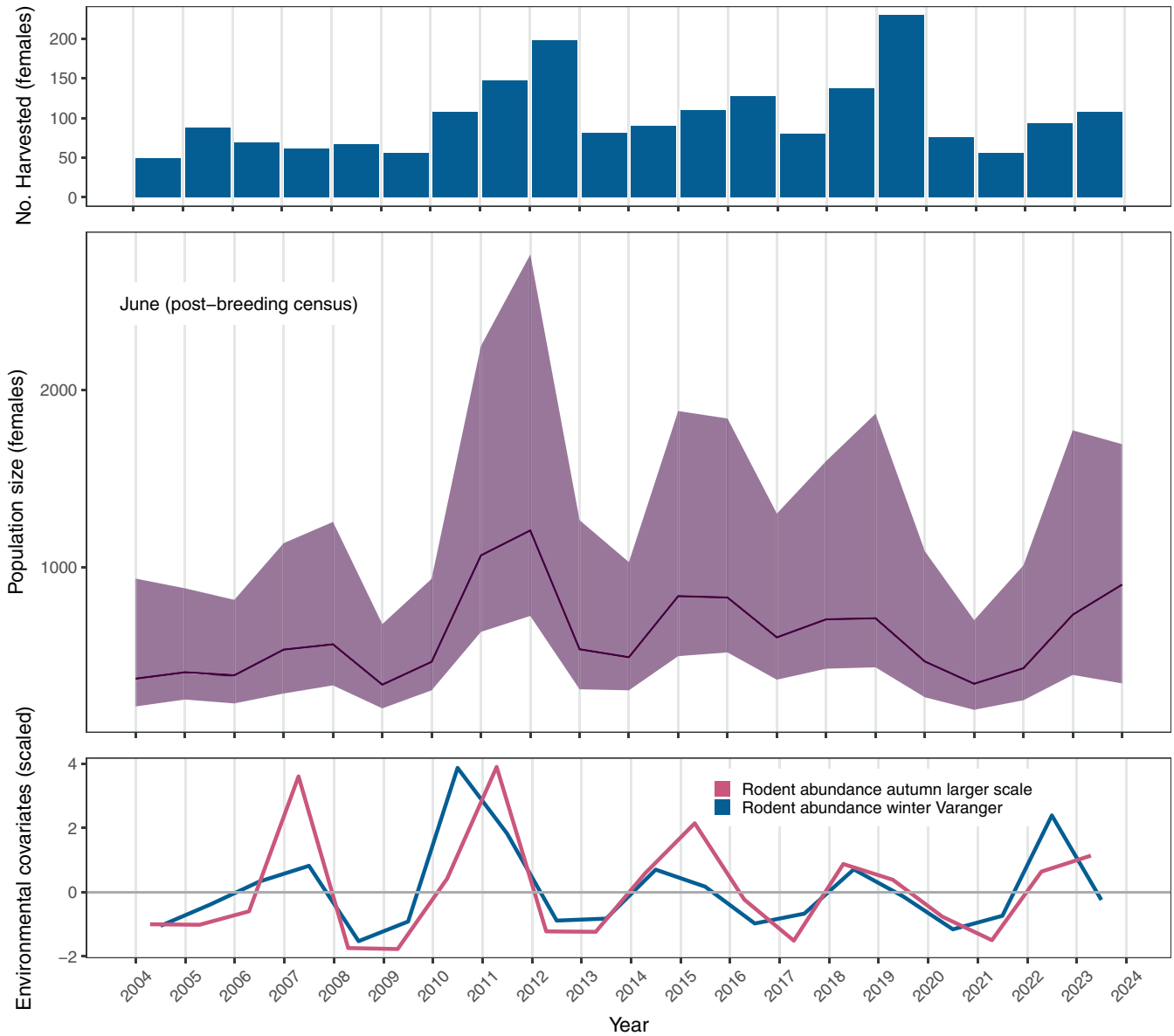

FIGURE 6 Number of female foxes harvested per year (top), estimated annual population sizes in June (middle), and observed rodent abundance per year (bottom). In the middle panel, the solid line represents the posterior median; the ribbon marks the 95% credible interval.

we capitalized on data integration and designed an IPM workflow to overcome these limitations. We showed the potential of this workflow in a case study where we jointly analyzed harvest, genetic, and environmental data, opportunistic field observations, and prior knowledge from literature. This allowed us to quantify population size and vital rate variation of a tundra red fox population over a time period of 20 years. Using a combination of retrospective and prospective analyses, we identified natural mortality and immigration rates as the primary drivers of short-term changes in past population dynamics and highlighted how the interplay of harvest, immigration, rodent abundance, and density feedbacks is likely to stabilize population size across a range of future management scenarios.

Reproductive output in a fluctuating environment

We obtained estimates of average pregnancy rates and litter sizes in utero that increased with the age of the mother (Appendix S1: Figure S1) and resembled equivalent estimates from other ecologically similar red fox populations (Devenish-Nelson et al., 2013; Englund, 1980). Carnivore reproduction is closely tied to food

19395582, 2026, 3, Downloaded from https://esajournals.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/eap.70153 by NORWEGIAN INSTITUTE FOR NATURE Research, NINA, Wiley Online Library on [30/04/2026]. See the Terms and Conditions (https://onlinelibrary.wiley.com/terms-and-conditions) on Wiley Online Library for rules of use; OA articles are governed by the applicable Creative Commons License

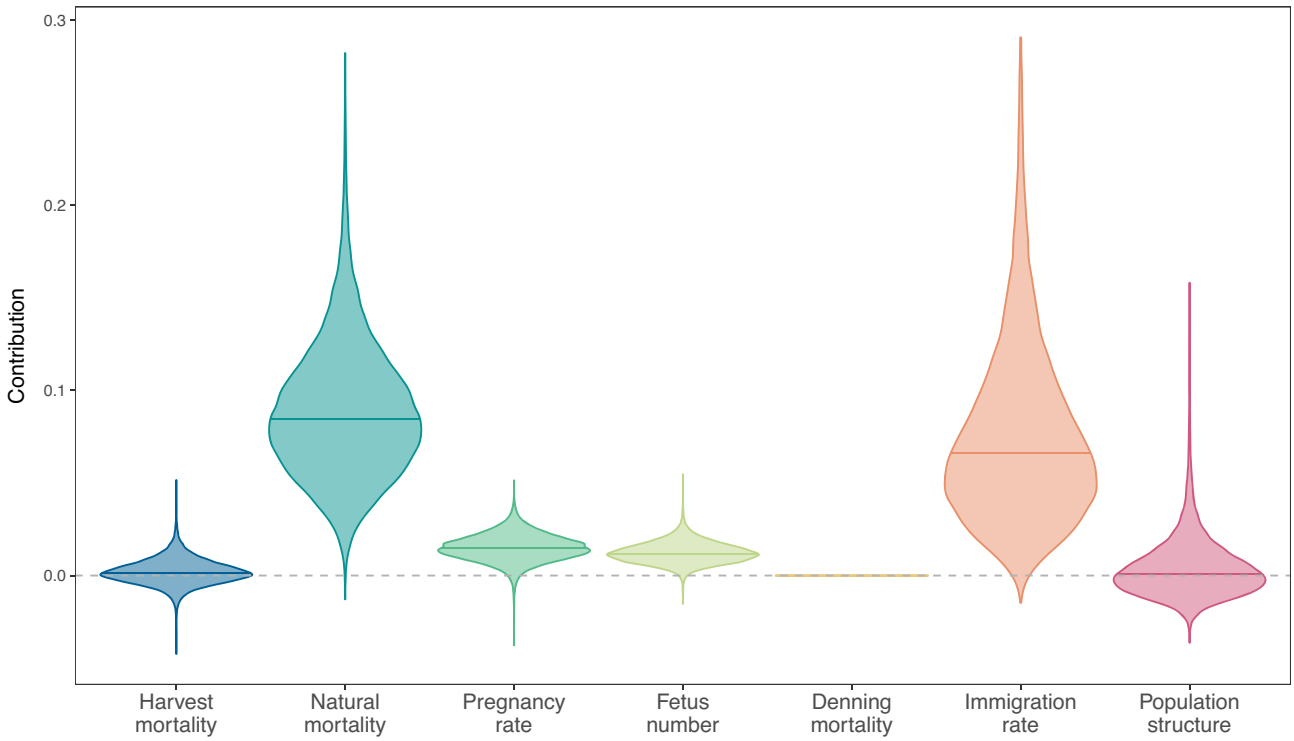

FIGURE 7 Posterior distributions of the contributions of variation in different demographic rates and population structure to changes in population growth rate between 2005–2006 and 2022–2023 (random design tLTRE). Violins visualize distributions, solid horizontal lines mark posterior medians. All components are summed across age classes (see Appendix S1: Figure S6 for a breakdown into age classes). Note that the contribution of denning mortality is 0 as this parameter was modeled as constant over time.

availability (Fuller & Sievert, 2001) and for tundra red foxes that means small rodent abundance in particular (Henden, Ims, & Yoccoz, 2009; Killengreen et al., 2011). In accordance with this, we found substantially higher pregnancy rates and litter sizes following winters with high rodent abundance (Figure 5). The effects of rodent abundance constituted ~54% and 45% of among-year variation in pregnancy rate and litter size, respectively. The remaining variation was modeled as random, representing the joint effects of other potentially important factors such as alternative food sources (e.g., reindeer carcasses, ptarmigan, marine subsidies; Killengreen et al., 2011), abiotic conditions (e.g., winter severity; Bartoń & Zalewski, 2007), and density feedbacks (Heydon & Reynolds, 2000). For the latter, we found some preliminary evidence as post hoc parameter correlations suggested that breeding probability (but not litter size) may be density-dependent (Appendix S1: Table S2). Future applications should therefore investigate potential density feedback in reproductive parameters in addition to natural mortality and immigration. Another aspect worth investigating is to what degree environmental conditions may differentially affect younger and older foxes; here we used the same rodent and random effects on reproductive rates of foxes in all age classes, but age-specific sensitivity to resource constraints is not uncommon in carnivores (Rauset et al., 2015) and may also have played into our estimates of unexplained variation.

Natural versus harvest mortality

Natural mortality hazard rate estimates were strongly dependent on prior information (Appendix S3). Nonetheless, priors for all age classes were updated noticeably, indicating that other data across the IPM did contribute some information on natural mortality (Appendix S4: Figure S1). Juvenile natural mortality was high compared to that of other age classes (Figure 4) which, in addition to low reproductive rates of yearlings (Appendix S1: Figure S1), suggests a challenging first year of life in our study area. This is common in many mammalian species (Sibly et al., 1997), and in foxes, can be related to inexperience, fitness costs of dispersal, and poorer body condition (Gosselink et al., 2007; Soulsbury et al., 2008). Natural mortality decreased with age as expected, with the exception of 3-year-olds whose estimate was lower and more uncertain due to the combination of a lower prior mean estimated from literature and a lower sample size of harvested individuals ($n = 59$) compared to other age classes ($n = 105$–408) resulting in limited updating of the prior.

19395582, 2026, 3, Downloaded from https://esajournals.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/eap.70153 by NORWEGIAN INSTITUTE FOR NATURE Research, NINA, Wiley Online Library on [30/04/2026]. See the Terms and Conditions (https://onlinelibrary.wiley.com/terms-and-conditions) on Wiley Online Library for rules of use; OA articles are governed by the applicable Creative Commons License

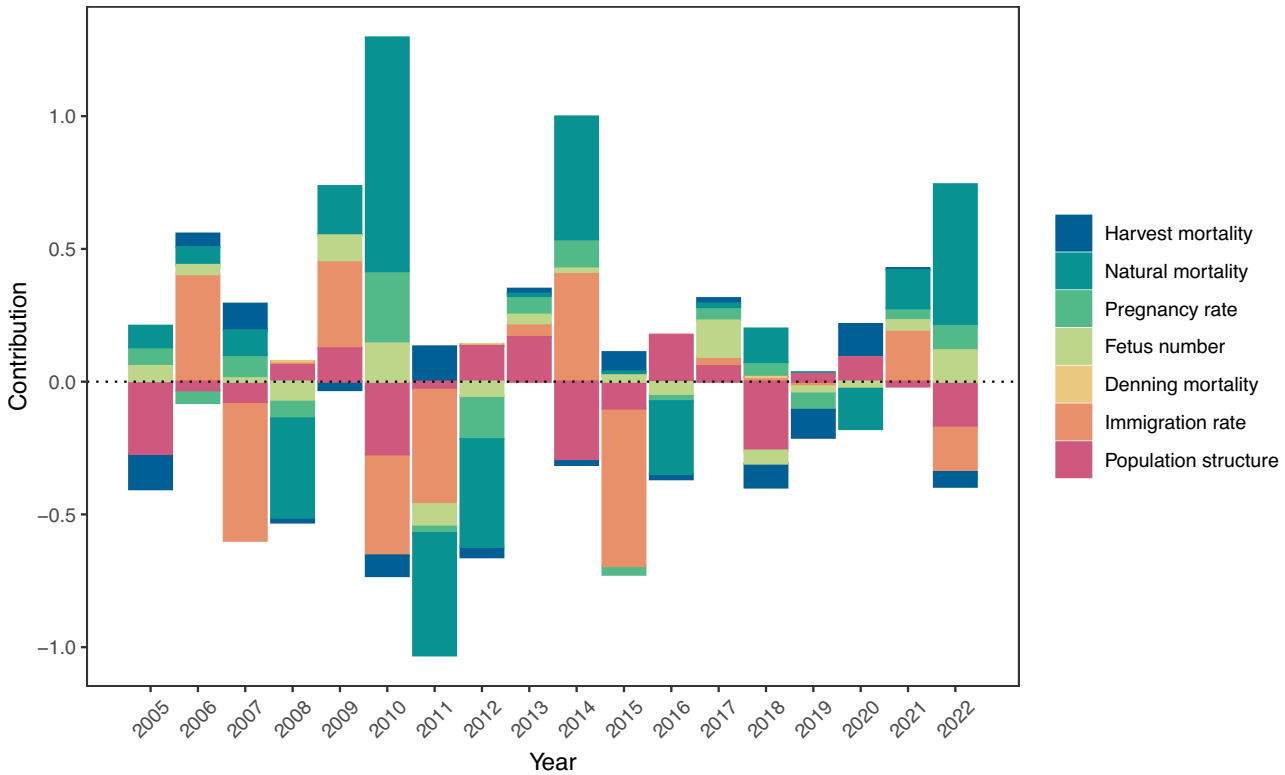

FIGURE 8 Posterior medians of the contributions of changes in different demographic rates and population structure to changes in population growth rate from 1 year to the next (fixed design tLTRE). The bar for year t above represents contributions to change from population growth rate for the interval $t-1$ to t to population growth rate for the interval t to $t+1$. Overall positive bars indicate increases in population growth rate over the relevant interval, while overall negative bars indicate decreases. All components are summed across age classes. Note that the contribution of denning mortality is 0 as this parameter was modeled as constant over time.

Peaks in natural mortality during 2008, 2013, 2017, and 2020 (Appendix S1: Figure S2), and the all-time lows in 2010 and 2022 were clearly associated with small rodent abundance and local population densities (Figure 6, Appendix S1: Figure S8), despite covariate effects being rather uncertain (Figure 5, Appendix S1: Figure S3). As with reproduction, the model estimated a substantial portion of time variation as random, and part of this may be explained by alternative food sources that we did not model. Indeed, reindeer carcasses are known to be important in the inland parts of our study area when small rodents are scarce, while marine-derived subsidies are used along the coastline (Killengreen et al., 2011). Future studies that aim to disentangle the drivers of variation in natural mortality will therefore likely benefit from considering the importance of alternative food resources and known spatial heterogeneity therein (Chevallier et al., 2020; Killengreen et al., 2011).

Unlike for natural mortality, we found no evidence for higher harvest mortality hazard rates of juveniles as opposed to older foxes (Figure 4). This was somewhat surprising, as curiosity, naivety, and/or restricted access to food resources were expected to make juveniles more susceptible to harvest (Baker et al., 2001; Storm et al., 1976). Nonetheless, age-independent harvest mortality was also found in arctic foxes (Nater et al., 2021), and relatively low juvenile harvest mortality is common across a large number of terrestrial vertebrate species (Hill et al., 2019). Harvest mortality was relatively constant during the study period except for high estimates in the 2019–2020 winter season (Appendix S1: Figure S2). While we may speculate that this was linked to exceptionally high effort in 2019–2020, we did not have sufficient data on harvest effort to test this explicitly. Quantitative data on active hunter numbers and their time spent hunting are now being routinely collected, however, and we expect that these data will be able to help estimate and interpret observed variation in harvest mortality in the near future (Soininen et al., 2016).

Better data for quantifying time variation in harvest mortality may also improve our model's ability to pick up on compensatory mechanisms beyond density dependence. While we did find higher natural mortality in years that started out with higher population densities, our current IPM failed to provide any evidence of natural

19395582, 2026, 3, Downloaded from https://esajournals.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/eap.70153 by NORWEGIAN INSTITUTE FOR NATURE Research, NINA, Wiley Online Library on [30/04/2026]. See the Terms and Conditions (https://onlinelibrary.wiley.com/terms-and-conditions) on Wiley Online Library for rules of use; OA articles are governed by the applicable Creative Commons License

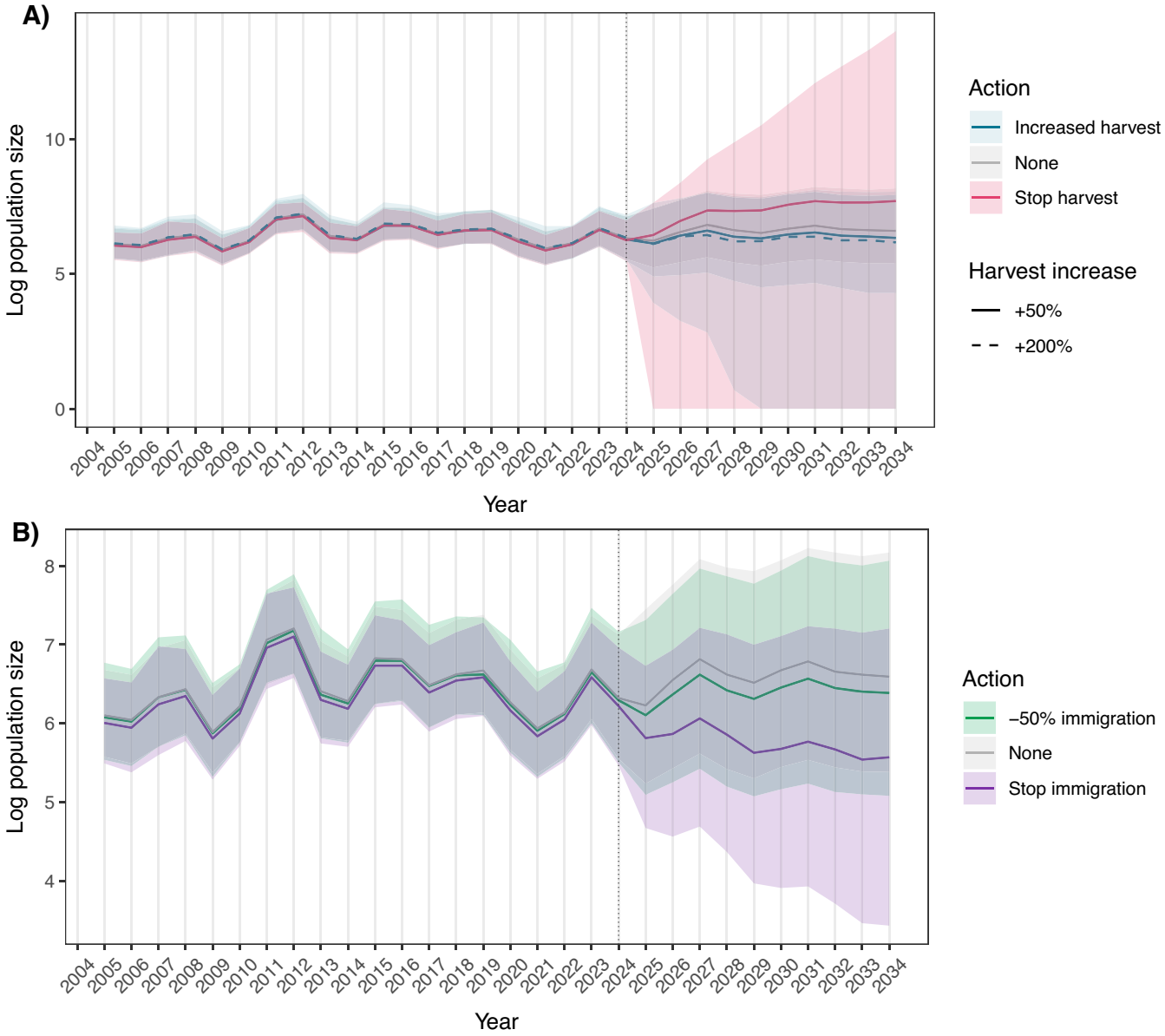

FIGURE 9 Population estimates for the study period 2004–2024 and subsequent population forecasts until 2034 under different management scenarios for harvest (A) and immigration (B). Note that population size is plotted on the log scale. The baseline projection (gray) assumes unchanged parameters. "Stop" scenarios involved setting harvest mortality/immigration rate to 0 from 2024 onwards. Remaining scenarios included percent decreases/increases in harvest mortality/immigration rate. Additional scenarios are shown in Appendix S1: Figure S7.

mortality directly compensating for concurrent harvest mortality (Appendix S1: Figure S3) by means of other mechanisms such as survivorship bias and spatial or social redistribution (Péron, 2013). While this may be at least partially attributed to the relatively constant harvest mortality in our study population, obtaining robust estimates of the degrees of compensatory/depensatory cause-specific mortalities is notoriously difficult and typically requires large amounts of high-quality data on individual survival (e.g., Nater et al., 2020; Riecke et al., 2022; Sandercock et al., 2011). It is therefore not surprising that we did not obtain insightful estimates in our present analyses given that we lack long-term individual-based data on survival and cause-specific mortality for red foxes on Varanger peninsula.

Pulsed immigration in a sink population

Immigration from source populations into harvested sink populations is a much-discussed mesopredator management issue (Beasley et al., 2013; Kierepka et al., 2017;

19395582, 2026, 3, Downloaded from https://esajournals.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/eap.70153 by NORWEGIAN INSTITUTE FOR NATURE Research, NINA, Wiley Online Library on [30/04/2026]. See the Terms and Conditions (https://onlinelibrary.wiley.com/terms-and-conditions) on Wiley Online Library for rules of use; OA articles are governed by the applicable Creative Commons License

Lieury et al., 2015). Our estimate of 1 immigrant per 10 locally born pups confirms previous speculation that substantial red fox immigration occurs even when control efforts are applied at a large regional scale (Heydon & Reynolds, 2000; Norén et al., 2017). While our average estimate of ~10% immigrants among recruits (age class 1) is relatively low compared to a ~26% average reported for mammals (Millon et al., 2019), we have to recall that the location of our study area on a peninsula likely limits immigration somewhat. Nonetheless and despite the relatively low average, immigration rates varied considerably across years. In low immigration years, less than 3% of the new cohort originated from outside the study area. Meanwhile, up to one-third of recruits were immigrants in other years (Appendix S1: Figure S2). Even though uncertainty was high, several immigration peaks coincided with high rodent abundance (Figure 5, Appendix S1: Figure S5). This supports the notion that dispersal is a key strategy to cope with temporal resource variation (Holt, 2008), and similar immigrant pulses following small rodent peaks have previously been described in Arctic foxes (Norén et al., 2011). Our additional finding that higher population densities were associated with decreased immigration further underscores that relative environmental carrying capacity plays an important role in determining immigration rates. However, uncertainty in the estimates and the tendency of immigration to absorb unaccounted-for variation in IPMs (Paquet et al., 2021) limits our ability to draw firm conclusions on the drivers of variation in immigration rate in our study population.

In the vast majority of IPMs built and implemented to date, both immigration and time variation therein are estimated as "free parameters" without explicit data (Schaub & Kéry, 2021). Here, we partially overcame the drawbacks of this (Paquet et al., 2021) by developing one of the first IPMs that anchors the estimate of the average immigration rate using genetic data. Immigration rate estimates were sensitive to a range of assumptions made both by the a priori population assignment analysis and the implementation of the likelihood for the genetic data itself (Appendix S2), but much of this could be accounted for by extending data integration to include the genetic assignment analysis in the IPM.

Drivers of population dynamics

Annual population size estimates fluctuated greatly over the duration of the study, reaching up to four times as many foxes in peak years relative to low years (Figure 6). During peak years, the population's age structure was characterized by a high proportion of young foxes in general and young breeders in particular (Appendix S1: Figure S4), suggesting a key role of reproductive output, survival of young, and possibly immigration for population increase. The results from our tLTRE analyses confirmed this, identifying changes in natural mortality of the youngest age class, immigration, and–to a lesser degree–pregnancy rates of 1- and 2-year-olds as the key drivers of changes in population growth rate over the course of the study period (Figure 4, Appendix S1: Figure S6). Furthermore, years of population increase followed small rodent abundance peaks (Figure 6), adding to the body of evidence for delayed numerical responses of red fox populations to small rodent abundance (Chirkova, 1953; Henden, Ims, & Yoccoz, 2009; Kolb & Hewson, 1980; Lindström, 1989; O'Mahony et al., 1999; Sidorovich et al., 2006). The rodent abundance peak during 2018–2019 was not followed by a marked increase in red fox population abundance, and this was attributed to a substantial increase in harvest mortality in 2018 and 2019 (Figure 8). This suggests that sufficiently high harvest may be able to prevent temporary population growth prompted by high resource availability.

Potential impact of harvest changes

Given the large harvesting effort undertaken in our study area, it may seem surprising at first glance that the tLTRE analyses showed relatively low contributions of harvest mortality overall (Figure 7). However, tLTRE analyses focus on the contribution of *realized past changes* in vital rates (Koons et al., 2016, 2017), and as harvest mortality has changed little relative to other vital rates over the course of our study period (Appendix S1: Figure S2), this limits the degree to which tLTRE analyses can give insights into the role of harvest for population control on time scales beyond year-to-year transitions. PVAs, on the other hand, allowed us to investigate the effect of the absolute level of harvest on population trajectories across multiple years. Simulations predicted a stable population trajectory if all parameters remain unchanged but suggested that an increase is more likely in the absence of harvest (Figure 9A). Though uncertainty is high, current harvest levels thus appear to limit longer-term population growth. Further increases in harvest even up to triple today's levels, on the contrary, were predicted to have rather limited effects on long-term population trajectories (Figure 9A). This is due to density-dependent mechanisms that mitigate increased harvest pressures and stabilize the population size through lower natural mortality and increased immigration. Indeed, rapid population decline in the absence of

19395582, 2026, 3, Downloaded from https://esajournals.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/eap.70153 by NORWEGIAN INSTITUTE FOR NATURE Research, NINA, Wiley Online Library on [30/04/2026]. See the Terms and Conditions (https://onlinelibrary.wiley.com/terms-and-conditions) on Wiley Online Library for rules of use; OA articles are governed by the applicable Creative Commons License

immigration (Figure 9B) highlights the potential of immigration to function as an important stabilizing mechanism in our study population. This aligns with other studies that outline compensation of harvest by immigration as a key challenge for mesopredator management (e.g., Kierepka et al., 2017; Lieury et al., 2015; Minnie et al., 2016, 2018; Newsome et al., 2015; Porteus et al., 2019). One common piece of advice given in such situations is that control efforts should be conducted at large spatial scales (Conner & Morris, 2015), yet we show that immigration poses a challenge even when intervention is conducted in an area spanning more than 6000 km^2. That said, our study area is located on a partially isolated peninsula and this may provide possibilities for interventions that limit immigration, such as targeted harvest along the immigration corridor and timed to coincide with the period when most migrant foxes are on the move. Working towards a better understanding of the movement ecology of both the source and sink populations is thus paramount for developing more efficient management strategies for red foxes on Varanger peninsula.

It is important to note that our PVAs here only consider the effect of management interventions on the red fox population itself. They make no predictions as to whether and how red fox management has any of the intended indirect effects on the endangered species they aim to conserve (arctic foxes and ground-nesting birds). For instance, while increased harvest mortality may have a limited effect on red fox population size in the long term, temporary reductions in population size may still benefit prey species or competitors at times when they are most vulnerable, such as during their respective breeding periods (Henden et al., 2010; Kämmerle et al., 2019; Wilkinson et al., 2024). Future work should therefore focus on a multi-species perspective (Mellard et al., 2022). Integrated community models (Zipkin et al., 2023), for example, constitute a promising approach for this given our initial work on red foxes here and the ecosystem-level monitoring conducted on the Varanger peninsula (Climate-ecological Observatory for Arctic Tundra, COAT, Ims et al., 2013).

IPM workflows as promising management tools

IPMs can be invaluable tools for quantitative population assessments in applied contexts, yet many are of limited use beyond their initial implementation because associated workflows are incompletely published, sparsely documented, and not set up for reuse. This stands in stark contrast to the facts that (i) reproducibility of analytical workflows is key for successful adaptive management (Dietze et al., 2018; Nichols et al., 2019) and (ii) openness, accessibility, and transparency of not just research results but entire workflows is essential for productive and equitable stakeholder inclusion in applied ecology and wildlife management (Powers & Hampton, 2019). To address these challenges, we have made our entire workflow available as a semi-automated, accessible, reproducible, and well-documented "targets" pipeline (Landau, 2021). By doing so, we enable analyses to be rerun in a swift and cost-efficient manner once new data become available, and set the stage for co-creation in further development of models, predictions, and management strategies. This paves the way not only for refining the biological aspects of the analysis (e.g., spatial representation, multispecies perspective) but also for better representation of the human dimension, such as how hunting regulations translate into harvest mortality (Eriksen et al., 2018) and how additional actions targeted at human subsidies (Jahren et al., 2020; Killengreen et al., 2011) might augment control through hunting. In addition, our workflow approach also has the potential to greatly enhance the transferability of our modeling framework to other populations and species; even if all IPMs are – to some degree – tailored to their respective study systems, their workflows are often comprised of the same steps (Figure 3). By emphasizing workflow architecture and providing generalizable code and functions whenever possible, we hope to facilitate others' efforts to build IPM workflows for their study species.

CONCLUSIONS

There is an urgent need for evidence-based management of mesopredators and quantitative assessments of control efforts (Doherty & Ritchie, 2017; Kämmerle et al., 2019; Lennox et al., 2018), and here we have designed a reproducible IPM workflow that provides relevant insights using data that is readily available for many species of management concern: demographic data from harvested animals, sparse opportunistic surveys, and prior knowledge extracted from literature. In addition, ours is one of the first IPMs using genetic data. As genetic monitoring is becoming increasingly attractive as an addition to or even replacement of traditional monitoring approaches (Schwartz et al., 2007), this study can serve as a starting point for developing the next generation of IPMs, which are certain to include more sophisticated integration of genetic monitoring data via sub-models for genetic mark-recapture (Lukacs & Burnham, 2005), close-kin mark-recapture (Bravington et al., 2016), estimation

19395582, 2026, 3, Downloaded from https://esajournals.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/eap.70153 by NORWEGIAN INSTITUTE FOR NATURE Research, NINA, Wiley Online Library on [30/04/2026]. See the Terms and Conditions (https://onlinelibrary.wiley.com/terms-and-conditions) on Wiley Online Library for rules of use; OA articles are governed by the applicable Creative Commons License

of (effective) population size and migration rates (Lowe & Allendorf, 2010), and more.

AUTHOR CONTRIBUTIONS

Chloé R. Nater: Conceptualization, methodology, software, formal analysis, writing—original draft, writing—review and editing, visualization, project administration, supervision, funding acquisition. **Stijn P. Hofhuis:** Conceptualization, investigation, data curation, software, formal analysis, writing—original draft, writing—review and editing, visualization. **Matthew Grainger:** Software, formal analysis, writing–review and editing. **Øystein Flagstad:** Investigation, writing—review and editing. **Rolf A. Ims:** Conceptualization, writing—review and editing, funding acquisition. **Siw Killengreen:** Conceptualization, investigation, data curation, writing—review and editing. **Dorothee Ehrich:** Conceptualization, investigation, data curation, formal analysis, writing—original draft, writing—review and editing, supervision, funding acquisition.

ACKNOWLEDGMENTS

This project would not have been possible without the large efforts of local hunters, field inspectors from the Norwegian Nature Inspectorate, and many students, assistants, researchers, and technicians that have been involved in collecting the data. It is thanks to the monitoring efforts and stewardship of COAT (Climate-ecological Observatory for Arctic Tundra) that these data are properly curated and available today. This project has received financial support from the Norwegian Environment Agency (grant number 22SCD2B4, projects "Fjellrev i Finnmark" and "COAT arctic fox module", contract number 23047014) and UiT—the Arctic University of Norway.

CONFLICT OF INTEREST STATEMENT

The authors declare no conflicts of interest.

DATA AVAILABILITY STATEMENT

Raw data on harvested foxes (Ehrich, Kaino, et al., 2025; Ehrich, State Nature Surveillance Vadsø and Tana, et al., 2025) and small rodent abundance (Ehrich, Soininen, et al., 2025) are available via the COAT Data Portal at https://doi.org/10.48425/j3kth58t, https://doi.org/10.48425/nxvs558z, and https://doi.org/10.48425/fl748uw6, respectively. The genetic data, opportunistic den survey data, complete model input data, posterior summaries from the models, and additional supplementary figures (Nater & Hofhuis, 2025) are available in the Open Science Framework (OSF) repository at https://osf.io/756re/. All code, including the "targets" pipeline and all necessary documentation for reproducing and adapting the workflow (Nater et al., 2025) is available on GitHub (https://github.com/ChloeRN/VredfoxIPM). Version 2.1 of the code, which was used to create the results presented here, is archived in Zenodo at https://doi.org/10.5281/zenodo.17251505.

ORCID

Chloé R. Nater https://orcid.org/0000-0002-7975-0108
Stijn P. Hofhuis https://orcid.org/0000-0003-4610-4449
Matthew Grainger https://orcid.org/0000-0001-8426-6495
Øystein Flagstad https://orcid.org/0000-0002-5534-8069
Rolf A. Ims https://orcid.org/0000-0002-3687-9753
Siw Killengreen https://orcid.org/0000-0002-9454-9373
Dorothee Ehrich https://orcid.org/0000-0002-3028-9488

REFERENCES

Angerbjörn, A., N. E. Eide, L. Dalén, B. Elmhagen, P. Hellström, R. A. Ims, S. Killengreen, et al. 2013. "Carnivore Conservation in Practice: Replicated Management Actions on a Large Spatial Scale." *Journal of Applied Ecology* 50: 59–67.

Arnold, T. W., R. G. Clark, D. N. Koons, and M. Schaub. 2018. "Integrated Population Models Facilitate Ecological Understanding and Improved Management Decisions." *The Journal of Wildlife Management* 82: 266–274.

Baker, P. J., S. Harris, C. P. J. Robertson, G. Saunders, and P. C. L. White. 2001. "Differences in the Capture Rate of Cage-Trapped Red Foxes Vulpes Vulpes and an Evaluation of Rabies Control Measures in Britain." *Journal of Applied Ecology* 38: 823–835.

Barth, L., A. Angerbjörn, and M. Tannerfeldt. 2000. "Are Norwegian Lemmings *Lemmus lemmus* Avoided by Arctic *Alopex lagopus* or Red Foxes *Vulpes vulpes*? A Feeding Experiment." *Wildlife Biology* 6: 101–9.

Bartoń, K. A., and A. Zalewski. 2007. "Winter Severity Limits Red Fox Populations in Eurasia." *Global Ecology and Biogeography* 16: 281–89.

Beasley, J. C., Z. H. Olson, W. S. Beatty, G. Dharmarajan, and O. E. Rhodes. 2013. "Effects of Culling on Mesopredator Population Dynamics." *PLoS One* 8: e58982.

Bieber, C., and T. Ruf. 2005. "Population Dynamics in Wild Boar *Sus scrofa*: Ecology, Elasticity of Growth Rate and Implications for the Management of Pulsed Resource Consumers." *Journal of Applied Ecology* 42: 1203–13.

Brashares, J. S., L. R. Prugh, C. J. Stoner, and C. W. Epps. 2010. "Ecological and Conservation Implications of Mesopredator Release." In *Trophic Cascades: Predators*, edited by J. Terborgh and J. A. Estes, 221–240. Washington: Prey and the Chaning Dynamics of Nature. Island Press.

Bravington, M. V., H. J. Skaug, and E. C. Anderson. 2016. "Close-Kin Mark-Recapture." *Statistical Science* 31: 259–274.

Caswell, H. 2001. *Matrix Population Models: Construction, Analysis, and Interpretation*. Sunderland, MA: Sinauer Associates Incorporated.

Chevallier, C., G. Gauthier, S. Lai, and D. Berteaux. 2020. "Pulsed Food Resources Affect Reproduction but Not Adult Apparent Survival in Arctic Foxes." *Oecologia* 193: 557–569.

19395582, 2026, 3, Downloaded from https://esajournals.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/eap.70153 by NORWEGIAN INSTITUTE FOR NATURE Research, NINA, Wiley Online Library on [30/04/2026]. See the Terms and Conditions (https://onlinelibrary.wiley.com/terms-and-conditions) on Wiley Online Library for rules of use; OA articles are governed by the applicable Creative Commons License

Chirkova, A. F. 1953. "Dynamics of Fox Numbers in Voronezh Province and Forecasting of Fox Harvests." *Voprosy Biologii Pushnykh Zverey* 13: 50–69.

Clutton-Brock, T., and B. C. Sheldon. 2010. "Individuals and Populations: The Role of Long-Term, Individual-Based Studies of Animals in Ecology and Evolutionary Biology." *Trends in Ecology & Evolution* 25: 562–573.

Conner, L. M., and G. Morris. 2015. "Impacts of Mesopredator Control on Conservation of Mesopredators and Their Prey." *PLoS One* 10: e0137169.

Culina, A., I. van den Berg, S. Evans, and A. Sánchez-Tójar. 2020. "Low Availability of Code in Ecology: A Call for Urgent Action." *PLoS Biology* 18: e3000763.

de Valpine, P., D. Turek, C. J. Paciorek, C. Anderson-Bergman, D. T. Lang, and R. Bodik. 2017. "Programming with Models: Writing Statistical Algorithms for General Model Structures with NIMBLE." *Journal of Computational and Graphical Statistics* 26: 403–413.

Devenish-Nelson, E. S., S. Harris, C. D. Soulsbury, S. A. Richards, and P. A. Stephens. 2013. "Demography of a Carnivore, the Red Fox, Vulpes vulpes: What Have we Learnt from 70 Years of Published Studies?" *Oikos* 122: 705–716.

Dietze, M. C., A. Fox, L. M. Beck-Johnson, J. L. Betancourt, M. B. Hooten, C. S. Jarnevich, T. H. Keitt, et al. 2018. "Iterative near-Term Ecological Forecasting: Needs, Opportunities, and Challenges." *Proceedings of the National Academy of Sciences* 115: 1424–32.

Doherty, T. S., and E. G. Ritchie. 2017. "Stop Jumping the Gun: A Call for Evidence-Based Invasive Predator Management." *Conservation Letters* 10: 15–22.

Ehrich, D., S. Kaino, J. E. Knutsen, State Nature Surveillance Vadsø and Tana, and R. A. Ims. 2025. "V_redfox_carcass_examination." COAT Data Portal. https://doi.org/10.48425/j3kth58t.

Ehrich, D., E. M. Soininen, R. A. Ims, and S. T. Killengreen. 2025a. "V_rodents_snaptrapping_abundance_regional." COAT Data Portal. https://doi.org/10.48425/fl748uw6.

Ehrich, D., State Nature Surveillance Vadsø and Tana, S. Killengreen, and R. A. Ims. 2025b. "V_redfox_hunting." COAT Data Portal. https://doi.org/10.48425/nxvs558z.

Ehrich, D., M. A. Strømeng, and S. T. Killengreen. 2016. "Interference in the Tundra Predator Guild Studied Using Local Ecological Knowledge." *Oecologia* 180: 1195–1203.

Elmhagen, B., D. Berteaux, R. M. Burgess, D. Ehrich, D. Gallant, H. Henttonen, R. A. Ims, et al. 2017. "Homage to Hersteinsson and Macdonald: Climate Warming and Resource Subsidies Cause Red Fox Range Expansion and Arctic Fox Decline." *Polar Research* 36: 3.

Elmhagen, B., and S. P. Rushton. 2007. "Trophic Control of Mesopredators in Terrestrial Ecosystems: Top-Down or Bottom-Up?" *Ecology Letters* 10: 197–206.

Elmhagen, B., M. Tannerfeldt, and A. Angerbjörn. 2002. "Food-Niche Overlap between Arctic and Red Foxes." *Canadian Journal of Zoology* 80: 1274–85.

Englund, J. 1970. "Some Aspects of Reproduction and Mortality Rates in Swedish Foxes (*Vulpes vulpes*), 1961–63 and 1966–69." *Swedish Wildlife* 8: 1–82.

Englund, J. 1980. "Pooulation Dynamics of the Red Fox (Vulpes Vulpes) in Sweden." In *The Red Fox: Symposium on Behaviour and Ecology*, edited by E. Zimen, 107–122. The Hague: Dr. W. Junk bv Publishers.

Ergon, T., Ø. Borgan, C. R. Nater, and Y. Vindenes. 2018. "The Utility of Mortality Hazard Rates in Population Analyses." *Methods in Ecology and Evolution* 9: 2046–56.

Eriksen, L. F., P. F. Moa, and E. B. Nilsen. 2018. "Quantifying Risk of Overharvest when Implementation Is Uncertain." *Journal of Applied Ecology* 55: 482–493.

Fuller, T., and P. Sievert. 2001. "Carnivore Demography and the Consequences of Changes in Prey Availability." In *Carnivore Conservation*, edited by J. L. Gittleman, S. M. Funk, D. W. Macdonald, and R. K. Wayne, 163. Cambridge: Cambridge University Press.

Gallant, D., N. Lecomte, and D. Berteaux. 2020. "Disentangling the Relative Influences of Global Drivers of Change in Biodiversity: A Study of the Twentieth-Century Red Fox Expansion into the Canadian Arctic." *Journal of Animal Ecology* 89: 565–576.

Gamelon, M., C. R. Nater, É. Baubet, A. Besnard, L. Touzot, J. Gaillard, J. Lebreton, and O. Gimenez. 2021. "Efficient Use of Harvest Data: A Size-Class-Structured Integrated Population Model for Exploited Populations." *Ecography* 44: 1296–1310.

Gelman, A., J. B. Carlin, H. S. Stern, D. B. Dunson, A. Vehtari, and D. B. Rubin. 2013. *Bayesian Data Analysis*, Third ed. Boca Raton, FL: CRC Press.

Gosselink, T. E., T. R. Van Deelen, R. E. Warner, and P. C. Mankin. 2007. "Survival and Cause-Specific Mortality of Red Foxes in Agricultural and Urban Areas of Illinois." *The Journal of Wildlife Management* 71: 1862–73.

Grue, H., and V. Jensen. 1979. "Review of the Formation of Incremental Lines in Tooth Cementum of Terrestrial Mammals." *Danish Review of Game Biology* 11: 48.

Hamel, S., S. T. Killengreen, J.-A. Henden, N. G. Yoccoz, and R. A. Ims. 2013. "Disentangling the Importance of Interspecific Competition, Food Availability, and Habitat in Species Occupancy: Recolonization of the Endangered Fennoscandian Arctic Fox." *Biological Conservation* 160: 114–120.

Henden, J., D. Ehrich, E. M. Soininen, and R. A. Ims. 2021. "Accounting for Food Web Dynamics when Assessing the Impact of Mesopredator Control on Declining Prey Populations." *Journal of Applied Ecology* 58: 104–113.

Henden, J., R. A. Ims, and N. G. Yoccoz. 2009. "Nonstationary Spatio-Temporal Small Rodent Dynamics: Evidence from Long-Term Norwegian Fox Bounty Data." *Journal of Animal Ecology* 78: 636–645.

Henden, J.-A., R. A. Ims, N. G. Yoccoz, P. Hellsträm, and A. Angerbjärn. 2010. "Strength of Asymmetric Competition between Predators in Food Webs Ruled by Fluctuating Prey: The Case of Foxes in Tundra." *Oikos* 119: 27–34.

Henden, J.-A., N. G. Yoccoz, R. A. Ims, B.-J. Bårdsen, and A. Angerbjörn. 2009. "Phase-Dependent Effect of Conservation Efforts in Cyclically Fluctuating Populations of Arctic Fox (*Vulpes lagopus*)." *Biological Conservation* 142: 2586–92.

Hersteinsson, P., and D. W. MacDonald. 1992. "Interspecific Competition and the Geographical Distribution of Red and Arctic Foxes *Vulpes vulpes* and *Alopex lagopus*." *Oikos* 64: 505.

Heydon, M. J., and J. C. Reynolds. 2000. "Demography of Rural Foxes (*Vulpes vulpes*) in Relation to Cull Intensity in Three Contrasting Regions of Britain." *Journal of Zoology* 251: 265–276.

19395582, 2026, 3, Downloaded from https://esajournals.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/eap.70153 by NORWEGIAN INSTITUTE FOR NATURE Research, NINA, Wiley Online Library on [30/04/2026]. See the Terms and Conditions (https://onlinelibrary.wiley.com/terms-and-conditions) on Wiley Online Library for rules of use; OA articles are governed by the applicable Creative Commons License

Hill, J. E., T. L. DeVault, and J. L. Belant. 2019. "Cause-Specific Mortality of the world's Terrestrial Vertebrates." *Global Ecology and Biogeography* 28: 680–89.

Holmala, K., and K. Kauhala. 2006. "Ecology of Wildlife Rabies in Europe." *Mammal Review* 36: 17–36.

Holt, R. D. 2008. "Theoretical Perspectives on Resource Pulses." *Ecology* 89: 671–681.

Ims, R. A., J. U. Jepsen, A. Stien, and N. G. Yoccoz. 2013. "Science Plan for COAT: Climate-Ecological Observatory for Arctic Tundra." *Fram Centre Report Series* 1: 1–177.

Ims, R. A., S. T. Killengreen, D. Ehrich, Ø. Flagstad, S. Hamel, J.-A. Henden, I. Jensvoll, and N. G. Yoccoz. 2017. "Ecosystem Drivers of an Arctic Fox Population at the Western Fringe of the Eurasian Arctic." *Polar Research* 36: 8.

Ims, R. A., N. G. Yoccoz, and S. T. Killengreen. 2011. "Determinants of Lemming Outbreaks." *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America* 108: 1970–74.

IPBES. 2019. "Summary for Policymakers of the Global Assessment Report on Biodiversity and Ecosystem Services." Zenodo.

Jahren, T., M. Odden, J. D. C. Linnell, and M. Panzacchi. 2020. "The Impact of Human Land Use and Landscape Productivity on Population Dynamics of Red Fox in Southeastern Norway." *Mammal Research* 65: 503–516.

Jensen, B. 1973. "Movements of the Red Fox (*Vulpes vulpes* L.) in Denmark Investigated by Marking and Recovery." *Danish Review of Game Biology* 8: 1–22.

Jensen, P. M., N. C. Stenseth, and E. Framstad. 1993. "Trappability of the Norwegian Lemming (*Lemmus lemmus*)." In *The Biology of Lemmings: From Papers Presented at a Meeting at the Konnevesi Research Station, Finland*, edited by N. C. Stenseth and R. A. Ims, 545–554. London San Diego New York: Academic Press, for the Linnean society of London.

Johnsen, S. 1929. "Rovdyr-og rovfuglstatistikken i Norge." *Bergens Museums Årbok* 2: 1–140.

Kämmerle, J., J. Coppes, S. Ciuti, R. Suchant, and I. Storch. 2017. "Range Loss of a Threatened Grouse Species Is Related to the Relative Abundance of a Mesopredator." *Ecosphere* 8: e01934.

Kämmerle, J.-L., E. G. Ritchie, and I. Storch. 2019. "Restricted-Area Culls and Red Fox Abundance: Are Effects a Matter of Time and Place?" *Conservation Science and Practice* 1: e115.

Karanth, K. U., and R. Chellam. 2009. "Carnivore Conservation at the Crossroads." *Oryx* 43(1): 1–2.

Kierepka, E. M., J. C. Kilgo, and O. E. Rhodes. 2017. "Effect of Compensatory Immigration on the Genetic Structure of Coyotes." *The Journal of Wildlife Management* 81: 1394–1407.

Killengreen, S. T., N. Lecomte, D. Ehrich, T. Schott, N. G. Yoccoz, and R. A. Ims. 2011. "The Importance of Marine Vs. Human-Induced Subsidies in the Maintenance of an Expanding Mesocarnivore in the Arctic Tundra: Importance of Subsidies to Mesopredators." *Journal of Animal Ecology* 80: 1049–60.

Kolb, H. H., and R. Hewson. 1980. "A Study of Fox Populations in Scotland from 1971 to 1976." *The Journal of Applied Ecology* 17: 7.

Koons, D. N., T. W. Arnold, and M. Schaub. 2017. "Understanding the Demographic Drivers of Realized Population Growth Rates." *Ecological Applications* 27: 2102–15.

Koons, D. N., D. T. Iles, M. Schaub, and H. Caswell. 2016. "A Life-History Perspective on the Demographic Drivers of Structured Population Dynamics in Changing Environments." *Ecology Letters* 19: 1023–31.

Landau, W. M. 2021. "The Targets R Package: A Dynamic Make-Like Function-Oriented Pipeline Toolkit for Reproducibility and High-Performance Computing." *Journal of Open Source Software* 6: 2959.

Larivière, S. 2004. "Range Expansion of Raccoons in the Canadian Prairies: Review of Hypotheses." *Wildlife Society Bulletin* 32: 955–963.

Larivière, S., and M. Pasitschniak-Arts. 1996. "Vulpes vulpes." *Mammalian Species* 537: 1–11.

Laurimaa, L., E. Moks, E. Soe, H. Valdmann, and U. Saarma. 2016. "*Echinococcus multilocularis* and Other Zoonotic Parasites in Red Foxes in Estonia." *Parasitology* 143: 1450–58.

Lennox, R. J., A. J. Gallagher, E. G. Ritchie, and S. J. Cooke. 2018. "Evaluating the Efficacy of Predator Removal in a Conflict-Prone World." *Biological Conservation* 224: 277–289.

Lieury, N., S. Ruette, S. Devillard, M. Albaret, F. Drouyer, B. Baudoux, and A. Millon. 2015. "Compensatory Immigration Challenges Predator Control: An Experimental Evidence-Based Approach Improves Management: Compensatory Immigration in Carnivore Management." *The Journal of Wildlife Management* 79: 425–434.

Lindsø, L. K., P. Dupont, L. Rød-Eriksen, I. P. Ø. Andersskog, K. R. Ulvund, Ø. Flagstad, R. Bischof, and N. E. Eide. 2022. "Estimating Red Fox Density Using Non-invasive Genetic Sampling and Spatial Capture–Recapture Modelling." *Oecologia* 198: 139–151.

Lindström, E. 1989. "Food Limitation and Social Regulation in a Red Fox Population." *Ecography* 12: 70–79.

Lowe, W. H., and F. W. Allendorf. 2010. "What Can Genetics Tell us about Population Connectivity?" *Molecular Ecology* 19: 3038–51.

Lukacs, P. M., and K. P. Burnham. 2005. "Review of Capture–Recapture Methods Applicable to Noninvasive Genetic Sampling." *Molecular Ecology* 14: 3909–19.

MacPherson, A. H. 1964. "A Northward Range Extension of the Red Fox in the Eastern Canadian Arctic." *Journal of Mammalogy* 45: 138.

Marolla, F., T. Aarvak, I. J. Øien, J. P. Mellard, J. Henden, S. Hamel, A. Stien, T. Tveraa, N. G. Yoccoz, and R. A. Ims. 2019. "Assessing the Effect of Predator Control on an Endangered Goose Population Subjected to Predator-Mediated Food Web Dynamics." *Journal of Applied Ecology* 56: 1245–55.

Mellard, J. P., J.-A. Henden, Å. Ø. Pedersen, F. Marolla, S. Hamel, N. G. Yoccoz, and R. A. Ims. 2022. "Food Web Approach for Managing Arctic Wildlife Populations in an Era of Rapid Environmental Change." *Climate Research* 86: 163–178.

Millon, A., X. Lambin, S. Devillard, and M. Schaub. 2019. "Quantifying the Contribution of Immigration to Population Dynamics: A Review of Methods, Evidence and Perspectives in Birds and Mammals." *Biological Reviews* 94: 2049–67.

Minnie, L., A. Gaylard, and G. I. H. Kerley. 2016. "Compensatory Life-History Responses of a Mesopredator May Undermine Carnivore Management Efforts." *Journal of Applied Ecology* 53: 379–387.

Minnie, L., A. Zalewski, H. Zalewska, and G. I. H. Kerley. 2018. "Spatial Variation in Anthropogenic Mortality Induces a Source–Sink System in a Hunted Mesopredator." *Oecologia* 186: 939–951.

Moore, J. H., L. Gibson, Z. Amir, W. Chanthorn, A. H. Ahmad, P. A. Jansen, C. P. Mendes, M. Onuma, C. A. Peres, and M. S.

19395582, 2026, 3, Downloaded from https://esajournals.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/eap.70153 by NORWEGIAN INSTITUTE FOR NATURE Research, NINA, Wiley Online Library on [30/04/2026]. See the Terms and Conditions (https://onlinelibrary.wiley.com/terms-and-conditions) on Wiley Online Library for rules of use; OA articles are governed by the applicable Creative Commons License

Luskin. 2023. "The Rise of Hyperabundant Native Generalists Threatens both Humans and Nature." *Biological Reviews* 98: 1829–44.

Moore, M., S. K. Brown, and B. N. Sacks. 2010. "Thirty-One Short Red Fox (Vulpes Vulpes) Micro-Satellite Markers." *Molecular Ecology Resources* 10: 404–8.

Morris, W. F., and D. F. Doak. 2002. *Quantitative Conservation Biology: Theory and Practice of Population Viability Analysis*. Sunderland, Mass: Sinauer Associates.

Myllymäki, A., A. Paasikallio, E. Pankakoski, and V. Kanervo. 1971. "Removal Experiments on Small Quadrats as a Means of Rapid Assessment of the Abundance of Small Mammals." *Annales Zoologici Fennici* 8: 177–185.

Nater, C. R., N. E. Eide, Å. Ø. Pedersen, N. G. Yoccoz, and E. Fuglei. 2021. "Contributions from Terrestrial and Marine Resources Stabilize Predator Populations in a Rapidly Changing Climate." *Ecosphere* 12: e03546.

Nater, C. R., S. Hofhuis, D. Ehrich, and M. Grainger. 2025. "ChloeRN/VredfoxIPM: v2.1." Zenodo. https://doi.org/10.5281/zenodo.17251505.

Nater, C. R., and S. P. Hofhuis. 2025. "Red Fox IPM." Open Science Framework. https://doi.org/10.17605/OSF.IO/756RE.

Nater, C. R., Y. Vindenes, P. Aass, D. Cole, Ø. Langangen, S. J. Moe, A. Rustadbakken, D. Turek, L. A. Vøllestad, and T. Ergon. 2020. "Size- and Stage-Dependence in Cause-Specific Mortality of Migratory Brown Trout." *Journal of Animal Ecology* 89: 2122–33.

Newsome, T. M., J. A. Dellinger, C. R. Pavey, W. J. Ripple, C. R. Shores, A. J. Wirsing, and C. R. Dickman. 2015. "The Ecological Effects of Providing Resource Subsidies to Predators." *Global Ecology and Biogeography* 24: 1–11.

Nichols, J. D., W. L. Kendall, and G. S. Boomer. 2019. "Accumulating Evidence in Ecology: Once Is Not Enough." *Ecology and Evolution* 9: 13991–14004.

Norén, K., A. Angerbjörn, J. Wallén, T. Meijer, and B. N. Sacks. 2017. "Red Foxes Colonizing the Tundra: Genetic Analysis as a Tool for Population Management." *Conservation Genetics* 18: 359–370.

Norén, K., L. Carmichael, E. Fuglei, N. E. Eide, P. Hersteinsson, and A. Angerbjörn. 2011. "Pulses of Movement across the Sea Ice: Population Connectivity and Temporal Genetic Structure in the Arctic Fox." *Oecologia* 166: 973–984.

O'Mahony, D., X. Lambin, J. L. MacKinnon, and C. F. Coles. 1999. "Fox Predation on Cyclic Field Vole Populations in Britain." *Ecography* 22: 575–581.

Ostrander, E. A., F. A. Mapa, M. Yee, and J. Rine. 1995. "One Hundred and One New Simple Sequence Repeat-Based Markers for the Canine Genome." *Mammalian Genome* 6: 192–95.

Paquet, M., J. Knape, D. Arlt, P. Forslund, T. Pärt, Ø. Flagstad, C. G. Jones, et al. 2021. "Integrated Population Models Poorly Estimate the Demographic Contribution of Immigration." *Methods in Ecology and Evolution* 12: 1899–1910.

Pasanen-Mortensen, M., and B. Elmhagen. 2015. "Land Cover Effects on Mesopredator Abundance in the Presence and Absence of Apex Predators." *Acta Oecologica* 67: 40–48.

Pedersen, Å. Ø., J. U. Jepsen, I. M. G. Paulsen, E. Fuglei, J. B. Mosbacher, V. T. Ravolainen, N. G. Yoccoz, et al. 2021. *Norwegian Arctic Tundra: A Panel-based Assessment of Ecosystem Condition*. Tromsø: Norwegian Polar Institute.

Péron, G. 2013. "Compensation and Additivity of Anthropogenic Mortality: Life-History Effects and Review of Methods." *Journal of Animal Ecology* 82: 408–417.

Piry, S., A. Alapetite, J.-M. Cornuet, D. Paetkau, L. Baudouin, and A. Estoup. 2004. "GENECLASS2: A Software for Genetic Assignment and First-Generation Migrant Detection." *Journal of Heredity* 95: 536–39.

Porteus, T. A., J. C. Reynolds, and M. K. McAllister. 2018. "Establishing Bayesian Priors for Natural Mortality Rate in Carnivore Populations: Establishing Natural Mortality Rate Priors." *The Journal of Wildlife Management* 82: 1645–57.

Porteus, T. A., J. C. Reynolds, and M. K. McAllister. 2019. "Population Dynamics of Foxes during Restricted-Area Culling in Britain: Advancing Understanding through State-Space Modelling of Culling Records." *PLoS One* 14: e0225201.

Powers, S. M., and S. E. Hampton. 2019. "Open Science, Reproducibility, and Transparency in Ecology." *Ecological Applications* 29: e01822.

Prugh, L. R., C. J. Stoner, C. W. Epps, W. T. Bean, W. J. Ripple, A. S. Laliberte, and J. S. Brashares. 2009. "The Rise of the Mesopredator." *Bioscience* 59: 779–791.

R Core Team. 2022. *R: A language and environment for statistical computing*. Vienna, Austria: R Foundation for Statistical Computing.

Rauset, G. R., M. Low, and J. Persson. 2015. "Reproductive Patterns Result from Age-Related Sensitivity to Resources and Reproductive Costs in a Mammalian Carnivore." *Ecology* 96: 3153–64.

Read, J. L., and V. Scoleri. 2015. "Ecological Implications of Reptile Mesopredator Release in Arid South Australia." *Journal of Herpetology* 49: 64–69.

Riecke, T. V., M. G. Lohman, B. S. Sedinger, T. W. Arnold, C. L. Feldheim, D. N. Koons, F. C. Rohwer, M. Schaub, P. J. Williams, and J. S. Sedinger. 2022. "Density-Dependence Produces Spurious Relationships among Demographic Parameters in a Harvested Species." *Journal of Animal Ecology* 91: 2261–72.

Roos, S., J. Smart, D. W. Gibbons, and J. D. Wilson. 2018. "A Review of Predation as a Limiting Factor for Bird Populations in Mesopredator-Rich Landscapes: A Case Study of the UK." *Biological Reviews* 93: 1915–37.

Salo, P., P. B. Banks, C. R. Dickman, and E. Korpimäki. 2010. "Predator Manipulation Experiments: Impacts on Populations of Terrestrial Vertebrate Prey." *Ecological Monographs* 80: 531–546.

Salo, P., M. Nordström, R. L. Thomson, and E. Korpimäki. 2008. "Risk Induced by a Native Top Predator Reduces Alien Mink Movements." *Journal of Animal Ecology* 77: 1092–98.

Sandercock, B. K., E. B. Nilsen, H. Brøseth, and H. C. Pedersen. 2011. "Is Hunting Mortality Additive or Compensatory to Natural Mortality? Effects of Experimental Harvest on the Survival and Cause-Specific Mortality of Willow Ptarmigan." *Journal of Animal Ecology* 80: 244–258.

Saunders, S. P., F. J. Cuthbert, and E. F. Zipkin. 2018. "Evaluating Population Viability and Efficacy of Conservation Management Using Integrated Population Models." *Journal of Applied Ecology* 55: 1380–92.

Savory, G. A., C. M. Hunter, M. J. Wooller, and D. M. O'Brien. 2014. "Anthropogenic Food Use and Diet Overlap between Red Foxes

19395582, 2026, 3, Downloaded from https://esajournals.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/eap.70153 by NORWEGIAN INSTITUTE FOR NATURE Research, NINA, Wiley Online Library on [30/04/2026]. See the Terms and Conditions (https://onlinelibrary.wiley.com/terms-and-conditions) on Wiley Online Library for rules of use; OA articles are governed by the applicable Creative Commons License

(*Vulpes vulpes*) and Arctic Foxes (*Vulpes lagopus*) in Prudhoe Bay, Alaska." *Canadian Journal of Zoology* 92: 657–663.

Schaub, M., and D. Fletcher. 2015. "Estimating Immigration Using a Bayesian Integrated Population Model: Choice of Parametrization and Priors." *Environmental and Ecological Statistics* 22: 535–549.

Schaub, M., and M. Kéry. 2021. *Integrated Population Models: Theory and Ecological Applications with R and JAGS*. London: Academic Press.

Schwartz, M. K., G. Luikart, and R. S. Waples. 2007. "Genetic Monitoring as a Promising Tool for Conservation and Management." *Trends in Ecology & Evolution* 22: 25–33.

Sibly, R. M., D. Collett, D. E. L. Promislow, D. J. Peacock, and P. H. Harvey. 1997. "Mortality Rates of Mammals." *Journal of Zoology* 243: 1–12.

Sidorovich, V. E., A. A. Sidorovich, and I. V. Izotova. 2006. "Variations in the Diet and Population Density of the Red Fox *Vulpes vulpes* in the Mixed Woodlands of Northern Belarus." *Mammalian Biology* 71: 74–89.

Skrobov, V. D. 1960. "On the Interrelations of the Arctic Fox and Red Fox in the Tundra of the Nenets National Region." *Zoologicheskii Zhurnal* 39: 469–471.

Soininen, E. M., E. Fuglei, and Å. Ø. Pedersen. 2016. "Complementary Use of Density Estimates and Hunting Statistics: Different Sides of the Same Story?" *European Journal of Wildlife Research* 62: 151–160.

Soulsbury, C. D., P. J. Baker, G. Iossa, and S. Harris. 2008. "Fitness Costs of Dispersal in Red Foxes (*Vulpes vulpes*)." *Behavioral Ecology and Sociobiology* 62: 1289–98.

Stickney, A. A., T. Obritschkewitsch, and R. M. Burgess. 2014. "Shifts in Fox Den Occupancy in the Greater Prudhoe Bay Area, Alaska." *Arctic* 67: 196.

Storm, G. L., R. D. Andrews, R. L. Phillips, R. A. Bishop, D. B. Siniff, and J. R. Tester. 1976. "Morphology, Reproduction, Dispersal, and Mortality of Midwestern Red Fox Populations." *Wildlife Monographs* 49: 3–82.

Ulvund, K., Ø. Flagstad, L. Rød-Eriksen, L. G. Arntsen, L. B. Eriksen, C. Jackson, O. Kleven, B. K. Sandercock, and N. E. Eide. 2023. *Fjellrev i Norge 2023. Resultater fra det nasjonale over-våkingsprogrammet for fjellrev*. Trondheim: Norsk institutt for naturforskning.

Walker, D. A., M. K. Raynolds, F. J. A. Daniëls, E. Einarsson, A. Elvebakk, W. A. Gould, A. E. Katenin, et al. 2005. "The Circumpolar Arctic Vegetation Map." *Journal of Vegetation Science* 16: 267–282.

Wilkinson, C., J. Vigués, M. Stoessel, M. Vinka, A. Angerbjörn, and K. Norén. 2024. "Phase-Dependent Red Fox Expansion into the Tundra: Implications for Management." *The Journal of Wildlife Management* 88: e22569.

Williams, B. K., J. D. Nichols, and M. J. Conroy. 2002. *Analysis and Management of Animal Populations*. San Diego: Academic Press.

Zipkin, E. F., J. W. Doser, C. L. Davis, W. Leuenberger, S. Ayebare, and K. L. Davis. 2023. "Integrated Community Models: A Framework Combining Multispecies Data Sources to Estimate the Status, Trends and Dynamics of Biodiversity." *Journal of Animal Ecology* 92: 2248–62.

Zipkin, E. F., and S. P. Saunders. 2018. "Synthesizing Multiple Data Types for Biological Conservation Using Integrated Population Models." *Biological Conservation* 217: 240–250.

SUPPORTING INFORMATION

Additional supporting information can be found online in the Supporting Information section at the end of this article.

How to cite this article: Nater, Chloé R., Stijn P. Hofhuis, Matthew Grainger, Øystein Flagstad, Rolf A. Ims, Siw Killengreen, and Dorothee Ehrich. 2026. "An Integrated Population Modeling Workflow for Supporting Mesopredator Management." *Ecological Applications* 36(3): e70153. https://doi.org/10.1002/eap.70153

19395582, 2026, 3, Downloaded from https://esajournals.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/eap.70153 by NORWEGIAN INSTITUTE FOR NATURE Research, NINA, Wiley Online Library on [30/04/2026]. See the Terms and Conditions (https://onlinelibrary.wiley.com/terms-and-conditions) on Wiley Online Library for rules of use; OA articles are governed by the applicable Creative Commons License

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre

Postadresse
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse
Damsveien 1
9800 Vadsø

Kontakt
Sentralbord: +47 78 95 03 00
Direkte: +47 78 95 03 59
sftfpost@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvoya

Norsk institutt for naturforskning
Postboks 5685
7485 TRONDHEIM

Saksbehandler Geir Østereng **Vår ref.** 2025/4623-5 432.3 **Deres ref.** **Dato** 21.05.2025

Dispensasjon til reguleringsforsøk for jakt på lirype i jaktfelt VAD2 og NES 2 på Finnmarkseiendommen - Varangerhalvøya nasjonalpark

Det vises til søknad fra NINA 03.05.2025 «Søknad om jakteksperiment med lirype i jaktfeltene VAD2 og NES2. Søknaden er så vidt vi forstår det utarbeidet i samarbeid med UIT – KOAT prosjektet og Finnmarkseiendommen. Søknad om en prøveperiode i 2025.

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre behandlet saken ved møte 16- 20.05. – epostbehandling. Vedtaket ble enstemmig som innstilt. Saksfremlegg med protokoll er vedlagt vedtaket.

Melding om vedtak
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre gir dispensasjon fra verneforskriften jamfør Naturmangfoldlovens § 48 til at skissert jaktforsøk for liryper kan skje i en prøveperiode i 2025 innen Varangerhalvøya nasjonalpark i de deler av jaktfeltene som overlapper med verneområdet VAD 2 og NES2.

Vilkår
En forutsetning første forsøksåret er at av de to jaktfeltene settes VAD2, som har minst overlappende lirypehabitat innen nasjonalparken – til mindre restriktiv forvaltningspraksis i 2025 (færrest reguleringer) og NES2 som har mest andelsmessig overlappende lirypehabitat med nasjonalparken som normal forvaltningspraksis, og ikke omvendt.

Det forutsettes at søker følger utvikling i jakttrykk via antall løste aktiverte jaktkort for det enkelte jaktfelt tidlig i jakta.

Det ønskes at det samtidig innhentes mer kunnskap om forskjeller i grupper av jegere. Relevante data det kan være nyttig å vite mer om er:
- om jeger jakter i egen bostedskommune, er fra nabokommune eller er tilreisende
- om jeger har jaktet i samme jaktfelt før
- antall timer jaktet per aktiverte jaktdag i jaktfeltene av den enkelte jeger,
- andel av dag jaktet i lirypeterreng eller fjellrypeterreng
- om man har jaktet med eller uten hund

Styret vil ta stilling til forlengelse av prosjektet når evaluering av første året er gjort.

Det legges vekt på at prosjektet vil bidra til å øke kunnskapen av effekten av jakt på rypebestandene, og hvordan varierende bestand av ryper, smågnagere og rovdyr har betydning det enkelte år og værforhold. Dette har nytteverdi for nasjonalparkforvaltningen da enkelte arter har rype i sin diett.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jamfør forvaltningslovens §§ 28 og 29. Klagen skal være skriftlig og begrunnet, og sendes via nasjonalparkstyret jamfør forvaltningslovens § 32.

Med hilsen

Geir Østereng
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Vedlegg:
1 Saksframlegg med vedtak

Kopi til:

UIT -KOAT			
Vadsø kommune	Postboks 614	9811	VADSØ
Unjárgga gielda - Nesseby kommune	Rådhus	9840	VARANGERBOTN
Statsforvalteren i Troms og Finnmark	Postboks 700	9815	VADSØ
Várjjatnjárga - reinbeitedistrikt 6 v/ Ásllat Niillas Sara Smuk	Rasengveien 2	9840	VARANGERBOTN
statens naturoppsyn			
Finnmarkseiendommen	Postboks 133	9811	VADSØ

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre

Saksfremlegg med protokoll

Arkivsaksnr: 2025/4623-3

Saksbehandler: Geir Østereng

Dato: 16.05.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra	31/25	16.05.2025

Dispensasjon til forvaltningsforsøk ved regulering av lirypejakt i jaktfelt VAD2 og NES 2 på FEFO grunn - Varangerhalvøya nasjonalpark

Det vises til søknad fra NINA 03.05.2025 «Søknad om jakteksperiment med lirype i jaktfeltene VAD2 og NES2. Søknad om en prøveperiode i 2025.

Forvalters innstilling
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre gir dispensasjon fra verneforskriften jamfør Naturmangfoldlovens § 48 til at skissert jaktforsøk for liryper kan skje i en prøveperiode i 2025 innen Varangerhalvøya nasjonalpark i de deler av jaktfeltene som overlapper med verneområdet VAD 2 og NES2.

Vilkår
En forutsetning første forsøksåret er at av de to jaktfeltene settes VAD2, som har minst overlappende lirypehabitat innen nasjonalparken – til mindre restriktiv forvaltningspraksis i 2025 (færrest reguleringer) og NES2 som har mest andelsmessig overlappende lirypehabitat med nasjonalparken som normal forvaltningspraksis, og ikke omvendt.

Det forutsettes at søker følger utvikling i jakttrykk via antall løste aktiverte jaktkort for det enkelte jaktfelt tidlig i jakta.

Det ønskes at det samtidig innhentes mer kunnskap om forskjeller i grupper av jegere. Relevante data det kan være nyttig å vite mer om er:
- om jeger jakter i egen bostedskommune, er fra nabokommune eller er tilreisende
- om jeger har jaktet i samme jaktfelt før
- antall timer jaktet per aktiverte jaktdag i jaktfeltene av den enkelte jeger,
- andel av dag jaktet i lirypeterreng eller fjellrypeterreng
- om man har jaktet med eller uten hund

Styret vil ta stilling til forlengelse av prosjektet når evaluering av første året er gjort.

Det legges vekt på at prosjektet vil bidra til å øke kunnskapen av effekten av jakt på rypebestandene, og hvordan varierende bestand av ryper, smågnagere og rovdyr har betydning det enkelte år og værforhold. Dette har nytteverdi for nasjonalparkforvaltningen da enkeltarter har rype i sin diett.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jamfør forvaltningslovens §§ 28 og 29. Klagen skal være skriftlig og begrunnet, og sendes via nasjonalparkstyret jamfør forvaltningslovens § 32.

Saksprotokoll i Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra - 16.05.2025

Behandling

Vedtak

Som innstilt. Enstemmig.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jamfør forvaltningslovens §§ 28 og 29. Klagen skal være skriftlig og begrunnet, og sendes via nasjonalparkstyret jamfør forvaltningslovens § 32.

Saksopplysninger (søknad er klippet inn i saken)

Søknad jakteksperiment med lirype i jaktfeltene VAD2 og NES2

Bakgrunn
Ryper og andre bakkehekkende fugler er i tilbakegang i mange nordlig områder. Samtidig er de av spesiell interesse for samfunnet og forvaltninga som populære høstbare arter. Nyere forskning viser at rypebestandene har hatt en kraftig tilbakegang i et 100-års perspektiv og det er forventet at rypene går en utfordrende framtid i møte. Studier fra 90-tallet viser at jakt har liten negativ påvirkning på rypebestanden gitt at høstingsnivåene ikke blir for store. Gitt de nye belastningene rypebestanden står overfor er det behov for å oppdatere denne kunnskapen om effekten jakt for å sikre at dagens jaktforvaltning er innenfor grensene av hva bestandene tåler.

Rypa er en art midt i næringsnettet og blir kraftig påvirket av rovdyr og smågnagerbestandene (gjennom at de deler rovdyr, slik at rypene blir sparte når det er mange smågnagere tilgjengelig). Selv om det er sannsynlig at tilleggsbelastningen jakt påfører rypene varierer avhengig av hvor mange ryper, smågnagere og rovdyr det er, samt hvordan værforholdene har vært har ikke dette tidligere blitt undersøkt. Finnmark står nå i én særstilling når det gjelder økosystemovervåking etter at klimaobservasjonssystemet COAT (www.coat.no) ble sikret langsiktig finansiering fra KLD fra 2024. Gjennom dette programmet overvåkes smågnagere og rovdyrbestanden i store deler av Finnmark. Den mest intensive overvåkingen foregår på Varangerhalvøya.

For å sikre at rypejakten regulerer innenfor bestandens bæreevne er det nødvendig at forvaltninger er adaptiv. Adaptiv forvaltning er tuftet på at effektene av reguleringer (f.eks. høstingsnivåer i viltbestander) evalueres regelmessig ved hjelp av forskningsmetodikk. Gullstandarden for robust effektevaluering i adaptiv forvaltning oppnås når ulike reguleringer (f.eks. høstingsnivåer) prøves ut etter eksperimentelle designer. Tidligere i år fikk vi bevilget midler til et prosjekt fra Landbruksdirektoratet – Lirypeforvaltning i klimaendringenes tidsalder - hvor vi ønsker etablere et slikt eksperiment for å undersøke hvilken effekt jakt har på rypebestandene i dag og hvordan dette varierer med hvor mange ryper, smågnagere og rovdyr som finnes og hvordan været har vært.

Gjennomføring
Hoveddelen av prosjektet vil gjennomføres utenfor nasjonalparken, hvor vi i nært samarbeid med Finnmarkseiendommen (FeFo) og jegerne vil innføre ulik jaktforvaltning i ulike jaktfelt. Til eksperimentet vil vi bruke 3 jaktfelt i Vest-Finnmark, 3 i Indre-Finnmark og 3 i Øst-Finnmark. Fordi vi har spesielt detaljert overvåking av økosystemet på Varangerhalvøya ønsker vi at jaktfeltene i øst ligger der. Vi etablerte allerede i fjor ekstra linjetransekter for å få sikrere bestandsestimater for lirype i disse områdene. To av jaktfeltene på Varangerhalvøya som er tenkt brukt i eksperimentet ligger delvis inne i nasjonalparken. Dette gjelder NES2 (24% av jaktfeltet ligger i nasjonalparken) og VAD2 (30% av jaktfeltet ligger i nasjonalparken). For VAD2 vil store deler av arealet inne i nasjonalparken ikke være egnet lirypehabitat og vil i så måte bli lite påvirket av eksperimentet. For NES2 er store deler av arealet som ligger inne i nasjonalparken egnet lirypehabitat.

Det er tidligere gjennomført høstingseksperiment for liryper i Norge med fokus på å evaluere effekten av ulike høstingsnivå (uttak av en gitt prosentandel av bestanden). Vi mener det vil være en bedre tilnærming å heller evaluere effekten av ulik forvaltningspraksis, med fokus på verktøyene forvaltninga bruker i dag (dvs. antall jaktdager som tillates, samt dagskvoter og sesongkvoter). Derfor ønsker vi at hver at de tre jaktfeltene i hver region fordeles mellom normal, mer restriktiv og mindre restriktiv forvaltningspraksis. Et mål for et slikt eksperiment er at alle jaktfeltene i løp av en periode vil gå gjennom alle nivåene. For jaktfeltene delvis inne i nasjonalparken foreslår vi at VAD2 starter med mindre restriktiv forvaltningspraksis i 2025, mens NES2 for normal forvaltningspraksis i 2025. Etter jaktsesongen vil vi evaluere hvordan eksperimentet har fungert i praksis, hvilke kontraster vi har oppnådde mellom de ulike jaktfeltene og vurdere hvordan vi skal fortsette neste år. Dette følger tankegangen i adaptiv forvaltning, hvor man kontinuerlig oppdaterer kunnskapsgrunnlaget og endrer tiltakene man gjennomfører.
Jaktfeltene NES2 og VAD2 estimeres i dag til å ha uttaksnivå på mellom 3 og 14% av bestanden. Disse estimatene er beregnet ved å ta estimert andel lirypehabitat i hver av jaktfeltene (77% av arealet for NES2 og 74% av arealet for VAD2; Pedersen m.fl. 2012) og gange med estimert gjennomsnittlig lirypetetthet i Øst-Finnmark fra hønsefulgportalen (Hønsefuglportalen).
Høstingsnivåene i disse jaktfeltene ser altså ut til å ligge innenfor det som antas å være bærekraftig forvaltning i dag. Som en del av dette prosjektet vil vi utvikle en ny lirypehabitatmodell for hele Finnmark hvor vi vil beregne tetthet for ulike habitattyper og bruke dette til å anslå hvor mange liryper som finnes i hvert jaktfelt. Vi er sikre på at dette vil gi mer presis estimering av uttaksnivå.

Tabell 1: Oversikt over uttaksnivåene for lirype i jaktfeltene NES2 og VAD2 i de siste 7 jaktårene. Tabellen viser også gjeldene dagskvote for liryper og sesongkvoter for henholdsvis lokale og tilreisende jegere. Sesongkvoten inkluderer også fjellryper.

Jaktår	**Uttaksnivå NES2**	**Uttaksnivå VAD2**	**Dagskvote**	**Sesongkvote (lokale/tilreisende**
2024/25	11	8	4	40/20
2023/24	6	5	6	50/25
2022/23	5	3	6	50/25
2021/22	13	5	4	25/15
2020/21	14	8	3	20/10
2019/20	8	4	3	30/20
2018/19	9	6	4	Ingen kvote

I begge de aktuelle jaktfeltene står lokale jeger for største delen av jaktuttaket selv om andelen er større i VAD2 enn i NES2 (tabell 2). Vi tolker dette som at det er liten risiko for at jaktfeltene får veldig stor innfluks av tilreisende jegere selv om man skulle ha en mindre restriktiv forvaltning. For å oppnå en reduksjon i uttaket med restriktiv forvaltning kan det bli aktuelt å også begrense jaktuttaket til lokale jegere.

Tabell 2: Oversikt over andelen av jaktuttaket i jaktfeltene NES2 og VAD2 som gjøres av lokale jegere

Jaktår	Uttak lokale NES2	Uttaklokale VAD2	Dagskvote	**Sesongkvote (lokale/tilreisende**
2022/23	0.739	0.905	6	50/25
2021/22	0.822	0.874	4	25/15
2020/21	0.643	0.846	3	20/10
2019/20	0.737	0.924	3	30/20

Mulige effekter
Ved å innføre mindre restriktiv forvaltning enn dagens praksis må man anta at høstingsnivåene vil øke. I første omgang vil dette skje i VAD2 hvor lirypeområdene i stor grad ligger utenfor

nasjonalparken. Det er ventet at dette vil ha små konsekvenser for dyrelivet i området. Rødrevene på Varanger har i liten grad ryper i mageinnholdet når de skytes (Ehrich 2024). Studier som har undersøkt diett hos fjellrev finner også i liten grad ryper i deres diett (Elmhagen m.fl. 2000, Elmhagen m.fl. 2002). Vi er kjent med at jaktfalk kan hekke i begge disse områdene, men tror disse i liten grad blir påvirket. Det er ikke grunn til å vente at lirypebestanden vil bli drastisk påvirket av dette eksperimentet. I snitt for de 3 jaktfeltene som inngår vil situasjonen være uendret fra normal jaktforvaltning. Selv om liryper er et veldig viktig byttedyr for dem er det kjent fra Island at jaktfalken kan ha jaktområdene sine opptil 30km fra reirplassen (Olafur Nielsen personlig meddelelse), altså vil de også jakte utenfor jaktfeltene hvor de har sine hekkelokaliteter. Vi følger både fjellrev og jaktfalkbestanden på Varanger nøye og vil etter jaktåret 2025/26 kunne evaluere hvordan dette har fungert og dermed grundigere kunne anslå eventuelle konsekvenser.

Varighet
Målsettingen er at prosjektet skal vare i 6 år (2025 - 2030). Vi søker om en prøveperiode på ett år (2025), hvorpå vi mer presist kan evaluere hvordan eksperimentet har fungert og nasjonalparkstyret basert på dette på nytt kan ta stilling til om de ønsker å gi tillatelse til de siste 5 årene.

På bakgrunn av ovenstående beskrivelse søker jeg om tillatelse til å innlemme jaktfeltene NES2 og VAD2 i høstingseksperimentet for liryper som startes opp i Finnmark i 2025.

For utfyllende opplysninger ta kontakt med prosjektleder (tlf: 97657321, epost: eivind.kleiven@nina.no).

Med vennlig hilsen

Eivind Flittie Kleiven
Prosjektleder

Referanser:

Ehrich, D., 2020, Fjellrevmodul COAT Finnmark: Rapport for 2023, Rapport COAT Varanger Fjellrevmodul 2023.pdf

Elmhagen, m.fl. 2000, Food-niche overlap between arctic and red foxes, *Can. J. Zool.* 80: 1274–1285

Elmhagen, m.fl. 2002, The arctic fox (Alopex lagopus): an opportunistic specialist, *J.Zool, 251,* 139-149

Pedersen, Å.Ø. m.fl. 2012. Habitatmodell for lirype i Finnmark – NINA Rapport 845, 36 s.

Vurdering av søknaden

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen

Naturmangfoldloven, verneforskrift og retningslinjer
Søknaden er behandlet etter verneforskriften for Varangerhalvøya nasjonalpark og naturmangfoldloven (NML). Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter utgitt av Miljødirektoratet er også lagt til grunn.

Verneforskriften for Varangerhalvøya Nasjonalpark sier
Verneformål
Formålet med Varangerhalvøya Nasjonalpark er å bevare et stort i det vesentlige urørt naturområde, tilnærmet fritt for tekniske inngrep, som sikrer biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander. I dette inngår blant annet å bevare den mest arktisk pregete del av fastlands-Norge med spesielle landformer og avsetninger etter istida, et

plante- og dyreliv med østlige og arktiske innslag, et kjerneområde for fjellrev og unike samiske kulturminner.

I sone A er det avgrenset et særlig viktig myr- og våtmarksområde med stor vitenskapelig betydning som referanseområde og med egenart i form av mange småvann og myrdammer. Området gir leveområder for en rik og variert fauna av våtmarksfugl, også trua arter. Området er svært viktig for sædgås og dverggås.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretakelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

- Verneforskriftens § 3, punkt

3.1 Vern av dyrelivet

Dyrelivet, også hi, reir, hekke-, yngle- og gyteplasser er fredet mot skade og unødvendig forstyrrelse. Utsetting av dyr på land og i vatn er forbudt.

3.2 Bestemmelsen i punkt 3.1 er ikke til hinder for:

a. Jakt etter viltloven eller etter reindriftsrettens regler, med unntak av i sone A hvor jakt er forbudt fra og med 5. mai til og med 9. september.
b. Fiske etter lakse- og innlandsfiskloven eller etter reindriftsrettens regler.

I sone A er slipp av hund forbudt fra og med 5. mai til og med 9. september.

Verneforskriften gir ikke unntak for slike tilfeller hvor man enkeltår forsøksmessig skal tillate noe høyere jakttrykk ved ordinær jakt enn hva man gitt dagens kunnskap for øvrig ville ha gjort.

Jaktkvoteordning per dag og begrensning på antall tilreisendes adgang til jaktfelt baserer seg på skjønn, basert på takseringer på hele Finnmarkseiendommen og nivå basert på foreliggende kunnskap hos Finnmarkseiendommen.

Nasjonalparkstyret har ikke hittil vært involvert i å fastsette akseptable høstingsnivå for nasjonalparken ved dagens generelle praksis relatert til evt. hvordan for høye høstingsnivå i rypejakta, indirekte kan påvirke næringstilgangen til andre arter som også lever av ryper.

Da forsøket i kortere perioder kan påvirke størrelsen på rypebestanden negativt innen nasjonalparken, og arter som for øvrig lever her som nasjonalparken skal ivareta ansees tiltaket som søknadspliktig. Tiltaket er organisert og kan ha påvirkning på viltbestandene.

Saken må vurderes jamfør unntaksbestemmelsene for verneforskrifter i Naturmangfoldlovens § 48.

Arbeid i forvaltningsplanen pågår og retningslinjer relatert til forskning ved saker jamfør Naturmangfoldlovens § 48 er ikke klar, og miljødirektoratets veileder legges til grunn for dagens praksis.

Naturmangfoldloven
Med hjemmel i lovens § 48 kan forvaltningsmyndigheten gjøre unntak fra vernevedtaket dersom det ikke strider mot verneformålet, og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Denne bestemmelsen er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Saken vurderes jamfør bestemmelsen «forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra vernevedtaket dersom det ikke strider mot verneformålet, og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.» Begge kravene må være oppfylt for å kunne gi dispensasjon.

Det er også egne føringer for søknader som angår forskning mht. ulemper og fordeler.

Naturfaglig beskrivelse av området

For småviltjaktfelt NES 2 har arealet 77% rypehabitat og omfatter syddelen av Sone A i nasjonalparken. 24% av arealet er innen nasjonalparken av jaktfeltet. Disse områdene er myrområder med små vatn, tuemyr og meget gode lirypeområder. Området er svært viktig for våtmarksfugl og har egne regler for slipp av hund med båndtvang frem til 9. september. Området vest for Bergebyvatn er viktig for mytende og hekkende sædgjess og også dverggjess mellomlander i området.

Kart over jaktfeltene – tynn grønn strek angir nasjonalparkgrensen

For småviltjaktfelt VAD2 har 74% av arealet rypehabitat, hvorav 30% av hele jaktfeltet er innen nasjonalparken. Liten andel av arealet i nasjonalparken for VAD2 er lirypeterreng i dette jaktfeltet, og er heller fjellrypeterreng. Delen innen nasjonalparken er hovedsakelig fjell og lite produktive områder, med lite vegetasjon og høyereliggende i de områder det er minst jakttrykk.

Vedlegg:

1. **Søknad - Varangerhalvøya nasjonalpark - jakteksperiment med lirype - bruk av jaktfelt VAD2 og NES2 - evaluering av effekten av jakt - NINA / UIT COAT**
2. **Søknad om jakteksperiment i nasjonalpark v2.docx**

Naturmangfoldlovens § 7

Vurdering jamfør naturmangfoldlovens § 8-12

Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen.

§ 8.*(kunnskapsgrunnlaget Nml. 8 -12)*

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Myndighetene skal videre legge vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder slik samisk bruk, og som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet.

Kunnskapen i saken vurderes som god relatert til de fleste punkter i søknaden jamfør Naturmangfoldlovens § 8. Finnmarkseiendommen har vist til statistikk som synes pålitelig mht. bærekraftige uttaksnivåer hittil, når det største uttaket skjer i lirypejakten og man regulerer adgang for tilreisende med begrensning av jaktkortsalg, samt dagskvote og sesongkvote. Uttaket har vært bærekraftig hittil. Kunnskapen om fjellrevens diett vinterstid som også lever i området, særlig i dårlige smågnagerår kunne vært bedre.

§ 9 *(føre-var-prinsippet)*

Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.

Vurdering

Forsøket vil enkeltår kunne bidra til at høsting av lirype gir noe høyere uttaksnivå enn hva de ellers ville vært ved den ordinære reguleringen av jakten ved kvoter og antall jaktkort for tilreisende. Særlig i dårlige produksjonsår for ryper ved nedadgående bestander kan for høyt jakttrykk ha potensiell negativ betydning.

Andre år i 6 års-perioden vil jaktfeltet få lavere høstingsrater, som vil være til gunst for naturmangfoldet. Med hensyn til føre-var prinsippet er det viktig å vurdere om forsøket kan bidra til å drive lirypebestanden under et kritisk nivå slik at de ikke tar seg opp igjen, eller det vil ta lang tid. Dette vil være negativt for områdene som også ligger innen nasjonalparken og dyreliv for øvrig som også er avhengig av ryper i dietten. Det bør stilles vilkår til at man tilser at man ikke ved jaktens gang oppnår for høye høstingsrater.

§ 10.*(økosystemtilnærming og samlet belastning)*
En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.

I VAD 2 er det et begrenset tiltak som neppe påvirker nasjonalparken ved dyrelivet, da de fleste jegerne jakter på liryper, og ikke så mye på fjellryper innen nasjonalparken. Studiet bør kartlegge dette. Færre restriksjoner under jakten vil neppe føre til en stor tilstrømning av flere jegere enn ellers. Det er ellers få forstyrrelser i nasjonalparken i dette området. Det er tilrettelagt tursti til Nattfjelldalen som medfører noe mer ferdsel enn ellers, men trafikken er mest før jakten.

I NES 2 er det lite aktiviteter som pågår som kan medføre at den samlede belastningen blir for stor i selve nasjonalparken. Småviltjakten pågår mest intenst i 2-3 uker fra 10 september. Det går en snøskuterløype og barmarksløype paralellt med vernegrensen som gjør at området er populært i rypejakt, særlig høst ved at det etableres jaktleire ved barmarksløypa og jakttrykk antas for å være relativt høyt første jaktuka, men disse jakter også utenfor nasjonalparken. Området har også mange installasjoner fra COAT prosjektet som til dels preger landskapet som da følges opp av forskere jevnlig, men det ligger da like utenfor nasjonalparken. Bergebyvatnet er et populært isfiskevatn. At fjellrevhi i randsonen av nasjonalparken ikke okkuperes kan tilsi at menneskelig aktivitet er for høy til at arten velger å yngle her, mens de kjente hiene i nasjonalparken lenger øst har aktivitet. I dette jaktfeltet er det potensiale for noe høyere tiltrekning av særlig tilreisende jegere, da det er kjent som et godt jaktfelt, og jegere som jakter her benytter nok også flere dager når de først drar til jaktfeltets midtre og øvre områder. Fra snøfall i november til åpning av skuterløyper i februar er det svært liten aktivitet i området.

Av for øvrig økosystempåvirkning kan periodevis bestandsnedgang av lirype, som effekt av jaktforsøket ha potensiell betydning for arter som fjellreven og jaktfalken. Jaktfeltet har flere hi og territorier for fjellrev. Det er indikasjoner på at rypa er en del av dietten for fjellrev vinterstid, og kan ha noe større betydning i år det er lite smågnagere, eller det ikke er reinkadavere tilgjengelig. Betydning for rødrev av forsøket ilegges ikke vekt da det er en art man ønsker å begrense i området av hensyn til fjellrevbestanden. For tiden er jervebestanden tilnærmet borte og vi kan anta at tilgang til reinkadaver i høyfjell for fjellreven er noe lavere enn før. Det er vinterstid trolig noe tilgang til selvdøde rein og for øvrig noe rein predatert av kongeørn. Et ustabilt klima med ising gjør at smågnagerne kan bli vanskeligere tilgjengelig ved at det er skarelag i lengre deler av vinteren. Av dette er det behov for mer kunnskap om rypejaktens effekter på den helhetlige bestanden. Den samlede belastningen vurderes ikke for stor.

Naturmangfoldlovens §11 (***kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver)***
Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter.

Tiltaket er lite relevant foruten at det forventes at det avsettes ressurser til å følge utvikling av tilreisende, aktiverte jaktkort og fangstutbytte de to første jaktukene mht. å evaluere at ikke jaktinnsatsen blir for høy.

Naturmangfoldlovens §12 (***miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder)***

For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater

Noe av årsaken til at man ønsker akkurat dette jaktfeltet i NES 2 som forsøksfelt er at UIT COAT har etablert et overvåkningssystem med lyttestasjoner for ryper og overvåker økosystemet for øvrig med værstasjoner i deler av jaktfeltet etc. Her ligger det til rette for å evaluere forsøket også mht. værforholds påvirkning på bestandene.

Man bør samtidig innhente flere parametere fra jegergruppen for å tilse at man får er bred tilnærming for å øke kunnskapen om jakten, og evt. undergrupper av jegere. Dette vil kunne gi mer presis informasjon om jaktinnsatsen, og hvordan den eventuelt kan reguleres. Antall timer jaktet er en relativ per aktiverte jaktkort per dag er et sentral parameter man bør ha oversikt over.

Vurdering av dispensasjon til vitenskapelige formål
Søknaden angår dispensasjon til vitenskapelig formål, og verneforskriftens generelle unntaksbestemmelse gjelder ikke lenger, og slike saker skal da vurderes etter § 48 *første alternativ* som åpner for unntak dersom det "*ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig*".

Veileder til behandling av søknader om dispensasjon i verneområder under tema til vitenskapelige formål sier;
I vurderingen av om dispensasjon skal gis må nytten av et forskningsprosjekt vurderes opp mot omfanget av eventuelle inngrep eller tiltak og de ulemper forskningen ellers medfører. Det er først og fremst aktuelt å gi dispensasjon til tiltak når det er nødvendig for forskning.

Forskningsaktiviteter som ikke trenger å lokaliseres til et verneområde, bør imidlertid kanaliseres utenfor verneområdet. Det vitenskapelige motivet bak vernet vil kunne begrunne en mer liberal dispensasjonspraksis når det ikke er tale om etablering av faste anlegg (ny infrastruktur) eller terrenginngrep i verneområdene.

Som regel bør det gis dispensasjon for tiltak som bidrar til å fremme verneverdier. Det kan være aktuelt å stille vilkår om at forvaltningsmyndigheten skal få tilgang til resultatet av vitenskapelige undersøkelser, som ledd i å øke kunnskapen om området, jf. Naturmangfoldloven § 8.

I dette tilfellet kunne man ha hatt forsøksfelt i andre områder som ikke overlapper med nasjonalparken, men samtidig er det spesielle grunner til at det har ekstra nytteverdi å gjøre forsøk i de to aktuelle feltene. NES2 er et populært jaktfelt, som er kjent som et godt rypeområde. Ny kunnskap er relevant mht. å kjenne mer til effekt av jakttrykket som kan være høyt de første ukene, og dagens reguleringsmetoder. Prosjektet vil belyse effekten av jakten på den helhetlige rypebestanden som også pågår i nasjonalparken. Eventuelle negative påvirkninger for fjellrev vurderes til å bli bufret ved at det i nærliggende områder er foringsstasjoner for fjellrev. Fjellrev har vist seg i andre områder å kunne flytte på seg om mattilgangen blir lav for å oppsøke andre matkilder. Studier viser at tilgang til rype vinterstid neppe er en avgjørende faktor for bestandsutviklingen. Det er mål om å øke bestanden av fjellrev i Varanger.

Nytteverdi vurderes som større enn forventede ulemper for rypebestanden gjennom hele studieperioden. For forvaltningen av fjellrev og jaktfalk som utnytter rypene vil det være til fordel med bedre kunnskap om bærekraftig nivå for jakt i området, og effekt av reguleringsmetoder.

Presedens vurderinger
Saken vurderes for å ha liten presedensfare. Det er spesielle årsaker til at man ønsker forsøket innen nasjonalparken, ved at det er etablert klimaovervåkning og økosystemovervåkning i det ene jaktfeltet. VAD2 er også «bynært» med mange lokale jegere, og skiller seg slik noe fra NES2.

Vurdering om det bør gis tillatelser
Forvalter kommer til at forsøket neppe vil ha nevneverdige konsekvenser for dyrelivet i nasjonalparken og ikke strider mot verneformålet, og ikke vil påvirke verneformålet nevneverdig. Forsøket bør benytte anledningen til å innhente mer kunnskap om jegergruppenes innsats.

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2026/9060-2

Saksbehandler: Geir Østereng

Dato: 27.08.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra	37/26	02.09.2026

Behandling av søknad om bruk av drone - sauenæring - Stig Tore Solstad - Varangerhalvøya nasjonalpark og Persfjorden - Syltefjorden landskapsvernområde

Det vises til søknad om å bruke drone og ATV ved sauesanking i Persfjorden beitelag.

I denne saken behandles bruk av drone. Bruk av ATV behandles i eget saksfremlegg.

Forvalters innstilling

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre innvilger tillatelse Jamfør verneforskriften for Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde og Varangerhalvøya nasjonalpark jfr. Naturmangfoldlovens § 48 til å benytte drone til å lokalisere sau i beiteområdet. Tillatelsen gjelder i omsøkt periode fra 1 september til 1 november så lenge sankingen pågår for perioden 2026-2030.

Vilkår
- Operatør skal være tilstede under flygingen og skal opprettholde kontroll med den hele tiden.
- Det skal ikke flys mer enn strangt tatt nødvendig for å begrense forstyrrelser og inntil 10 minutter av gangen på hvert sted.
-Flyging skal avbrytes umiddelbart om fugl uroes eller viser aggressiv atferd til dronen.
-Tamrein i området skal ikke uroes og det skal tas hensyn til reindriftens behov i området i forbindelse med driving av rein.
- Trua arter som fjellrev, store rovdyr eller andre skal ikke omsøkes i forbindelse med bruk av dronen. Formålet med flygingen er lokalisering av sau. Fjellreven skal ikke forstyrres jfr. fjellrevforskriftens bestemmelser om å unngå og forstyrre og holde behørig avstand.
-All flyging skal gjennomføres innen synsrekkevidde (VLOS) og i tråd med luftfarttilsynets regelverk.
- Det skal tas hensyn til andre brukere av utmarka som reindrift og friluftsutøvere. Drone medfører støy og forstyrrelser og skal kun benyttes når det er nødvendig.
- Det skal benyttes drone med propeller som har lavest mulig støynivå.

- Forvaltningsmyndigheten kan endre tillatelsen eller trekke den tilbake om vilkårene for flyging brytes.
- Brudd på vilkårene kan medføre at det ikke gis fremtidige tillatelser, og følges opp rutinemessig som brudd på verneforskriftene.
- Når sankingen starter og drone tas i bruk skal det sendes en sms til Statens naturoppsyn om at sankingen er i gang.

Det forutsettes for tillatelsen at sauedriften kan avveie sin dronebruk den enkelte dag slik at den ikke kommer i konflikt med reindriftens aktiviteter i området i samme tidsrom.

Saksopplysninger

Stig Tore Solstad søker om å benytte ATV og drone i sauenæring til utvalgte plasser innen Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde, og ved noen lokaliteter inn i Varangerhalvøya nasjonalpark. Brukeren har 500 sau på beite og tilhører Persfjorden beitelag. Her behandles bruk av drone.

Det søkes om å benytte drone i sauesankingen for å lokalisere dyr. De skal følge faste traseer opp Østerelva, Vesterelva, Sandfjorddalen i forbindelse med dronebruken og sanking.

Det søkes om 5 år fra 07.09.2026 – 20.09.2026 tilsvarende i 5 å til og med samme periode til 2030.

Skal sanke 500 dyr. Vi følger faste traseer opp fra østerelva. Vester elva sandfjord dalen. Da kan det hende vi kommer inn i nasjonal park
noen kilometer. Det blir få turer så høyt opp da vi håper å trur vi får dem som er så høyt oppe med det samme. Vi starter lengst opp med
oppstart av samling så jobber vi oss nedover alle daler fra persfjord til sandfjord.

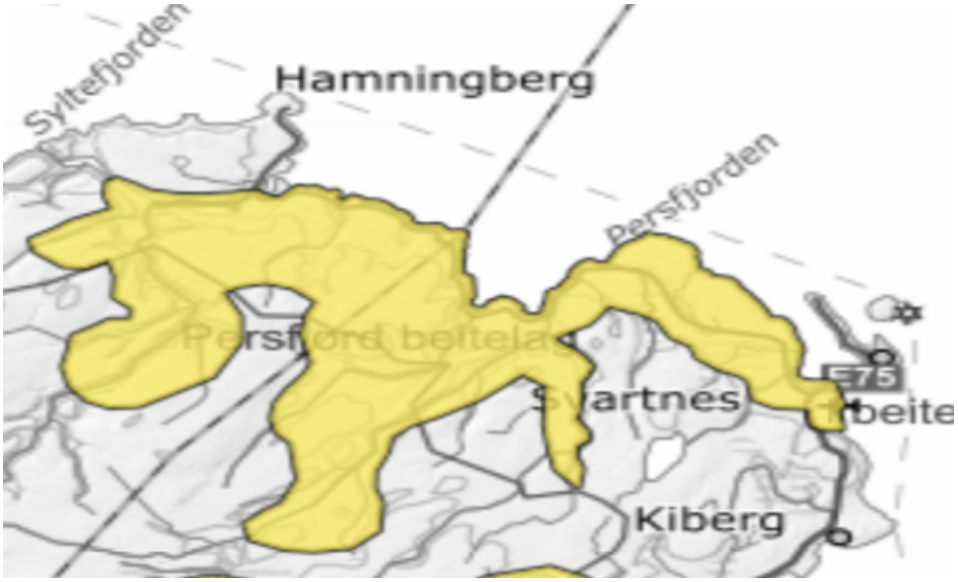

Beitelagskart hentet fra NIJOS.NO til opplysning av saken

Omsøkte punkter som oppsøkes ved sausankingen

Merk av destinasjonen for kjøringen på kartet innenfor verneområdet.

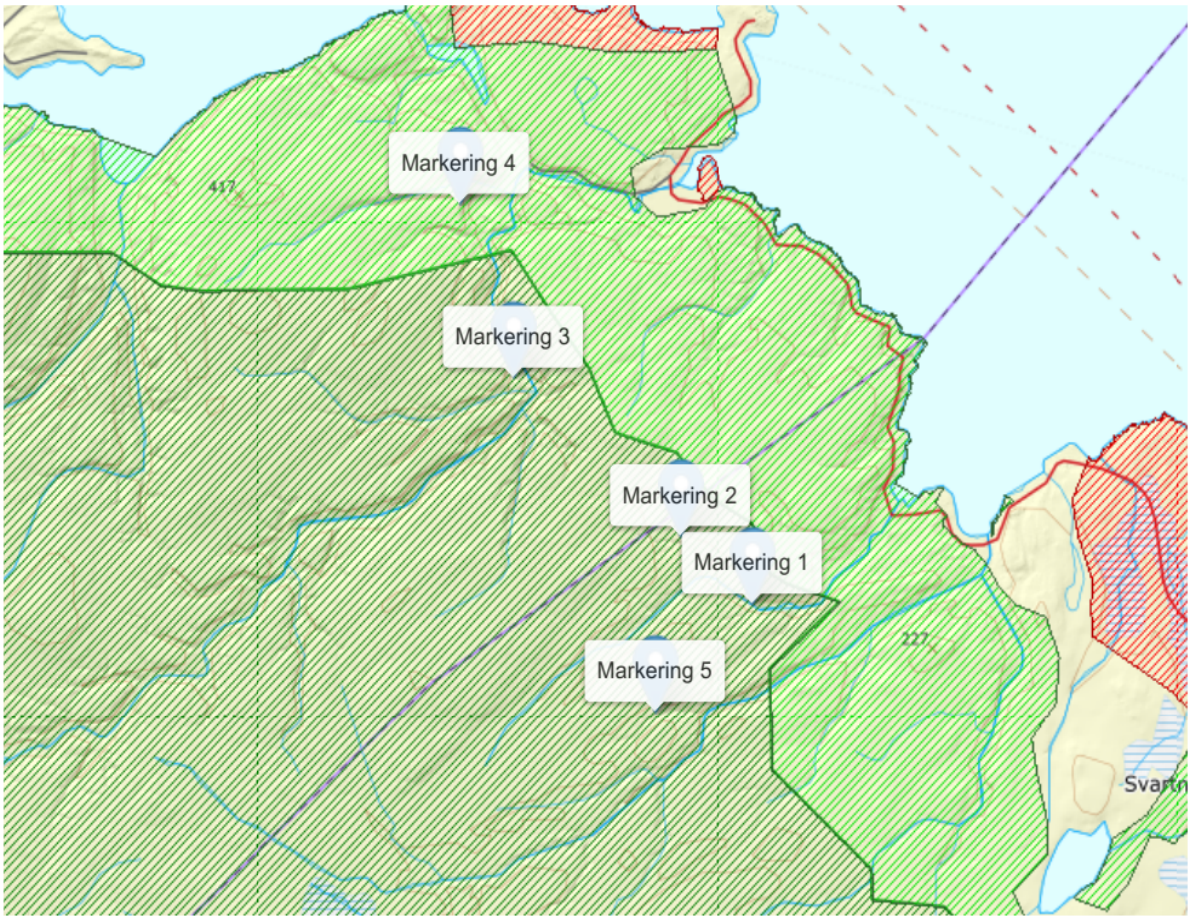

Vedlegg:

1 Søknad - Varangerhalvøya nasjonalpark - Sandfjord til telegrafhytta - motorferdsel og bruk av drone - 2026 - 2030 - ATV - beitebruk - Stig Tore Solstad

Vurdering

Naturmangfoldloven og verneforskrifter

Vurderingen er gjort etter verneforskriftene for Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde og Varangerhalvøya nasjonalpark, samt Naturmangfoldloven (NML).

Varangerhalvøya Nasjonalpark *er vernet fordi den representerer et stort og tilnærmet urørt naturområde. Parken skal bevare den mest arktisk pregete delen av fastlands-Norge, med spesielle landformer og avsetninger etter istida, et plante- og dyreliv med østlige og arktiske innslag, et kjerneområde for fjellrev, og unike samiske kulturminner. ….. Ivaretakelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.*

Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde

Formålet med opprettelsen av Persfjorden-Syltefjorden landskapsvernområde er å ta vare på et egenartet og arktisk preget natur- og kulturlandskap med det biologiske mangfold som kjennetegner landskapet. Området har særegne geologiske formasjoner

i steiltstående bergarter, og frodige dalbotner med forekomster av sjeldne plantearter som står i sterk kontrast til de nakne fjellplatåene. Den ville og særpregete næringskysten i nord er typisk for Øst-Finnmark, og står i skarp kontrast til det rolige, geologisk sett millioner av år gamle landskapet innover halvøya.
Landskapsvernområdet skal, sammen med Varangerhalvøya nasjonalpark, bidra til å bevare et sammenhengende naturområde som også inneholder mange kulturminner.

Ivaretakelse av naturgrunnlaget er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne nyttes til reindrift.

Verneverdiene er nærmere beskrevet i kongelig resolusjon på *www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvoya.*

Vurdering etter verneforskriftene.
I Varangerhalvøya Nasjonalpark, er modellflyging med motor forbudt og her kreves tilsvarende dispensasjon fra vernebestemmelsene for drone. Verneforskriftenes generelle unntaksbestemmelse er opphevet, og de aktuelle verneforskriftene vurderes saken etter Naturmangfoldlovens § 48.

Forskrift om verneplan for varangerhalvøya Nasjonalpark, vedlegg 1 sier bl.a Vernebestemmelsens § 3 om Motorferdsel er forbudt på land og vatn, og i lufta under 300 meter. Bruk av modellfly er forbudt. Bruk av drone krever dispensasjon fra modellflyforbudet som tilsvarende fartøy. For øvrig sier retningslinjer gitt av miljødirektoratet at drone ikke kommer inn under lavtflyginspåbudet for luftfartøy (300 m).

Forvaltningsplan er i prosess, men del som angår praksis for tillatelse til bruk av drone er ikke ferdig. Det er da relevant å se til tidligere praksis i tilsvarende saker og signaler gitt av nasjonalparkstyret til sauenæringen, noe vi har i dette tilfellet. Det er ikke tidligere omsøkt bruk av drone i hele sankeperioden og saken kan ha presedens.

I Persfjorden Syltefjorden landskapsvernområde er bruk av drone forbudt jamfør venreforskriftens §3 punkt 6.3 støy
Unødvendig støy er forbudt. Det er ikke tillatt å bruke motor på modellfly o.l. Forvaltningsmyndigheten, jf. § 7, kan stille krav til støydemping for strømgeneratorer o.l.

Saken krever dispensasjon jamfør Naturmangfoldlovens § 48 fra begge forskrifter. Naturmangfoldloven Naturmangfoldlovens § 7 sier at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygges på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

Med hjemmel i lovens § 48 kan forvaltningsmyndigheten gjøre unntak fra vernevedtaket dersom det ikke strider mot verneformålet, og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Denne bestemmelsen er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Denne saken er ikke av en slik karakter at den er aktuell etter § 48 bestemmelser om vesentlige samfunnsinteresser eller sikkerhetshensyn.

Persfjorden beitelag har beiteområder jfr. beitelagskart Området består delvis av grønne gressletter og høyereliggende rygger med mindre vegetasjon, stein og ur. Området har karakteristiske klipper i lagdelte bergarter For øvrig er det noe myrer og flere lakseelver med noe fugleliv. Hekkende fugl har nå trukket ut av området. For øvrig forekommer på denne tiden vanlige høyfjellsarter som fjellvåk, jaktfalk, kongeørn, havørn, lirype, ravn, fjelljo, tyvjo. fiskemåker, en rekke ender. Sjeldne og trua arter som fjellrev og snøugler kan forekomme sporadisk i området. Snøugla er blitt veldig sjelden og forekommer bare i lemenår. Fjellreven er en prioritert art med egen forskrift med egne bestemmelser som i seg selv skal hindre unødige forstyrrelser, og kommer i tillegg til vernebestemmelsene av dyrelivet i verneforskriften for nasjonalparken. Det er nå aktive fjellrevhi i beiteområdet.

Tidligere praksis
I 2019 gav nasjonalparkstyre dispensasjon til Klubvik beitelag til å benytte drone ved restsanking av sau i Varangerhalvøya nasjonalpark. Til 2023 til å søke etter bjørnedrepte sauer.

I 2026 ble det gitt tillatelse til å benytte drone til å lokalisere bjørn og evt. sauekadavere i Komagvær – Persfjorden i forbindelse med fellingsforsøk. Nasjonalparkstyret har gitt tilbakemelding til beitenæringene at man vil være imøtekommende til at det benyttes drone ved sanking.
For øvrig har det ikke vært omsøkt bruk av drone i sauenæringen til sauesankingen, men droneteknologi blir mer og mer vanlig. Antakeligvis er thermisk kamera på drone effektivt på senhøsten for å lokalisere sau på restsankingen på snødekt mark (kald bakke).

Tidspunkt for bruk av drone ved sanking er Jamfør forskrift om velferd for småfe § 27.*Hjemsanking om høsten*
Dyreeier har ansvar for at småfe på utmarksbeite hentes hjem i god tid før det ventes frost eller snøfall om høsten
Det er omsøkt bruk av drone i sausankingsperioden i en periode på 14 dager.

I september kommer ikke dronebruk i konflikt med hekkende fugl, yngletid for pattedyr eller kalvende tamrein. Friluftsliv i området er også begrenset da bærsesong er over til og område benyttes for øvrig ved småviltjakt, og evt. turgåere. For øvrig er reindriften aktiv i denne periode med driving til merking og slakt.

Jamfør Naturmangfoldloven 8 er kunnskapsgrunnlaget godt ved at områdene er kartlagt for hekkende fugl, og vi kjenner aktivitetsmønster for friluftslivet og reindriften. Naturmangfoldlovens § 9 – føre var prinsippet er lite aktuelt slik det er omsøkt og beskrevet. Jamfør Naturmangfoldlovens § 10 er total belastning i området lav i det aktuelle tidspunktet, dog har reindriften driving i september men aktivitet er kortvarig og forbigående. Naturmangfoldlovens § 11 er lite aktuell og jamfør Naturmangfoldlovens § 12 er drone en relativt miljøforsvarlig teknikk da den avlaster aktivitet og forflytning på bakken.

Dronebruk til formålet vurderes ikke til å øke belastning spesielt på trua og sårbare arter på denne tiden av året. Områder med fjellrev må unngås.

Aktiviteten vurderes ikke for å påvirke verneverdiene nevneverdig eller strider med verneformålet til de to verneområdene i utvalgt område. Beite vurderes positivt for

kulturlandskapet i landskapsvernområdet, så lenge dyretallet er tilpasset beitetilgangen, og overbeite unngås.

Forvalter innstiller på at det gis tillatelse.

Statsforvalteren

Statsforvalteren

Motorferdsel i verneområde - søknad

Kontaktinformasjon Statsforvalteren ↗

Dato sendt:	22.08.2026 / 12:05
Mottaker:	Statsforvalteren
Referansenummer:	c19c391ca198

Om søker

Fornavn: **STIG TORE**

Etternavn: **SOLSTAD**

Adresse: **Grønnegata 59A 9950 VARDØ**

Postnr: **9950** Poststed: **VARDØ**

Telefon: **+4747413544**

E-postadresse: **stigtore79@hotmail.com**

Om virksomheten/organisasjonen

Organisasjonsnummer: **982949289**

Navn på virksomhet/organisasjon: **STIG TORE SOLSTAD**

Adresse: **Grønnegata 59**

Postnr: **9950** Poststed: **VARDØ**

Gårds- og bruksnummer (Gnr./Bnr.): *Du har ikke lagt inn informasjon her*

Verneområde og kjørerute

Fyll ut i hvilke verneområde det skal søkes i

Fylke

Hvilken myndighet skal behandle søknaden?: **Statsforvalter**

Statsforvalter: **Statsforvalteren i Troms og Finnmark**

Verneområde og kjørerute

Hvilket verneområde?: **Sandfjord opp opp til telegrafhytta**

Beskriv rute/trase for kjøring eller flyging: **Kjører opp Sandefjord dalen opp til telebu/ telegraf hytten .opp østerelven til øvre delingen og vesterelven opp ca 1 mil .**

Merk av destinasjonen for kjøringen på kartet innenfor verneområdet.

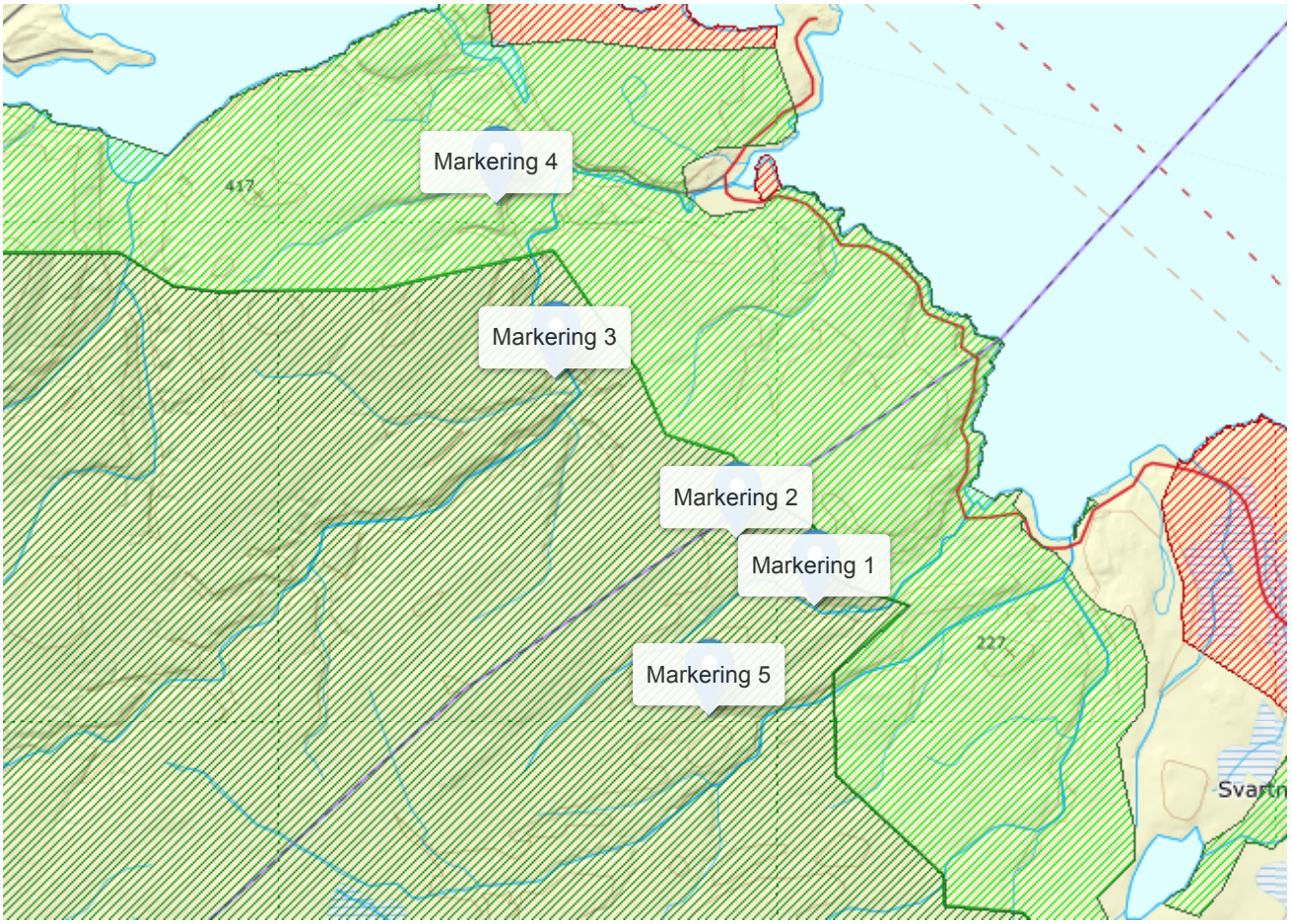

Markering 1 – sted: 30.612382, 70.404804

Markering 2 – sted: 30.557463, 70.420613

Markering 3 – sted: 30.429846, 70.458196

Markering 4 – sted: 30.388822, 70.499555

Markering 5 – sted: 30.537946, 70.37866

Om motorferdselen

Tidsrom for motorferdselen

Fra dato

07.09.2026

Til dato

20.09.2026

Type motorferdsel

Type motorferdsel

Drone, ATV

Formål med motorferdselen

Formål med motorferdselen

I forbindelse med beitebruk

Skriv en kort omtale om hva som skal transporteres og hvorfor

Skal sanke 500 dyr . Vi følger faste traseer opp fra østerelva . Vester elva .sandfjord dalen . Da kan det hende vi kommer inn i nasjonal park noen kilometer. Det blir få turer så høyt opp da vi håper å trur vi får dem som er så høyt oppe med det samme . Vi starter lengst opp med oppstart av samling så jobber vi oss nedover alle daler fra persfjord til sandfjord .

Benyttes leiekjører?

Ja

Utfyllende opplysninger

ATV

Antall
kjøretøy

2

Antall sesonger/år det blir søkt om

5

Antall turer det blir søkt om i året/sesong

4

Reg.nr til ATV:

Sw9608

Fører av ATV:

Nz7822

Kommentar til søknaden

Du har ikke lagt inn informasjon her

Skjema blir sendt til:: **Statsforvalteren i Troms og Finnmark**

Organisasjonsnummer:: **967311014**

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2026/9060-3

Saksbehandler: Geir Østereng

Dato: 28.08.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra	38/26	02.09.2026

Behandling av søknad om bruk av ATV ved sauesanking - Stig Tore Solstad - Persfjorden - Beitelag - Varangerhalvøya nasjonalpark og Persfjorden - Syltefjorden landskapsvernområde

Det vises til søknad om å bruke ATV ved sauesanking i Persfjorden beitelag 22.08.2026.

Vedlegg:

1 Søknad - Varangerhalvøya nasjonalpark - Sandfjord til telegrafhytta - motorferdsel og bruk av drone - 2026 - 2030 - ATV - beitebruk - Stig Tore Solstad

Forvalters innstilling

*I denne saken behandles b*ruk av ATV. Bruk av drone behandles i eget saksfremlegg.

Forvalters innstilling

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre avslår søknad om å sanke sau fra ATV innen Persfjorden – Syltefjorden -landskapsvernområde § 3 punkt 5.1. og Varangerhalvøya nasjonalpark jfr. 3 punkt 6.1 Verneforskriftene. Naturmangfoldlovens § 10 og 48.
Dette er heller ikke tillatt jamfør motorferdsellovens bestemmelser.
Kjøring vil påvirke verneformålet nevneverdig og stride mot formål.

Jamfør verneforskriften for Persfjorden Syltefjorden landskapsvernområde ved unntaksbestemmelse i motorferdselloven § 4, med hjemmel i motorferdselloven kan det kjøres i landskapsvernområdet for å frakte ut utstyr og mannskap for selve sankingen på direkte hjemmel i landbruksnæring uten søknad. Om det fins skal etablerte kjørespor nyttes jfr. motorferdsellovens bestemmelse. Kjøring skal tilsvarende være aktsom.

Vilkår til kjøring på direkte hjemmel, avbøtende tiltak og pliktige hensyn
Disse fremgår av motorferdselloven og er beskrevet i saksfremlegget under.

Om kjøring til definerte områder med direkte hjemmel i landbruksnæring, utstyr og sankepersonell

Kjøring til de ulike markeringene – sankepunktene – vurdering

Markering 1 og 2 i søknad –Seglkollfjellet - kjøring på direktehjemmel
Her kan det kjøres med utstyr og frakt av mannskap så langt det går via etablerte kjørespor innen landskapsvernområdet til nasjonalparkgrensen, via kjørespor langs gammel telegraflinje nord for Seglkollfjellet.

Det kan ikke kjøres innen nasjonalparken da det vil stride mot verneformålet.

Kart Gunnargamdalen og Rundhaugen

Markering 3 - Rundhaugen
Søker kan kjøre på direktehjemmel med utstyr og frakt av mannskap på etablert kjørespor forbi Rundhaugen (Varanger krafts kjørespor til kraftlinje) innen landskapsvernområdet til nasjonalparkgrensen for utstyr og sankemannskaper. Det kan ikke kjøres inni nasjonalparken da det ikke er etablerte kjørespor her.

Markering 4 - Gunnargamdalen
Kan kjøres for frakt av utstyr og sankemannskap på direktehjemmel.
Ligger innen landskapsvernområdet og kan nås delvis via Varanger krafts kjørespor.

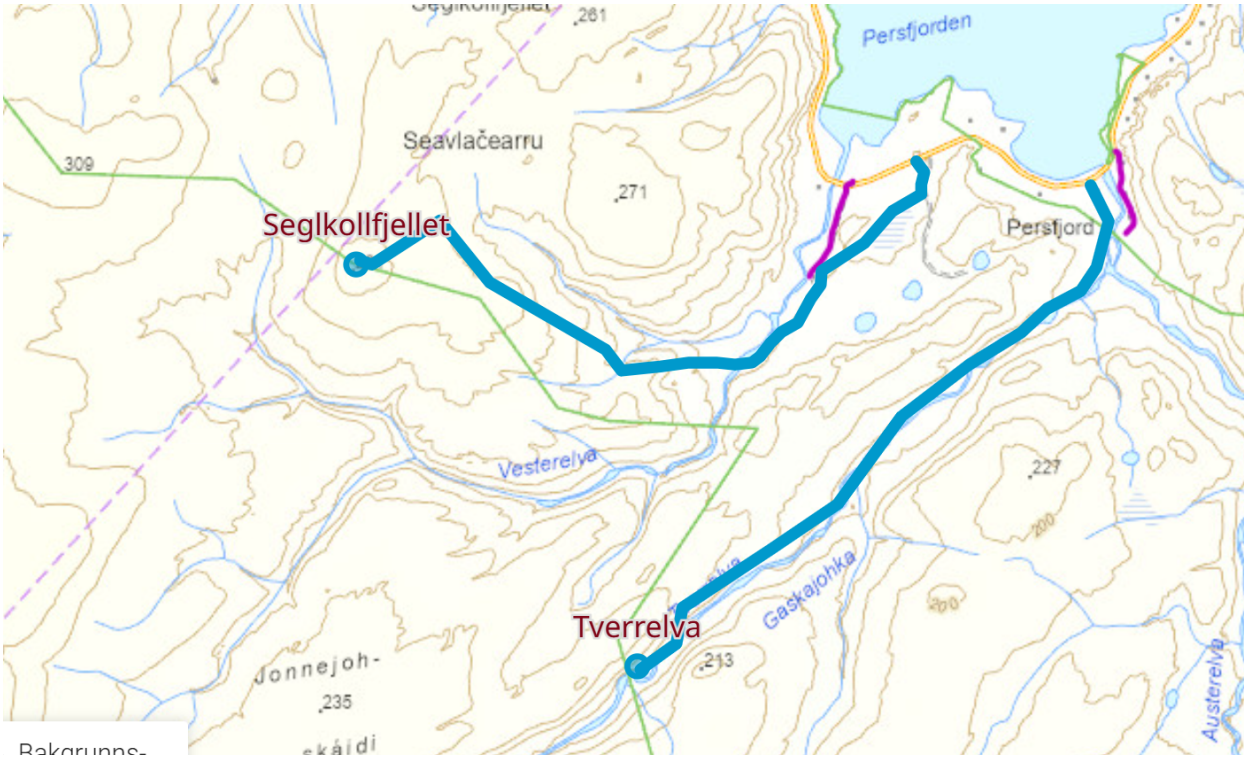

Kart Tverrelva og Seglkollfjellet

Markering 5 – Tverrelva
Kan kjøres for frakt av utstyr og mannskap på direktehjemmel til nasjonalparkgrensen eksempelvis på den mest skånsomme ruta for underlaget – trolig via Tverrelva.
Det kan ikke kjøres innen nasjonalparken

Saksopplysninger

Saksopplysninger

Stig Tore Solstad søker om å benytte ATV i sauenæring til utvalgte plasser innen Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde, og ved noen lokaliteter inn i Varangerhalvøya nasjonalpark. Brukeren har 500 sau på beite og tilhører Persfjorden beitelag.
De skal følge faste traseer opp Østerelva, Vesterelva, Sandfjorddalen i forbindelse med beitebruk.

Det søkes om 5 år fra 07.09.2026 – 20.09.2026 tilsvarende i 5 å til og med samme periode til 2030.

Søknaden sier
Vi skal sanke 500 dyr. Vi følger faste traseer opp fra østerelva. Vester elva sandfjord dalen. Da kan det hende vi kommer inn i nasjonal park

noen kilometer. Det blir få turer så høyt opp da vi håper å trur vi får dem som er så høyt oppe med det samme. Vi starter lengst opp med
oppstart av samling så jobber vi oss nedover alle daler fra persfjord til sandfjord.

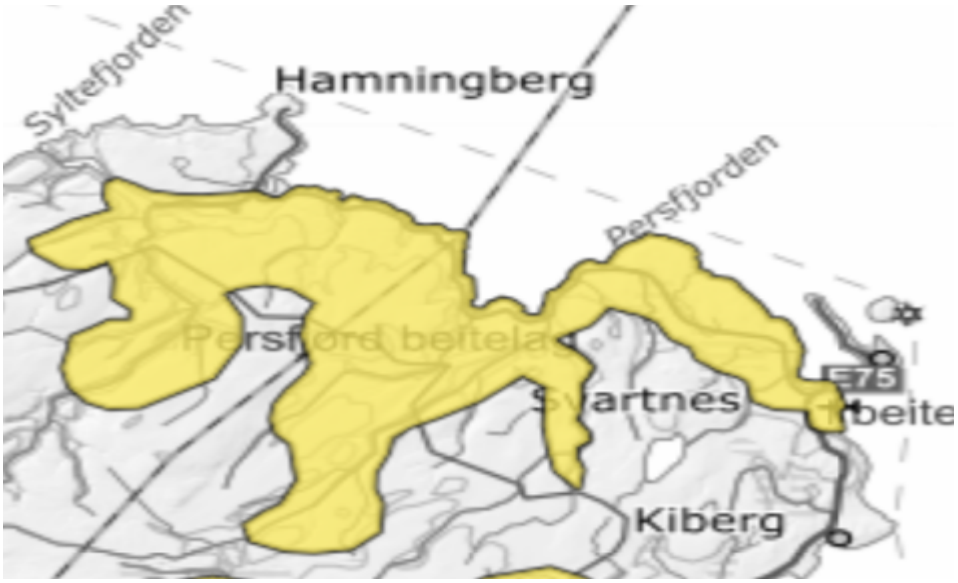

Kart Beitelagskart hentet fra NIJOS.NO til opplysning av saken

Omsøkte punkter som omsøkes ved sauesankingen for bruk av ATV:

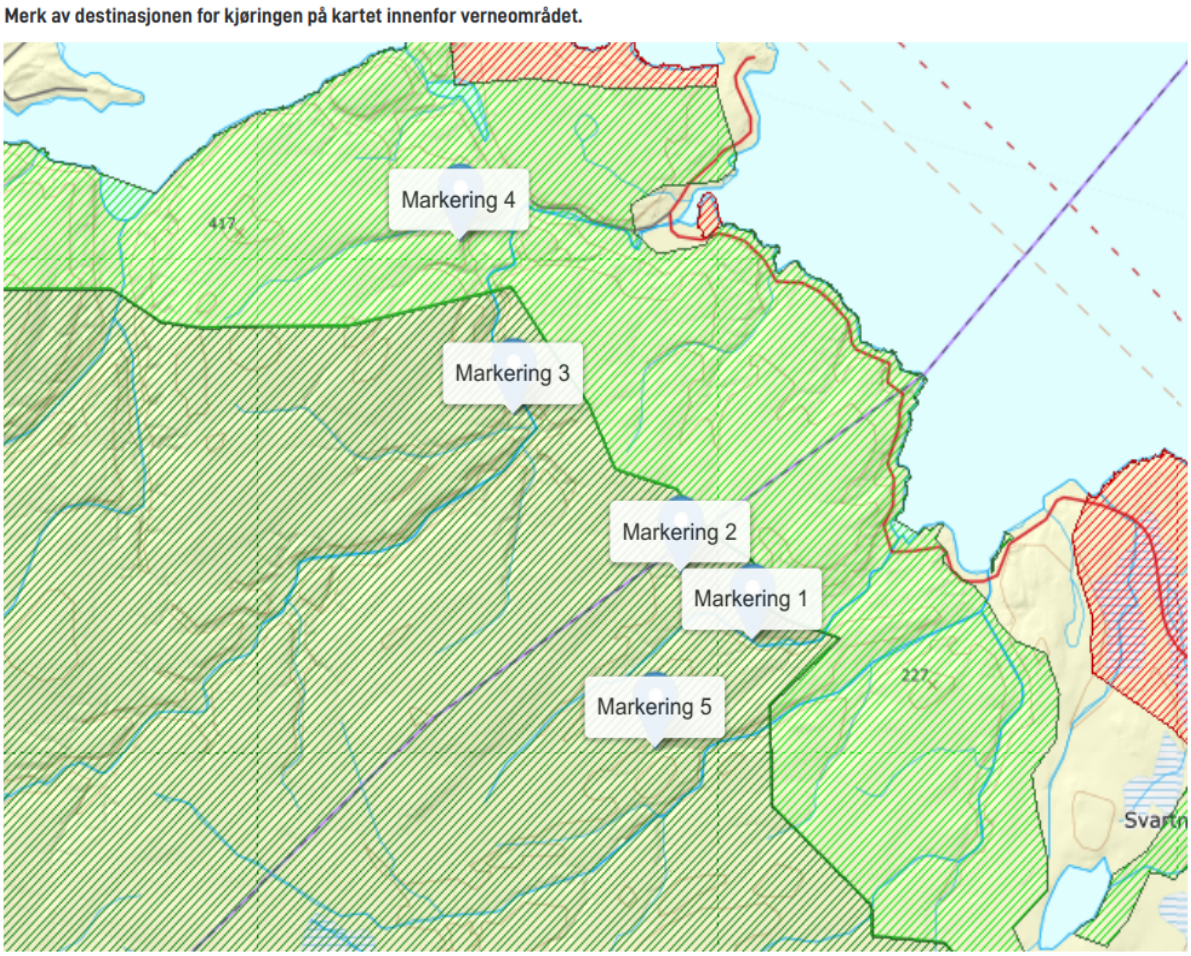

Kart 1. Punkter man vil kjøre til 1-5,

Vurdering

Vurdering

Naturmangfoldloven og verneforskrifter
Vurderingen er gjort etter verneforskriftene for Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde og Varangerhalvøya nasjonalpark, samt Naturmangfoldloven (NML).

Varangerhalvøya Nasjonalpark *er vernet fordi den representerer et stort og tilnærmet urørt naturområde. Parken skal bevare den mest arktisk pregete delen av fastlands-Norge, med spesielle landformer og avsetninger etter istida, et plante- og dyreliv med østlige og arktiske innslag, et kjerneområde for fjellrev, og unike samiske kulturminner. ….. Ivaretakelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.*

Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde

Formålet med opprettelsen av Persfjorden-Syltefjorden landskapsvernområde er å ta vare på et egenartet og arktisk preget natur- og kulturlandskap med det biologiske mangfold som kjennetegner landskapet. Området har særegne geologiske formasjoner i steiltstående bergarter, og frodige dalbotner med forekomster av sjeldne plantearter som står i sterk kontrast til de nakne fjellplatåene. Den ville og særpregete næringskysten i nord er typisk for Øst-Finnmark, og står i skarp kontrast til det rolige, geologisk sett millioner av år gamle landskapet innover halvøya.
Landskapsvernområdet skal, sammen med Varangerhalvøya nasjonalpark, bidra til å bevare et sammenhengende naturområde som også inneholder mange kulturminner.

Ivaretakelse av naturgrunnlaget er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne nyttes til reindrift.

Verneverdiene er nærmere beskrevet i kongelig resolusjon på *www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvoya.*

Vurdering etter verneforskriftene og motorferdselregelverket.

I Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde , er motorferdsel forbudt. Det er benevnt noen unntakshjemler spesifisert i vernebestemmelsene om ATV, landbruksnæring, men ikke sanking av sau.

Kjøring på barmark kan påvirke plantelivet hvor verneforskriften sier;

2. *Plantelivet*

2.1. Plantelivet skal beskyttes mot skade og ødeleggelse. Planting, såing og innføring av nye plantearter på land og i ferskvann er forbudt. Varangervalmue (*Papaver dahlianum* ssp. *dahlianum*) og finnmarkssvineblom (*Senecio integrifolius*) er fredet i medhold av forskrift 21. desember 2001 nr. 1525

om fredning av truede arter.

2.2. Bestemmelsen i punkt 2.1 er ikke til hinder for:

a. Bruk av området til beite.

…

4. *Ferdsel*

4.1. All ferdsel skal skje varsomt og slik at det ikke skjer skade på vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

5. *Motorferdsel*

5.1. Motorferdsel på barmark er forbudt, med unntak av motorferdsel hjemlet i lov 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag § 4, og bruk av åpen barmarksløype ved Vesterelva i Persfjorden.

Det kan i landskapsvernområdet kjøres jamfør **§ 4 i Motorferdselloven** som sier;
§ 4.*(tillatelser med hjemmel direkte i loven).*
Uten hinder av § 3 er motorferdsel tillatt i forbindelse med:

c. nødvendig person- og godstransport til og fra faste bosteder og i jordbruks-, skogbruks- og reindriftsnæring. Jakt, fangst, fiske og bærsanking regnes ikke som næring i denne forbindelse.

Retningslinjer til motorferdselloven § 4 – nødvendig kjøring i landbruksnæring
Rundskriv T- 1/96, relevante utdrag

7.2.1 Kjøring på barmark, § 2 første ledd
Felles for all kjøring på barmark er at den om mulig skal følge eldre kjørespor, jf. forskriftens § 2 annet ledd. Så langt det er mulig bør eksisterende traktorveger o.l. benyttes. Forskriftens § 2 skal anvendes meget restriktivt. Brukeren av motorkjøretøyet skal gå langt i sine anstrengelser for å følge eldre kjørespor.

Bestemmelsen skal ivareta primærnæringenes interesser og behov for motorferdsel. Det er bare kjøring som er nødvendig i næringen som er tillatt.

Bestemmelsen gir ikke adgang til å nytte terrengmotorsykkel i forbindelse med sauesanking.

Det er fastslått at den som driver næring som nevnt i motorferdsellovens § 4 første ledd bokstav c må kunne benytte medhjelpere – fast ansatte eller andre – og i den utstrekning det foreligger nødvendig nyttekjøring, må også disse kunne bruke motorkjøretøy. Det er et krav at det dreier seg om et reelt oppdragsforhold.

Retningslinjer i Statsforvalterens presedensarkiv – sauenæring
Nødvendig kjøring i jordbruksnæring – hva er det?
Det er bare kjøring som er «nødvendig» i næringen som er tillatt etter motorferdselsloven § 4 bokstav c. Miljødirektoratet har i brev av 27.04.17 uttalt seg vedrørende «nødvendig» transport i forbindelse med vanlig gjeting, tilsyn og sanking av husdyr. Hva som er "nødvendig" kjøring har også blitt avgjort i høyesterettsdom HR-2023-2402-A.

Transportere letemannskap og utstyr til startpunkt
Det er ikke tillat med motorferdsel i utmark for generell gjeting, tilsyn og sanking av husdyr. Med generell gjeting menes gjeting og sanking av hvert enkelt beitedyr. Dersom sanking skal skje i et stort område, som ikke er tilgjengelig på annen måte, er det likevel tillatt å transportere letemannskap og utstyr ut til et startpunkt i beiteområdet. Det er kun tillatt å transportere letemannskap og utstyr fram til et naturlig utgangspunkt.

Motorferdsel på godkjente veier etter landbruksveiforskriften er tillatt. Generell gjeting, tilsyn og sanking er tillat på traktorveier (veiklasse 7 og 8), samt enkelte permanente veger som er godkjent etter landbruksveiforskriften.

Oppsummering – hvor og til hvilket forrmål kan søker benytte ATV?
- Det kan ikke brukes ATV til gjeting, tilsyn og sanking
- ATV kan benyttes på etablerte kjørespor innen Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde til å frakte utstyr eller letemannskap. Mannskapene skal benyttes til drivingen og sankingen av sauene.
  Motorferdselregelverket i Norge tilsier ikke at man kan bruke ATV til å sanke, gjete eller ha tilsyn med sauene. Det gjelder kun på veier samt landbruksvei klasse 7 og 8.

Ved selve uttransporten av utstyret eller mannskapene til å gjennomføre sankingen kan man benytte ATV, uavhengig om det finnes en landbruksvei eller ikke. Dersom det finnes kjørespor skal dette benyttes jfr. motorferdselregelverket.

Kjøring til de ulike markeringene – sankepunktene – vurdering

Markering 1 og 2 i søknad –Seglkollfjellet - kjøring på direktehjemmel
Her kan det kjøres med utstyr og frakt av mannskap så langt det går via etablerte kjørespor innen landskapsvernområdet til nasjonalparkgrensen, via kjørespor langs gammel telegraflinje nord for Seglkollfjellet.
Det kan ikke kjøres innen nasjonalparken da det vil stride mot verneformålet.
Basert på dette kan søker benytte ATV til **Markering 4** i søknaden innen Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde på direkte hjemmel uten å søke.

Kart 2 Gunnargamdalen og Rundhaugen

Markering 3 - Rundhaugen
Søker kan kjøre på direktehjemmel med utstyr og frakt av mannskap på etablert kjørespor forbi Rundhaugen (Varanger krafts kjørespor til kraftlinje) innen

landskapsvernområdet til nasjonalparkgrensen for utstyr og sankemannskaper. Det kan ikke kjøres inni nasjonalparken da det ikke er etablerte kjørespor her.

Markering 4 - Gunnargamdalen
Kan kjøres for frakt av utstyr og sankemannskap på direktehjemmel.
Ligger innen landskapsvernområdet og kan nås via Varanger krafts kjørespor.

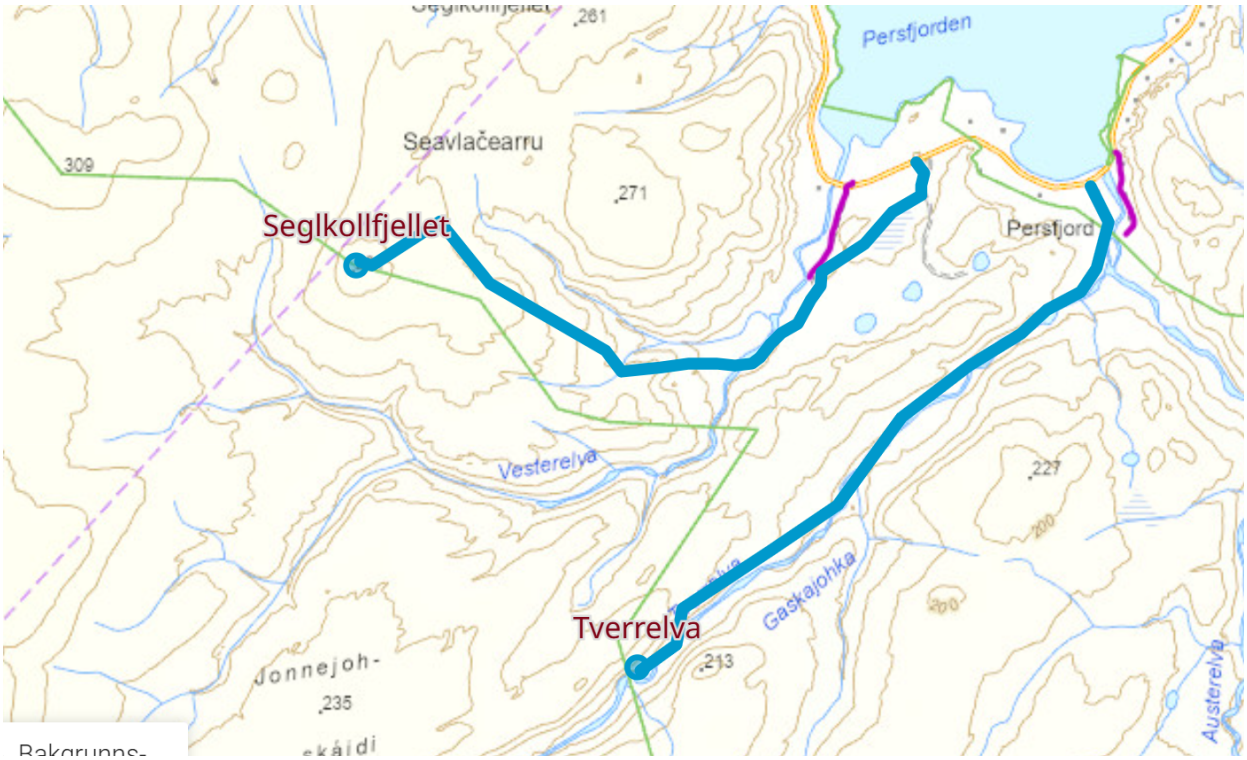

Kart 3. Tverrelva og Seglkollfjellet

Markering 5 – Tverrelva
Kan kjøres for frakt av utstyr og mannskap på direktehjemmel til nasjonalparkgrensen via Tverrelva.

Generelt for kjøringen på direktehjemmel
.2 Krav til aktsomhet, lovens § 8
Lovens § 8 angir de krav som stilles til lovlig motorferdsel i utmark og vassdrag, nemlig at ferdselen skal foregå aktsomt og hensynsfullt. Bestemmelsen gjelder både for ferdsel som er direkte tillatt etter lov og forskrift og for ferdsel det gis dispensasjon for med hjemmel i lov og forskrift.

Kravet til aktsom og hensynsfull ferdsel er stilt for å unngå skade og ulempe for naturmiljø og mennesker. Det innebærer at ferdselen ikke skal volde unødig skade på grunn, vegetasjon og dyreliv eller ulempe for andre, og for øvrig ikke unødig forstyrre eller forurense naturmiljøet.

Snødekt mark
På snødekt mark gjelder bestemmelsene i lov 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag. (snøskuterbruk krever kun tillatelse fra kommunen jfr. motorferdselloven i landskapsvernområdet.)

Barmarksløyper

Det går en åpen barmarksløype (1. juli – snødekt mark) i Vesterelva og østerelva jfr kart 1. Her er det lov å kjøre ATV eller traktor i sankeperioden. Se kart 1.

Vurdering av kjøring i Nasjonalparken

6.1 Forbud mot motorferdsel
Motorferdsel er forbudt på land og vatn, og i lufta under 300 meter.

6.3 Forvaltningsmyndigheten, jf. § 7, kan gi tillatelse til:
c. Bruk av traktor eller annet lett motorkjøretøy på barmark i forbindelse med husdyrhold etter eksisterende kjørespor avmerket i forvaltningsplanen etter § 5.

I de aktuell områdene er det ikke eksisterende kjørespor, og det er ikke ønskelig at det etableres.

Vi har fått henvendelser fra lokalsamfunnet at det er spor av ATV i noen av områdene under utvikling jfr. skråfoto tatt 2025 sammenliknet med forrige gang det ble tatt flyfoto. Dette er en uheldig utvikling for området.

Verneforskriftenes generelle unntaksbestemmelse er opphevet, og de aktuelle verneforskriftene må vurderes etter Naturmangfoldlovens § 48.

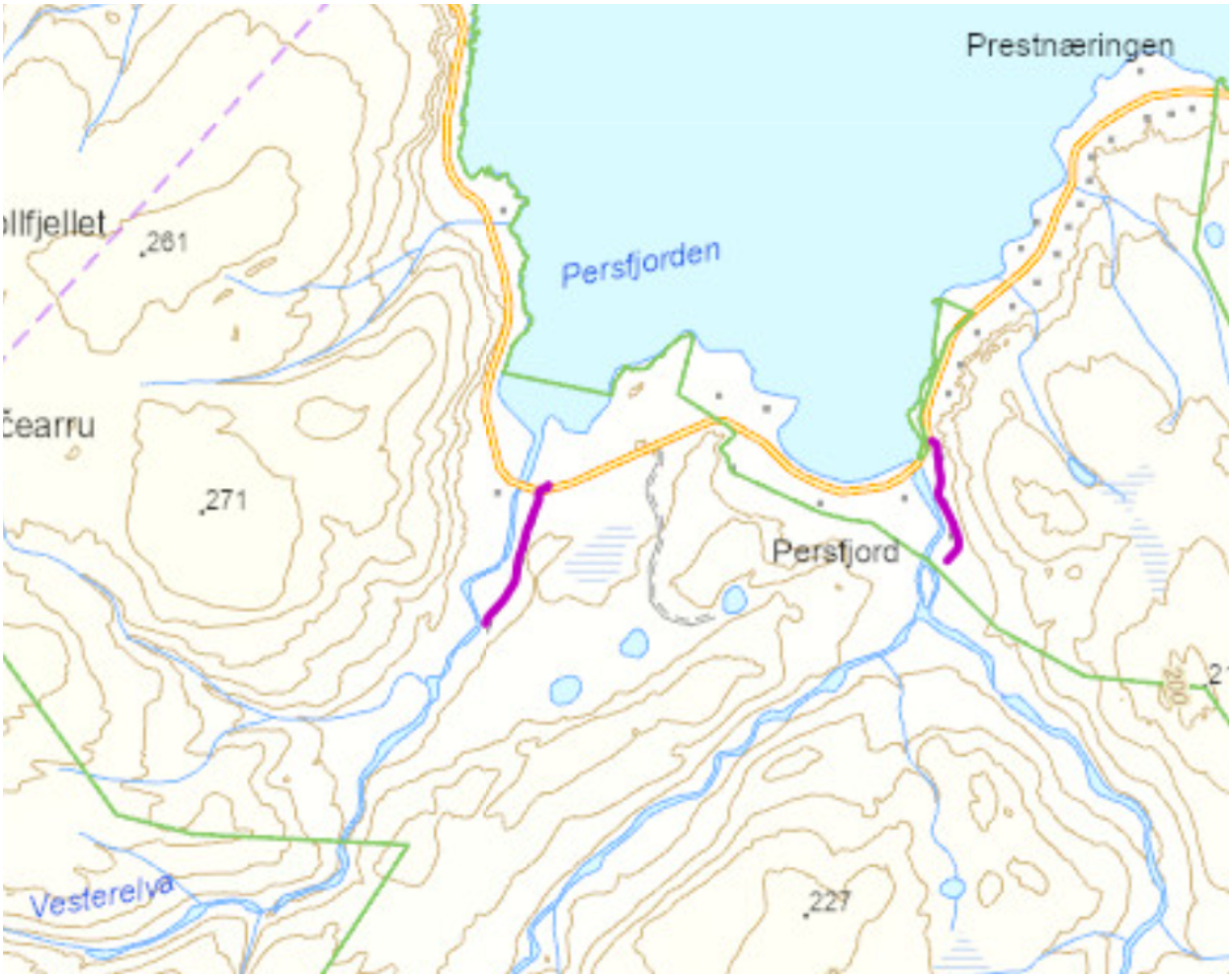

Kart 4. Barmarksløyper i lilla

I Persfjorden Syltefjorden landskapsvernområde er bruk av ATV forbudt utenom frakt av utstyr og mannskap for sanking i jordbruksnæring, som unntak i forskriften.

Det er også forbudt for øvrig i Norge jamfør motorferdselloven å bruke ATV til utøvelsen av sanking, tilsyn og gjeting.

Saken krever dispensasjon jamfør Naturmangfoldlovens § 48 fra begge forskrifter om ATV skal benyttes til sanking, tilsyn og gjeting.

Med hjemmel i lovens § 48 kan forvaltningsmyndigheten gjøre unntak fra vernevedtaket dersom det ikke strider mot verneformålet, og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Denne bestemmelsen er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Denne saken er ikke av en slik karakter at den er aktuell etter § 48 bestemmelser om vesentlige samfunnsinteresser eller sikkerhetshensyn.

De aktuelle områdene i nasjonalparken og landskapsvernområdet er områder uten faste kjørespor. Vegetasjonsdekket er svært tynt og området er i lavarktisklimasone. Her heles kjørespor svært sakte grunnet lav temperatur. Landskapsvernområdet og nasjonalparken skal ivareta en rekke trua og sårbare arter og det er mange kulturminner i landskapet. I området er det heller ikke lov med organisert sykling pga. tynt vegetasjon og sandområder.
Forvalter vurderer det til at en dispensasjon jamfør naturmangfoldlovens § 48 fra motorferdselforbudet vil påvirke verneverdiene nevneverdig og stride mot verneformålene.

Naturmangfoldloven Naturmangfoldlovens § 7 sier at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygges på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

Jamfør Naturmangfoldlovens § 10 samlet belastning vurderes at kjøring til sanking med ATV vil generere kjørespor i et område som ikke har dette fra før. Det er kun kjørespor knyttet til noen kraftlinjer og atkomsttraseer hit fra før.

Persfjorden beitelag har beiteområder jfr. beitelagskart
Området består delvis av grønne gressletter og høyereliggende rygger med mindre vegetasjon, stein og ur. Området har karakteristiske klipper i lagdelte bergarter For øvrig er det noe myrer og flere lakseelver med noe fugleliv. Hekkende fugl har nå trukket ut av området. For øvrig forekommer på denne tiden vanlige høyfjellsarter som fjellvåk, jaktfalk, kongeørn, havørn, lirype, ravn, fjelljo, tyvjo. fiskemåker, en rekke ender. Sjeldne og trua arter som fjellrev og snøugler kan forekomme sporadisk i området. Snøugla er blitt veldig sjelden og forekommer bare i lemenår. Fjellreven er en prioritert art med egen forskrift med egne bestemmelser som i seg selv skal hindre unødige forstyrrelser, og kommer i tillegg til vernebestemmelsene av dyrelivet i verneforskriften for nasjonalparken. Det er nå aktive fjellrevhi i beiteområdet.

Tidligere praksis

Tidspunkt for bruk av ATV ved sanking er Jamfør forskrift om velferd for småfe § 27.*Hjemsanking om høsten*
Dyreeier har ansvar for at småfe på utmarksbeite hentes hjem i god tid før det ventes frost eller snøfall om høsten
Det er omsøkt bruk av ATV i sausankingsperioden i en periode på 14 dager.

Friluftsliv i området er også begrenset da bærsesong er over til og område benyttes for øvrig ved småviltjakt, og evt. turgåere. For øvrig er reindriften aktiv i denne periode med driving til merking og slakt.

Jamfør Naturmangfoldloven 8 er kunnskapsgrunnlaget godt ved at områdene er kartlagt for hekkende fugl, og vi kjenner aktivitetsmønster for friluftslivet og reindriften. Naturmangfoldlovens § 9 – føre var prinsippet er aktuelt slik det er omsøkt og beskrevet, da kjøring vil forringe vegetasjon. Jamfør Naturmangfoldlovens § 10 vil total belastning i området bli for høy og området preget av slitasje, dog har reindriften driving i september men aktivitet er kortvarig og forbigående. Naturmangfoldlovens § 11 er lite aktuell og jamfør Naturmangfoldlovens
§ 12 er ikke ATV en miljøforsvarlig teknikk da den gir sporsetting og vil forringe området. Sauenæringen er pliktig å sanke sau til fots med hjelp av mannskaper. Disse kan fraktes ut med ATV i landskapsvernområdet. Det er ikke veldig langt å gå herfra inn til de omsøkte punktene man vil starte sankingen fra.

Forvalter innstiller på at det ikke gis tillatelse til å kjøre innen nasjonalparken eller landskapsvernområdet, da det ikke er etablerte kjørespor og hjemmel til å gi tillatelse. Det er tidligere gitt avslag til beitelaget om å kjøre til formål i sauenæringen som vi ikke har anledning til i dette området, da det vil forrringe verneverdiene.

For øvrig kan det kjøres innen landskapsvernområdet på de sporene som fins til nasjonalparkgrensen for å frakte ut mannskap for sanking eller utstyr på direktehjemmel. Det gjelder ikke til gjeting, sanking og tilsyn.

Statsforvalteren

Statsforvalteren

Motorferdsel i verneområde - søknad

Kontaktinformasjon Statsforvalteren ↗

Dato sendt:	22.08.2026 / 12:05
Mottaker:	Statsforvalteren
Referansenummer:	c19c391ca198

Om søker

Fornavn: **STIG TORE**

Etternavn: **SOLSTAD**

Adresse: **Grønnegata 59A 9950 VARDØ**

Postnr: **9950** Poststed: **VARDØ**

Telefon: **+4747413544**

E-postadresse: **stigtore79@hotmail.com**

Om virksomheten/organisasjonen

Organisasjonsnummer: **982949289**

Navn på virksomhet/organisasjon: **STIG TORE SOLSTAD**

Adresse: **Grønnegata 59**

Postnr: **9950** Poststed: **VARDØ**

Gårds- og bruksnummer (Gnr./Bnr.): *Du har ikke lagt inn informasjon her*

Verneområde og kjørerute

Fyll ut i hvilke verneområde det skal søkes i

Fylke

Hvilken myndighet skal behandle søknaden?: **Statsforvalter**

Statsforvalter: **Statsforvalteren i Troms og Finnmark**

Verneområde og kjørerute

Hvilket verneområde?: **Sandfjord opp opp til telegrafhytta**

Beskriv rute/trase for kjøring eller flyging: **Kjører opp Sandefjord dalen opp til telebu/ telegraf hytten .opp østerelven til øvre delingen og vesterelven opp ca 1 mil .**

Merk av destinasjonen for kjøringen på kartet innenfor verneområdet.

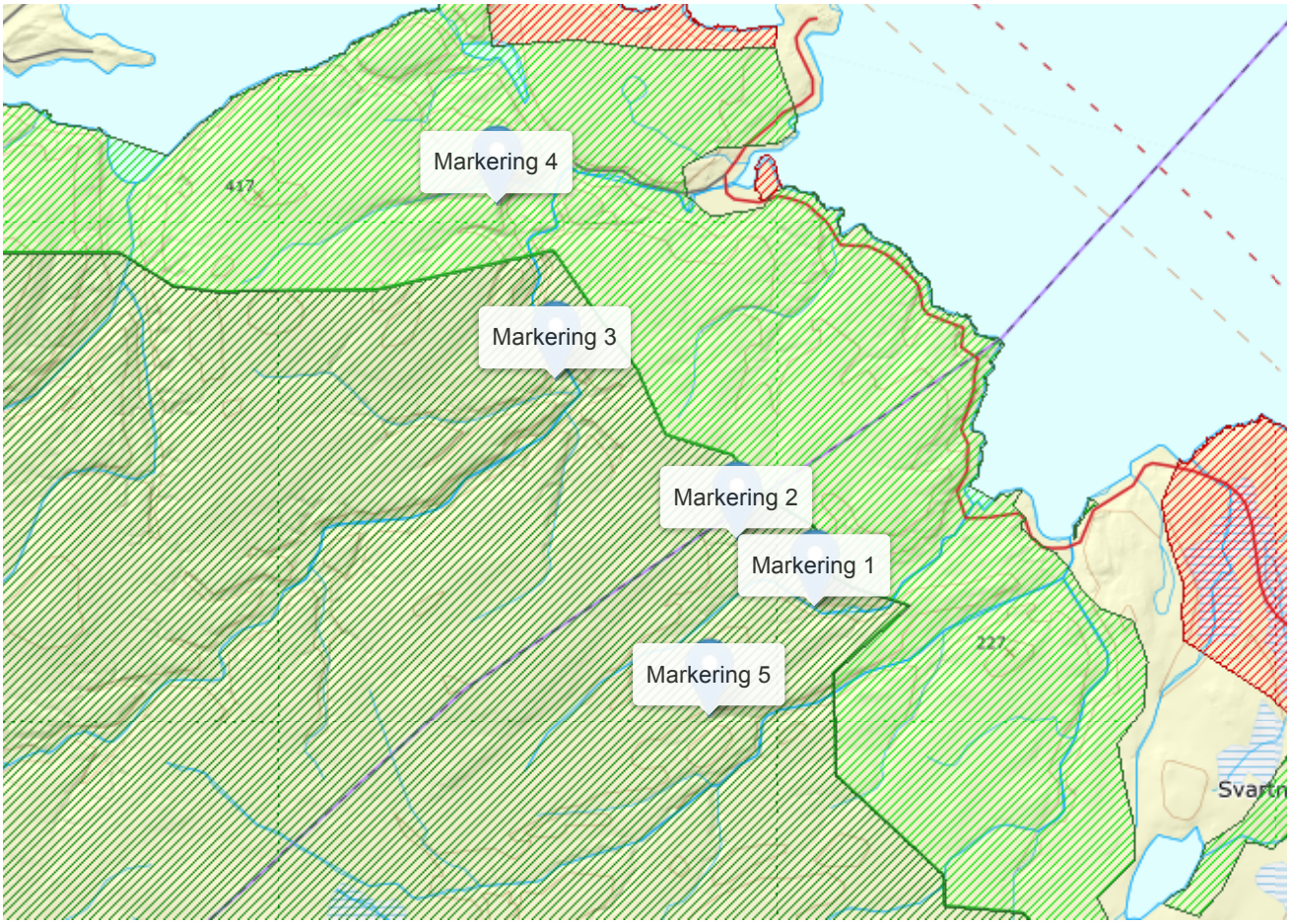

Markering 1 – sted: 30.612382, 70.404804

Markering 2 – sted: 30.557463, 70.420613

Markering 3 – sted: 30.429846, 70.458196

Markering 4 – sted: 30.388822, 70.499555

Markering 5 – sted: 30.537946, 70.37866

Om motorferdselen

Tidsrom for motorferdselen

Fra dato

07.09.2026

Til dato

20.09.2026

Type motorferdsel

Type motorferdsel

Drone, ATV

Formål med motorferdselen

Formål med motorferdselen

I forbindelse med beitebruk

Skriv en kort omtale om hva som skal transporteres og hvorfor

Skal sanke 500 dyr . Vi følger faste traseer opp fra østerelva . Vester elva .sandfjord dalen . Da kan det hende vi kommer inn i nasjonal park noen kilometer. Det blir få turer så høyt opp da vi håper å trur vi får dem som er så høyt oppe med det samme . Vi starter lengst opp med oppstart av samling så jobber vi oss nedover alle daler fra persfjord til sandfjord .

Benyttes leiekjører?

Ja

Utfyllende opplysninger

ATV

Antall
kjøretøy

2

Antall sesonger/år det blir søkt om

5

Antall turer det blir søkt om i året/sesong

4

Reg.nr til ATV:

Sw9608

Fører av ATV:

Nz7822

Kommentar til søknaden

Du har ikke lagt inn informasjon her

Skjema blir sendt til:: **Statsforvalteren i Troms og Finnmark**

Organisasjonsnummer:: **967311014**

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2026/8052-3

Saksbehandler: Geir Østereng

Dato: 31.08.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra	39/26	02.09.2026

Behandling av søknad om bruk av drone - sauesanking - Varanger beitelag

Det vises til søknad fra Varanger beitelag, samtale med Gaute Henriksen (leder) og Arnt Støme (sauebonde Komagvær).

For øvrig vises til vårt foreløpige svar 15 juli 2026.

Forvalters innstilling

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre innvilger dispensasjon fra Verneforskriften for Varangerhalvøya nasjonalpark jamfør Naturmangfoldlovens § 48, hvor det gis dispensasjon til bruk av drone ved sauesankingen 2026 – 2029 for Nord Varanger beitelag. - Navn på droneoperatører må meldes inn på forhånd.

Vilkår for tillatelsen

Dispensasjonen gjelder fra 20 august – 1 november det enkelte år.
-Ved spesielle tilfeller kan drone også benyttes sommerstid under beitesengen, ved evt. påviste hund- eller rovdyrangrep hvor det er behov for å få oversikt over skadde/ drepte dyr.
-Det skal da sendes en sms på forhånd til nasjonalparkforvalter 41470437 og naturoppsynet v/ Hans Ivar Hortman og Christer Michalsen om at drone tas i bruk, og begrunnelse.

Dispensasjonen gjelder i beiteområdet innen Varangerhalvøya nasjonalpark.
I nasjonale restriksjonsområder gjelder andre regler i tillegg, det vises til www.drone.no
- Operatør skal være tilstede under flygingen og skal opprettholde kontroll med den hele tiden.
- Det skal ikke flys mer enn strengt tatt nødvendig for å begrense forstyrrelser og inntil 10 minutter av gangen på hvert sted.
-Flyging skal avbrytes umiddelbart om fugl uroes eller viser aggressiv atferd til dronen.
-Tamrein i området skal ikke uroes og det skal tas hensyn til reindriftens behov i området i forbindelse med driving av rein.

- Trua arter som fjellrev, store rovdyr eller andre arter skal ikke oppsøkes i forbindelse med bruk av dronen. Formålet med flygingen er lokalisering av sau. Flyging for bildetaking eller dyrefotografering er ikke tillatt.

Fjellreven skal ikke forstyrres jfr. fjellrevforskriftens bestemmelser om å unngå og forstyrre og holde behørig avstand.
-All flyging skal gjennomføres innen synsrekkevidde (VLOS) og i tråd med luftfarttilsynets regelverk.
- Det skal tas hensyn til andre brukere av utmarka som friluftsutøvere.
- Det skal benyttes dronetype og drone med propeller som har lavest mulig støynivå.
- Drone medfører støy og forstyrrelser og skal kun benyttes når det er nødvendig.

Skulle det bli behov for å bruke drone for lokalisering av dyr utenfor beiteområdet, for eksempel i nabobeitelaget i et annet verneområde Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde må det innhentes tillatelse på forhånd.

Bruk av drone skal loggføres årlig med dato navn og begrunnelse for flyging, slik at forvaltningsmyndigheten får innsyn i omfang av bruk. Særlig når det er en ny teknikk som tas i bruk er dette viktig i en utprøvingsperiode.

Saksopplysninger

Viser til samtale i dag med Geir Østereng.

I forbindelse med bjørneangrep i beiteområdet ber vi om tillatelse til å gjennomføre dronesøk innenfor nasjonalparken, og i eventuelle verneområder der det måtte være restriksjoner på flygningen.

'varanger Beitelag SA organiserer noen av beitebrukerne på Varangerhalvøya, og de enkelte medlemmene har beiterettsområde som naturlig tilhører brukene. Vårebesetninger beiter primært fra Makkenesområdet i vest til Kiberg i øst. Sporadisk har enkeltdyr streifet over fjellet til Tana- og Båtsfjord kommune. Beiterettsområdet sammenfaller delvis med beiteområde for medlemmene i andre beitelag.

Beitelaget har kjøpt inn egen drone, som er utstyrt med termisk kamera i tillegg til vanlig optiske kamera. Kameraet er av typen DJI Enterprise, har relativt lav vekt og er stillegående. Fra aktuell observasjonshøyde ser vi ingen reaksjon fra beitedyr.

Beitelaget regnes som næringsutøver og går derfor inn under strengere regelverk enn private fritidsdroneeiere gjør. Vi er registrert i droneregisteret med virksomheten, og flyr med sertifiserte dronepiloter som innehar nødvendig kompetanse for klassen. Vi er også pålagt – og beteler – ansvarsforsikring i henhold til gjeldende krav samt årsgebyr for å opprettholde sertifisering.

I samtalen ble forstyrrelser nevnt som vurderingsmomenter, både hva gjelder dyrerliv og menneskelig ferdsel. Vi forholder oss i utgangspunkt til de aksomhetsnormer som er nedfelt i regelverket rundt droneflyging. I mangel på vedtatte retningslinjer i vedtak eller forskrift for nasjonalparken er det disse vi må forholde oss til. Dersom det ønskes en strengere standard ber vi om at det presiseres slik at vi kan forholde oss konkret til skjerpelsene. Vi forutsetter at styret som offentlig organ er kjent med de reglene som samfunnet har satt.

Når det gjelder vårt konkrete behov, går dette på behov for hurtig å kunne påvise slagsteder i tilfell bjørnen har jaktet på de dyrene som beiter fritt. Det innebærer søk fra relativt stor høyde – opp til makshøyden som er satt for vår sertifisering. Formålet er å søke etter døde eller skadde beitedyr.

Vi ser det neppe som aktuelt å assistere i selve bjørnejakten da det gjerne virker mer forstyrrende enn hjelpende.

Kadaverfunn vil bli rapportert gjennom ordinære kanaler, og vi vil også etablere kommunikasjon med kommunens jaktlag som innehar fellingstillatelse for bjørn.

Tidshorisonten for dispensasjonen settes til ut dette året. Vi kommuniserer med dronepersonale i reindrifta, som opplyser at det er sannsynlig at der er flere bjørner på halvøya. Slik sett er det greit med en forhøyet beredskap denne sesongen.

Vi ønsker å komme til en permanent ordning der vi gis tillatelse til dronesøk i forbindelse med tilsyn og sanking. Hvis dette kan inkluderes i denne behandlingen hadde det vært det enkleste.

Vi har ellers liten kapasitet til veldig aktiv bruk – det er alltid nok av oppgaver. Frekvensen for bruken av en eventuell tillatelse regner vi med vil være lav.

I interesseavveiningen anser vi bruk av drone som mindre forstyrrende i forhold til vernebestemmelsene enn bakkerelaterte alternativer.

Vi ber om at evt. tillatelse tilstiles beitelaget som organisasjon.

Mvh

Gaute Henriksen
Leder Varanger Beitelag SA

Vurdering

Naturmangfoldloven og verneforskrifter
Vurderingen er gjort etter verneforskriftene for Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde og Varangerhalvøya nasjonalpark, samt Naturmangfoldloven (NML).

Varangerhalvøya Nasjonalpark *er vernet fordi den representerer et stort og tilnærmet urørt naturområde. Parken skal bevare den mest arktisk pregete delen av fastlands-Norge, med spesielle landformer og avsetninger etter istida, et plante- og dyreliv med østlige og arktiske innslag, et kjerneområde for fjellrev, og unike samiske kulturminner. ….. Ivaretakelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.*

Verneverdiene er nærmere beskrevet i kongelig resolusjon på *www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvoya.*

Forskrift om verneplan for Varangerhalvøya Nasjonalpark, vedlegg 1 sier bl.a Vernebestemmelsens § 3 om Motorferdsel er forbudt på land og vatn, og i lufta under 300 meter. Bruk av modellfly er forbudt. Bruk av drone krever dispensasjon fra modellflyforbudet som tilsvarende fartøy. For øvrig sier retningslinjer gitt av miljødirektoratet at drone ikke kommer inn under lavtflyginspåbudet for luftfartøy (300 m).

Forvaltningsplan er i prosess, men del som angår praksis for tillatelse til bruk av drone er ikke ferdig. Droneteknologi og kamerateknologi er i en rivende utvikling. Det er da relevant å se til tidligere praksis i tilsvarende saker i området og i andre områder, og signaler gitt av nasjonalparkstyret til sauenæringen, noe vi har i dette tilfellet. Det er ikke tidligere omsøkt bruk av drone i hele sankeperioden og saken kan ha presedens for tilsvarende søknader i nasjonalparken.

Saken krever dispensasjon fra verneforskriften jamfør Naturmangfoldlovens § 48. Naturmangfoldloven Naturmangfoldlovens § 7 sier at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygges på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

Med hjemmel i lovens § 48 kan forvaltningsmyndigheten gjøre unntak fra vernevedtaket dersom det ikke strider mot verneformålet, og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Denne bestemmelsen er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Denne saken er ikke av en slik karakter at den er aktuell etter § 48 bestemmelser om vesentlige samfunnsinteresser eller sikkerhetshensyn.

At det fins hjemmel for tillatelse betyr ikke at søker må få tillatelse. Forvaltningsmyndigheten bestemmer om man vil gi tillatelse eller ikke, relatert til ønsket utvikling i verneområdet. De fleste dispensasjoner har en eller annen påvirkning på verneområdet ved evt. presedensfare, kortvarig eller langvarig påvirkning.

Om området
Beiteområdene ligger langs Komagelva oppover Komagdalen, som er omgitt av åser og rygger. De høyestliggende områdene består av ur. Områdene preges av grønne områder med lyng med partier av gressletter og store myrer. I områder som er i le er det vierkratt og lav bjørkeskog. Området ligger i skjæringspunktet mellom lavarktis og subarktis klimasone.

For øvrig forekommer på denne sommerstid vanlige høyfjellsarter som fjellvåk, jaktfalk, kongeørn, havørn, fjellrype, lirype, ravn, fjelljo, tyvjo. fiskemåker, en rekke ender. Sjeldne og trua arter som fjellrev forekommer fast i området, og snøugler kan forekomme sporadisk i området. Snøugla er blitt veldig sjelden og forekommer bare i lemenår. Fjellreven er en prioritert art med egen forskrift med egne bestemmelser som i seg selv skal hindre unødige forstyrrelser, og kommer i tillegg til vernebestemmelsene av dyrelivet i verneforskriften for nasjonalparken. Det er nå aktive fjellrevhi i beiteområdet, som en av Norges viktigste fjellrevområder. For øvrig forekommer storlom, smålom, en rekke arter av ender, og i smådammene og på myrene er det

forekomst av vadefugl som svømmesniper og sangsvane. Blåstrupe, lappspurv, heilo og småspove er vanlig. Mange arter hekker i området.

Det er tamrein på beite, men den er mest sårbar i april til juli. Området er sommerstid mye brukt som startpunkt til laksefiske langs Komagelva, småviltjakt på høsten og turgåing inn i nasjonalparken hele barmarksesongen fra startpunkt Komagdalen.

Jamfør «Kilden» www.nibio.no sine beitelagskart slippes 292 sau og 432 lam i Varanger beitelag hvorav flesteparten i Komagdalen.

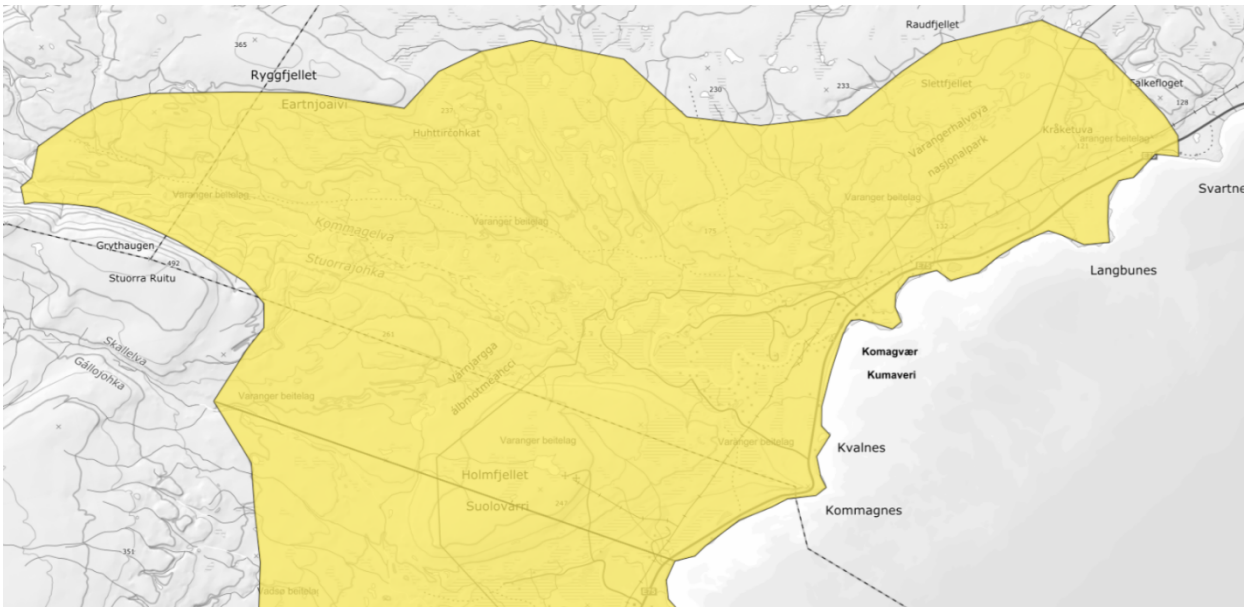

Beitelagskart – Område for Varanger beitelag er nord for heltrukket strek som går øst-vest på Holmfjellet.

Tidligere praksis
I 2019 gav nasjonalparkstyre dispensasjon til Klubvik beitelag til å benytte drone ved restsanking av sau i Varangerhalvøya nasjonalpark. I 2023 ble det innvilget til å søke etter bjørnedrepte sauer i en akuttsak.

I 2026 ble det gitt tillatelse til å benytte drone til å lokalisere bjørn og evt. sauekadavere i Komagvær – Persfjorden i forbindelse med fellingsforsøk for et jaktlag. Nasjonalparkstyret har gitt tilbakemelding til beitenæringene at man vil være imøtekommende til at det benyttes drone ved sanking.

For øvrig har det ikke vært omsøkt bruk av drone i sauenæringen til sauesankingen, men droneteknologi blir mer og mer vanlig. Antakeligvis er termisk kamera på drone effektivt på senhøsten for å lokalisere sau på restsankingen på snødekt mark (kald bakke). Men jamfør krav til dyrevelferd skal sauesankingen være ferdig før første snøfall.

Tidspunkt for bruk av drone ved sanking er Jamfør forskrift om velferd for småfe § 27.*Hjemsanking om høsten*
Dyreeier har ansvar for at småfe på utmarksbeite hentes hjem i god tid før det ventes frost eller snøfall om høsten
Det er omsøkt bruk av drone i beite og sauesankingsperioden.

Fra midten av august kommer ikke dronebruk i konflikt med hekkende fugl, yngletid for pattedyr eller kalvende tamrein. Bruk av drone vil komme i konflikt med friluftslivet i området. I en nasjonalpark er det forventninger om at det er stille, noe dyrelivet også setter pris på. Lyd fra drone som flyr 100 m over bakken vil være kortvarig og forbigående. For øvrig er reindriften aktiv i september med driving til merking og slakt.

De siste årene har det blitt behandlet en del dronesaker i norske verneområder. De innvilgede sakene har i stor grad vært knyttet til ulike former for dokumentasjon, kartlegging eller naturfilming, hvor det er satt vilkår knyttet til dyreliv og friluftsliv.

Ulempene og skadepotensialet ved bruk av droner er godt kjent, både når det gjelder friluftsliv og dyreliv. Samtidig kan bruk av drone ha stor nytteverdi, for eksempel innen naturforvaltning, ulike typer næringsvirksomhet og søk etter beitedyr. Dette gjelder særlig når bruk av drone kan redusere behovet for fly eller helikopter.

Bruk av drone vil i utgangspunktet være et skånsomt hjelpemiddel for å lokalisere beitedyr i denne sammenhengen, men det er avgjørende hvordan droneflygingen gjennomføres.

Statens naturoppsyn har utprøvd drone noe i juni og juli hvor erfaringen at hekkende fugl som fjelljo, tyvjo, måker og rovfugl går til angrep på dronen. Dronen er da en betraktelig forstyrrelse i området på denne tiden av året, og fugl kan også skade seg ved angrep på dronen.

Den mest sensitive perioden for våtmarksfugl er i hovedsak fra 20. mai til 15. august. Den mest sensitive perioden for rovfugler er i hovedsak fra 1. februar til 1. august (, jaktfalk fram til 15. juli og kongeørn fram til 1. august). Det vurderes som lite sannsynlig at flygingen vil komme i konflikt med hekkende rovfugl (§ 8).

I lys av dette jamfør krav til miljøforsvarlig teknikk i Naturmangfoldlovens § 12, bør flyging styres til perioden hekkingen er over og fugl har påbegynt trekket, som gjerne er skjedd til 20 august. Droneflyging i juni/ juli bør da kun benyttes ved spesielle tilfeller, hvor ulempene for naturmangfoldet i området tilsier at det kun skjer unntaksvis. For eksempel med mistanke om tap til hund eller rovdyr for å få oversikt, eller søk etter meldinger om observasjoner av skadde dyr. Melding til forvaltningsmyndigheten før flyging vil sikre at forvaltningen kjenner grunn til flygingen og omfanget og, man har tilsyn med terskelen for når det flys i denne sårbare perioden.

Jamfør Naturmangfoldloven 8 er kunnskapsgrunnlaget godt ved at områdene er til dels kartlagt for hekkende rovfugfugl, og vi kjenner aktivitetsmønster for friluftslivet og reindriften. En del kunnskap om fugleliv forekommer av artsobservasjoner.no . Naturmangfoldlovens § 9 – føre var prinsippet er lite aktuelt slik det er omsøkt og beskrevet. Jamfør Naturmangfoldlovens § 10 er total belastning i området lav i det aktuelle tidspunktet for mest flyging – i sauesankingen, dog har reindriften driving i september men aktivitet er kortvarig og forbigående. Naturmangfoldlovens § 11 er lite aktuell og jamfør Naturmangfoldlovens
§ 12 er drone en relativt miljøforsvarlig teknikk da den avlaster aktivitet og forflytning på bakken, gitt at den benyttes på riktig måte.

Dronebruk til formålet vurderes ikke til å øke belastning spesielt på trua og sårbare arter på denne tiden av året (fra midten av august). Dette forutsetter at drone brukes så kortvarig som mulig og for å få oversikt. Visuell sikt til dronen er et generelt krav.

Områder med fjellrev må unngås. Fjellreven er spesielt sårbar fra april ut august, til valpene er blitt selvstendige.

Aktiviteten vurderes ikke for å påvirke verneverdiene nevneverdig eller strider med verneformålet til nasjonalparken, så lenge drone benyttes skånsomt, så kortvarig som mulig, minst mulig i sum og det benyttes en støysvak dronetype. Om erfaringen er at dronen støyer mye eller det ikke flys jamfør føre var hensyn for å dempe miljøpåvirkningen, eller til andre formål, kan styret trekke tillatelsen tilbake.

Ved å tidsavgrense tillatelsen og stille øvrige vilkår, vurderes det at naturmangfoldet ikke vil bli utsatt for nevneverdig belastning.

Tiltaket vurderes ikke å medføre miljøforringelse, men tiltakshaver plikter å gjennomføre nødvendige tiltak for å sikre at naturmangfoldet ikke skades.

Det legges vekt på å sette vilkår som regulerer flygingen for å unngå eventuell skade på natur og miljø (Naturmangfoldloven §§ 9–12).

Forvalter innstiller på at det gis tillatelse for en 4 års periode, da behovet vil være det samme hvert år.

Fra: Gaute Henriksen[gaute.henriksen@navaren.no]
Sendt: 10.07.2026 12:24:45
Til: Postmottak SFTF[sftfpost@statsforvalteren.no]
Tittel: til nasjonalparkstyret varangerhalvøya - søknad om tillatelse til droneflygning i Varangerhalvøya nasjonalpark og eventuelle verneområder på halvøya.

Viser til samtale i dag med Geir Østereng.

I forbindelse med bjørneangrep i beiteområdet ber vi om tillatelse til å gjennomføre dronesøk innenfor nasjonalparken, og i eventuelle verneområder der det måtte være restriksjoner på flygningen.

‘varanger Beitelag SA organiserer noen av beitebrukerne på Varangerhalvøya, og de enkelte medlemmene har beiterettsområde som naturlig tilhører brukene. Vårebesetninger beiter primært fra Makkenesområdet i vest til Kiberg i øst. Sporadisk har enkeltdyr streifet over fjellet til Tana- og Båtsfjord kommune. Beiterettsområdet sammenfaller delvis med beiteområde for medlemmene i andre beitelag.

Beitelaget har kjøpt inn egen drone, som er utstyrt med termisk kamera i tillegg til vanlig optiske kamera. Kameraet er av typen DJI Enterprise, har relativt lav vekt og er stillegående. Fra aktuell observasjonshøyde ser vi ingen reaksjon fra beitedyr.

Beitelaget regnes som næringsutøver og går derfor inn under strengere regelverk enn private fritidsdroneeiere gjør. Vi er registrert i droneregisteret med virksomheten, og flyr med sertifiserte dronepiloter som innehar nødvendig kompetanse for klassen. Vi er også pålagt – og beteler – ansvarsforsikring i henhold til gjeldende krav samt årsgebyr for å opprettholde sertifisering.

I samtalen ble forstyrrelser nevnt som vurderingsmomenter, både hva gjelder dyrerliv og menneskelig ferdsel. Vi forholder oss i utgangspunkt til de aksomhetsnormer som er nedfelt i regelverket rundt droneflyging. I mangel på vedtatte retningslinjer i vedtak eller forskrift for nasjonalparken er det disse vi må forholde oss til. Dersom det ønskes en strengere standard ber vi om at det presiseres slik at vi kan forholde oss konkret til skjerpelsene. Vi forutsetter at styret som offentlig organ er kjent med de reglene som samfunnet har satt.

Når det gjelder vårt konkrete behov, går dette på behov for hurtig å kunne påvise slagsteder i tilfell bjørnen har jaktet på de dyrene som beiter fritt. Det innebærer søk fra relativt stor høyde – opp til makshøyden som er satt for vår sertifisering. Formålet er å søke etter døde eller skadde beitedyr.

Vi ser det neppe som aktuelt å assistere i selve bjørnejakten da det gjerne virker mer forstyrrende enn hjelpende.

Kadaverfunn vil bli rapportert gjennom ordinære kanaler, og vi vil også etablere kommunikasjon med kommunens jaktlag som innehar fellingstillatelse for bjørn.

Tidshorisonten for dispensasjonen settes til ut dette året. Vi kommuniserer med dronepersonale i reindrifta, som opplyser at det er sannsynlig at der er flere bjørner på halvøya. Slik sett er det greit med en forhøyet beredskap denne sesongen.

Vi ønsker å komme til en permanent ordning der vi gis tillatelse til dronesøk i forbindelse med tilsyn og sanking. Hvis dette kan inkluderes i denne behandlingen hadde det vært det enkleste.

Vi har ellers liten kapasitet til veldig aktiv bruk – det er alltid nok av oppgaver. Frekvensen for bruken av en eventuell tillatelse regner vi med vil være lav.

I interesseavveiningen anser vi bruk av drone som mindre forstyrrende i forhold til vernebestemmelsene enn bakkerelaterte alternativer.

Vi ber om at evt. tillatelse tilstiles beitelaget som organisasjon.

Mvh

Gaute Henriksen
Leder Varanger Beitelag SA

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre

Postadresse
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse
Damsveien 1
9800 Vadsø

Kontakt
Sentralbord: +47 78 95 03 00
Direkte: +47 78 95 03 59
sftfpost@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvoya

VARANGER BEITELAG SA
Makkenes
9800 VADSØ

Saksbehandler Geir Østereng **Vår ref.** 2026/8052-2 432.3 **Deres ref.** **Dato** 15.07.2026

Foreløpig svar til søknad

Vi viser til Varanger beitelags søknad om bruk av drone i forbindelse med besøk av bjørn som slo sau i beiteområdet.
Bjørnen ble et par dager etter at skadene ble oppdaget, og situasjonen er ikke lenger akutt.

Det vises til samtale med Arnt Støme 16 juli som har hatt besøk av bjørnen, som oppgir at man har fått oversikt over døde og skadde dyr.
Sauene har gått i lavlandet i perioden man antar bjørnen har vært på besøk.
Det er ikke behov for bruk av drone for å lete etter døde og skadde dyr nå, men søknad om bruk av drone i forbindelse med sauesankingen er fortsatt aktuell.

Når søknader ikke kan behandles innen 4 uker skal det gis foreløpig tilbakemelding fra forvaltningen om når man kan forvente svar.

Søknad om bruk av drone i forbindelse med sauesanking i Komagdalen, innen Varangerhalvøya nasjonalpark vil bli behandlet ved første nasjonalparkstyremøte, som er 2 september.

Dette til orientering.

Med hilsen

Geir Østereng
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Kopi til:
Arnt Støme Indressveien1 9960 KIBERG

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre

Postadresse
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse
Damsveien 1
9800 Vadsø

Kontakt
Sentralbord: +47 78 95 03 00
Direkte: +47 78 95 03 59
sftfpost@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvoya

Vardø kommune
Postboks 292
9951 VARDØ

Saksbehandler Geir Østereng **Vår ref.** 2026/8026-4 432.3 **Deres ref.** **Dato** 10.07.2026

Dispensasjon til bruk av drone, og slipp av hund i båndtvangstiden ved skadefellingsforsøk på bjørn - Vardø kommunes fellingslag

Det vises til Vardø kommune søknad 9 juli 2026, supplerende informasjon 10.07 samt korrespondanse med Alonza Garbett om søknad om bruk av drone og slipp av hund i båndtvangstiden ved skadefellingsforsøk på bjørn.

Forvalter for Varangerhalvøya nasjonalparkstyre behandlet saken først å delegert myndighet fra nasjonalparkstyret på e-post 9 juli 2026 etter drøfting med styreleder, hvor det ble innvilget tillatelse jamfør Naturmangfoldlovens § 48 til bruk av hund i båndtvangstid på vilkår, samt bruk av drone for lokalisering av bjørnen på gitte vilkår. Det ble gitt en kort begrunnet tillatelse, hvor fullstendig tillatelse med fullstendig begrunnelse skulle ettersendes påfølgende dag (denne).

Dersom det er spørsmål til tillatelsen eller regler for verneområdene, kan undertegnede kontaktes på tlf. 41470437.

Melding om vedtak
Vedtaket erstatter og utdyper vårt hastevedtak av 09.07.2026.

Jamfør Naturmangfoldlovens § 48 gis Vardø kommune v/ oppnevnt fellingslag dispensasjon til å benytte drone for lokalisering av bjørn og bruk av løs hund ved fellingsforsøk på bjørn. Det dispenseres fra verneforskriften for å kunne gjennomføre fellingsforsøket med bruk av drone og løs hund.

1) 5.1 Generelt om ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt slik at det ikke skjer skade på vegetasjon og kulturminner. Dyrelivet må ikke forstyrres. Verneforskriften for Varangerhalvøya nasjonalpark *§ 3, 7.2 støy- Bruk av motordrevet modellfly o.l. er forbudt OG*

3.1 Vern av dyrelivet

Dyrelivet, også hi, reir, hekke-, yngle- og gyteplasser er fredet mot skade og unødvendig forstyrrelse. Utsetting av dyr på land og i vatn er forbudt.

5.ferdsel.

All ferdsel skal skje varsomt slik at det ikke skjer skade på vegetasjon og kulturminner. Dyrelivet må ikke forstyrres.

2)Verneforskriften for ***Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde*** *§ 3, punkt 6.3 Støy*
Unødvendig støy er forbudt. Det er ikke tillatt å bruke motor på modellfly o.l. OG forl bruk av løs hund ved fellingsforsøk, ferdsel med løs hund i naturen har nå skadepotensiale;
4.1. All ferdsel skal skje varsomt og slik at det ikke skjer skade på vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

Generelle vilkår

- ✓ Varangerhalvøya nasjonalparkstyre kan endre eller trekke hele eller deler av tillatelsen om forhold tilsier dette.

- ✓ Dispensasjon gjelder fra og med 09.07.2026 til og med 16.07.2026.
  Denne tillatelsen gjelder så lenge fellingsforsøket pågår, også ved en eventuell utvidelse av fellingsperiode av Statsforvalteren eller Miljødirektoratet.

Vilkår til tillatelsene til bruk av drone
- Det skal ikke flys drone i 1 km omegn fra fjellrevhi eller lokaliteter for andre trua arter som rovfugl. Forstyrrelse av fjellrev skal unngås jamfør forskrift om fjellrev som prioritert art.
- Alle flygninger skal gjennomføres i tråd med Luftfartstilsynets regelverk.
• Flygningene avbrytes umiddelbart dersom dyrelivet uroes over lengre tid. Om rovfugl eller joer angriper drona etc. Forbigående forstyrrelse kan aksepteres.
• Dronen holdes på respektfull avstand fra observerte dyr og mennesker så vidt det er mulig
- Behøring avstand fra fugl, slik at de ikke forstyrres skal ivaretas ved valg av rute så langt det er mulig ved søk.
- Ved planlegging av aktivitet må det tas forholdsregler for å unngå å miste dronen mht. gps forstyrrelser, da Varangerhalvøya nå er utsatt for jamming, som kan gi feil posisjon på gps, eller at gps-data ikke lar seg laste ned. Nasjonal sikkerhetsmyndighets nylige målinger i nasjonalparken og omegn tilsier at påvirkning er sterkest nærmest grensen til Russland, men er også sterkere med økende høyde på halvøya.
- Flygning for søk skal planlegges slik at friluftslivet forstyrres minst mulig visuelt eller ved støy. Om det er turgåer i området det planlegges å gjøres søk med drone skal det tas hensyn til dette. Det er fellesferie og høysesong for friluftsliv hvor fravær av støy er en kvalitet. Det er minst ferdsel og forflytning tidlig morgen og kveld. Det kan legges til grunn at laksefiskere ved elv ikke vil kunne høre dronen pga. støy fra elva.

Vilkår til tillatelsene til bruk av løs hund
- Det skal ikke brukes løs hund i 1 km sone rundt registrerte fjellrevhi.
- Løs hund skal brukes sammen med et fellingslag i felt.
- Det skal brukes hund som er trent for oppdraget
- Løs hund skal kun benyttes når det er vurdert som beste teknikk og det ansees som større sjanse for å skulle kunne lykkes med fellingsforsøket
-Dersom bruk av hund vurderes å kunne medføre uforholdsmessig forstyrrelse for verneverdier, dyreliv, reindrift,eller sauedrift skal hund ikke slippes eller bruken skal avbrytes.

Generelt
Bruk av drone og løs hund og hvilke forstyrrelser og praksis som aksepteres må avklares med samtykke fra Reinbeitedistrikt 6 og sauedriften ved aktuelt beitelag på forhånd.

Bruk av løs hund på denne tiden har, om det bærer galt av sted, stort skadepotensiale for både dyreliv, sau og rein. Vi antar at dette vurderes nøye.

Rapport fra fellingsforsøket skal sendes nasjonalparkstyret ved endt oppdrag, om dispensasjon er benyttet og erfaring med bruk av drone og løs hund.

Klageadgang
Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes til Varangerhalvøya nasjonalparkstyre via Statsforvalteren i Troms og Finnmarks postmottak.

Vurdering av saken

Bakgrunn for søknadene

Vardø kommune viser til vedtak fra Statsforvalteren i Nordland datert 09.07.2026, ref. 2026/6013, hvor Vardø kommune er gitt tillatelse til skadefelling av én brunbjørn i Vardø kommune. Fellingstillatelsen gjelder i perioden 09.07.2026 til og med 16.07.2026, og fellingsområdet er avgrenset til Vardø kommune.

Bakgrunnen for søknaden er en akutt skadesituasjon. Natt til 9. juli 2026 ble bjørn observert jagende på sau i Grunnesbukta. Det ble funnet flere kadaver, hvorav åtte søyer ble påvist drept av bjørn ved kadaverundersøkelse gjennomført av Statens naturoppsyn. To sauer var fortsatt i live, men ble avlivet på stedet. Angrepet foregikk på inngjerdet innmark og ble filmet.

Statsforvalteren i Nordland har vurdert at skadenes omfang er vesentlig, at det foreligger en akutt skadesituasjon, og at skadepotensialet er betydelig. I vedtaket fremgår det at det er sluppet omkring 300 sau i Persfjord, 200 sau i Sandfjord og 400 sau i Komagvær.
Det kan i forbindelse med fellingsforsøket bli nødvendig å benytte egnet hund for å lokalisere bjørn, følge spor, avklare observasjoner eller bistå ved eventuelt ettersøk. Bruk av hund vurderes som et målrettet og praktisk viktig tiltak for å gjennomføre skadefellingsoppdraget på en effektiv, sikker og dyrevelferdsmessig forsvarlig måte.

Fellingstillatelsen er gitt til Vardø kommune, som har ansvar for å lede gjennomføringen av fellingsforsøket. Fellingsforsøket skal etter beste evne rettes mot skadevoldende individ, og styres til det aktuelle tapsområdet der tapene sist har skjedd og der de eventuelt utvikler seg videre.

Søknad om bruk av løs hund ved felling av bjørn i to verneområder

Vardø kommune søker med om nødvendig dispensasjon/unntak til bruk av løs hund innenfor de delene av fellingsområdet som berører:
• Varangerhalvøya nasjonalpark / Várnjárgga álbmotmeahcci
• Persfjorden–Syltefjorden landskapsvernområde / Biezavuona–Oardduvuona suodjemeahcci

Søknaden gjelder kun bruk av hund som er nødvendig for gjennomføring av skadefellingsoppdraget.

Formålet med bruk av løs hund er å bistå skadefellingslaget med å lokalisere og følge spor etter den skadevoldende bjørnen innenfor rammene av fellingstillatelsen.
Bruk av hund vil kunne bidra til:
• mer målrettet lokalisering av skadevoldende individ
• bedre mulighet til å styre fellingsforsøket mot aktuelt tapsområde
• raskere avklaring av spor og observasjoner
• økt sikkerhet for skadefellingslaget
• forsvarlig oppfølging dersom bjørn blir påskutt eller skadet
Bruk av hund skal kun skje når fellingsleder vurderer det som nødvendig og hensiktsmessig for skadefellingsoppdraget.

Det er lagt til grunn at fellingsforsøket skal skje med minst mulig forstyrrelse av annet vilt og minst mulig skade og ulempe for naturmangfoldet. Dette legges også til grunn for søknaden fra Vardø kommune.

Søkers vurdering av verneverdier og naturmangfold
Søknaden gjelder et akutt, tidsavgrenset og offentlig ledet skadefellingsoppdrag. Bruk av løs hund vil være strengt begrenset til det som er nødvendig for å gjennomføre fellingsforsøket.

Bruk av hund kan medføre forstyrrelse for annet vilt, rein og friluftsliv. Vardø kommune vurderer likevel at belastningen vil være begrenset fordi tiltaket er kortvarig, behovsstyrt og knyttet til et konkret skadefellingsoppdrag. Bruk av hund vil kun skje under ledelse av fellingsleder og av personer som er del av oppnevnt skadefellingslag.

Det skal ikke brukes hund på en måte som medfører unødvendig jaging av annet vilt, husdyr eller rein. Dersom bruk av hund vurderes å kunne medføre uforholdsmessig forstyrrelse for verneverdier, dyreliv eller reindrift, skal hund ikke slippes eller bruken skal avbrytes.

Kommunen vurderer at begrenset bruk av hund kan bidra til å gjøre fellingsforsøket mer målrettet og dermed redusere samlet ferdsel og aktivitet i området

Søknad om bruk av drone for lokalisering av bjørn

Vardø kommune søker om nødvendig dispensasjon til flyging med drone innenfor de deler av fellingsområdet som berører Varangerhalvøya nasjonalpark og Persfjorden–Syltefjorden landskapsvernområde. Søknaden gjelder kun flyging som er nødvendig for gjennomføring av skadefellingsoppdraget.

Dronetype
DJI Matrice 4T (74 db)
DJI Mavic 3T

Formålet med droneflygingen er å bistå skadefellingslaget med lokalisering, observasjon og oversikt i forbindelse med skadefelling av bjørn. Drone vil kunne være et viktig hjelpemiddel for å gjennomføre oppdraget på en mer effektiv, målrettet og sikker måte.

Statsforvalteren i Nordland har i fellingstillatelsen gitt fellingslaget adgang til å bruke drone utenfor vei til lokalisering av vilt, forutsatt at dispensasjon fra annet lovverk enn viltressursloven innhentes. Det er samtidig presisert at Statsforvalteren ikke har vurdert

dispensasjon etter verneforskrifter eller annet lovverk som begrenser adgangen til å bruke luftfartøy i verneområder.

Statsforvalteren har videre vurdert at bruk av drone til lokalisering av bjørn vil kunne øke muligheten for å lykkes med fellingsoppdraget, samtidig som dette ikke vurderes å utgjøre en uforholdsmessig ekstra stressbelastning for dyret som skal felles.
Vardø kommune vurderer at droneflyging også kan redusere behovet for omfattende ferdsel i terrenget og bidra til bedre oversikt over store og uoversiktlige områder. Dette vil kunne bidra til å begrense samlet belastning på terreng, naturmangfold og øvrig dyreliv.

Område og perioder for de to søknadene
Søknaden gjelder kun innenfor det fellingsområdet som fremgår av fellingstillatelsen, avgrenset til Vardø kommune, og kun innenfor de deler av området som berører:
• Varangerhalvøya nasjonalpark / Várnjárgga álbmotmeahcci
• Persfjorden–Syltefjorden landskapsvernområde / Biezavuona–Oardduvuona suodjemeahcci

Søknadene gjelder for samme periode som fellingstillatelsen:
• Fra og med 09.07.2026 til og med 16.07.2026.

Dersom fellingstillatelsen trekkes tilbake, endres eller avsluttes tidligere, skal eventuell dispensasjon til droneflyging opphøre tilsvarende.

Behandlingsmåte av nasjonalparkstyret

Da saken angikk en akutt situasjon hvor det var behov for å få lokalisert bjørnen og innledet fellingsforsøket raskt mens situasjonen var fersk, og tiltakene ikke ble vurdert for å være stor risiko for å påvirke verneformålet nevneverdig eller stride mot vernebestemmelsene ble det formidlet en kort dispensasjon i verneområdene, med beskjed om å ettersende skriftlig begrunnelse for tillatelsen påfølgende dag, som erstattet den første.

Vardø kommune tillatelse jfr. unntak fra hundeloven for slipp av hund med vilkår til denne ble vurdert som solid, hvor vilkårene ville forhindre skade på evt. verneverdier i verneområdene v/ naturmangfoldet, forstyrrelse etc. Det gjaldt også vurdering for bruk av drone.

Sak ble behandelt på delegert myndighet fra styret av forvalter.

Vurdering

Saksopplysninger
Saken må vurderes jamfør Naturmangfoldloven og verneforskriften for Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjárgga álbmotmeahcci/ Varenkinniemen

Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjárgga álbmotmeahcci/Varenkinniemen kansalistaras

Formålet med Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjárgga álbmotmeahcci/Varenkinniemen kansalistaras er å bevare et stort i det vesentlige urørt naturområde, tilnærmet fritt for tekniske inngrep, som sikrer biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander. I dette inngår blant annet å bevare den mest arktisk pregete del av fastlands-Norge med spesielle landformer og avsetninger etter istida, et plante- og dyreliv med østlige og arktiske innslag, et kjerneområde for fjellrev og unike samiske kulturminner. I sone A er det avgrenset et særlig viktig myr- og våtmarksområde med stor vitenskapelig betydning som referanseområde og med egenart i form av mange småvann og myrdammer. Området gir leveområder for en rik og variert fauna av våtmarksfugl, også trua arter. Området er svært viktig for sædgås og dverggås.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretakelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Verneforskriftens § 3 sier: relevante vernebestemmelser 5.1 Generelt om ferdsel All ferdsel skal skje varsomt slik at det ikke skjer skade på vegetasjon og kulturminner. Dyrelivet må ikke forstyrres. 7.2 Støy Bruk av motordrevet modellfly o.l. er forbudt. Forvaltningsmyndigheten, jf § 7, kan stille krav til støydemping for strømgeneratorer o.l. Aktiviteten vil kunne forstyrre dyrelivet, og drone er likestilt med modellfly og derav forbudt og krever dispensasjon. I Verneforskriften er det ikke gitt unntak for reglene, og søknad må da vurderes jamfør Naturmangfoldlovens § 48, samt §§ 8-12.

Naturmangfoldloven
Naturmangfoldlovens § 7 sier at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygges på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. • kunnskapsgrunnlaget (§ 8) • føre-var-prinsippet (§ 9) • økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10) • kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver (§ 11) • miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12) Med hjemmel i lovens § 48 kan forvaltningsmyndigheten gjøre unntak fra vernevedtaket dersom det ikke strider mot verneformålet, og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Denne bestemmelsen er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Denne saken er ikke av en slik karakter at den er aktuell etter § 48 bestemmelser om vesentlige samfunnsinteresser eller sikkerhetshensyn. Naturmangfoldloven § 48 er en kan-bestemmelse, som innebærer at det skal foretas en konkret skjønnsmessig vurdering av om det skal gis dispensasjon når vilkårene er oppfylt. Selv om det er hjemmel til å gi tillatelse, kan vernemyndigheten si nei om man ikke ønsker tiltaket. Type aktivitet omfang, miljøvirkningen og nødvendigheten av tiltaket kan ha betydning.

Vurderinger generelt
Forvaltning av ferdet rovvilt skjer etter et annet regelverk enn verneforskriftene, og fellingsforsøk på bjørn blir derfor ikke vurdert å være i strid med verneformålene. Brunbjørn er ikke ansett som en art som forekommer fast på Varangerhalvøya med økologisk funksjon

med funksjonell påvirkning på økosystemet og nisjene av arter og deres påvirkning på hverandre i næringsnettet. Brunbjørn har i den grad den har forekommet fast på halvøya antas til å ha vært utryddet som fast bestand sannsynligvis i opptil 100 år.

Verneforskriften for Varangerhalvøya nasjonalpark og Persfjorden- Syltefjorden landskapsvernområde åpner for jakt jamfør viltlovens bestemmelser.

Naturmangfoldlovens § 48
Vardø kommune har gitt en rekke vilkår for dispensasjon til fellingslaget fra båndtvangen og vilkår og begrensninger for flyging med drone. Forvalter vurderer at det kan gis dispensasjon jamfør Naturmangfoldlovens § 48 da tiltaket neppe vil stride mot verneformålet er påvirke verneområde nevneverdig. Skadefellingsforsøket og bruk av løs hun vil evt. pågå i en kort periode i intensive faser. Bruk av drone vil ha liten påvirkning jamfør vilkårene som settes.

Bruk av offentlig oppnevnt fellingslag med egnede hundeekvipasjer i et begrenset område, og tidsrom forventes ikke å ha nevneverdig påvirkning på verneverdiene. (naturmangfoldloven §§ 9 og 10, jf. også § 12.) Gitt søknaden antas at man kun vil slippe hund i en avgjørende fase av et fellingsforsøk og omfang vil være begrenset. Beste metode vil vanglivis være å gå med sporline ved sporing. Omsøkt dronetyper tilsier at man vil kunne fly høyt og vil trolig være utenfor den mest forstyrrende sone for hekkende fugl på bakken.

Tidliger praksis for bruk av drone

Nasjonalparkstyret har hatt få søknader om bruk av drone, men antall søknader er økende, og man har vært restriktiv ved at det evt. kan flys på dispensasjon utenom hekketid for fugl og utenom kalvingstid for reinen. Den mest sårbare tiden for reinen er over, men kalv er sårbare for hund, noe også sauen er. Dette må fellingslaget avklare med reinbeitedistrikt og beitelag. Det er fortsatt en viktig periode for fugler med nylig klekkede kyllinger. Rovfuglene har de fleste fått ungene på vingene men de vil være uvørne enda og sårbare. I vinter bel det benyttet termisk droen for å telle elg i vinterbeiteområdene i syltefjorddalen naturreservat, med godt resultaet. Virkemiddelet var ressurseffektivt for å få oversikt.

Sametinget har tidligere fått dispensasjon til å fotografere terrenget mht. å «kartlegge» nordsamiske stedsnavn og reisenæringen ved Visit Varanger har ved et tilfelle fått tillatelse til å filme en dag. Søknader om bruk av drone i privat sammenheng avslås. Vi forstår søknaden slik at det er en enganssøknad til å dekke et grunnleggende behov. Det er et enkeltstående tilfelle, men kan ha presedens for føring ved senere saker. Dog virker potensialet for skader på verneverdiene så vidt det settes vilkår for å være begrensede, sett imot effektiviteten det kan gi.

Flyging med drone vil kunne ha forstyrrelses effekter ved støy og forstyrrelse, som kan øke stress nivået hos ulike dyrearter som igjen gjør at de flykter unna området. Området har en rekke trua og sårbare arter, som fjellrev, kongeørn, Havørn joer, lerker, heilo og andre fuglearter etc. Et fåtall er truet og er relativt tallrike. Støy nivå DJI Matrice 4T (74 db)
DJI Mavic 3T (ukjent, men antatt til noe høyere)

Fjellreven er også prioritert art. Vilkår om å ta relevante hensyn for å unngå forstyrrelser vil kunne gis betydning. Det er relevant å stille vilkår til å holde 1000 m avstand til fjellrevhi.

Friluftslivet vil kunne bli forstyrra av dronebruk i et område det i utgangspunktet er forbudt.I nasjonalparken er det forventet fravær av støykilder. Det er relevant å knytte vilkår til å planlegge for å unngå å forstyrre folk i området om mulig, eller unngå forstyrrelse av rovfugl i lufta.

Aktiviteten i området totalt sett jamfør føre-var hensyn er på denne tiden liten i del av området det har vært aktivitet av bjørn nå sist. Det er høysesong for laksefiske og turgåing. Omsøkt periode vurderes som akseptable jamfør naturmangfoldlovens § 10 samlet belastning. På denne tiden av året er det også få av sauene trukket langt inn i nasjonalparken, slik at aktivite vil trolig skje utenom de mest sårbare områdene og da i i utkanten av nasjonalparken.

Forvalter vurderer det som at valg av tidspunkt og plan for flyging med kortest mulig økter er fornuftig mht. valg av beste miljøforsvarlige teknikk og metoder jfr. Naturmangfoldlovens § 12. Naturmangfoldlovens § 11 er lite relevant.

Ved å stilles vilkår til gjennomføringen påvirkes verneområdene minimalt. Flyging på gitte vilkår i aktuelt område, som antas vil bli de mest intensivt beita områdene av sau slik det er beskrevet vurderes ikke for å stride mot verneformålet, eller påvirke verneverdiene nevneverdig og det er hjemmel for tillatelse.

Skadefellingslaget for Vardø kommune vil sannsynligvis ha størst mulighet til å lykkes ved bruk av drone og evt. om nødvendig løs hund ved felling av bjørn. En vellykket felling vil også bidra til skadene stopper opp og normalsituasjon ved aktivitet gjenopprettes i beiteområdene og verneområdene. Innvilgelse av bruk av effektive virkemidler i tidlig fase etter skadepåvisning antas for å ha best effekt Dette har blitt vektlagt ved behandling av søknaden inneldningsvis.

Med hilsen

Geir Østereng
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Vedlegg:
1. 01031-6 Vedtak – unntak fra sikringsreglene for hund ved skadefelling av bjørn i Vardø kommu 429948 1 1.pdf
2. Vedtak - tillatelse til skadefelling av bjørn i Vardø kommune.pdf

Kopi til:

Statsforvalteren i Troms og Finnmark	Postboks 700	9815	VADSØ
Finnmarkseiendommen	Postboks 133	9811	VADSØ
Statsforvalteren i Nordland	Moloveien 10	8002	BODØ
Várjjatnjárga - reinbeitedistrikt 6 v/ Ásllat Niillas Sara Smuk	Rasengveien 2	9840	VARANGERBOTN

PERSFJORD BEITELAG	Indre-Kiberg	9960	KIBERG
Arnt Støme	Indressveien1	9960	KIBERG

VARDØ
KOMMUNE
www.vardo.kommune.no
Vår saksbehandler
Alonza Garbett, tlf. +47 45847771

Vår dato
09.07.2026
Deres dato

Vår referanse
26/01031-6
Deres referanse

SKADEFELLINGSLAG TANA

Vedtak – unntak fra sikringsreglene for hund ved skadefelling av bjørn i Vardø kommune

Vedtak

Vardø kommune gir skadefellingslag unntak fra sikringsreglene for hund, herunder ordinær båndtvang, i forbindelse med gjennomføring av skadefelling av bjørn i Vardø kommune.

Unntaket gjelder bruk av egnet ettersøks- og/eller jakthund i forbindelse med skadefellingsoppdraget som følger av Statsforvalteren i Nordland sitt vedtak datert 09.07.2026, ref. 2026/6013, hvor Vardø kommune er gitt tillatelse til skadefelling av én brunbjørn i Vardø kommune i perioden 09.07.2026 til og med 16.07.2026.

Vedtaket fattes med hjemmel i hundeloven § 9, jf. § 6. Hundeloven § 9 gjør unntak fra reglene om båndtvang og sikring i §§ 4, 6 og 7.

Unntaket gjelder kun innenfor rammene og vilkårene i dette vedtaket.
Vilkår

1. **Unntaket gjelder kun for hund som benyttes av oppnevnte medlemmer av skadefellingslaget i forbindelse med skadefelling av bjørn etter fellingstillatelse.**
2. **Unntaket gjelder kun i perioden 09.07.2026 til og med 16.07.2026, og opphører straks dersom skadefellingstillatelsen opphører, endres, trekkes tilbake eller dersom bjørn felles.**
3. **Unntaket gjelder kun innenfor fellingsområdet som er avgrenset til Vardø kommune, og bare der bruk av hund er nødvendig for gjennomføring av skadefellingsoppdraget.**
4. **Bruk av hund skal etter beste evne rettes mot det individet, i tråd med vilkåret i skadefellingstillatelsen om at fellingsforsøket skal styres til det aktuelle tapsområdet der tapene sist har skjedd og der de eventuelt utvikler seg videre.**
5. **Hunden skal til enhver tid være under forsvarlig kontroll av hundefører. Hundefører skal ha nødvendig erfaring og kompetanse til å føre hund under skadefellingsoppdrag.**
6. **Hund skal ikke slippes dersom det er fare for at den kan jage eller skade husdyr, rein eller annet vilt på en måte som ikke er nødvendig for skadefellingsoppdraget.**
7. **Bruk av hund skal gjennomføres slik at det medfører minst mulig forstyrrelse for annet vilt, husdyr, rein og andre brukere av området.**
8. **Dersom bruk av hund berører rein eller områder med pågående reindriftsaktivitet, skal dette avklares med berørt reindrift så langt situasjonen tillater det.**
9. **Alle som benytter hund i skadefellingsoppdraget skal være kjent med fellingstillatelsen, dette vedtaket og de vilkår som gjelder.**

Vedtakets begrunnelse fremgår av saksutredningen nedenfor.

Vår dato	Vår referanse
09.07.2026	26/01031-6

Med hilsen
Miljø og naturvern

Alonza Garbett
Kommunalsjef TNP

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever derfor ikke signatur

Vennligst merk all videre korrespondanse som omhandler denne saken med: 26/01031

Vår dato	Vår referanse
09.07.2026	26/01031-6

Saksbehandling med begrunnelse for vedtak
Statsforvalteren i Nordland har gitt Vardø kommune tillatelse til skadefelling av én brunbjørn i Vardø kommune. Fellingstillatelsen gjelder i perioden 09.07.2026 til og med 16.07.2026, og fellingsområdet er avgrenset til Vardø kommune. Binne i følge med unger er unntatt fra tillatelsen.

Bakgrunnen for skadefellingstillatelsen er en akutt skadesituasjon. Natt til 9. juli 2026 ble en bjørn observert jagende på sau i Grunnesbukta. Det ble funnet flere kadaver, hvorav åtte søyer ble påvist drept av bjørn etter kadaverundersøkelse gjennomført av Statens naturoppsyn. To sauer var fortsatt i live, men ble avlivet på stedet. Angrepet foregikk på inngjerdet innmark og ble filmet.

Statsforvalteren har vurdert at skadeomfanget er vesentlig, at det foreligger en akutt skadesituasjon, og at skadepotensialet er betydelig ettersom det er sluppet flere hundre sau og lam i området, herunder omkring 300 sau i Persfjord, 200 sau i Sandfjord og 400 sau i Komagvær.

I forbindelse med skadefellingsoppdraget kan det være behov for bruk av egnet hund for å lokalisere, spore eller bistå ved ettersøk av bjørn. Bruk av hund vurderes som et målrettet tiltak for å kunne gjennomføre oppdraget på en effektiv, sikker og dyrevelferdsmessig forsvarlig måte.

Vurdering
Hundeloven har som formål å bidra til et forsvarlig hundehold som ivaretar hensynet til sikkerhet, trygghet, alminnelig ro og orden. Hovedregelen i perioden 1. april til og med 20. august er at hund skal holdes i bånd eller forsvarlig inngjerdet eller innestengt, slik at hunden ikke kan jage eller skade husdyr, rein, hest eller vilt.

Hundeloven § 9 gir unntak fra sikringsreglene i nærmere bestemte tilfeller. Etter bestemmelsen gjelder båndtvang fastsatt i eller i medhold av §§ 4, 6 og 7 blant annet ikke for hund i aktiv bruk som ettersøkshund etter såret eller sykt vilt. Lovdata omtaler også at § 9 bokstav a til f gir unntak fra båndtvangsreglene for hunder når de blant annet brukes i aktiv redningstjeneste, reindrift og jakt.

Kommunen legger til grunn at skadefellingsoppdraget er et særskilt, tidskritisk og offentlig ledet oppdrag. Bruk av hund kan være nødvendig for å lokalisere skadevoldende bjørn, følge spor og sikre en forsvarlig gjennomføring av oppdraget. Unntaket er strengt avgrenset i tid, område og formål, og gjelder kun for oppnevnte deltakere i skadefellingslaget.

Kommunen vurderer at hensynet til effektiv og forsvarlig gjennomføring av skadefellingsoppdraget veier tungt. Samtidig skal hensynet til husdyr, rein, annet vilt, naturmangfold og allmenn ferdsel ivaretas gjennom vilkårene i dette vedtaket.

Etter en samlet vurdering finner Vardø kommune at det kan gis unntak fra sikringsreglene for hund i forbindelse med skadefellingstillatelsen.

Myndighet
Saken er behandlet og avgjort administrativt i medhold av delegert myndighet.

Klageadgang
Vedtaket kan påklages til Statsforvalteren i Troms og Finnmark. Klagefristen er tre uker fra vedtaket er mottatt. Klagen sendes til Vardø kommune, som vurderer saken på ny før den sendes videre til Statsforvalteren. Klagen sendes til Vardø Kommune; postmottak@vardo.kommune.no eller via posten til Kirkegata, 9950 Vardø.

Vår dato 09.07.2026 Vår referanse 26/01031-6

Nærmere opplysninger fremgår av vedlagte oppsett.

Likelydende brev sendt til			
SKADEFELLINGSLAG TANA			

Vår dato 09.07.2026 Vår referanse 26/01031-6

Melding om rett til å klage på forvaltningsvedtak (forvaltningsloven §27 tredje ledd)	
Klagerett (forvaltningsloven §28)	Vedtaket/avgjørelsen kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse i saken.
Hvem kan det klages til: (forvaltningsloven §28)	Klagen fremsettes for Vardø kommune til epostadresse: postmottak@vardo.kommune.no eller postadresse: Kirkegata 4, 9950 Vardø.
Klagefrist: (forvaltningsloven §§29, 30 og 31)	Fristen for å klage er 3 uker fra det tidspunktet underretting er kommet frem til vedkommende part. Det er nok at klagen er postlagt innen fristens utløp. Dersom klagen kommer inn etter fristens utløp vil den bli avvist. Saken kan allikevel bli behandlet om det foreligger særlige grunner for at klageren har oversittet klagefristen.
Rett til å kreve begrunnelse: (forvaltningsloven §§ 24 og 25)	Dersom en part mener at vedtaket ikke er begrunnet, kan det settes fram krav om det. Slike krav må fremsettes innen klagefristens utløp. Klagefristen blir i så fall avbrutt og ny frist begynner å løpe fra den dag begrunnelsen er kommet frem til klager.
Klagens innhold: (forvaltningslovens §32)	Klagens innhold må nevne hvilket vedtak den gjelder, og hvilken endring som ønskes. Klagen skal også være undertegnet av klageren eller hans fullmektig. Klagen bør begrunnes, men er ikke nødvendig.
Utsetting av gjennomføring av vedtaket: (forvaltningslovens § 42)	Vedtaket kan gjennomføres selv om det er påklaget. Klager kan imidlertid anmode om å få utsatt iverksetting av vedtaket inntil klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Statsforvalteren kan på selvstendig grunnlag ta stilling til anmodning om utsatt iverksetting av vedtaket.
Rett til å se sakens dokumenter og kreve veiledning: (Forvaltningslovens §11)	Kommunen har mulighet til å kunne gi nødvendig veiledning for at en part skal kunne ivareta sine interesser. Med noen begrensninger har partene rett til å se dokumentene i saken.
Kostnader ved klagen: (Forvaltningslovens §36)	Det er adgang til å kreve dekning for nødvendige og vesentlige kostnader, f.eks advokatbistand, i forbindelse med klagesaken der vedtaket er endret til gunst for klager. Kravet må være fremsatt innen tre uker etter at underretning om det nye vedtaket er kommet frem til klager.

Statsforvalteren i Nordland

Vår dato:	Vår ref:
09.07.2026	2026/6013
Deres dato:	Deres ref:

VARDØ KOMMUNE
Kirkegata 4
9950 VARDØ

Saksbehandler, innvalgstelefon
Signe Hjellestad Jørgensen, +4775531539

Vedtak - tillatelse til skadefelling av bjørn i Vardø kommune

Statsforvalteren i Nordland viser til søknad fra Vardø kommune om skadefelling av bjørn. Skriftlig søknad ble sendt til Statsforvalteren i Nordland per e-post den 9. juli 2026. Vi viser også til skriftlig søknad om skadefelling av bjørn fra Torhild Gjølme av 9. juli 2026.

Statsforvalteren i Nordland er i brev av 9. juli 2026 oppnevnt som settestatsforvalter i denne saken av Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet.

Vedtak
Statsforvalteren i Nordland gir med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 9 tillatelse til skadefelling av én (1) bjørn i Vardø kommune innenfor nærmere angitte vilkår. Det gis ikke tillatelse til å bruke helikopter. Binne i følge med unger er unntatt tillatelsen.

Fellingstillatelsen gis til Vardø kommune som får ansvaret for å lede gjennomføringen av fellingsforsøket.

Vilkår

1. Fellingsområdet er avgrenset til Vardø kommune.

   Fellingsleder er ansvarlig for at alle som deltar i fellingsforsøket er gjort kjent med avgrensinger og vilkår for fellingstillatelsen.

2. Fellingstillatelsen gjelder felling av én brunbjørn i tidsrommet 09.07.2026 til og med 16.07.2026

3. Fellingsforsøket skal etter beste evne rettes mot skadevoldende individ. Fellingsforsøket skal derfor styres til det aktuelle tapsområdet der tapene sist har skjedd og der de eventuelt utvikler seg videre.

E-postadresse:
sfnopost@statsforvalteren.no
Sikker melding:
www.statsforvalteren.no/melding

Postadresse:
Postboks 1405,
8002 Bodø

Besøksadresse:
Fridtjof Nansens vei 11,
8003 Bodø

Telefon: 75 53 15 00
www.statsforvalteren.no/no

Org.nr. 974 764 687

4. Binner med unger som opptrer sammen er unntatt fra fellingstillatelsen. De tiltak som er mulige for å unngå at binner med unger felles, skal være iverksatt.

5. Rapportering:
    a. Fellingsleder skal gi en kort statusrapport minimum annethvert døgn på e-post til rovvilt.nordland@statsforvalteren.no eller på telefon (ikke SMS) til vakttelefonen 47829091. Meldingen skal inneholde kort oppsummering av aktivitet fra fellingslaget, informasjon om evt. observasjoner av gaupe og evt. funn av nye kadaver. Dersom fellingsforsøk innstilles over flere dager, er det ikke nødvendig med statusrapport før fellingsforsøket evt. starter opp igjen.
    b. Dere skal rapportere på fellingsforsøket i Elektronisk søknadssenter. Lenke til rapporteringen i Elektronisk søknadssenter ligger i det aktuelle fellingsvedtaket på Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no). Rapporten skal sendes inn senest tre uker etter avsluttet fellingsforsøk.
    c. Kommunen skal snarest mulig etter avsluttet fellingsforsøk, og senest innen 01.09.2026, sende inn krav om refusjon av utgifter til Statsforvalteren i Nordland. Dette gjøres i Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter ved bruk av skjema «Refusjon av skadefellingsutgifter for kommuner».
    d. Kommunen skal snarest mulig etter avsluttet fellingsforsøk, og senest innen 01.09.2026, rapportere på bruken av drone. Erfaringer med og omfanget av dronebruken skal beskrives (tidsbruk og områder det er fløyet i). Eventuell bildedokumentasjon skal også deles med Statsforvalteren i etterkant av fellingsforsøket.

6. Tillatelsen gis til Vardø kommune, som er ansvarlig for å oppnevne deltagere på fellingslaget. Det skal oppnevnes en fellingsleder. Kun personer som står på lista over deltakere i fellingslaget kan delta på fellingsforsøket, og slik liste skal sendes til Statsforvalteren før fellingsforsøket starter. Statsforvalteren krever at deltakerne i skadefellingslaget må være registrert som lisensfellingsjeger på bjørn jf. kravene i forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst § 13, medbringe gyldig jegeravgiftskort og våpenkort, samt dokumentasjon for avlagt skyteprøve inneværende år. Hundeførere må også være registrert som lisensjegere. Deltakerne på fellingsforsøket - jegere og hundeførere - skal ikke være siktet eller under etterforskning, dømt eller ilagt forelegg for brudd på naturmangfoldloven, viltressursloven eller våpenloven, eller forskrifter hjemlet i disse. Alle medlemmer av fellingslaget som deltar i fellingsforsøket skal ha kopi av dette brevet og være kjent med vilkårene for fellingstillatelsen.

7. Oppnevnte jegere plikter å utøve fellingsforsøket på en dyrevelferdsmessig forsvarlig måte som ikke utgjøre en fare for mennesker, husdyr eller eiendom jf. viltressursloven § 21. Ved felling av bjørn skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf. forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst.

8. Med hjemmel i forskrift om forvaltning av rovvilt § 9 gir Statsforvalteren fellingslaget adgang til å bruke drone utenfor vei til lokalisering av vilt, forutsatt dispensasjon fra eventuelt annet lovverk enn viltressursloven, som begrenser denne adgangen. Medlemmer av fellingslaget kan benytte motorkjøretøy langs eksisterende traktorveier/kjørespor for å komme inn i

skadefellingsområdet. Dette forutsetter at eventuelle andre nødvendige tillatelser innhentes. Førere av kjøretøy må kunne vise til at de er medlemmer av oppnevnte skadefellingslag. Vi gir ikke tillatelse til å bruke luftfartøy eller motorkjøretøy for å forfølge bjørn eller for å avlede bjørnens oppmerksomhet fra jegeren. Det skal rapporteres på dronebruken i henhold til vilkår 5 d).

9. Fellingsforsøket skal skje med minst mulig forstyrrelse av annet vilt og minst mulig skade og ulempe for naturmangfoldet.

10. Felling eller forsøk på felling av rovvilt skal umiddelbart meldes til Statsforvalteren på dette nummeret: 478 29 091. Den som feller dyr skal kunne fremvise felt dyr for Statens naturoppsyn for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materialet, og skytter skal kunne påvise fellingsstedet etter anmodning fra Statens naturoppsyn, politiet eller Statsforvalteren.

11. Dersom det løsnes skudd mot rovvilt og dyret forlater plassen, så plikter skytter å forvisse seg om påskutt dyr er truffet eller ikke. Dersom dyret vurderes skadeskutt, plikter de ansvarlige å gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Ved skadeskyting av rovvilt skal skytter uten opphold underrette Statsforvalteren og nærmeste politimyndighet. Statsforvalteren avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk. Generelt for ettersøk gjelder bestemmelsen i rovviltforskriften § 17.

12. I tråd med rovviltforskriften § 9 kan felling og forsøk på felling i henhold til denne bestemmelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett jf. viltressursloven § 33. Bjørn som blir felt på denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt vilt uten nærmere samtykke fra forvaltningsmyndighet. Felt bjørn skal behandles på en slik måte at byttets verdi ikke forringes unødig.

13. Når felt bjørn er ivaretatt, flådd og nødvendige prøver er tatt, skal den fraktes til ØFAS (Øst-Finnmark Avfallsselskap) i Tana for destruksjon. Utgiftene skal faktureres Statsforvalteren i Nordland.

14. Statsforvalteren i Nordland kan til enhver tid endre ett eller flere av vilkårene, eller trekke tilbake fellingstillatelsen.

Grunnlaget for avgjørelsen

Lovgrunnlag, kvote for betinget skadefelling og regional forvaltningsplan

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9.

Betinget skadefelling er vedtak med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd b) om felling av enkeltindivider av rovvilt for å stanse eller forhindre skader på husdyr, tamrein eller annen eiendom. Rovviltforskriften § 9, gir Statsforvalteren myndighet til å fatte vedtak om iverksetting av skadefelling innenfor kvote for betinget skadefelling fastsatt av rovviltnemnd, jf. rovviltforskriften § 8 eller Miljødirektoratet, jf. § 13.

I vurderingen av om det skal iverksettes felling, skal Statsforvalteren drøfte skjønnskriteriene i rovviltskrifta § 9, andre ledd bokstav a til d:

a) Områdets betydning som beitemark
b) Skadenes omfang og utvikling
c) Potensialet for framtidige skader
d) Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

En skadefellingstillatelse skal være rettet mot bestemte skadegjørende individ, og vedtaket skal være begrenset til tid, rom og antall dyr.

Hovedmålsetningen i norsk rovviltforvaltning er todelt, jf. rovviltforliket av 2004. Den todelte målsetningen sier at Norge skal ha en forvaltning som totalt sett bidrar til å dempe konfliktene og motvirke utrygghet, og samtidig ha en politikk som sikrer overlevelsen til alle de store rovviltartene i norsk natur. Den differensierte forvaltningen innebærer i hovedsak at man skal skille rovdyr og beitedyr i tid og rom. Konkret innebærer dette at man har opprettet forvaltningssoner for de ulike rovviltartene, A og B-områder i Troms- og Finnmark.

Rovviltnemnda i region 8 fastsatte i vedtak av 6. mai 2026 en kvote på seks (6) bjørner for betinget skadefelling i region 8 og samarbeidsområdet med region 7 i perioden 01.06.2026-15.02.2027. Vedtaket ble påklaget, og rovviltnemnda har oversendt klagene til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse. Kvoten er så langt ikke belastet med uttak gjennom skadefelling eller annen irregulær avgang.

Kunnskapsgrunnlaget og bestandsstatus for bjørn
De siste opplysningene om bestandssituasjonen for brunbjørn fremgår i NINA-rapport 2760 «*DNA-basert overvåking av brunbjørn i Norge i 2025*».

Det nasjonale bestandsmålet for brunbjørn er 13 årlige kull. Bestandsmålet for region 8 Troms og Finnmark er på 6 årlige kull. Antall ungekull som fødes hvert år estimeres med bruk av en modell som baserer seg på innsamlet DNA-materiale fra hunnbjørner. I 2025 ble det beregnet at det ble født 3,4 kull i Troms og Finnmark. Dette er under det fastsatte bestandsmålet. Ifølge «NINA Rapport 2760 «*DNA-basert overvåking av brunbjørn i Norge i 2025*», ble det i 2025, gjennom innsamlede DNA-prøver, registrert 185 bjørner innenfor landegrensene til Norge, 80 av disse var hunnbjørner. I region 8 ble det registrert 76 bjørner, 38 hanner og 38 hunner. I Troms ble det registrert 5 bjørner, hvorav to hunner og tre hanner.

Basert på kunnskap om utbredelsen av bjørnebestanden i Finnmark og avstanden fra den kjente binnefronten er det stor sannsynlighetsovervekt for at det er snakk om en hannbjørn.

Det har ikke vært noen kjent avgang av bjørn i Finnmark så langt i 2026. I 2025 ble det felt tre bjørner i region 8, hvorav alle tre ble felt i Sør-Varanger kommune. I de senere årene har det vært en hardere avskyting i den svenske bestanden av brunbjørn.

Søknaden og bakgrunn for saken

Natt til 9. juli ble beitebruker oppringt av politiet om at en bjørn var observert jagende på sau i Grunnesbukta. Da beitebruker kom til området ble det funnet flere kadaver, hvorav åtte søyer er påvist drept av bjørn ved kadaverundersøkelse gjennomført av Statens naturoppsyn. To av sauene var fortsatt i live, men ble avlivet på stedet. Bjørneangrepet ble filmet og angrepet foregikk på inngjerdet innmark.

Statsforvalteren har mottatt søknad om skadefelling fra både beitebruker og fra Vardø kommune. I søknadene opplyses det om at flere hundre sauer er sluppet i området. Både beitebruker og kommune mener det haster å få tatt ut bjørnen.

Statsforvalterens vurderinger

Statsforvalteren må vurdere prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8–12 for tiltak som kan virke inn på naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven § 7. I tillegg må vi vurdere vilkår a–d i rovviltforskriften § 9.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1):
«L*ovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskers virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur*.»
I Forvaltningsplan for rovvilt i region 8 fremgår regionale forvaltningsmål for store rovdyr og delmål for å nå hovedmålsetningene. Ett av delmålene er å sørge for effektivt uttak av rovvilt som representerer skadepotensiale i B-områder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid veies opp mot andre viktige samfunnsinteresser jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Statsforvalteren vurderer at uttak av én bjørn i Vardø kommune, ikke vesentlig vil påvirke bestandsmåloppnåelsen eller det genetiske mangfoldet hos bjørn i region 8.

Etter naturmangfoldloven § andre ledd fremgår det at det ved vedtak etter bestemmelsens første ledd bokstav b) bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Statsforvalteren legger til grunn at vurderingen av dette beror på flere forhold, blant annet ut fra hvilke grense (kvote) som er satt for uttaket og hvilke andre trusselfaktorer bestanden er utsatt for.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i § 8 til § 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. § 8. Statsforvalteren viser til at vedtaket blant annet baserer seg på sist tilgjengelig kunnskap om bjørnens bestandssituasjon og utvikling i Norge; det vises til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3.

Avgangen av voksen brunbjørn skjer i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling. Når det gjelder effekten av dette sammenholdt med andre påvirkninger, foreligger det betydelig kunnskap om den samlede belastingen brunbjørnebestanden blir utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10. Brunbjørnebestanden er ikke begrenset av tilgjengelig areal. Det er ikke registrert sykdom på brunbjørn i Norge. Det er kjent at ungedødelighet hos brunbjørn er høy, blant annet på grunn av infanticid (ungedrap). Det forekommer også sporadiske påkjørsler. Det foreligger altså få andre store trusselfaktorer for arten.

Vi vurderer at uttak av én bjørn i Vardø ikke vil påvirke økosystemet negativt i vesentlig grad, jf. naturmangfoldlovens § 10. Det er knyttet vilkår til gjennomføring av skadefelling for å unngå vesentlig skade på naturmangfoldet, jf. § 12.

«Føre-varprinsippet», jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til anvendelse i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Statsforvalterens syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Områdets betydning som beitemark
Skadeområdet ligger innenfor B-område for bjørn, og langt unna A-området. De påviste skadene har oppstått på inngjerdet innmark. Kommunen opplyser om at det i det aktuelle beiteområdet er sluppet omkring 300 sau i Persfjord, 200 sau i Sandfjord og 400 sau i Komagvær. Statsforvalteren legger til grunn at området har stor betydning som beitemark.

Skadenes omfang og utvikling
Vi viser til beskrivelse av skadesituasjonen lenger opp i brevet. Den 9. juli ble det påvist åtte søyer drept av bjørn på inngjerdet innmark. Angrepet ble også filmet. Vi vurderer at skadenes omfang er vesentlig og at det dreier seg om en akutt skadesituasjon.

Potensialet for fremtidig skade og muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak
Det er sluppet flere hundre sau og lam i skadeområdet og ut fra skadesituasjonen vurderer vi at skadepotensialet er betydelig, jf. rovviltforskrifta § 9 annet ledd bokstav b og c. Det er fortsatt tidlig i beitesesongen og dermed få forebyggende tiltak som kan forventes å ha god effekt dersom det kommer bjørn inn i beiteområder og forårsaker tap. Erfaringer fra tidligere år viser at tapene kan bli store selv om det prioriteres ressurser til utvida tilsyn for å forsøke å forebygge tap. Statsforvalteren anser det ikke hensiktsmessig eller praktisk mulig å gjennomføre andre forebyggende tiltak som i tilstrekkelig grad kan forhindre skade, jf. rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav d.

Konklusjon
Statsforvalteren vurderer at det er grunnlag for å innvilge søknad om skadefelling av én (1) bjørn innenfor nærmere avgrenset område og tidsrom som fremgår av vilkårene for tillatelsen. Vi vektlegger at fellingsforsøket rettes mot områder med ferske tap forårsaket av bjørn. Vardø kommune er ansvarlig for fellingsforsøket.

Økonomiske rammer for fellingstillatelsen
Deltakere på kommunalt skadefellingslag vil motta godtgjøring for fellingsforsøket i samsvar med rovviltforskriften § 9a. Budsjettrammen skal sikre at deltakerne kan få godtgjøring i den perioden det er sannsynlig at skadefellingsforsøket kan føre til felling av riktig individ. Fellingsleder har fortsatt ansvaret for å avslutte fellingsforsøket når skadefellingsperioden er over eller det ikke lenger er sannsynlig at skadefellingsforsøket kan lykkes.

Det fastsettes ramme for utbetaling av godgjøring på **inntil kr 90 000,-**. Maksimal døgnsats per jeger er kr 1 910,-. For personell som deltar få timer i løpet av et døgn, benyttes timesats 1 910 / 7,5 timer = 254,-. I tillegg til døgnsats/timesats, skal det beregnes feriepenger og arbeidsgiveravgift som også dekkes innenfor den fastsatte rammen.

Godtgjøring for eventuell beredskapsvakt eller beredskapsmidler faller utenfor godtgjøringsordningen. Likeledes faller godtgjøring for bruk av hund, innkjøp, forsikring og utgifter ved hundehold utenfor ordningen.

Deltakere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere, jf. rovviltforskriften § 15. Registrering som lisensjeger skjer på Jegerregisteret.

Videre fastsettes det en ramme på **inntil kr 35 900,-** til dekking av direkte og dokumenterte kostnader utenom godtgjøring, jf. forskriften § 9. Dette gjelder for eksempel kjøreutgifter for bil, snøscooter, båt, nødvendig overnatting etc.

De økonomiske rammene er absolutt. Dersom det er ekstraordinære omstendigheter som gjør at fellingen ikke kan gjennomføres innenfor den økonomiske rammen, må kommunen ta kontakt med Statsforvalteren og avtale dette i forkant.

Kommunen er regnskapsførende enhet og fører regnskap basert på rapporter/timelister fra fellingsleder. Statsforvalteren yter etter mottatt krav fra kommunen tilskudd til dekning av utbetalt godtgjøring og dekking av direkte utgifter innenfor fastsatte rammer.

Motorferdsel og bruk av drone

I søknad om tillatelse til skadefelling har Vardø kommune også søkt om tillatelse til bruk av drone, helikopter og nødvendig motorferdsel for å skaffe tilstrekkelig oversikt over området.

Vi viser til viltressursloven § 5 og Bernkonvensjonen som forbyr bruk av luftfartøy eller motorkjøretøy utenfor vei til lokalisering av vilt under jakt. Statsforvalteren kan ved vedtak om skadefelling av rovvilt i medhold av rovviltforskriften § 9, sette til side de regler som ellers gjelder i viltloven om felling/jakt- og fangstmetoder. Etter Bernkonvensjonen artikkel 9 kreves en konkret vurdering i det enkelte tilfellet dersom man skal gjøre unntak fra dette forbudet. Det er en forutsetning at unntak skjer for ett av formålene som er angitt i artikkel 9 nr. 1 første til femte strekpunkt, at det ikke er noen annen tilfredsstillende løsning og at unntaket ikke vil være skadelig for vedkommende bestands overlevelse. Skadefelling av bjørn er jf. artikkel 9 nr. 1, andre strekpunkt et tiltak for å forhindre alvorlig skade på husdyr og tamrein. Statsforvalteren har vurdert at skadefellingen ikke er skadelig for bjørnebestandens overlevelse, og vi har vurdert at skadefelling er eneste tilfredsstillende løsning. I dette tilfellet vurderer vi at bruk av drone til lokalisering av dyret vil kunne øke muligheten for å lykkes med fellingsoppdraget, samtidig som det ikke vil utgjøre en uforholdsmessig, ekstra stressbelastning for dyret som skal felles. Vi vurderer det derfor som riktig å sette til side forbudet mot bruk av drone. Medlemmer av fellingslaget kan benytte motorkjøretøy langs eksisterende traktorveier/kjørespor for å komme inn i skadefellingsområdet. Dette forutsetter at eventuelle andre nødvendige tillatelser innhentes. Førere av kjøretøy må kunne vise til at de er medlemmer av oppnevnte skadefellingslag. Vi gir ikke tillatelse til å bruke luftfartøy eller motorkjøretøy for å forfølge bjørn eller for å avlede bjørnens oppmerksomhet fra jegeren.

Våpen skal være forsvarlig nedpakket under kjøring, jf. § 22-8 i våpenforskriften.

Vi finner det ikke riktig å gi et lokalt fellingslag tillatelse til bruk av helikopter i fellingsforsøket. I denne sammenhengen presiserer vi at skadefellingsforsøket skal rettes mot områder med ferske skader.

Vi gjør oppmerksom på at fellingsområdet omfatter verneområder. Statsforvalteren presiserer at vi ikke har vurdert dispensasjon etter motorferdselloven, verneforskrifter eller etter eventuelt annet lovverk som begrenser adgangen til å bruke luftfartøy eller motorkjøretøy utenfor vei til lokalisering av vilt. Dette krever avveininger av andre hensyn som Statsforvalteren ikke har myndighet til å vurdere. Myndigheten til å dispensere etter motorferdselloven ligger til kommune, og i verneområder også til verneområdeforvaltningen. Den enkelte som skal bruke luftfartøy (for eksempel drone) til lokalisering av vilt, plikter å forvisse seg om at nødvendige tillatelser, sertifikater og erfaring foreligger før virkemidlene tas i bruk.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker etter mottatt brev. En eventuell klage skal angi hvilket vedtak det klages på, og den er eller de endringene som ønskes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren i Nordland, postboks 1405, 8002 Bodø/ sfnopost@statsforvalteren.no.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Signe Hjellestad Jørgensen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Torhild Gjølme
Statsforvalteren i Troms og Finnmark Statens hus 9815 VADSØ

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre

Postadresse
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse
Damsveien 1
9800 Vadsø

Kontakt
Sentralbord: +47 78 95 03 00
Direkte: +47 78 95 03 59
sftfpost@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvoya

Arnt Støme
Indressveien1
9804 VADSØ

Saksbehandler Geir Østereng **Vår ref.** 2026/7865-3 432.3 **Deres ref.** **Dato** 09.07.2026

Dispensasjon til motorferdsel på barmark - Komagdalen - sauedrift – Varangerhalvøya nasjonalpark - Arnt Støme m.fl.

Vi viser til deres søknad av 2 juli 2026 angående kjøring med ATV, el-sykkel og elmoped på definerte kjørespor i forbindelse med sauedriften.

Delegert vedtak
Med hjemmel i verneforskriften for Varangerhalvøya nasjonalpark § 3 punkt 6.3 c, gis personer nevnt i liste under tillatelse til motorferdsel på barmark **med ATV / elmoped/ el-sykkel** langs følgende fire eksisterende kjørespor i barmarkssesongen **2026**:

1. Langs eksisterende kjørespor fra **Finnelva vest for Komagelva til "Veis ende"**
   (UTM-koordinat på sluttpunkt 36 W 397183 7798966).
2. Langs eksisterende kjørespor fra **Komagvær til Dalajohka**
   (UTM-koordinat på sluttpunkt 36 W 401*063* 7798298) (før bæresvak myr).
   - **1 tur under sauesankingen utover dette til Hubehytta, fra endepunkt i Dalajohka på kjørespor merket blått i kart.**
3. Langs eksisterende kjørespor fra **Komagvær til "Politihytta" / Stømes hytte**
   (avstikker fra spor nr. 2, UTM-koordinat på sluttpunkt 36 W 402754 7797176).
4. Langs eksisterende kjørespor fra **Komagvær til Slaktefjell**
   (UTM-koordinat på sluttpunkt 36 W 404180 7798521).

Ortofoto 1.Dalajohka – nytt endepunkt for dispensasjonstrase til Dalajoka fra og med 2023 (grønt punkt), stopp før man kjører ut på myra før elva Dalajohka. Endepunkt flyttet for å spare kjørespor på myr med dårlig bæreevne. (gjelder dispensasjonen til Dalajohka)

Tillatelsen er gyldig på følgende vilkår:
Denne tillatelsen gjelder for Arnt og Dag Støme samt samarbeidende bruk i Skallelv v/ Torhild Gjølme for ATV LE 8729, elektrisk moped og el.sykkel EY1867. Reg. nummer for kjøring må meldes inn for elmoped før kjøring. Endringer av reg. nummer må meldes inn før kjøring. Dette på e-post til sftfpost@statsforvalteren.no , vis til sak 2026/7865.

- Tillatelse må medbringes under kjøring og fremvises ved kontroll. Tillatelse gjelder inntil to kjøretøy – ved bruk av kjøretøy hvor reg. nummer ikke er oppgitt i søknad eller annet registreringsnummer må dette sendes inn før dispensasjonen tas i bruk.
- Kjøringen skal skje hensynsfullt, og slik at fuglelivet, dyrelivet og rein i området ikke forstyrres.
- Tillatelsen gjelder nødvendig person- og godstransport i jordbruksnæring, jamfør beskrivelse i denne saken.
- Kjøringen skal skje hensynsfullt, og slik at fuglelivet, dyrelivet og reinflokker i området ikke forstyrres.
- Nasjonalparkstyret kan kreve rapport for å få oversikt over omfanget av kjøringen det enkelte året. Søker må føre rapport v/ kjørelogg på når og hvor det kjøres i 2027. (til forvaltningsplanarbeidet). Denne må sendes til oss etter at sauesankingen er ferdig.
- Ved brudd på vilkårene kan tillatelsen trekkes tilbake. Brudd på vilkårene for tillatelsen kan medføre brudd på vernebestemmelsene og vil i så fall rutinemessig bli vurdert jamfør retningslinjene for brudd på vernebestemmelsene.

Kart over traseer det gis tillatelse. Røde kjøretraseer har ikke begrensning på antall turer, men til formål. Blå kjøretrase har begrensning på en tur under sankingen. Se Ortofoto 1 på side 2 for detaljer for endepunkt tillatt kjøretrase til «Dalajohka».

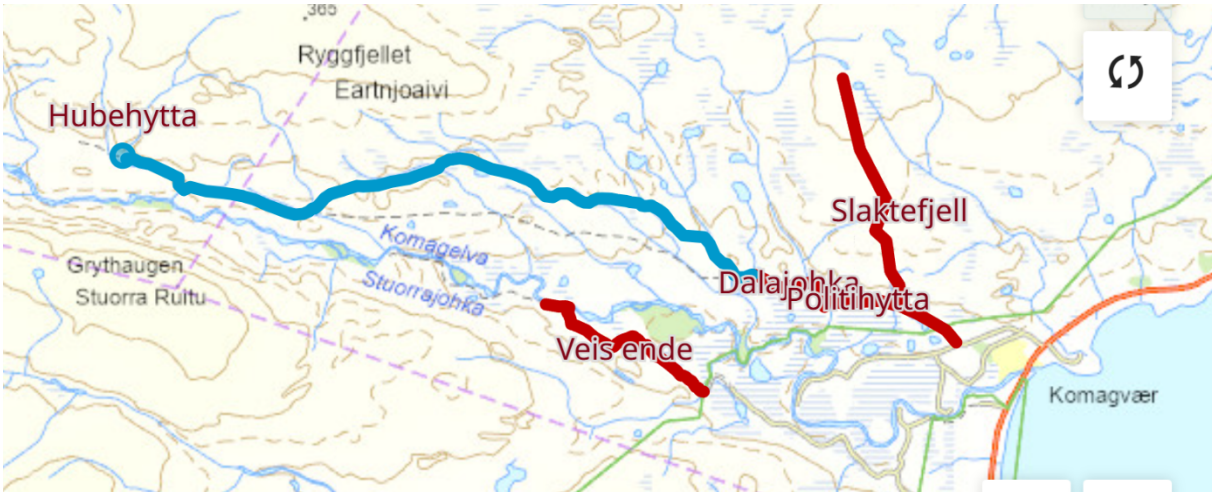

Kjøretrase til Hubehytta merket blå.

Med hjemmel i verneforskriften for Varangerhalvøya nasjonalpark § 3 punkt 6.1 og Naturmangfoldlovens §§ 9 og 12 om føre-var hensyn og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder innvilges søknad til Hubehytta kun delvis, med en tur i sankingen.

Traseen går i et sårbart område for vegetasjon og dyreliv, med kjørespor over noen myrpartier med svakt bærelag. Kjøresporet har vært i ferd med å gro igjen, men befaring i 2023 tilsier at det er tatt mer i bruk igjen. Sporingsdata på sau fra 2024 og 2023 har vist at det årlig er noen sauer i området øverst i Komagdalen på høsten.

Sanking og tilsyn til fots vurderes som den beste miljøforsvarlige teknikk ved normal situasjon. Det vises til klagesak med endelig vedtak av Miljødirektoratet 6.5.2024.

Dersom det fortsatt er konkrete observasjoner av sau ved Hybia og ovafor i sankeperioden i oktober etter benyttet tur, har søker mulighet til å kontakte nasjonalparkforvalter for å vurdere dispensasjon til enkelttur opp for å frakte folk/ hund opp for å sanke ned sauene, som avklart praksis i nasjonalparkstyret, nevnt lenger ned i saken.

Klagerett
Vedtaket eller del(er) av det kan påklages til Miljødirektoratet av en part eller annen med rettslig klageinteresse, innen tre uker fra vedtaket er mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Varangerhalvøya nasjonalparkstyre, jf. forvaltningsloven § 32.

Behandling av saken

Søknaden

 Det søkes om dispensasjon for motorisert ferdsel i Varangerhalvøya nasjonalpark langs følgende traseer/kjørespor i Komagdalen.

- 1. Traktorvei vest Finnelva - Veisendehytta
- 2. Traktorvei øst Holmvann - Slaktfjellet
- 3. Traktorvei øst Holmvann - Politihytta
- 4. Traktorvei øst Holmvann - Komagdalen - Hybia
- For alle traseer søkes det om bruk av ATV / elmoped / el-sykkel

Bruk av el-moped erstatter motorsykkel tidligere.

- Kjøring foretas av saueeierne i Komagdalen av; Arnt og Dag Støme og v/ Torhild Gjølme.

Søker oppgir det er svært viktig å kunne kjøre opp til Hybia-hytta, slik man hadde dispensasjon for tidligere. Man har tidligere levert dokumentasjon på at sau går helt øverst i komagdalen via logg fra gps fra sauer. Kjøringen går etter de samme kjøresporene som reindrifta og Statens naturoppsyn bruker, og sporene er en etablert traktorvei og er ikke i ferd med å gro igjen. Heller motsatt, det kan være opptil 10 atv samtidig i arbeid og flytting og samling av rein. Forstyrrelse og slitasje i terrenget fra en dispensasjon til jordbruket vil være ubetydelig i forhold.

Behandlingsmåte
Saken er behandlet av Nasjonalparkforvalter på delegert myndighet gitt av Varangerhalvøya Nasjonalparkstyre i styresak ST 26/2024, punkt 2 a). Forvalter delegeres forvaltningsansvar til å treffe vedtak i saker på vegne av styret: 2.Behandle søknader etter verneforskriftens øvrige spesifiserte dispensasjonsbestemmelser og etter naturmangfoldloven § 48: a. når vedtaket innebærer fornying av tidligere dispensasjon som er gitt av nasjonalparkstyret eller arbeidsutvalget dersom forutsetningene for tillatelsen er tilnærmet uendret.

Praksis for dispensasjon i sauenæring i Komgdalen ble drøftet ved arbeid med forvaltningsplan i styremøte februar 2026. For øvrig er det lang praksis for å gi dispensasjon på etablerte kjørespor i området.

Regelverket
Søknaden er behandlet etter verneforskriften for Varangerhalvøya nasjonalpark og naturmangfoldloven (NML). Motorferdselloven gjelder i tillegg, men den har kommunen myndighet på.

Bruk av el-sykkel behandles også da det har blitt avklart at el-sykkel vurderes som motorisert kjøretøy i verneområder og må vurderes etter vernebestemmelsenes bestemmelser for motorferdsel.

Verneforskriften
Varangerhalvøya nasjonalpark er vernet fordi den representerer et stort og tilnærmet urørt naturområde. Parken skal bevare den mest arktisk pregete delen av fastlands-Norge, med spesielle landformer og avsetninger etter istida, et plante- og dyreliv med østlige og arktiske innslag, et kjerneområde for fjellrev, og unike samiske kulturminner.
Verneverdiene er nærmere beskrevet på www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvoya.

Forskriftens § 3 punkt 6.1. gir et generelt forbud mot motorferdsel:
"Motorferdsel i nasjonalparken er forbudt på land og vann, og i lufta under 300 meter."
I § 3 punkt 6.2 gis det en del direkte unntak fra dette forbudet, mens § 3 punkt 6.3 åpner for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til en del kjøreformål.

Kjøringen som søkes om, kommer inn under § 3 punkt 6.3 bokstav c, som sier at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:
"Bruk av traktor eller annet lett motorkjøretøy på barmark i forbindelse med husdyrhold etter eksisterende kjørespor avmerket i forvaltningsplanen etter § 5." Det er tidligere praksis for å kunne få dispensasjon til bruk av el-sykkel, ATV, moped og motorsykkel.

Dette er en såkalt «spesifisert tillatelsesbestemmelse», som nasjonalparkstyret *kan* gi tillatelse til. I Miljødirektoratet sin veileder «Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter M106-2014» presiseres det at selv om et omsøkt tiltak er innenfor rammen av en spesifisert tillatelsesbestemmelse, må det likevel foretas en selvstendig vurdering av om dispensasjon skal gis. Videre presiseres det at når forskriftene bruker formuleringen "*kan gi tillatelse til*" betyr ikke det at forvaltningsmyndigheten skal gi dispensasjon, men at forvaltningsmyndigheten kan vurdere om en søknad gir grunnlag for å gi tillatelse.

Etablert praksis og forvaltningsplan
Forvaltningsplanen for Varangerhalvøya nasjonalpark er under utarbeidelse, og det er har vært praksis for å innvilge tillatelse til å kjøre på de nevnte traseene siden etablering av vernet. Unntaket har vært til Hybia/ Hubehytta i site periode. Praksis inntil 2025 var at det kunne gis tillatelse dit om sau var observert i sankinga i forkant, da måtte det tas kontakt med forvalter for dispensasjon. For øvrig ved spesielle tilfeller. Dette standpunktet ble endret av styrer i februarmøte 2026 hvor forvaltningsplan var på agendaen.

Søker dokumenterte med hjelp av gps-bjeller for 2023 og 2024 at sau går helt øverst i utkanten av beiteområdet i Komagdalen, og kjøresporet er tatt mer i bruk av andre aktører som reindrift og SNO, og status er at kjøresporet ikke gror igjen lenger. Fjellrevbestanden i området er betydelig styrket siden 2020, og en tur/retur på kjøresporet ved sanking ansees ikke for å true bestanden, eller forverre kjøresporet. Et reelt behov for å kjøre dit er påvist ved erfaring og dokumentasjon.

Ved arbeid med forvaltningsplanen vedtok nasjonalparkstyret i sak 9/26 Arbeid med forvaltningsplaner…
Angående bruk av ATV i sauenæring i Komagdalen åpnes for en tur opp til Hubehytta på det brukte kjøresporet, da det nesten årlig befinner seg sau her på høsten jamføring sporingsdata for sau fra eier. Det er dyr som må kunne sankes ned. Enstemmig vedtatt.

Saken er drøftet med styreleder.
Det stilles krav til føring av rapport v/ kjørelogg for når det er kjørt hvor, som skal sendes inn, da opplysningene er relevant kunnskapsgrunnlag for forvaltningsplanarbeidet og totalbelastning i området.

I 2019 uttalte Reinbeitedistrikt 6 seg til tilsvarende gitt tillatelse i 2019, hvor Reinbeitedistriktet oppgir at man ikke ønsker at det gis dispensasjon fra politi hytta til Dalajohka da distriktet i barmarksperioden har rein hele denne tiden i dette området. Uttalelsen ble referert i sak RS 49/19 i nasjonalparkstyremøte 2.9.2019, som tok uttalelsen til orientering.

Naturmangfoldloven
Naturmangfoldlovens § 7 sier at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygges på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

Påvirkning på naturmiljøet
Det er kjent at kjøring med motorisert kjøretøy på barmark kan ved både syn og lyd virke forstyrrende på dyre- og fugleliv, og på andre ikke-motoriserte brukere av området. Kjøring med firehjuling på barmark kan gi skader på planteliv og terreng, som det kan ta lang tid før forsvinner. Dette gjelder spesielt i fuktige områder, og særlig på myrer, langs bekker og langs elver. Begrenset kjøring langs allerede eksisterende kjørespor har imidlertid mindre konsekvenser enn kjøring utenfor eksisterende spor, og vil ikke øke den samlete belastningen nevneverdig. Motorsykkel vurderes som mer skånsomt enn ATV pga. lavere marktrykk. Kjørespor til Hybia har et parti som er bæresvakt på myr og fast dispensasjon til å kjøre til utkanten av beiteområdet med ATV vil bidra til å forringe vegetasjon og gi økte forstyrrelser i området. Dette kan tas hensyn til ved vilkår i tillatelsen.

El-sykkel har mindre marktrykk og setter lite spor og egner seg bedre for denne type bruk. Elmoped som det søkes om i år, istedenfor motorsykkel vurderes som et mer miljøtilpasset virkemiddel med lavere støy.

På bakgrunn av dette mener nasjonalparkforvalter at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om mulige virkninger på naturmiljøet gitt at det kjøres på oppgitt kjørespor, og dermed kommer ikke naturmangfoldlovens § 9 («føre-var-prinsippet») til anvendelse slik tillatelsen gis. Omfanget av kjøringen vil komme frem av innlevert rapport for kjøring.

Vurdering av om tillatelse skal gis
Nasjonalparkforvalter vurderer at Støme m.fl. har et behov for den omsøkte kjøringen med ATV, motorsykkel eller el-sykkel i forbindelse med sitt sauehold til traseene man har praksis for å innvilge tillatelse på. Ut i fra vurderingene om at man antar kjøringen er såpass begrenset i omfang at den ikke vil påvirke naturmiljø eller samlet belastning nevneverdig jfr.

Naturmangfoldlovens § 10, mener nasjonalparkforvalter at nødvendig kjøring langs deler av eksisterende kjørespor i forbindelse med person- og godstransport i jordbruksnæring kan tillates.

Søker har rapportert at det ble kjørt 20 - 30 turer på østsiden av dalen og 15 - 20 på vestsiden i 2020. Omfanget av kjøring vurderes basert på rapporten som relativt omfattende og tilstanden på kjøresporene er relevant å følge med på mht. om dispensasjonen med omfang av kjøring nå bidrar til å forringe verneområdets tilstand og om dispensasjon skal avgrenses til begrenset antall turer per år. Særlig kjøresporet fra Dalajohka til Hybia er det grunn til å hente inn mer kunnskap om mht. hvem som benytter pga. bæresvake partier i myr, og tegn til økt bruk de siste årene.

Bruk av el-sykkel i næringssammenheng a inntil 25 km/t vurderes for å ha begrenset betydning relatert til forsterkning eller forverring av kjørespor og kommer i en annen kategori enn ATV og el-moped uten støy og kjørespor. Det er kun søkt om å el-sykle på kjøresporene.

Det har ikke vært praksis for å gi tillatelse til å kjøre ATV, moped til Hybia siden ca. 2013. Det er sjelden at det observeres sau så langt oppe i dalen, men levert dokumentasjon viser at det skjer nesten årlig på sensommer/høst. Det er mulig å gå via veis ende på østsiden av dalen for tilsyn, krysse hengebrua og drive dyra ned til fots ved normalsituasjon. El-sykkel er et nyttig hjelpemiddel i så måte.

Forvalter vurderer at det ikke er aktuelt å pålegge søker utgifter for tiltak som forhindrer eller begrenser skader på naturmiljøet (naturmangfoldloven § 11).

Så lenge motorferdselen på barmark i dette tilfellet begrenses til nødvendig kjøring med lett kjøretøy i forbindelse med person- og godstransport i jordbruksnæring langs deler av eksisterende kjørespor, og det ikke benyttes flere kjøretøy enn strengt tatt nødvendig, som er oppgitt til to ATV, vurderer nasjonalparkforvalter dette som en miljøforsvarlig driftsmetode i henhold til naturmangfoldloven § 12. Dette gjelder også el-moped og el-sykkel.

Nasjonalparkstyret følger imidlertid med på tilstanden på eksisterende kjørespor i nasjonalparken. Dersom det oppstår nye kjøreskader, eller gamle kjøreskader forverres, kan det få betydning for behandlingen av fremtidige søknader om barmarkskjøring på kjøresporene for brukergruppene.

Presisering av tillatelsens omfang
Tillatelsen gjelder kun for *nødvendig person- og godstransport i jordbruksnæring*. Landbruks- og matdepartementet og Direktoratet for naturforvaltning har tolket denne ordlyden (i motorferdselloven § 4 c) til å omfatte:

- ren *uttransport* av materiell inklusive saltsteiner mv.
  (dette bør imidlertid gjøres på vinterføre)
- kjøring av materiell og mannskap i forbindelse med *sanking*
  (dvs. nedsanking om høsten)
- *gjeting* (i den begrensete betydningen ”aktiv flytting av dyrene fra et sted til et annet”)

I forbindelse med denne fortolkningen blir det presisert at for *sanking* og *gjeting* kan motorkjøretøy kun nyttes for transport av materiell og mannskap fram til et utgangspunkt for slik aktivitet.

Ordinært *tilsyn* (definert som visuell kontroll av at dyrene er til stede der de skal være og er friske) skal skje hyppig, minst en gang per uke, og defineres av fagmyndighetene ikke som nødvendig kjøring. Dersom dette skulle være tillatt, ville det medført store mengder motorferdsel på barmark.

Siden verneforskriften er strengere enn motorferdselloven, er det følgelig ikke aktuelt å tillate motorferdsel til flere formål innenfor en nasjonalpark enn utenfor. Nasjonalpark-styret tillater derfor ikke kjøring i forbindelse med ordinært *tilsyn*. Det er kun kjøring for *uttransport* av materiell, *sanking* og *gjeting*, etter definisjonene ovenfor, som er tillatt på de angitte traseene i tillatelsen.

Søknad vurderes for å være innenfor rammen for dispensasjonsgjemmelen, dispensasjon vurderes som nødvendig og jamfør tidligere praksis, og med de begrensinger for teknikk og avgrensede traseer som er definert strider ikke vedtaket mot vernebestemmelsenes formål eller vil påvirke verneformålet vesentlig.

Kjøring på trase opp til Hybia med ATV, elmoped uten begrensning av antall turer vil kunne påvirke verneformålet vesentlig negativt da kjøresporet her har partier som er bæresvake, og kjøringen kan også bidra til økte forstyrrelser i området på arter eller friluftsliv. Traseen går gjennom minst et myrparti som tåler ATV-kjøring og el-moped dårlig. Samtidig er det et konkret behov for en tur i sankingen, som er vektlagt. Kjøresporet som er aktuelt benyttes av andre, og en tur har liten betydning ved slitasje.

Kjørelogg for kjøring til Hybia/ Hubehytta må fylles ut før kjøring (ettersendes i signert versjon per post), og det må rapporteres etter endt sesong på antall turer benyttet til de aktuelle stedene.

Ved andre konkrete ekstraordinære behov kan det vurderes utenom.

Med hilsen

Geir Østereng
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Kopi til:

Finnmarkseiendommen	Postboks 133	9811	VADSØ
Statsforvalteren i Troms og Finnmark	Postboks 700	9815	VADSØ
Várjjatnjárga - reinbeitedistrikt 6 v/ Ásllat Niillas Sara Smuk	Rasengveien 2	9840	VARANGERBOTN
Vardø kommune	Postboks 292	9951	VARDØ
Statens naturoppsyn Vadsø			

Kjørelogg

Dalajohka til Hubehytta - blå trase

KJØRESEDDEL – 2026/7865

Kjøreseddelen er **kun** gyldig sammen med nasjonalparkstyrets vedtak i saken.

Før start på hver tur skal dato og signatur påføres i tabellen under.

Det **skal** brukes kulepenn/tusj som ikke kan viskes vekk

Kjørelogg som er stemplet og signert av forvalter er gyldig. (ettersendes i post)

	Dato	Navn Blokkbokstaver og Signatur
1. tur		

Fra: Østereng, Geir[]
Sendt: 21.07.2026 15:41:00
Til:
'paapeder30@gmail.com';'janvegar.e@gmail.com';'orjannergaard@gmail.com';'gunnarnoste@hotmail.com';'richard_r_s@hotmail.com';'jodikkanen@gmail.com';'janylund1@gmail.com';'saapmii@gmail.com';'bernhardsen_@hotmail.com';'gallavaraster@gmail.com';'jorgensenmarkus@hotmail.com';'putte.andreassen@icloud.com';Eirin Pleym;'janatle.ananiassen@gmail.com';'jan.ittelin@gmail.com';'larshh68@hotmail.com';'salg@autosalg-as.no';rolf arne sundquist;geireri@online.no[paapeder30@gmail.com;janvegar.e@gmail.com;orjannergaard@gmail.com;gunnarnoste@hotmail.com;richard_r_s@hotmail.com;jodikkanen@gmail.com;janylund1@gmail.com;saapmii@gmail.com;bernhardsen_@hotmail.com;gallavaraster@gmail.com;jorgensenmarkus@hotmail.com;putte.andreassen@icloud.com;eirin.pleym@vadso.kommune.no;janatle.ananiassen@gmail.com;jan.ittelin@gmail.com;larshh68@hotmail.com;salg@autosalg-as.no;rolf0206@yahoo.no;geireri@online.no]
Tittel: Informasjon til elgjegere som skal jakte elg i Varangerhalvøya nasjonalpark m.fl. 2026

Til
Elgjaktledere

Jaktvald i Varangerhalvøya nasjonalpark m.fl.

Se vedlegg for info om motorferdsel ved elgjakt i verneområder 2026.

Med vennlig hilsen / Dearvuođaiguin/ Ystävällissii tervheissii

Geir Østereng
Nasjonalparkforvalter/ álbmotmeahccehálddašeaddji/ Kansalistarhaan valvooja
Tlf. 78 95 03 89/ mobil 41470437
www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvoya
https://varangerhalvoya.no/
https://www.facebook.com/NasjonalparkVarangerhalvoya

Persfjorden-Syltefjorden landskapsvernområde / Biezavuona-Oardduvuona suodjemeahcci
Syltefjorddalen naturreservat / Oarddu luondumeahcci
Ytre syltevik naturreservat
Sandfjordneset Naturreservat

Varangerhalvøya nasjonalpark

Várnjárgga álbmotmeahcci

Varenkinniemen kansalistaras

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre

Postadresse
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse
Damsveien 1
9800 Vadsø

Kontakt
Sentralbord: +47 78 95 03 00
Direkte: +47 78 95 03 59
sftfpost@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvoya

Jaktledere elgjaktlag v/ adresseliste

Saksbehandler Geir Østereng **Vår ref.** 2026/8324-1 432.3 **Deres ref.** **Dato** 21.07.2026

Informasjon til elgjaktlag i Varangerhalvøya nasjonalpark med tilliggende verneområder 2026 - motorferdselregler

Elgjakta er snart her!

Her er info til dere som skal jakte elg i Varangerhalvøya nasjonalpark, Syltefjorddalen naturreservat eller Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde m.fl.

Lokal forvaltning
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre er et lokalt forvaltningsorgan for de overnevnte samt Sandfjordneset naturreservat og Ytre syltevika naturreservat. Områdene har eget regelverk ved forskrift.

Vernebestemmelser som angår elgjegere
Verneforskriftene for verneområdene finner dere på www.lovdata.no ved å søke på ”Varangerhalvøya”. Det som angår mest er kjøring med motorkjøretøy. I Syltefjorddalen naturreservat er også skogen fredet.

I utgangspunktet er all motorferdsel forbudt, både i nasjonalparken, landskapsvernområdet og i naturreservatene. I nasjonalparken og landskapsvernområdet kan det gis tillatelse til ”bruk av beltegående «elgtrekk» eller annet lett terrengkjøretøy eller luftfartøy til uttransport av elgslakt.” (verneforskriftens § 3 punkt 6.3 d).

Naturreservat har et strengere vern enn nasjonalpark. Utfrakt av felt elg i Syltefjorddalen naturreservat må skje uten motorisert ferdsel. Når det gjelder andre regler i verneområdene, skal selvsagt leirslagning, rasting og bålfyring foregå så skånsomt som mulig. Søppelet tas med hjem igjen. Sporløs ferdsel er viktig for ivaretakelsen av naturen og områdenes karakter.

I Syltefjorddalen anbefales ferske jaktlag å kontakte fjorårets jaktlag, for råd og tips hvordan man får ut dyra av naturreservatet og over elva etc.

Henting av elg som felles innenfor nasjonalparken
Om det er reelt behov for bruk av ATV eller elgtrekk for å hente ut elg fra verneområdene, må det vært innhentet tillatelse fra nasjonalparkstyret på forhånd før kjøring.

Nasjonalpark	Varangerhalvøya nasjonalpark / Várnjárgga álbmotmeahcci
Naturreservat	Syltefjorddalen naturreservat / Oarddu luondumeahcci, Ytre syltevik naturreservat, Sandfjordneset Naturreservat
Landskapsvernområde	Persfjorden-Syltefjorden landskapsvernområde / Biezavuona-Oardduvuona suodjemeahcci

Flere elgvald har områder med våtmyr og sårbar vegetasjon. Elgen må fraktes uten at det oppstår nye kjørespor. Ved felling av svært store dyr i vått terreng må man vurdere om de bør tas i to vendinger for å unngå skade på marka.

Nasjonalparkstyret har utlån av transportbrett. De har mindre marktrykk og setter mindre spor i myr. Vi disponerer 5 Canadapulken til de elgjaktlag som ønsker det for uttransport av slakt ut av bæresvakt område. Mange blir overrasket over hvor lett det er å dra ut slakt med brett.

Disse kan benyttes til å dra elg fra ulendt og vått terreng til nærmeste kjørespor eller evt. etter atv/ elgtrekker om motorkjøretøy er nødvendig. Jaktlag med stor andel myr og areal innenfor verneområdene prioriteres for utlån.

I Syltefjorddalen Naturreservat og Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde bør man være forberedt på bruk av andre metoder enn motorkjøretøy. Her er to vald og et transportbrett hver kan avtales hentet hos Båtsfjord kommune.

For å være sikker på at dere får svar i tide, må vi ha søknad om motorferdsel i god tid før jakta. Noen har allerede søkt. Oppgi om lån av transportbrett er aktuelt.

I noen jaktfelt felles elgene hovedsakelig utenfor verneområdene, selv om grensene overlapper. **Søknaden må inneholde følgende opplysninger**
* Til Varangerhalvøya nasjonalparkstyre
* Feltnavn, jaktleder og kommune
* kvote
* Hvilken type kjøretøy som evnt. skal benyttes for henting av felt elg
* Om det er ønskelig å låne transportbrett for utfrakt av elg fra våte områder

Søknaden sendes til *Varangerhalvøya nasjonalparkstyre* på e-post til:
sftfpost@statsforvalteren.no

Mer informasjon på nett
Dere kan også se grensene til verneområdene på www.nordatlas.no , (under menyen ”Natur”).

Brosjyre om nasjonalparken finner du på :
https://www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvoya/publikasjoner

Mer informasjon om verneområdene fins på www.varangerhalvoya.no
Se jaktfeltkart i vedlegg.

Ta gjerne kontakt ved spørsmål: Tlf. : 78 95 03 89 / 41470437 e-post:
geir.ostereng@statsforvalteren.no

Vi ønsker dere skitt jakt!

Med hilsen

Geir Østereng
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Adresseliste Jaktlag

Båtsfjord felt 1-Syltefjorddalen nedre 1.periode(*)	Pål Pedersen	paapeder30@gmail.com
Båtsfjord felt 1-Syltefjorddalen nedre 2.periode	Jan Vegar Ernstsen	janvegar.e@gmail.com
Båtsfjord felt 2-Syltefjorddalen øvre 1.periode(*)	Ørjan Nergaard	orjannergaard@gmail.com
Båtsfjord felt 2-Syltefjorddalen øvre 2.periode	Gunnar Andre Noste	gunnarnoste@hotmail.com
Nesseby felt 17-Skoarrojohka(*)	Richard Roska Store	richard_r_s@hotmail.com
Nesseby felt 18-Eametoaivi/Kjerringhaugen	Jo Dikkanen	jodikkanen@gmail.com
Nesseby felt 19-Suovvejohka/Bergeby øst(*)	Jan Yngve Lund	janylund1@gmail.com
Nesseby felt 21-Gohppejohka(*)	Kjell Ivar Mathisen	saapmii@gmail.com
Vadsø-Vardø felt 1-Goaivbæski(*)	Lene Aronsen	bernhardsen_@hotmail.com
Vadsø-Vardø felt 2-Æimenbæ(*)	Morten Gallavara	gallavaraster@gmail.com
Vadsø-Vardø felt 3-Flintelva	Markus Henrik Jørgensen	jorgensenmarkus@hotmail.com
Vadsø-Vardø felt 5-Østervann	Stein Jonny Andreassen	putte.andreassen@icloud.com
Vadsø-Vardø felt 6-Jålma(*)	Eirin Pleym	eirin.pleym@vadso.kommune.no
Vadsø-Vardø felt 8-Vinikka(*)	Jan Atle Ananiassen	janatle.ananiassen@gmail.com
Vadsø-Vardø felt 10-Sabelhaugen	Jan Ittelin	jan.ittelin@gmail.com
Vadsø-Vardø felt 11-Skallelv 1.periode	Lars Helge Henriksen	larshh68@hotmail.com
Vadsø-Vardø felt 11-Skallelv 2.periode	Torbjørn Bernhardsen	salg@autosalg-as.no
Vadsø-Vardø felt 1-Vardø 1.periode	Rolf Sundquist	rolf0206@yahoo.no
Vadsø-Vardø felt 1-Vardø 2.periode(*)	Geir Øivind Eriksen	geireri@online.no

Kopi til:

Vardø kommune	Postboks 292	9951	VARDØ
Vadsø kommune	Postboks 614	9811	VADSØ
Unjárgga gielda - Nesseby kommune	Rådhus	9840	VARANGERBOTN
Båtsfjord kommune	Hildberggt. 18	9990	BÅTSFJORD
Finnmarkseiendommen	Postboks 133	9811	VADSØ
Statsforvalteren i Troms og Finnmark	Postboks 700	9815	VADSØ
Statens Naturoppsyn			

Vedlegg

Jaktlag drar elgoksen på transportbrett ut av ei myr i Komagdalen til nærmeste tørre kjørespor. (Foto: Jaktlaget Slettvold).

Kart. Jaktfelt i 2026. Grønn strek angir grense på verneområdene.

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre

Postadresse
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse
Damsveien 1
9800 Vadsø

Kontakt
Sentralbord: +47 78 95 03 00
Direkte: +47 78 95 03 59
sftfpost@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvoya

BÅTSFJORD JEGER OG FISKEFORENING
Postboks 295
9991 BÅTSFJORD

Saksbehandler Geir Østereng **Vår ref.** 2026/7885-4 432.3 **Deres ref.** **Dato** 14.07.2026

Dispensasjon til bruk av drone - overvåkning av anadrom laksefisk - midtveisevaluering – pukkellaskovervåkning - Syltefjordelva innen Syltefjorddalen naturreservat og Varangerhalvøya nasjonalpark

Vi viser til søknad fra Båtsfjord jeger og fiskeforening 06.07.2026 v/ Per- Arne Jørgensen.

Melding om vedtak
Jamfør Naturmangfoldlovens § 48 innvilges dispensasjon fra verneforskriften for Syltefjorddalen naturreservat og Varangerhalvøya najsonalpark til å benytte drone for å telle anadrom laksefisk i Syltefjordelva i anadrom strekning, pukkellaksovervåkning. Fra Ordo til munningen ved sjøen. Det innvilges tillatelse til å fly, ta av og lande med drone i naturreservatet jfr. kart 1 i nederste del i Syltefjorddalen naturreservat, samt i nasjonalparken langs vassdraget.

I nederste del kan det flys en gang i uken jfr kart 1.

I øverste del i naturreservatet / nasjonalparken fra veikulpen til Ordo kan det flys inntil 2 ganger i juli og 3 ganger i september.

Vilkår

- Tillatelsen gjelder flyging i omsøkt periode 14.07 – 30 september 2026.
- Tillatelsen gjelder jfr. kart 1 og jfr. tillatelse forøvrig.
- Flyger skal ha godkjennelse fra luftfartsmyndighet til å fly aktuell dronetype og forholde seg til sikkerhetsregler for bruk av drone mht. avstand til flyplass og krav til tillatelse, personvern og begrensninger for høyde.
- Områder hvor rovfugl og andre fuglearter observeres skal unngås. Dersom rovfugl viser tegn til aggressiv atferd overfor dronen skal flygingen avsluttes. Unødig forstyrrelse av annet dyreliv som for eksempel svaner, ender etc. skal unngås.
- Dette brevet skal medbringes i felt i tilfelle kontroll.

- Jamfør innspill til tilsvarende søknad tidligere fra reinbeitedistrikt 6 skal det tas hensyn til eventuelle rein i området.

- Det skal tas hensyn til evt. forstyrrelse av friluftsutøvere, og flyging skal være så kort som mulig. I nasjonalparken og naturreservatet forventes stillhet. Dog kan man legge til grunn at når man står ved elva, hører man ikke dronelyd like godt som ellers pga. lyden fra elva.

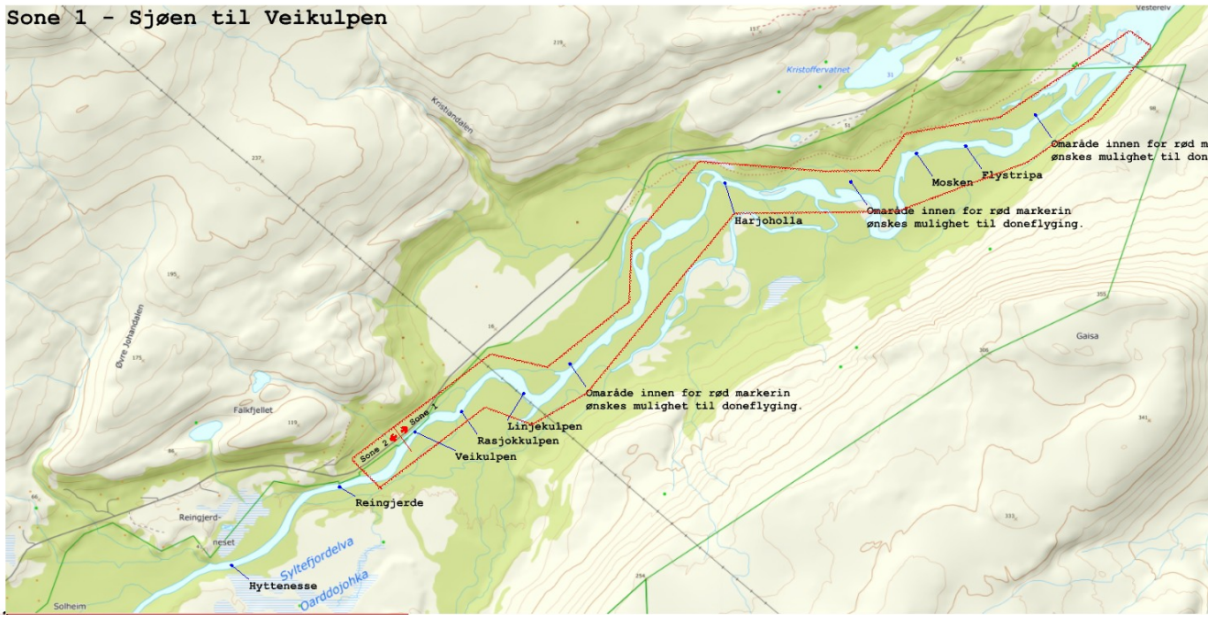

Kart 1. rødt omriss viser sone det tillates å fly, ta av og lande i Syltefjorddalen naturreservat.

Klageadgang
Nasjonalparkstyret vedtak kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jamfør forvaltningslovens §§ 28 og 29. Klagen skal være skriftlig og begrunnet, og sendes via nasjonalparkstyret jamfør forvaltningslovens § 32.

Søknaden
Båtsfjord jeger og fiskeforening søker om tillatelse til å fly drone i Varangerhalvøya nasjonalpark og Syltefjorddalen naturreservat der Syltefjordelva renner innen verneområdene, det vil kun bli droneflyging over elven.

Formålet med droneflygingen er registrering av laks ved midsesongevaluering og sesongslutt samt registrere overvåkning om det kommer pukkelaks i nedre del av elven.

Søker oppgir at man forstår viktigheten av å bevare nasjonalparkens regler for droneflygning og vil ta hensyn til dyreliv og folk som ferdes i området.

Det søkes tillatelse til følgende:
· Per-Arne Jørgensen og Ketil Pettersen

Kart (i saken) viser nedre del av elven, der planlegger man å fly 1 gang i uken.
Når det gjelder resten av elven fra veikulpen og opp til Ordo regner man med 2 ganger i juli og 2-3 gang i august/september 2026.

Behandlingsmåte
Saken er behandlet av Nasjonalparkforvalter på delegert myndighet fra Varangerhalvøya Nasjonalparkstyre.

Forvalter er delegert myndighet fra Nasjonalparkstyret til å vurdere kurante saker jamfør Naturmangfoldlovens § 48, i styremøte ST13/2016. I dette tilfellet dispensasjon hvor det er praksis for tilsvarende sak som er behandlet av styret tidligere. Det er praksis fra tidligere ved at drone ble tillatt brukt ved overvåkning av Pukkellaks i elva.

Naturmangfoldloven og verneforskrifter
Vurderingen er gjort etter verneforskriftene for *Syltefjorddalen naturreservat*, *samt Naturmangfoldloven* (NML).

Syltefjorddalen naturreservat
Formålet med fredningen er å bevare et tilnærmet urørt elvenært lauvskogsområde samt en sidedal med kalkrasmark med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser.

Området har særskilt vitenskapelig betydning som referanseområde og er egenartet i form av en frodig vier- og høgstaudeskog nær den arktiske skoggrensen, med en rekke arter som her har sin absolutte nordgrense eller ligger i utkanten av sitt utbredelsesområde. Reindalen har spesiell kalkvegetasjon med fastlands-Europas eneste kjente primærlokalitet for varangervalmue.

Ivaretakelse av naturgrunnlaget er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne nyttes til reindrift.

Varangerhalvøya nasjonalpark

Formålet med Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjárgga álbmotmeahcci/Varenkinniemen kansalistaras er å bevare et stort i det vesentlige urørt naturområde, tilnærmet fritt for tekniske inngrep, som sikrer biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander. I dette inngår blant annet å bevare den mest arktisk pregete del av fastlands-Norge med spesielle landformer og avsetninger etter istida, et plante- og dyreliv med østlige og arktiske innslag, et kjerneområde for fjellrev og unike samiske kulturminner.

I sone A er det avgrenset et særlig viktig myr- og våtmarksområde med stor vitenskapelig betydning som referanseområde og med egenart i form av mange småvann og myrdammer. Området gir leveområder for en rik og variert fauna av våtmarksfugl, også trua arter. Området er svært viktig for sædgås og dverggås.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretakelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse.

Området skal kunne brukes til reindrift. Verneforskriftens § 3 sier: relevante vernebestemmelser 5.1 Generelt om ferdsel All ferdsel skal skje varsomt slik at det ikke skjer skade på vegetasjon og kulturminner. Dyrelivet må ikke forstyrres. 7.2 Støy Bruk av motordrevet modellfly o.l. er forbudt. Forvaltningsmyndigheten, jf § 7, kan stille krav til støydemping for strømgeneratorer o.l. Aktiviteten vil kunne forstyrre dyrelivet, og drone er likestilt med modellfly og derav forbudt og krever dispensasjon. I Verneforskriften er det ikke gitt unntak for reglene, og søknad må da vurderes jamfør Naturmangfoldlovens § 48, samt §§ 8-12.

Verneverdiene er nærmere beskrevet for de to områdenme i kongelig resolusjon på.

Vurdering etter verneforskriftene.

I naturreservatet, er ikke bruk av modellflyging med motor forbudt og her kreves i utgangspunktet ikke dispensasjon fra vernebestemmelsene, så lenge dronen tar av og lander utenfor naturreservatet. Dette da å ta av og lande med luftfartøy er forbudt, og krever tillatelse. I saken er det vurdert at det kan være praktisk å kunne ta av og lande i naturreservatet, gitt hensikten med flygingen. I hekkeperioden for fugl kan også dronebruk bidra til å skade fuglelivet, som da er forbudt, og man må ha en tillatelse til å bruke drone i den perioden. En rekke arter har fugleunger og er sårbare. Forstyrrelser krever dispensasjon.

Verneforskriften sier;

2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er fredet mot skade og ødeleggelse. Nye dyrearter må ikke innføres.

Det er ikke gitt spesifisert eunntaks bestemmelser i noen av verneforskriftene
Verneforskriftenes generelle unntaksbestemmelse er opphevet, og de aktuelle verneforskriftene vurderes daetter Naturmangfoldlovens § 48.

Forvaltningsplan er i prosess, men del som angår praksis for tillatelse til bruk av drone er ikke ferdig. Det er da relevant å se til tidligere praksis i tilsvarende saker, noe vi har i dette tilfellet. I 2023 ble det vurdert av nasjonalparkstyret at man kunne gi tillatelse til bruk av drone relatert til kartlegging og bekjempelse av pukkellaks, og effekt av fella samt til å se om fella var ideelt plassert relatert til hvor pukkellaksen oppholdt seg i elva.

Det vurderes til at drone også vil være et nyttig overvåkningstiltak ved kortvarig bruk i midtveisevaluering for å se hvor mye laks som er gått opp i elva, relatert til elvas bestandsmål.

Naturmangfoldloven
Naturmangfoldlovens § 7 sier at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygges på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

Med hjemmel i lovens § 48 kan forvaltningsmyndigheten gjøre unntak fra vernevedtaket dersom det ikke strider mot verneformålet, og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Denne bestemmelsen er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Denne saken er ikke av en slik karakter at den er aktuell etter § 48 bestemmelser om vesentlige samfunnsinteresser eller sikkerhetshensyn.

Vurdering

Påvirkning ved støy
Forvalter vurderer at forstyrrelsen vil være forbigående og begrense seg til et dalføre. Syltefjorddalen naturreservat har en populær fiskeelv. Det pågår enkelt friluftsliv ved laksefiske langs elva i naturreservatet hele sommeren. Støy er ikke nevnt i verneforskriften.

Ved bruk av drone vil det være noe støy oppi luften som kan høres på bakken. Dette kan være forstyrrende for friluftsliv eller dyreliv, og særlig fugl som hekker i området. Det antas at naturreservatet har hyppigst forekomst av fugl. Disse er allerede påvirket av utøvelsen av fisket.

Påvirkning på reindriften
Kalvingstiden for rein er overstått, men reinen kan bli forstyrret av drona. Sonen det er omsøkt å fly i er over selve elva og tiltaket ansees ikke for å nevneverdig betydning for reindrift. Vilkår om at det skal tas hensyn til rein på beite vil tilsi at man skal unngå å fly i områder med ansamlinger av rein.

Påvirkning på friluftslivet
Ved å informere laksefiskerne om at drone benyttes for å overvåke pukkellaks i elva når det er nødvendig unngås konflikt med friluftslivet. Omfanget er relatvit lite.

Påvirkningen på dyrelivet, planteliv og skog
Det er nå litt uti hekketida og dronebruk kan forstyrre hekkende fugl. Dronen vil dog passere områdene 2-3 ganger i uka og støy og fysisk forstyrrelse vil være forbigående. Hekkende fugl er ikke kartlagt langs elva, men vi forventer ikke at det er mange hekkende fugl nærmest elva, som også har mye ferdsel av fiskere og skiftende vannstand.

Elva er relativt hurtigflytende og det er få større områder hvor vannet går sakte som fugl gjerne oppsøker. Ender og rovfugl er aktuelle artstyper som kan bli forstyrret, men kun for kort tid. Det kan forventes at det er fugl i området langs elva som må ta hensyn for å unngå unødige forstyrrelser. Man bør vente med å fly i områder hvor det er større ansamlinger av fugl, til fuglen har forflyttet seg til andre områder. Eventuelle hekkeplasser for rovfugl bør unngås.

Tiltaket vil ikke påvirke planteliv eller skogen.

Effekten av tiltaket jamfør naturmangfoldlovens § 8 vurderes som god.

I de aktuelle områdene er det lite aktivitet med drone – da bruk av luftfartøy er forbudt -om man skal ta av og lande. Det er ikke gitt tillatelser til bruk av drone i naturreservatet foruten til overvåkning av pukkellaks. Naturmangfoldlovens § 9 samlet belastning er lite aktuell.

Jamfør naturmangfoldlovens § 10 samlet belastning, er det vektlagt at det er liten annen aktivitet eller gitte dispensasjoner med betydning for verneformålene av denne type. Praksis i tilsvarende saker er at flyging tillates en dag per område. Dvs. kortvarige forstyrrrelser.

Naturmangfoldlovens § 11 vurderes som lite aktuell, og § 12 om de beste miljøforsvarlige teknikker vurderes som ivaretatt, gitt at man tar de nødvendige hensyn gitt i vilkår. Bruk av drone vurderes som en bedre teknikk enn helikopter da de avgir mindre støy.

Saken vurderes for å ha begrenset presedens da det er gitt dispensasjon til noe tilsvarende formål før i samme elv. Krav om rapport vil bidra til å evaluere bruk av drone ved midtveisevaluering.

Vurdering om tillatelse kan gis
Forvalter kommer til at bruk av drone til formålet overvåkning av pukkellaks ikke vil påvirke verneformålet eller true naturmiljøet nevneverdig og at det kan gis dispensasjon jamfør Naturmangfoldloven § 48, til å benytte drone.

For å avgrense flygingen i deler av området vises til kart i vedtaket nederst i elva.

Omfanget med å fly noen turer vurderes som lavt og forstyrrelser vil være kortvarig og forbigående. Drone er et effektivt verktøy for å få oversikt over områder med pukkellaks i elva, og man ser også ansamlinger av annen fisk. Store ressurser benyttes for å bekjempe pukkellaksen og det er relevant å overvåke hva som går opp i elva.

Pukkellaksen er en fremmed art som kan være til skade for økosystemet i elvesystemet, og som bør bekjempes på en effektiv måte.

Fordelene ved bruk av drone i skjøtselssammenheng i elva vurderes som større enn eventuell ulemper.

Med hilsen

Geir Østereng
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Kopi til:

Statsforvalteren i Troms og Finnmark	Postboks 700	9815	VADSØ
Båtsfjord kommune	Hildberggt. 18	9990	BÅTSFJORD
Finnmarkseiendommen	Postboks 133	9811	VADSØ
Várjjatnjárga - reinbeitedistrikt 6 v/ Ásllat Niillas Sara Smuk	Rasengveien 2	9840	VARANGERBOTN
Statens naturoppsyn			

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre

Postadresse
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse
Damsveien 1
9800 Vadsø

Kontakt
Sentralbord: +47 78 95 03 00
Direkte: +47 78 95 03 59
sftfpost@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvoya

Lars Helge Henriksen

Saksbehandler Geir Østereng **Vår ref.** 2026/8393-3 432.3 **Deres ref.** **Dato** 14.08.2026

Dispensasjon motorferdsel ATV - frakt av felt elg - jaktfelt Skallelv 1.periode - Lars Helge Henriksen - 2026 - Varangerhalvøya nasjonalpark

Vi viser til søknad fra Lars Helge Henriksens elgjaktlag.

Saken er behandlet av nasjonalparkforvalter, som i sak 13/2013 i Varangerhalvøya nasjonalparkstyre er delegert myndighet til å fatte vedtak i saker som behandles etter verneforskriftenes spesifiserte dispensasjonsbestemmelser om ferdsel.

Vedtak

Med hjemmel i verneforskriften for Varangerhalvøya nasjonalpark § 3 punkt 6.3 d gis **jaktlaget til Lars Helge Henriksen** tillatelse til **en** tur med ATV per felte elg – oppad begrenset til 2 turer i jaktperiode 1 - 2026. På snødekt og frossen mark kan snøskuter benyttes som alternativ.

Dispensasjonen gjelder innen årets elgjakttid for jaktfeltet i periode 2.

Tillatelsen gjelder ikke for kjøring med Volvo feltvogn, eller annen bil eller traktor.

Vilkår for tillatelsen:

- All kjøring må foregå på mark med god bæreevne.
- Kjøring i fuktige områder hvor kjøretøyet synker ned i underlaget er ikke tillatt. Søker oppfordres til å benytte transportbrett som hjelpemiddel til uttransport ved fellinger i de aller våteste områdene.
- Eksisterende kjørespor skal benyttes hvis det finnes i det aktuelle området.
- Tillatelsen omfatter ikke rydding av skog/kratt.

- Kjøringen kan utføres av jaktleder eller jegere som er registrert på jaktlaget hos FEFO på det tidspunktet som elgen er felt.

- Jaktlag skal **innen 12 timer** rapportere inn fellinger med fellingsposisjon innenfor verneområdene på sms til nasjonalparkforvalter og Statens naturoppsyn på tlf. 41470437 / 98041906 / 95038207.

- Ved mangelfull rapportering risikerer jaktlaget å ikke få dispensasjon til å bruke ATV for å frakte felt elg ut senere.

- Jaktlaget er forpliktet til å rette seg etter eventuelle anvisninger fra SNO når det gjelder kjørerute.

- Kjørelogg skal fylles ut før kjøring.

- Transportbrett utlånes. Gi dette til Torbjørn Bernhardsens jaktlag når

  kvoten er fylt eller jaktperioden er ferdig.

Klageadgang
Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jamfør forvaltningslovens §§ 28 og 29. Klagen skal være skriftlig og begrunnet, og sendes via nasjonalparkstyret jamfør forvaltningslovens § 32.

Behandling

Søknaden
Det søkes på vegne av eget jaktlag, tillatelse til eventuelt å hente ut felt elg fra nasjonalparken med ATV i årets jakt. Ved felling av dyr i vått område ønseks lån av transportbrett. Kvote er 2 dyr.
Søker skal jakte i første periode.

Regelverket
Søknaden er behandlet etter verneforskriften for Varangerhalvøya nasjonalpark og naturmangfoldsloven (NML). Motorferdselloven gjelder i tillegg, men den har kommunen myndighet på.

Verneforskriften
Formålet med vernet er beskrevet i verneforskriftens § 2, hvor det i paragrafens første ledd står:

”Formålet med Varangerhalvøya nasjonalpark er å bevare et stort og i det vesentlige urørt naturområde, tilnærmet fritt for tekniske inngrep, som sikrer biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander. I dette inngår blant annet å bevare den mest

arktisk pregete del av fastlands-Norge med spesielle landformer og avsetninger etter istida, et plante- og dyreliv med østlige og arktiske innslag, et kjerneområde for fjellrev og unike samiske kulturminner"

Verneverdiene er nærmere beskrevet på www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvoya.

Forskriftens § 3 punkt 6.1. gir et generelt forbud mot motorferdsel:

"Motorferdsel i nasjonalparken er forbudt på land og vann, og i lufta under 300 meter."
I § 3 punkt 6.2 gis det en del direkte unntak fra dette forbudet, mens § 3 punkt 6.3 åpner for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til en del kjøreformål, blant annet:
«d) Bruk av beltegående «elgtrekk» eller annet lett terrengkjøretøy eller luftfartøy til uttransport av elgslakt.»

Naturmangfoldloven
Naturmangfoldloven § 7 sier at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygges på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

Vurdering av søknaden
I styremøte 2.9.2019 styresak 56/19 og 2.9.24 i styresak 37/24 gjorde Varangerhalvøya Nasjonalparkstyre følgende prinsippvedtak til behandlingen;
Jaktlag skal rapportere inn felling med fellingsposisjon på SMS til naturoppsynet og nasjonalparkforvalter innen 12 timer når elg er felt innenfor nasjonalparken. Dette erstatter krav til innsending av kjøreliste.

Hensikten er å etterse om elgjaktlagene tar tilstrekkelig hensyn i våte områder og om elgjakten medfører økt omfang av kjørespor i våte områder av Nasjonalparken. Ved mangelfull rapportering risikerer jaktlaget å ikke få dispensasjon til å bruke ATV for å frakte felt elg ut senere.

Det gis en dispensasjon per tildelt dyr i Vardøvaldet da man antar disse vil bli felt i Nasjonalparken. Søknad om dispensasjon til bruk av ATV/Snøscooter ved utfrakt av felt elg som angår tilleggskvote behandles først etter at grunnkvote er felt, og tilleggskvote er tildelt det enkelte jaktlaget av Finnmarkseiendommen. Da med unntak for valdene Vardø og Skallelv, hvor fellingsstatistikk viser at gjerne hele kvoten felles i nasjonalparken, og tur for tilleggsdyr vurderes samtidig.

Påvirkning på naturmiljø, verneformål og verneverdier
Kjøring med motorisert kjøretøy på barmark kan ved både syn og lyd virke forstyrrende på dyre- og fugleliv, og på andre ikke-motoriserte brukere av området. Myrer og våtmarker er sårbare for kjøreskader, og i verste fall kan kun én kjøretur i vått terreng sette varige spor. Spesielt kjøring med Volvo feltvogn eller annen bil eller traktor, UTV, som har høyere marktrykk enn ATV – sekshjuling/ snøskuter kan lett gi kjøreskader i vått terreng. Kjøreskader på Varangerhalvøya heles svært sakte pga. tynt vegetasjonsdekke, kjølig temperatur og tundra/ myr.

Nasjonalparkforvalter mener at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om mulige virkninger på naturmiljøet, og dermed kommer ikke naturmangfoldlovens § 9 *(føre-var-prinsippet)* til anvendelse.

Omfanget av kjøringen jamfør Naturmangfoldlovens § 10 er relativt begrenset ved praksis for dispensasjon for få turer, og da valdet også omfatter områder utenfor verna områder kan det bli færre enn omsøkt. Det er allerede noe motorisert ferdsel i Skallelv ved reindrift, men lite for øvrig. Ved eventuell tildeling av flere turer/ tilleggsdyr må det tas kontakt per telefon og søkes på nytt.

I de aller våteste partier vurderes å dra ut dyret til nærmeste kjørespor med transportbrett som mest miljøforsvarlige teknikk. Det er gitt tilbud om å låne transportbrett, som søker har akseptert. Dette er et godt hjelpemiddel i de våteste områdene for alle kategorier dyr.

Elgjakten starter den 25. september og slutter første helg i november, og kjøring på den tiden av året er mindre problematisk med tanke på fuglelivet, siden hekke- og mytesesongen er over, og trekkfugl har trukket ut av området.

Det vurderes ikke at det ikke aktuelt å pålegge søker utgifter for tiltak som forhindrer eller begrenser skader på naturmiljøet (naturmangfoldloven § 11).

Når det gjelder § 12 (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder), mener forvalter at det er tatt hensyn til denne. Det er kun gitt tillatelse til et begrenset antall turer oppad avgrenset til bruk av et kjøretøy en tur per tildelt kvote, som kun kan benyttes hvis det blir felt elg innenfor nasjonalparken. Det skal benyttes transportbrett i svært våte områder. Det knyttes strenge vilkår til tillatelsen som mottaker er forpliktet til å følge.

Vurdering av om det omsøkte tiltaket skal få tillatelse
Verneforskriften åpner for at det kan gis tillatelse til utfrakt av elg fra nasjonalparken.

Finnmarkseiendommens Jaktfeltkart med fellinger tilbake i tid viser at de fleste elgene felles innen nasjonalparken, gjerne også evt. tilleggsdyr.

Forvalter kommer til at tre dispensasjoner vil kunne være tilstrekkelig for Skallelv. Nordatlas viser at 5 av 6 fellinger innlagt var innen nasjonalparken for innlagte fellingsplott i perioden 1995 -2016.

Uthenting av felt elg vil være en kortvarig og forbigående forstyrrelse, og med de vilkårene som er satt vil ikke den samlede belastningen på naturmiljøet i området øke nevneverdig. Gitt at man kjører slik at man bevisst unngår å etablere nye kjørespor i myr. Praksisen er under evaluering.

Tillatelsen omfatter også uthenting av elg med snøskuter, i tilfelle det blir snø i jaktfeltet på slutten av jakta. Kjøring med snøskuter på snøføre regnes som mer skånsomt for terrenget enn ATV.

Ved bruk av ATV anbefales 6-hjuling med transportbrett fremfor ATV med henger i de våteste områdene. Erfaringene viser at man kan trekke felte dyr ut av våte områder på brett, til tørrere områder hvor man kommer til med ATV, uten å sette spor.

På bakgrunn av vurderingene av påvirkningen på naturmiljøet, er nasjonalparkforvalter derfor kommet til at tillatelse for henting av elg kan innvilges, uten at det er til forringelse av verneområdet eller formålet for vernet, forutsatt at vilkårene følges.

Med hilsen

Geir Østereng
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Vedlegg:
Kjøreseddel
Kart over jaktfeltet med vernegrense

Kopi til:

Finnmarkseiendommen	Postboks 133	9811	VADSØ
Várjjatnjárga - reinbeitedistrikt 6 v/ Ásllat Niillas Sara Smuk	Rasengveien 2	9840	VARANGERBOTN
Statsforvalteren i Troms og Finnmark	Postboks 700	9815	VADSØ
Vadsø kommune	Postboks 614	9811	VADSØ
Statens naturoppsyn			

KJØRESEDDEL – sak 2026/8393

Lars Helge Henriksens elgjaktlag 2026 Skallelv

Jaktperiode 1
Kjøreseddelen gjelder for 1 ATV og er **kun** gyldig sammen med nasjonalparkstyrets vedtak i saken.

Før start på hver tur skal dato og signatur påføres i tabellen under.

Det **skal** brukes kulepenn/tusj som ikke kan viskes vekk

	Dato	Navn Blokkbokstaver og Signatur
1. tur		
2.tur		

Husk!

Jaktlag skal rapportere inn felling med fellingsposisjon innen 12 timer innenfor verneområdene på sms til Statens Naturoppsyn Vadsø og nasjonalparkforvalter.

Kart 1. Jaktkart Skallelv
Område vest for grønn strek er Varangerhalvøya nasjonalpark.

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre

Postadresse
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse
Damsveien 1
9800 Vadsø

Kontakt
Sentralbord: +47 78 95 03 00
Direkte: +47 78 95 03 59
sftfpost@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvoya

Eirin Aslaug Pleym
Lilledalsveien 17
9802 VESTRE JAKOBSELV

Saksbehandler Geir Østereng **Vår ref.** 2026/8800-2 432.3 **Deres ref.** **Dato** 14.08.2026

Dispensasjon til motorferdsel - ATV- utfrakt felt elg i 2026 - jaktfelt Jålma - Varangerhalvøya nasjonalpark - Eirin Pleym

Vi viser til din søknad på vegne av ditt elgjaktlag for 2026 i Jålma.

Saken er behandlet av nasjonalparkforvalter, som i sak 26/24 i Varangerhalvøya nasjonalparkstyre er delegert myndighet til å fatte vedtak i saker som behandles etter verneforskriftenes spesifiserte dispensasjonsbestemmelser om motorferdsel.

Vedtak

Med hjemmel i verneforskriften for Varangerhalvøya nasjonalpark § 3 punkt 6.3 d gis **jaktlaget til Eirin Pleym** tillatelse til å kjøre 1 – tur **med en** ATV / 6-hjuling for å frakte ut felt elg i nasjonalparken. På snødekt og frossen mark kan snøskuter benyttes som alternativ. Dispensasjonen gjelder så lenge jakten pågår i jaktfeltet innen ordinær elgjakttid i jakta 2026. ATV kan føres av person som er oppført på jaktlaget hos Finnmarkseiendommen på aktuelt tidspunkt.

Tillatelsen gjelder ikke for kjøring med Volvo feltvogn, eller annen bil eller traktor.

Vilkår for tillatelsen:

- All kjøring må foregå på mark med god bæreevne.
- Kjøring i fuktige områder hvor kjøretøyet synker ned i underlaget er ikke tillatt. Søker oppfordres til å benytte transportbrett som hjelpemiddel til uttransport ved fellinger i de aller våteste områdene.
- Eksisterende kjørespor skal benyttes hvis det finnes i det aktuelle området.
- Tillatelsen omfatter ikke rydding av skog/kratt.

- Kjøringen kan utføres av jaktleder eller jegere som er registrert på jaktlaget hos FEFO på det tidspunktet som elgen er felt.

- Jaktlag skal ***innen 12 timer*** rapportere inn fellinger med fellingsposisjon innenfor verneområdene på sms til nasjonalparkforvalter og Statens naturoppsyn på tlf. 41470437 / 98041906 / 95038207.

- Ved mangelfull rapportering risikerer jaktlaget å ikke få dispensasjon til å bruke ATV for å frakte felt elg ut senere.

- Jaktlaget er forpliktet til å rette seg etter eventuelle anvisninger fra SNO når det gjelder kjørerute.

- Kjørelogg skal fylles ut før kjøring.

Klageadgang
Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jamfør forvaltningslovens §§ 28 og 29. Klagen skal være skriftlig og begrunnet, og sendes via nasjonalparkstyret jamfør forvaltningslovens § 32.

Behandling

Søknaden
Det søkes på vegne av eget jaktlag om tillatelse å hente ut inntil 3 elg fra nasjonalparken med ATV i årets jakt.

Oppgitt grunnkvote er et fritt dyr og et ungdyr. I Vadsø kommune tilsier lokal regulering at det kan tillates inntil 1 tilleggsdyr per jaktlag.

Regelverket
Søknaden er behandlet etter verneforskriften for Varangerhalvøya nasjonalpark og naturmangfoldsloven (NML). Motorferdselloven gjelder i tillegg, men den har kommunen myndighet på.

Verneforskriften
Formålet med vernet er beskrevet i verneforskriftens § 2, hvor det i paragrafens første ledd står:

”Formålet med Varangerhalvøya nasjonalpark er å bevare et stort og i det vesentlige urørt naturområde, tilnærmet fritt for tekniske inngrep, som sikrer biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander. I dette inngår blant annet å bevare den mest arktisk pregete del av fastlands-Norge med spesielle landformer og avsetninger etter istida, et plante- og dyreliv med østlige og arktiske innslag, et kjerneområde for fjellrev og unike samiske kulturminner.

I sone A er det avgrenset et særlig viktig myr- og våtmarksområde med stor vitenskapelig betydning som referanseområde og med egenart i form av mange småvann og myrdammer. Området gir leveområder for en rik og variert fauna av våtmarksfugl, også trua arter. Området er svært viktig for sædgås og dverggås.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretakelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.»

Verneverdiene er nærmere beskrevet på www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvoya.

Forskriftens § 3 punkt 6.1. gir et generelt forbud mot motorferdsel:

"Motorferdsel i nasjonalparken er forbudt på land og vann, og i lufta under 300 meter."
I § 3 punkt 6.2 gis det en del direkte unntak fra dette forbudet, mens § 3 punkt 6.3 åpner for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til en del kjøreformål, blant annet:
«d) Bruk av beltegående «elgtrekk» eller annet lett terrengkjøretøy eller luftfartøy til uttransport av elgslakt.»

Naturmangfoldloven
Naturmangfoldloven § 7 sier at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygges på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

Vurdering av søknaden

I styremøte 2.9.2019 styresak 56/19 og 2.9.24 i styresak 37/24 gjorde Varangerhalvøya nasjonalparkstyre følgende prinsippvedtak til behandlingen; Jaktlag skal rapportere inn felling med fellingsposisjon på SMS til naturoppsynet og nasjonalparkforvalter innen 12 timer når elg er felt innenfor nasjonalparken. Dette erstatter krav til innsending av kjøreliste.

Hensikten er å etterse om elgjaktlagene tar tilstrekkelig hensyn i våte områder og om elgjakten medfører økt omfang av kjørespor i våte områder av Nasjonalparken. Ved mangelfull rapportering risikerer jaktlaget å ikke få dispensasjon til å bruke ATV for å frakte felt elg ut senere.

Søknad om dispensasjon til bruk av ATV/Snøscooter ved utfrakt av felt elg som angår tilleggskvote behandles først etter at grunnkvote er felt, og eventuell tilleggskvote er tildelt det enkelte jaktlaget av Finnmarkseiendommen.
Da med unntak for valdene Vardø og Skallelv, hvor fellingsstatistikk viser at gjerne hele kvoten felles i nasjonalparken, og tur for frakt av evt. tilleggsdyr vurderes samtidig.

Vår erfaring er at det svært sjelden felles dyr innen nasjonalparken i Jålma.

Påvirkning på naturmiljø, verneformål og verneverdier
Kjøring med motorisert kjøretøy på barmark kan ved både syn og lyd virke forstyrrende på dyre- og fugleliv, og på andre ikke-motoriserte brukere av området. Myrer og våtmarker er sårbare for kjøreskader, og i verste fall kan kun én kjøretur i vått terreng sette varige spor. Spesielt kjøring med Volvo feltvogn eller annen bil eller traktor, UTV, som har høyere marktrykk enn ATV – sekshjuling/ snøskuter kan lett gi kjøreskader i vått terreng. Kjøring med tung last på henger øker risiko for sporsetting. Kjøring med dyr på transportbrett bak ATV, eller uttrekking av dyr med transportbrett manuelt til nærmeste kjørespor gir mindre risiko for sporsetting. Kjøreskader på Varangerhalvøya heles svært sakte pga. tynt vegetasjonsdekke og tundra/ myr.

Nasjonalparkforvalter mener at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om mulige virkninger på naturmiljøet, og dermed kommer ikke naturmangfoldlovens § 9 *(føre-var-prinsippet)* til anvendelse.

Omfanget av kjøringen jamfør Naturmangfoldlovens § 10 er relativt begrenset ved praksis for dispensasjon for få turer, og da valdet også omfatter områder utenfor verna områder kan det bli færre enn omsøkt. Det er allerede noe motorisert ferdsel ved reindrift, men lite for øvrig. Ved eventuell tildeling av flere turer/ tilleggsdyr må det tas kontakt per telefon og søkes på nytt.

I de aller våteste partier vurderes å dra ut dyret til nærmeste kjørespor med transportbrett som mest miljøforsvarlige teknikk. Det er gitt tilbud om å låne transportbrett. Søker har ikke nevnt om man har dette tilgjengelig. Dette er et godt hjelpemiddel i de våteste områdene for alle kategorier dyr. Bruk av transportbrett bak ATV, når man bruker det, setter også mindre spor i myr enn ved bruk av henger.

Elgjakten starter den 25. september og slutter første helg i november, og kjøring på den tiden av året er mindre problematisk med tanke på fuglelivet, siden hekke- og mytesesongen er over, og trekkfugl har trukket ut av området.

Det vurderes at det ikke aktuelt å pålegge søker utgifter for tiltak som forhindrer eller begrenser skader på naturmiljøet (naturmangfoldloven § 11).

Når det gjelder § 12 (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder), mener forvalter at det er tatt hensyn til denne. Det er kun gitt tillatelse til et begrenset antall turer oppad

avgrenset til bruk av et kjøretøy en tur, geografi og erfaring med hvor elgen felles i valdet tilsier at man tildeler en tur i dette valdet, som kun kan benyttes hvis det blir felt elg innenfor nasjonalparken.

Det er gitt tilbud om å benytte utlånt transportbrett i svært våte områder. Det knyttes strenge vilkår til tillatelsen som mottaker er forpliktet til å følge.

Vurdering av om det omsøkte tiltaket skal få tillatelse
Verneforskriften åpner for at det kan gis tillatelse til utfrakt av elg fra nasjonalparken.

Vår oversikt viser at det sjelden felles dyr i Jålma innen nasjonalparken, men det kan skje. Tidligere praksis for tilsvarende jaktfelt tilsier todyrskvote og evt. itlleggsdyr – her er praksis for å innvilge 1 dispensasjon til bruk av ATV på barmark til å hente ut felte dyr innen nasjonalparken.

Uthenting av felt elg vil være en kortvarig og forbigående forstyrrelse, og med de vilkårene som er satt vil ikke den samlede belastningen på naturmiljøet i området øke nevneverdig. Gitt at man kjører slik at man bevisst unngår å etablere nye kjørespor i myr. Tillatelsen omfatter også uthenting av elg med snøskuter, i tilfelle det blir snø i jaktfeltet på slutten av jakta. Kjøring med snøskuter og slede på snøføre regnes som mer skånsomt for terrenget enn ATV og henger.

Ved bruk av ATV anbefales 6-hjuling med transportbrett fremfor ATV med henger i de våteste områdene. Erfaringene viser at man kan trekke felte dyr ut av våte områder på brett, til tørrere områder hvor man kommer til med ATV, uten å sette spor.

På bakgrunn av vurderingene av påvirkningen på naturmiljøet, er nasjonalparkstyret kommet til at tillatelse for henting av en elg med ATV kan innvilges, med begrenset risiko for forringelse av verneområdet eller formålet for vernet.

Med hilsen

Geir Østereng
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

VEDLEGG
Kjørelogg
Kart jaktfelt

Kopi til:

Várjjatnjárga - reinbeitedistrikt 6 v/ Ásllat Niillas Sara Smuk	Rasengveien 2	9840	VARANGERBOTN
Finnmarkseiendommen	Postboks 133	9811	VADSØ
Statsforvalteren i Troms og Finnmark	Postboks 700	9815	VADSØ
Vadsø kommune	Postboks 614	9811	VADSØ
Statens naturoppsyn	Postboks 1490	9801	VADSØ

Kjøreseddel

Eirin Peyms elgjaktlag 2026 – Jålma

Kjøreseddelen gjelder for 1 ATV og er **kun** gyldig sammen med nasjonalparkstyrets vedtak i saken.

Før start på hver tur skal dato og signatur påføres i tabellen under.

Det **skal** brukes kulepenn/tusj som ikke kan viskes vekk.

	Dato	Navn Blokkbokstaver og Signatur
1. tur		

Husk!

Jaktlag skal rapportere inn felling med fellingsposisjon innenfor verneområdene innen 12 timer fra felling på sms til Statens Naturoppsyn Vadsø tlf. 98041906 / 95038207 og nasjonalparkforvalter tlf. 41470437.

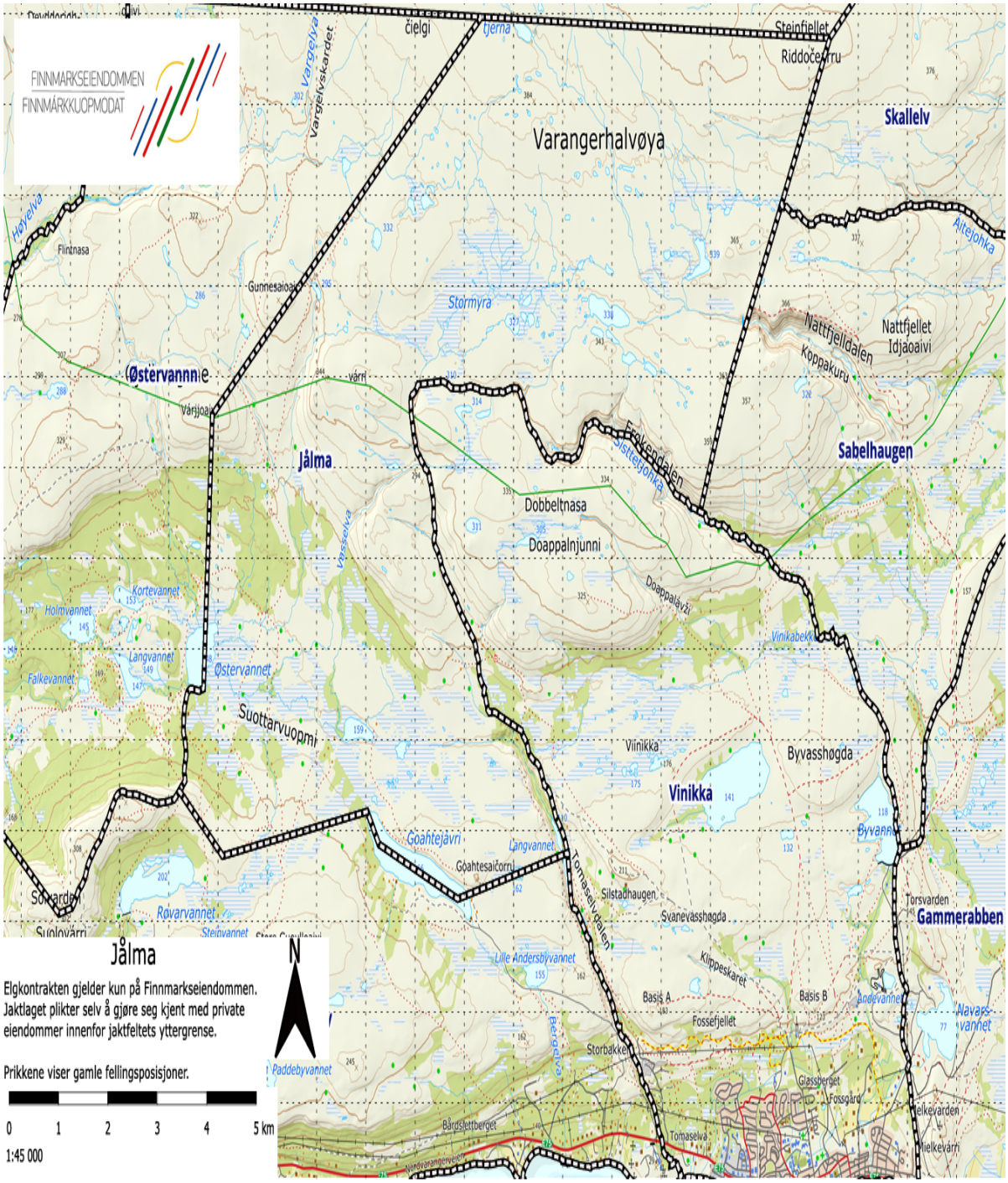

Kart: Nasjonalparken er nord for grønn strek.

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre

Postadresse
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse
Damsveien 1
9800 Vadsø

Kontakt
Sentralbord: +47 78 95 03 00
Direkte: +47 78 95 03 59
sftfpost@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvoya

Torbjørn Bernhardsen

Saksbehandler Geir Østereng **Vår ref.** 2026/8266-4 432.3 **Deres ref.** **Dato** 14.08.2026

Dispensasjon til motorferdsel - utfrakt av felt elg - Torbjørn Bernhardsens jaktlag - Skallelv 2 periode - Varangerhalvøya nasjonalpark

Vi viser til søknad fra Torbjørn Bernhardsen for sitt elgjaktlag.

Saken er behandlet av nasjonalparkforvalter, som i sak 13/2013 i Varangerhalvøya nasjonalparkstyre er delegert myndighet til å fatte vedtak i saker som behandles etter verneforskriftenes spesifiserte dispensasjonsbestemmelser om ferdsel.

Vedtak

Med hjemmel i verneforskriften for Varangerhalvøya nasjonalpark § 3 punkt 6.3 d gis **jaktlaget til Torbjørn Bernhardsen** tillatelse til **en** tur med ATV per felte elg – oppad begrenset til 3 turer i jaktperiode 2 - 2026. På snødekt og frossen mark kan snøskuter benyttes som alternativ.

Dispensasjonen gjelder innen årets elgjakttid for jaktfeltet i periode 2.

Tillatelsen gjelder ikke for kjøring med Volvo feltvogn, eller annen bil eller traktor.

Vilkår for tillatelsen:

- All kjøring må foregå på mark med god bæreevne.
- Kjøring i fuktige områder hvor kjøretøyet synker ned i underlaget er ikke tillatt. Søker oppfordres til å benytte transportbrett som hjelpemiddel til uttransport ved fellinger i de aller våteste områdene.
- Eksisterende kjørespor skal benyttes hvis det finnes i det aktuelle området.
- Tillatelsen omfatter ikke rydding av skog/kratt.

- Kjøringen kan utføres av jaktleder eller jegere som er registrert på jaktlaget hos FEFO på det tidspunktet som elgen er felt.

- Jaktlag skal **innen 12 timer** rapportere inn fellinger med fellingsposisjon innenfor verneområdene på sms til nasjonalparkforvalter og Statens naturoppsyn på tlf. 41470437 / 98041906 / 95038207.

- Ved mangelfull rapportering risikerer jaktlaget å ikke få dispensasjon til å bruke ATV for å frakte felt elg ut senere.

- Jaktlaget er forpliktet til å rette seg etter eventuelle anvisninger fra SNO når det gjelder kjørerute.

- Kjørelogg skal fylles ut før kjøring.

Klageadgang
Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jamfør forvaltningslovens §§ 28 og 29. Klagen skal være skriftlig og begrunnet, og sendes via nasjonalparkstyret jamfør forvaltningslovens § 32.

Behandling

Søknaden
Det søkes på vegne av eget jaktlag, tillatelse til eventuelt å hente ut felt elg fra nasjonalparken med ATV i årets jakt. Kvote er 2 dyr med innntil et tilleggsdyr. Søker skal jakte i andre periode.

Regelverket
Søknaden er behandlet etter verneforskriften for Varangerhalvøya nasjonalpark og naturmangfoldsloven (NML). Motorferdselloven gjelder i tillegg, men den har kommunen myndighet på.

Verneforskriften
Formålet med vernet er beskrevet i verneforskriftens § 2, hvor det i paragrafens første ledd står:

”Formålet med Varangerhalvøya nasjonalpark er å bevare et stort og i det vesentlige urørt naturområde, tilnærmet fritt for tekniske inngrep, som sikrer biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander. I dette inngår blant annet å bevare den mest arktisk pregete del av fastlands-Norge med spesielle landformer og avsetninger etter istida, et plante- og dyreliv med østlige og arktiske innslag, et kjerneområde for fjellrev og unike samiske kulturminner”

Verneverdiene er nærmere beskrevet på
www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvoya.

Forskriftens § 3 punkt 6.1. gir et generelt forbud mot motorferdsel:

"Motorferdsel i nasjonalparken er forbudt på land og vann, og i lufta under 300 meter."
I § 3 punkt 6.2 gis det en del direkte unntak fra dette forbudet, mens § 3 punkt 6.3 åpner for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til en del kjøreformål, blant annet:
«d) Bruk av beltegående «elgtrekk» eller annet lett terrengkjøretøy eller luftfartøy til uttransport av elgslakt.»

Naturmangfoldloven
Naturmangfoldloven § 7 sier at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygges på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

Vurdering av søknaden
I styremøte 2.9.2019 styresak 56/19 og 2.9.24 i styresak 37/24 gjorde Varangerhalvøya Nasjonalparkstyre følgende prinsippvedtak til behandlingen;
Jaktlag skal rapportere inn felling med fellingsposisjon på SMS til naturoppsynet og nasjonalparkforvalter innen 12 timer når elg er felt innenfor nasjonalparken. Dette erstatter krav til innsending av kjøreliste.

Hensikten er å etterse om elgjaktlagene tar tilstrekkelig hensyn i våte områder og om elgjakten medfører økt omfang av kjørespor i våte områder av Nasjonalparken.
Ved mangelfull rapportering risikerer jaktlaget å ikke få dispensasjon til å bruke ATV for å frakte felt elg ut senere.

Det gis en dispensasjon per tildelt dyr i Vardøvaldet da man antar disse vil bli felt i Nasjonalparken. Søknad om dispensasjon til bruk av ATV/Snøscooter ved utfrakt av felt elg som angår tilleggskvote behandles først etter at grunnkvote er felt, og tilleggskvote er tildelt det enkelte jaktlaget av Finnmarkseiendommen. Da med unntak for valdene Vardø og Skallelv, hvor fellingsstatistikk viser at gjerne hele kvoten felles i nasjonalparken, og tur for tilleggsdyr vurderes samtidig.

Påvirkning på naturmiljø, verneformål og verneverdier
Kjøring med motorisert kjøretøy på barmark kan ved både syn og lyd virke forstyrrende på dyre- og fugleliv, og på andre ikke-motoriserte brukere av området. Myrer og våtmarker er sårbare for kjøreskader, og i verste fall kan kun én kjøretur i vått terreng sette varige spor. Spesielt kjøring med Volvo feltvogn eller annen bil eller

traktor, UTV, som har høyere marktrykk enn ATV – sekshjuling/ snøskuter kan lett gi kjøreskader i vått terreng. Kjøreskader på Varangerhalvøya heles svært sakte pga. tynt vegetasjonsdekke, kjølig temperatur og tundra/ myr.

Nasjonalparkforvalter mener at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om mulige virkninger på naturmiljøet, og dermed kommer ikke naturmangfoldlovens § 9 *(føre-var-prinsippet)* til anvendelse.

Omfanget av kjøringen jamfør Naturmangfoldlovens § 10 er relativt begrenset ved praksis for dispensasjon for få turer, og da valdet også omfatter områder utenfor verna områder kan det bli færre enn omsøkt. Det er allerede noe motorisert ferdsel i Skallelv ved reindrift, men lite for øvrig. Ved eventuell tildeling av flere turer/ tilleggsdyr må det tas kontakt per telefon og søkes på nytt.

I de aller våteste partier vurderes å dra ut dyret til nærmeste kjørespor med transportbrett som mest miljøforsvarlige teknikk. Det er gitt tilbud om å låne transportbrett, som søker har akseptert. Dette er et godt hjelpemiddel i de våteste områdene for alle kategorier dyr.

Elgjakten starter den 25. september og slutter første helg i november, og kjøring på den tiden av året er mindre problematisk med tanke på fuglelivet, siden hekke- og mytesesongen er over, og trekkfugl har trukket ut av området.

Det vurderes ikke at det ikke aktuelt å pålegge søker utgifter for tiltak som forhindrer eller begrenser skader på naturmiljøet (naturmangfoldloven § 11).

Når det gjelder § 12 (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder), mener forvalter at det er tatt hensyn til denne. Det er kun gitt tillatelse til et begrenset antall turer oppad avgrenset til bruk av et kjøretøy en tur per tildelt kvote, som kun kan benyttes hvis det blir felt elg innenfor nasjonalparken. Det skal benyttes transportbrett i svært våte områder. Det knyttes strenge vilkår til tillatelsen som mottaker er forpliktet til å følge.

Vurdering av om det omsøkte tiltaket skal få tillatelse
Verneforskriften åpner for at det kan gis tillatelse til utfrakt av elg fra nasjonalparken.

Finnmarkseiendommens Jaktfeltkart med fellinger tilbake i tid viser at de fleste elgene felles innen nasjonalparken, gjerne også evt. tilleggsdyr.

Forvalter kommer til at tre dispensasjoner vil kunne være tilstrekkelig for Skallelv. Nordatlas viser at 5 av 6 fellinger innlagt var innen nasjonalparken for innlagte fellingsplott i perioden 1995 -2016.

Uthenting av felt elg vil være en kortvarig og forbigående forstyrrelse, og med de vilkårene som er satt vil ikke den samlede belastningen på naturmiljøet i området øke

nevneverdig. Gitt at man kjører slik at man bevisst unngår å etablere nye kjørespor i myr. Praksisen er under evaluering.

Tillatelsen omfatter også uthenting av elg med snøskuter, i tilfelle det blir snø i jaktfeltet på slutten av jakta. Kjøring med snøskuter på snøføre regnes som mer skånsomt for terrenget enn ATV.

Ved bruk av ATV anbefales 6-hjuling med transportbrett fremfor ATV med henger i de våteste områdene. Erfaringene viser at man kan trekke felte dyr ut av våte områder på brett, til tørrere områder hvor man kommer til med ATV, uten å sette spor.

På bakgrunn av vurderingene av påvirkningen på naturmiljøet, er nasjonalparkforvalter derfor kommet til at tillatelse for henting av elg kan innvilges, uten at det er til forringelse av verneområdet eller formålet for vernet, forutsatt at vilkårene følges.

Med hilsen

Geir Østereng
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Vedlegg:
Kjøreseddel
Kart over jaktfeltet med vernegrense

Kopi til:

Finnmarkseiendommen	Postboks 133	9811	VADSØ
Várjjatnjárga - reinbeitedistrikt 6 v/ Ásllat Niillas Sara Smuk	Rasengveien 2	9840	VARANGERBOTN
Statsforvalteren i Troms og Finnmark	Postboks 700	9815	VADSØ
Vadsø kommune	Postboks 614	9811	VADSØ
Statens naturoppsyn			

KJØRESEDDEL – sak 2026/8266

Torbjørn Bernhardsens elgjaktlag 2026 Skallelv

Jaktpriode 2

Kjøreseddelen gjelder for 1 ATV og er **kun** gyldig sammen med nasjonalparkstyrets vedtak i saken.

Før start på hver tur skal dato og signatur påføres i tabellen under.

Det **skal** brukes kulepenn/tusj som ikke kan viskes vekk

	Dato	Navn Blokkbokstaver og Signatur
1. tur		
2.tur		
3. tur		

Husk!

Jaktlag skal rapportere inn felling med fellingsposisjon innen 12 timer innenfor verneområdene på sms til Statens Naturoppsyn Vadsø og nasjonalparkforvalter.

Kart 1. Jaktkart Skallelv
Område vest for grønn strek er Varangerhalvøya nasjonalpark.

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre

Postadresse
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse
Damsveien 1
9800 Vadsø

Kontakt
Sentralbord: +47 78 95 03 00
Direkte: +47 78 95 03 59
sftfpost@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvoya

Rolf Arne Sundquist
Bietilæveien 33
9801 VADSØ

Saksbehandler Geir Østereng **Vår ref.** 2026/6776-3 432.3 **Deres ref.** **Dato** 22.07.2026

Dispensasjon til bruk av ATV ved utfrakt av felt elg - Varangerhalvøya nasjonalpark - Jaktfelt Vardø 1 periode - Rolf Arne Sundquist

Vi viser til din søknad på vegne av ditt elgjaktlag 10.6.2026, samt telefonsamtale. Av tillatelsen er tildeling av eventuelle tilleggsdyr tatt med.

Saken er behandlet jamfør Nasjonalparkens og landskapsvernområdets spesifiserte dispensasjonsbestemmelser om motorferdsel.

Vedtak

Med hjemmel i verneforskriften for Varangerhalvøya nasjonalpark § 3 punkt 6.3 d og verneforskriften for Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde § 3 punkt 5.2 gis **jaktlaget til Rolf Arne Sundquist** tillatelse til å kjøre 1 tur **med en** ATV / 6-hjuling per felte elg, oppad begrenset til inntil 2 turer i Varangerhalvøya nasjonalpark / Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde.

På snødekt og frossen mark kan snøskuter benyttes som alternativ i nasjonalparken. I landskapsvernområdet gjelder motorferdellovens ordinære bestemmelser på snøføre.

Dispensasjonen gjelder så lenge jakten pågår i jaktfeltet innen ordinær elgjakttid i jakta 2026.
ATV kan føres av person som er oppført på jaktlaget på aktuelt tidspunkt.

Tillatelsen gjelder ikke for kjøring med Volvo feltvogn, eller annen bil eller traktor.

Tillatelsen gjelder på gitt vilkår på kjøretraseer i kart (under) for Komagdalen og på egne vilkår i Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde.

Vilkår for tillatelsen:

- All kjøring må foregå på mark med god bæreevne.
- Tillatelsen omfatter ikke rydding av skog/kratt.
- Kjøringen kan utføres av jaktleder eller jegere som er registrert på jaktlaget hos FEFO på det tidspunktet som elgen er felt.
- Jaktlag skal ***innen 12 timer*** rapportere inn fellinger med fellingsposisjon innenfor verneområdene på sms til nasjonalparkforvalter og Statens naturoppsyn på tlf. 41470437 / 98041906 / 95038207.
- Ved mangelfull rapportering risikerer jaktlaget å ikke få dispensasjon til å bruke ATV for å frakte felt elg ut senere.
- Kjørelogg skal fylles ut før kjøring.
- I utvidet valdsone i Komagdalen på Båtsfjordsiden gis ikke dispensasjon til å frakte elg med ATV, utenom på selve kjøresporet jfr. kart 1. Det utlånes transportbrett som kan dra slakt til kjøretøyet. Kjøresporet til Hubehytta jfr. kart skal benyttes.
- I Komagdalen forøvrig gis ikke dispensasjon til frakt av felt elg med ATV utenom på de markerte kjørespor i kart. Transportbrett benyttes fra fellingsplass til ATV evt. med henger på kjøresporet.
- På kjøresporet på sydsiden av elva opp mot Porten gis ikke tillatelse til frakt av elg med motorkjøretøy ovenfor parti merket rødt i kart 1 og 2 under. Her må transportbrett benyttes.
- I Sandfjorddalen lages kart for tillatte traseer – jfr. kart 3 fra veis ende på kjørespor til Rundhaugen (som omsøkt).

  I Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde kan det ikke kjøres i landskapsformasjoner som skades av ATV som strandhevinger, rullestein, sanddyner etc. Om elg skal hentes i myr må det benyttes transportbrett. Det kan kjøres ATV ut av kjøresporet for å hente elg med transportbrett på gressmark og rabber, men ikke i myrterreng. Evt. medbringt henger må da stå igjen på kjøresporet.

Kart 1. Blå strek angir kjørespor som skal benyttes.

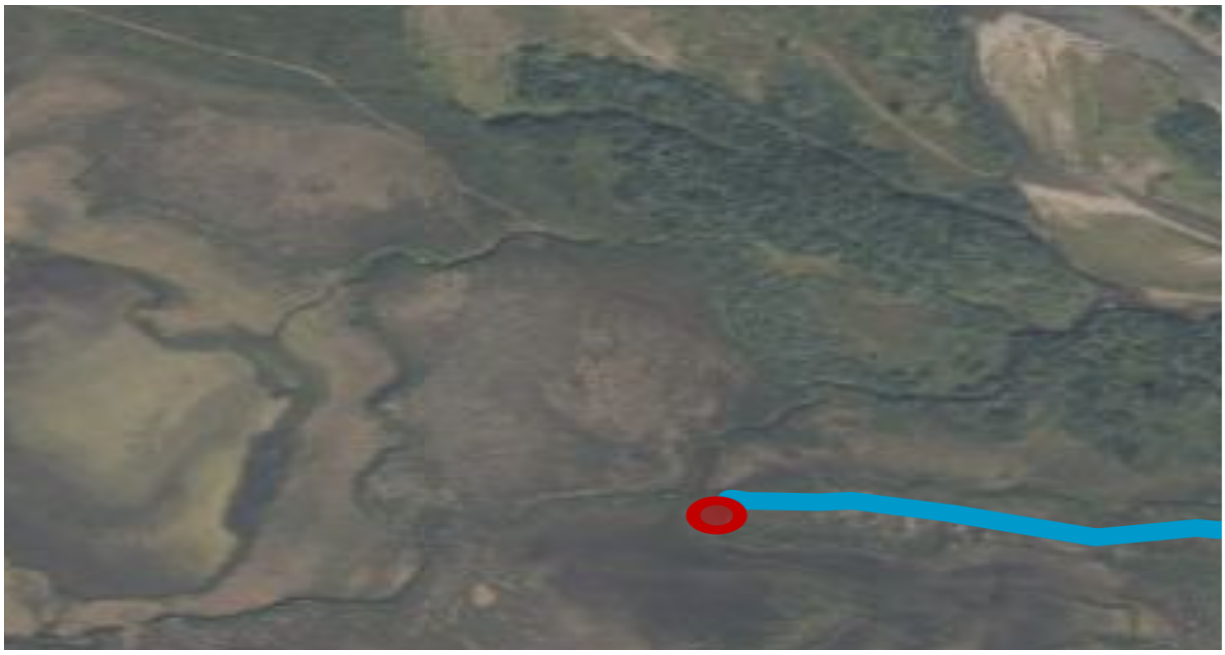

Kart 2. Rødt punkt angir hvor dispensasjon ender på kjørespor opp mot Porthytta.

Kart 3. Fra veis ende ved Sandfjordelva på kjørespor til bekk syd for Rundhaugen.

Klageadgang
Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jamfør forvaltningslovens §§ 28 og 29. Klagen skal være skriftlig og begrunnet, og sendes via nasjonalparkstyret jamfør forvaltningslovens § 32.

Behandling

Søknaden
Det søkes på vegne av eget jaktlag om to turer, tillatelse å hente ut elg fra nasjonalparken med ATV i årets jakt i Vardø valdet.

Finnmarkseiendommens oversikt tilsier at grunnkvote er et okse og et ungdyr. I Vardø kommune tilsier lokal regulering at det kan tillates inntil 1 tilleggsdyr per jaktlag i Vardø, men disse tildeles 2 periode jaktlag.

Regelverket
Søknaden er behandlet etter verneforskriften for Varangerhalvøya nasjonalpark, Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde og naturmangfoldsloven (NML). Motorferdselloven gjelder i tillegg, men den har kommunen myndighet på.

Verneforskriften nasjonalparken
Formålet med vernet er beskrevet i verneforskriftens § 2, hvor det i paragrafens første ledd står:

"Formålet med Varangerhalvøya nasjonalpark er å bevare et stort og i det vesentlige urørt naturområde, tilnærmet fritt for tekniske inngrep, som sikrer biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander. I dette inngår blant annet å bevare den mest arktisk pregete del av fastlands-Norge med spesielle landformer og avsetninger etter istida, et plante- og dyreliv med østlige og arktiske innslag, et kjerneområde for fjellrev og unike samiske kulturminner.
I sone A er det avgrenset et særlig viktig myr- og våtmarksområde med stor vitenskapelig betydning som referanseområde og med egenart i form av mange småvann og myrdammer. Området gir leveområder for en rik og variert fauna av våtmarksfugl, også trua arter. Området er svært viktig for sædgås og dverggås.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretakelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.»

Verneverdiene er nærmere beskrevet på
www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvoya.

Forskriftens § 3 punkt 6.1. gir et generelt forbud mot motorferdsel:

"Motorferdsel i nasjonalparken er forbudt på land og vann, og i lufta under 300 meter."
I § 3 punkt 6.2 gis det en del direkte unntak fra dette forbudet, mens § 3 punkt 6.3 åpner for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til en del kjøreformål, blant annet:
«d) Bruk av beltegående «elgtrekk» eller annet lett terrengkjøretøy eller luftfartøy til uttransport av elgslakt.»

Verneforskriften landskapsvernområdet

Formålet med opprettelsen av Persfjorden-Syltefjorden landskapsvernområde er å ta vare på et egenartet og arktisk preget natur- og kulturlandskap med det biologiske mangfold som kjennetegner landskapet. Området har særegne geologiske

formasjoner i steiltstående bergarter, og frodige dalbotner med forekomster av sjeldne plantearter som står i sterk kontrast til de nakne fjellplatåene. Den ville og særpregete næringskysten i nord er typisk for Øst-Finnmark, og står i skarp kontrast til det rolige, geologisk sett millioner av år gamle landskapet innover halvøya. Landskapsvernområdet skal, sammen med Varangerhalvøya nasjonalpark, bidra til å bevare et sammenhengende naturområde som også inneholder mange kulturminner. Ivaretakelse av naturgrunnlaget er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne nyttes til reindrift.

Forskriftens § 3 punkt 5.1 Motorferdsel på barmark er forbudt, med unntak av motorferdsel hjemlet i lov 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag § 4, og bruk av åpen barmarksløype ved Vesterelva i Persfjorden.
§ 3 punkt 5.1.
Punkt 5.2 sier; Forvaltningsmyndigheten, jf. § 7, kan gi tillatelse til bruk av beltegående «elgtrekk» eller annet lett terrengkjøretøy til uttransport av elgslakt.

Naturmangfoldloven
Naturmangfoldloven § 7 sier at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygges på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.
Vurdering av søknaden

Føringer gitt til behandling av søknader av styret
Melding av felt dyr
I styremøte 2.9.2019 styresak 56/19 og 2.9.24 i styresak 37/24 gjorde Varangerhalvøya nasjonalparkstyre følgende prinsippvedtak til behandlingen; Jaktlag skal rapportere inn felling med fellingsposisjon på SMS til naturoppsynet og nasjonalparkforvalter innen 12 timer når elg er felt innenfor nasjonalparken. Dette erstatter krav til innsending av kjøreliste.

Hensikten er å etterse om elgjaktlagene tar tilstrekkelig hensyn i våte områder og om elgjakten medfører økt omfang av kjørespor i våte områder av Nasjonalparken. Ved mangelfull rapportering risikerer jaktlaget å ikke få dispensasjon til å bruke ATV for å frakte felt elg ut senere.

Dispensasjon til motorferdsel ved tilleggsdyr
Søknad om dispensasjon til bruk av ATV/Snøscooter ved utfrakt av felt elg som angår tilleggskvote behandles først etter at grunnkvote er felt, og eventuell tilleggskvote er tildelt det enkelte jaktlaget av Finnmarkseiendommen.
Da med unntak for jaktfeltene Vardø og Skallelv, hvor fellingsstatistikk viser at gjerne hele kvoten felles i nasjonalparken, og tur for frakt av evt. tilleggsdyr vurderes samtidig. Tilleggsdyr tildeles 2 periode jaktlag. Det innvilges da kjøring for felling av to dyr.

Ved styre behandling 3.9.2025 vedtok man angående motorferdsel i utvidet sone av jaktfelt og for øvrig om kjøring i terreng fra 2025

- I utvidet valdsone i Komagdalen på Båtsfjordsiden gis ikke dispensasjon til å frakte elg med ATV, utenom på selve kjøresporet. Det utlånes transportbrett som kan dra slakt til kjøretøyet. Kjøresporet til Hubehytta jfr. kart skal benyttes.

- I Sandfjorddalen lages kart for tillatte traseer – jfr. kart 3 fra veis ende på kjørespor til Rundhaugen (som omsøkt).

  I Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde kan det ikke kjøres i landskapsformasjoner som skades av ATV som strandhevinger, rullestein, sanddyner etc. Om elg skal hentes i myr må det benyttes transportbrett. Det kan kjøres ATV ut av kjøresporet for å hente elg med transportbrett på gressmark og rabber, men ikke i myrterreng. Evt. medbringt henger må da stå igjen på kjøresporet.

- I Komagdalen forøvrig gis ikke dispensasjon til frakt av felt elg med ATV utenom på de markerte kjørespor i kart. Transportbrett benyttes fra fellingsplass til ATV evt. med henger på kjøresporet.

Påvirkning på naturmiljø, verneformål og verneverdier

Kjøring med motorisert kjøretøy på barmark kan ved både syn og lyd virke forstyrrende på dyre- og fugleliv, og på andre ikke-motoriserte brukere av området. Myrer og våtmarker er sårbare for kjøreskader, og i verste fall kan kun én kjøretur i vått terreng sette varige spor. Spesielt kjøring med Volvo feltvogn eller annen bil eller traktor, UTV, som har høyere marktrykk enn ATV – sekshjuling/ snøskuter kan lett gi kjøreskader i vått terreng. Kjøring med tung last på henger øker risiko for sporsetting. Kjøring med dyr på transportbrett bak ATV, eller uttrekking av dyr med transportbrett manuelt til nærmeste kjørespor gir mindre risiko for sporsetting. Kjøreskader på Varangerhalvøya heles svært sakte pga. tynt vegetasjonsdekke og tundra/ myr.

I dette jaktfeltet felles de fleste elgene i nasjonalparken. Atkomstvei til de vanligste fellingsplassene fra etablert kjørespor omfatter bæresvak myr. For å unngå etablering av permanente kjørespor i nye områder i nasjonalparken gis tillatelse til å kjøre på etablerte kjørespor jfr. kart. Elg må transporteres frem til kjøretøyet med transportbrett eller på annet umotorisert vis, som ikke setter varige spor.

Kunnskapen av tiltaket er god jamfør Naturmangfoldlovens § 8, da kjørespor og områdene befares årlig ved andre sammenhenger.

Det foreligger tilstrekkelig kunnskap om mulige virkninger på naturmiljøet, og dermed kommer ikke naturmangfoldlovens § 9 *(føre-var-prinsippet)* til anvendelse.

Omfanget av kjøringen jamfør Naturmangfoldlovens § 10 er relativt begrenset ved praksis for dispensasjon for få turer, og da valdet også omfatter områder utenfor verna områder kan det bli færre enn omsøkt. Det er allerede noe motorisert ferdsel på barmark ved reindrift i september /oktober og skjøtselstiltak relatert til fjellrevarbeid av Statens naturoppsyn sommer og høst, og sauedriften får dispensasjon til å kjøre ut sankepersonell i sankingen på høsten, men lite for øvrig. Ved vurdering av tillatte kjørespor er praksis for dispensasjon i sauenæringen vektlagt. Kjørespor som er i ferd med å gro igjen innvilges ikke tillatelse til å kjøre på.

I de aller våteste partier vurderes å dra ut dyret til nærmeste kjørespor med transportbrett som mest miljøforsvarlige teknikk. Det er gitt tilbud om å låne transportbrett. Dette er et godt hjelpemiddel i de våteste områdene for alle kategorier dyr. Bruk av transportbrett bak ATV, når man bruker det, setter også mindre spor i myr enn ved bruk av henger. Om kjørespor går i myr som er punktert allerede er også transportbrett et godt alternativ til henger.

Elgjakten starter den 25. september og slutter første helg i november, og kjøring på den tiden av året er mindre problematisk med tanke på fuglelivet, siden hekke- og mytesesongen er over, og trekkfugl har trukket ut av området.

Det vurderes ikke som aktuelt å pålegge søker utgifter for tiltak som forhindrer eller begrenser skader på naturmiljøet (naturmangfoldloven § 11).

Når det gjelder § 12 (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder), er det tatt hensyn til dette ved at det kun kjøres på kjørespor jfr. kart med inntegnet trase. Det er kun gitt tillatelse til et begrenset antall turer oppad avgrenset til bruk av et kjøretøy en tur per felte elg hvor kvote er maksimalt tre dyr. Det knyttes strenge vilkår til tillatelsen som mottaker er forpliktet til å følge. Det er gitt vilkår til å kjøre med ATV på etablerte kjørespor, men stilt krav til at man må frakte dyr fra fellingsplass til kjøretøyet med transportbrett eller på annet vis.

Vurdering av om det omsøkte tiltaket skal få tillatelse
Verneforskriften åpner for at det kan gis tillatelse til utfrakt av elg fra nasjonalparken.

Oversikten på Storviltportalens kartbase, over elg som er skutt i jaktfeltet tilbake i tid viser at de fleste felles i nasjonalparken. Med utvidet jaktsone for jaktfelt Vardø til å gå inn i Båtsfjord kommune øverst i Komagdalen, utvides jaktbar sone innen nasjonalparken. Bruk av kjøretøy vurderes som nødvendig, og ved å bruke kjørespor vil påvirkning på området være begrenset. .

Uthenting av felt elg vil være en kortvarig og forbigående forstyrrelse, og med de vilkårene som er satt vil ikke den samlede belastningen på naturmiljøet i området øke nevneverdig. Gitt at man kjører slik at man bevisst unngår å etablere nye kjørespor i myr. Tillatelsen omfatter også uthenting av elg med snøskuter, i tilfelle det blir snø i

jaktfeltet på slutten av jakta. Kjøring med snøskuter og slede på snøføre regnes som mer skånsomt for terrenget enn ATV og henger på frossen og snødekt mark.

Praksis hittil i Vardø feltet har vært at man har fått dispensasjon til å hente felte dyr med ATV og henger, med henstilling om å bruke transportbrett istedenfor henger ut av våte områder, til tørrere områder hvor man kommer til med ATV.

Erfaringene viser imidlertid at det allikevel har vært noe sporsetting av kjøring med henger og last i våte områder til og fra fellingsplasser.

Strengere vilkår om å kjøre ATV kun på etablerte kjørespor, og bruk av transportbrett uten ATV eller på annet vis fra fellingsplassen til kjøretøyet, vil forhindre en eventuell negativ utvikling av omfang av kjørespor i Komagdalen grunnet elgjakt.

Kjøringen for å hente ut elg vurderes som nødvendig, og det stilles en rekke vilkår som bidrar til at man er føre -var og man vil begrense skadevirkninger av transporten på terrenget på sikt, særlig i Komagdalen som har mye myrterreng.

I *Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde* vurderes det til at det er såpass mye gressmark og rabber i de aktuelle områdene elgen vanligvis befinner seg, slik at det kan tillates å benytte transportbrett bak ATV utenfor kjørespor ved henting av slakt.

Ved eventuell tildeling av flere turer/ tilleggsdyr, må det tas kontakt per telefon og søkes på nytt.

På bakgrunn av vurderingene av påvirkningen på naturmiljøet, er nasjonalparkstyret kommet til at tillatelse for henting av tre elg med ATV kan innvilges, med begrenset risiko for forringelse av verneområdet eller formålet for vernet grunnet fastsatte vilkår til tillatelsen.

Søker tilbys mulighet til å låne transportbrett av nasjonalparkstyret. Dette ligger i Komagvær. Ta kontakt med undertegnede i god tid på forhånd av jakta på tlf. 41470437 om dette.

Ta kontakt om noe skulle være uklart med tillatelsen.

Med vennlig hilsen

Geir Østereng
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

VEDLEGG
- Kjørelogg 2 turer

Kopi til:

Vardø kommune	Postboks 292	9951	VARDØ
Båtsfjord kommune	Hildberggt. 18	9990	BÅTSFJORD
Finnmarkseiendommen	Postboks 133	9811	VADSØ
Statsforvalteren i Troms og Finnmark	Postboks 700	9815	VADSØ
Várjjatnjárga - reinbeitedistrikt 6 v/ Ásllat Niillas Sara Smuk	Rasengveien 2	9840	VARANGERBOTN

KJØRESEDDEL 2025/8205

Rolf Arne Sunquist elgjaktlag 2026 – Vardø 1 periode

Kjøreseddelen gjelder for 1 ATV og er **kun** gyldig sammen med nasjonalparkstyrets vedtak i saken.

Før start på hver tur skal dato og signatur påføres i tabellen under.

Det **skal** brukes kulepenn/tusj som ikke kan viskes vekk.

	Dato	Navn Blokkbokstaver og Signatur
1. tur		
2.tur		

Husk!

Jaktlag skal rapportere inn felling med fellingsposisjon innenfor verneområdene innen 12 timer fra felling på sms til Statens Naturoppsyn Vadsø tlf. 98041906 / 95038207 og nasjonalparkforvalter tlf. 41470437.

VARDØ KOMMUNE
www.vardo.kommune.no
Vår saksbehandler
Tobias Ervik, tlf.

Vår dato
13.08.2026
Deres dato
08.07.2026

Vår referanse
26/01028-2
Deres referanse
2024/8971

STATSFORVALTEREN I TROMS OG
FINNMARK
Postboks 700
9815 VADSØ

Svar: Søknad om oppgradering av grusvei til Komagdalen - Vardø kommune - Ref:2024/8971

Vedtak

Vardø kommune, som forvaltningsmyndighet for Komagværstranda naturreservat, gir med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ dispensasjon fra verneforskriften for Komagværstranda naturreservat til begrensede punktvise tiltak på eksisterende grusvei mellom hovedvei og kraftledning.

Dispensasjonen gjelder de tiltakene som er beskrevet i søknaden datert 7. juli 2026, herunder:

- rensing og etablering/forlengelse av grøfter,
- etablering, utskifting og nødvendig dimensjonering av stikkrenner,
- mindre heving av eksisterende veibane med pukk og grus,
- nødvendige mindre tiltak for å sikre vannavrenning fra eksisterende vei.
- Dispensasjonen gjelder kun de sju konkret angitte punktene som fremgår av søknaden og tilhørende kart- og bildemateriale.

Dispensasjonen omfatter ikke:

- utvidelse av veiens trasé,
- etablering av ny vei,
- vesentlig utvidelse av eksisterende veibredde,
- generell standardheving av veien,
- eller andre tiltak enn de som følger av dette vedtaket.

Vilkår

- Tiltakene skal gjennomføres innenfor eksisterende veiareal så langt dette er teknisk mulig.
- Før arbeidene starter skal det gjennomføres befaring med Vardø kommune, tiltakshaver og utførende entreprenør. Endelig løsning for hvert tiltakspunkt skal avklares på befaringen.
- Det skal benyttes den teknisk og miljømessig mest skånsomme løsningen på hvert enkelt punkt.
- Grøfter skal så langt som mulig legges i eksisterende eller allerede utviklet veiareal. Det skal ikke foretas unødvendig drenering av omkringliggende terreng.
- Stikkrenner skal dimensjoneres og plasseres slik at vannet ledes på en måte som ikke medfører erosjon eller skade på omkringliggende vegetasjon.
- Tilførsel av pukk og grus skal begrenses til det som er nødvendig for å utbedre de konkrete skadene på veien. Det skal ikke etableres en vesentlig bredere eller høyere veiprofil enn nødvendig.
- Tiltakene skal gjennomføres slik at unødvendig skade på vegetasjon og terreng unngås.
- Dersom det under arbeidet viser seg nødvendig å gjøre inngrep utenfor de områdene som er omfattet av dette vedtaket, skal arbeidet stanses og avklares med Vardø kommune før det fortsetter.

- Eventuelle skader på vegetasjon utenfor eksisterende veiareal som følge av tiltaket skal så langt som mulig utbedres etter nærmere anvisning fra forvaltningsmyndigheten.
- Tiltakshaver skal etter gjennomført arbeid oversende Vardø kommune en kort rapport med bilder som viser gjennomførte tiltak.
- Dispensasjonen gjelder i tre år fra 21. august 2026 til 21. august 2029.

Vedtakets begrunnelse fremgår av saksutredningen nedenfor.

Med hilsen
Miljø og naturvern

Tobias Ervik

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever derfor ikke signatur

Vennligst merk all videre korrespondanse som omhandler denne saken med: 26/01028

Vår dato	Vår referanse
13.08.2026	26/01028-2

Saksbehandling med begrunnelse for vedtak
Naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ gir forvaltningsmyndigheten adgang til å gjøre unntak fra et vernevedtak når tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Bestemmelsen er en dispensasjonsbestemmelse og innebærer at forvaltningsmyndigheten må foreta en konkret vurdering av tiltakets virkning på verneformålet og verneverdiene.

Miljødirektoratet har lagt til grunn at naturmangfoldloven § 48 skal benyttes når et tiltak er forbudt etter verneforskriften og det ikke finnes en særskilt bestemmelse i verneforskriften som åpner for tillatelse til tiltaket. Forskriftens konkrete ordlyd skal legges til grunn ved vurderingen.
Søknaden gjelder tiltak på en eksisterende vei. Det fremgår av søknaden at veien har hatt mangelfullt vedlikehold over flere år, og at det har utviklet seg betydelige vannskader. Kjøretøy kjører i dag rundt vanndammer, noe som har ført til at kjørearealet gradvis har blitt utvidet og at vegetasjonen langs veien blir belastet.

Det søkes om punktvise tiltak i form av grøfting, stikkrenner og mindre heving av eksisterende vei med pukk og grus. Søknaden omfatter sju konkrete punkter.

Vurdering etter naturmangfoldloven § 48
Vardø kommune vurderer først om tiltaket strider mot verneformålet.
Tiltaket gjelder ikke etablering av ny vei eller ny trasé. Det gjelder en eksisterende vei som har vært brukt over lang tid. Tiltakene er begrenset til enkelte punkter der vann på og i veibanen har ført til betydelig slitasje.

Formålet med tiltakene er i hovedsak å bedre vannavrenningen og gjøre det mulig for kjøretøy å holde seg på den eksisterende veibanen. Søknaden viser at dagens situasjon medfører kjøring utenom vanndammene og dermed økt belastning på vegetasjonen omkring veien.
Kommunen vurderer derfor at tiltakene, når de gjennomføres i samsvar med vilkårene i dette vedtaket, ikke strider mot verneformålet.

Påvirkning på verneverdiene
Det neste spørsmålet er om tiltaket kan påvirke verneverdiene nevneverdig.
Tiltakene innebærer enkelte fysiske inngrep i eksisterende veibane og i umiddelbar tilknytning til denne. Det kan derfor ikke legges til grunn at tiltakene er helt uten miljøpåvirkning.
Samtidig er inngrepene begrenset til eksisterende veiareal og enkelte konkrete punkter. Søknaden opplyser at flere av grøftene kan etableres i den allerede utviklede veibanen, og at dagens utvidelse av kjørearealet i stor grad skyldes at kjøretøy har kjørt rundt vanndammer.

Etter kommunens vurdering vil en kontrollert utbedring av vannavrenningen kunne redusere den pågående belastningen på vegetasjonen langs veien. Tiltaket forventes derfor samlet sett ikke å medføre en nevneverdig påvirkning på verneverdiene når det gjennomføres i samsvar med vilkårene.
Kommunen legger særlig vekt på at tiltaket:

- skjer på eksisterende vei,
- er begrenset til sju konkrete punkter,
- ikke innebærer ny veitrase,
- ikke tillater generell utvidelse av veien,
- skal gjennomføres med miljøforsvarlig teknikk,
- og har som effekt at behovet for kjøring utenfor eksisterende veibane kan reduseres.

På denne bakgrunn finner Vardø kommune at vilkårene etter naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ er oppfylt.

Det er likevel satt strenge vilkår for å sikre at tiltaket ikke utvikler seg til en generell oppgradering eller utvidelse av veien.

Naturmangfoldloven §§ 8–12
§ 8 – kunnskapsgrunnlaget
Saken bygger på søknaden fra Varangerhalvøya nasjonalparkstyre, kart- og bildedokumentasjon og befaring 7. juli 2026. Søknaden beskriver konkret de sju punktene hvor tiltak er aktuelt og hvilke tekniske tiltak som vurderes.
Kommunen vurderer kunnskapsgrunnlaget som tilstrekkelig for å ta stilling til de begrensede tiltakene det søkes om.
§ 9 – føre-var-prinsippet
Tiltakene skal gjennomføres etter en konkret vurdering av hvert enkelt punkt. Det stilles derfor krav om befaring og avklaring med forvaltningsmyndigheten før arbeidene starter.
Dersom det oppstår usikkerhet om tiltakets omfang eller virkning på naturmiljøet, skal arbeidene stanses og avklares med kommunen.
§ 10 – samlet belastning
Den samlede belastningen på verneområdet er vurdert.
Søknaden viser at veien allerede medfører belastning på vegetasjonen fordi kjøretøy kjører utenom vanndammer. Denne belastningen kommer i tillegg til de øvrige belastningene som følger av ferdsel og bruk av området.
Kommunen legger til grunn at begrensede tiltak som holder trafikken innenfor eksisterende veiareal, kan bidra til å redusere denne belastningen.
Samtidig skal tillatelsen ikke forstås som en generell tillatelse til å øke veiens kapasitet eller bruk.
§ 11 – kostnadene ved miljøforringelse
Tiltakshaver skal dekke kostnader knyttet til gjennomføring av tiltakene og eventuell nødvendig istandsetting av skader som oppstår som følge av arbeidene.
§ 12 – miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder
Det skal benyttes den løsningen som gir minst mulig belastning på naturmiljøet samtidig som formålet med tiltaket oppnås.
Kravet om befaring før gjennomføring skal sikre at teknisk løsning tilpasses terrenget og at inngrep utenfor eksisterende veiareal begrenses.

Samlet vurdering
Vardø kommune vurderer etter en samlet vurdering at de omsøkte, begrensede punktutbedringene kan tillates etter naturmangfoldloven § 48.
Kommunen legger avgjørende vekt på at tiltakene gjelder en eksisterende vei, at tiltakene er konkret avgrenset, og at dagens situasjon allerede medfører en dokumentert belastning på vegetasjonen gjennom kjøring utenom vannskader.
Tillatelsen gis derfor ikke som en generell tillatelse til oppgradering av veien, men som en begrenset dispensasjon for de konkrete tiltakene som er beskrevet i søknaden og som omfattes av vedtaket.
Dersom det senere oppstår behov for ytterligere oppgradering, utvidelse eller endring av veien, må dette vurderes særskilt etter gjeldende verneforskrift og naturmangfoldloven.

Vår dato	Vår referanse
13.08.2026	26/01028-2

Myndighet
Saken er behandlet og avgjort administrativt i medhold av delegert myndighet.

Klageadgang
Vedtaket kan påklages til Statsforvalteren i Troms og Finnmark. Klagefristen er tre uker fra vedtaket er mottatt. Klagen sendes til Vardø kommune, som vurderer saken på ny før den sendes videre til Statsforvalteren. Klagen sendes til Vardø Kommune; postmottak@vardo.kommune.no eller via posten til Kirkegata, 9950 Vardø.
Nærmere opplysninger fremgår av vedlagte oppsett.

Likelydende brev sendt til			
STATSFORVALTEREN I TROMS OG FINNMARK		Postboks 700	9815 VADSØ

Vår dato 13.08.2026 Vår referanse 26/01028-2

Melding om rett til å klage på forvaltningsvedtak (forvaltningsloven §27 tredje ledd)	
Klagerett (forvaltningsloven §28)	Vedtaket/avgjørelsen kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse i saken.
Hvem kan det klages til: (forvaltningsloven §28)	Klagen fremsettes for Vardø kommune til epostadresse: postmottak@vardo.kommune.no eller postadresse: Kirkegata 4, 9950 Vardø.
Klagefrist: (forvaltningsloven §§29, 30 og 31)	Fristen for å klage er 3 uker fra det tidspunktet underretting er kommet frem til vedkommende part. Det er nok at klagen er postlagt innen fristens utløp. Dersom klagen kommer inn etter fristens utløp vil den bli avvist. Saken kan allikevel bli behandlet om det foreligger særlige grunner for at klageren har oversittet klagefristen.
Rett til å kreve begrunnelse: (forvaltningsloven §§ 24 og 25)	Dersom en part mener at vedtaket ikke er begrunnet, kan det settes fram krav om det. Slike krav må fremsettes innen klagefristens utløp. Klagefristen blir i så fall avbrutt og ny frist begynner å løpe fra den dag begrunnelsen er kommet frem til klager.
Klagens innhold: (forvaltningslovens §32)	Klagens innhold må nevne hvilket vedtak den gjelder, og hvilken endring som ønskes. Klagen skal også være undertegnet av klageren eller hans fullmektig. Klagen bør begrunnes, men er ikke nødvendig.
Utsetting av gjennomføring av vedtaket: (forvaltningslovens § 42)	Vedtaket kan gjennomføres selv om det er påklaget. Klager kan imidlertid anmode om å få utsatt iverksetting av vedtaket inntil klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Statsforvalteren kan på selvstendig grunnlag ta stilling til anmodning om utsatt iverksetting av vedtaket.
Rett til å se sakens dokumenter og kreve veiledning: (Forvaltningslovens §11)	Kommunen har mulighet til å kunne gi nødvendig veiledning for at en part skal kunne ivareta sine interesser. Med noen begrensninger har partene rett til å se dokumentene i saken.
Kostnader ved klagen: (Forvaltningslovens §36)	Det er adgang til å kreve dekning for nødvendige og vesentlige kostnader, f.eks advokatbistand, i forbindelse med klagesaken der vedtaket er endret til gunst for klager. Kravet må være fremsatt innen tre uker etter at underretning om det nye vedtaket er kommet frem til klager.

Dispensasjon til filming på 4 lokaliteter innen Persfjorden - Syltefjorden landskapsvernområde -

BÅTSFJORD KOMMUNE

VARANGERHALVØYA NASJONALPARKSTYRE
c/o Statsforvalteren T og Finnmark Postboks 700
9815 VADSØ

Deres ref.:	Vår ref.:	Saksbehandler:	Dato:
2026/566-18	2026/497	Per Magnus Sørensen	14.07.2026

SØKNAD OM OPPSETT AV SKILTTAVLE I TRE - SYLTEFJORDDALEN

Viser til deres søknad om oppsett av skilttavle, mottatt 02.07.26.

Med hjemmel i plan- og bygningsloven §§ 20-1 og 21-4 vedtar Båtsfjord kommune å innvilge søknaden fra Varangerhalvøya Nasjonalparkstyre om å sette opp informasjonstavle ihht opplysninger gitt i søknaden, på gnr. 9, bnr. 1 ved Skarpdalen i Syltefjorddalen.

Tiltaket vurderes å være i samsvar med kommuneplanens arealdel og LNF-formål og har ett svært lite omfang. Vi mener også at tiltaket ikke vil påvirke naturmangfoldet i noe stor grad. Skilttavlen settes opp på et allerede etablert område der det i dag allerede er informasjonstavler, parkering og toalett.

Med hilsen

Per Magnus Sørensen
Kst. kommunalleder
Miljø, utvikling, næring og teknikk

Dokumentet er elektronisk godkjent og er uten underskrift

Miljø, utvikling, næring og teknikk
Besøksadresse: Hindberggata 18
Postadresse: Postboks 610, 9991 Båtsfjord
Telefon: +47 78 98 53 00
E-post: postmottak@batsfjord.kommune.no
Org.nr: Foretaksregisteret NO 938 795 592
batsfjord.kommune.no

Fra: Østereng, Geir[geir.ostereng@statsforvalteren.no]
Sendt: 09.07.2026 17:44:06
Til: Alonza Garbett[alonza.garbett@vardo.kommune.no]
Kopi: bantonsen712@gmail.com[bantonsen712@gmail.com];Ida Pernille Ulle[idapernie@yahoo.no];
Tittel: Re: Søknad om dispensasjon - bruk av løs hund og flyging av drone i VNP og PSLVO

Til Vardø kommune v. Til enhver tid oppnevnt fellingslag

Det vises til søknad om bruk av drone i varangerhalvøya nasjonalpark og Persfjorden Syltefjorden landskapsvernområde. Samt bruk av løs hund ved felling av bjørn.

Søknad besvares på e-post grunnet feltarbeid.
Sak behandles på delegert myndighet av forvalter for varangerhalvøya nasjonalparkstyre.

Tiltakene vurderes ikke for å påvirke verneverdiene vesentlig eller nevneverdig.

Det innvilges tillatelse til bruk av drone jamfør naturmangfoldloven paragraf 48, da tiltaket anses som kurant med søkers beskrevne avdempende tiltak for å unngå ulemper for andre og naturmangfoldet. Det kan benyttes hund slik det er beskrevet i søknad på vilkår.

Bruk av drone og løs hund må avklares med reindrift og sauedrift på forhånd. Og det må være innhentet tillatelse.

Det skal ikke flys drone i 1 km omegn fra fjellrev hi eler lokaliteter for trua arter som er aktive i år. Det samme gjelder bruk av løs hund.

Vedtaket kan påklages jamfør naturmangfolloven paragraf 48 innen tre uker.

Fullstendig skriftlig vedtak med begrunnelse som vil erstatte dette vil ettersendes i morgen.

Mvh Geir Østerengnasjonalparkforvalter
På vegne av varangerhalvøya nasjonalparkstyre
41470437

Sendt fra Outlook for iOS

From: Alonza Garbett <alonza.garbett@vardo.kommune.no>
Sent: Thursday, 09 July 2026 17:09:30
To: Østereng, Geir <geir.ostereng@statsforvalteren.no>
Cc: bantonsen712@gmail.com <bantonsen712@gmail.com>; Ida Pernille Ulle <idapernie@yahoo.no>

Subject: Søknad om dispensasjon - bruk av løs hund og flyging av drone i VNP og PSLVO

Hei,
Som avtalt sender jeg søknad om dispensasjon til bruk av løs hund og flyging med drone i VNP og PSLVO.

Dronetype er foreløpig ukjent, da fellingsleder ikke vet nøyaktig hvilken type dem skal benytte. Jeg kan eventuelt ettersende informasjon om dronen.

Jeg vil anta at de benytter en DJI Mavic 3 Enterprise eller tilsvarende i klasse C2.

Usikker hvilken hjemme jeg søke fritak for bruk av løs hund etter verneforskriftene, så jeg har snekret noe rask sammen. Håper det holder.

Med hilsen
Alonza Garbett
Kommunalsjef TNP
Teknisk, næring og plan
Brannsjef - Vardø brann- og redningskorps
tel: +4745847771
alonza.garbett@vardo.kommune.no

https://www.visbrosjyre.no/vardo_kommune_teknisk/WebView/

Vardø kommune
Kirkegata 4, 9950 Vardø
tel: 78 94 33 00
postmottak@vardo.kommune.no
org.nr.: 972 418 048

Denne e-posten og eventuelle vedlegg kan inneholde konfidensiell eller priviligiert informasjon, og er utelukkende beregnet for den personen eller institusjonen den er sendt til. Dersom e-posten er sendt feil bes du vennligst informere avsender om dette, og dessuten slette e-posten og eventuelle vedlegg, uten å kopiere eller videresende e-posten.